

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
**COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS**

INTEGRAAL VERSLAG
MET
**VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN**

SÉANCE PLÉNIÈRE

PLENUMVERGADERING

Jeudi

11-02-2021

Après-midi

Donderdag

11-02-2021

Namiddag

N-VA	Nieuw-Vlaamse Alliantie
Ecolo-Groen	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
PS	Parti Socialiste
VB	Vlaams Belang
MR	Mouvement réformateur
CD&V	Christen-Democratisch en Vlaams
PVDA-PTB	Partij van de Arbeid – Parti du Travail de Belgique
Open Vld	Open Vlaamse Liberalen en Democraten
Vooruit	Vooruit
cdH	centre démocrate Humaniste
DéFI	Démocrate Fédéraliste Indépendant
INDEP-ONAFH	Indépendant - Onafhankelijk

Abréviations dans la numérotation des publications :		Afkortingen bij de nummering van de publicaties :	
DOC 55 0000/000	Document parlementaire de la 55 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif	DOC 55 0000/000	Parlementair stuk van de 55 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA	Questions et Réponses écrites	QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral	CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV	Compte Rendu Analytique	CRABV	Beknopt Verslag
CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)	CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN	Séance plénière	PLEN	Plenum
COM	Réunion de commission	COM	Commissievergadering
MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT	Moties tot besluit van interpellaties (op beigegekleurd papier)

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants Commandes : Place de la Nation 2 1008 Bruxelles Tél. : 02/ 549 81 60 Fax : 02/549 82 74 www.lachambre.be e-mail : publications@lachambre.be	Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers Bestellingen : Natieplein 2 1008 Brussel Tel. : 02/ 549 81 60 Fax : 02/549 82 74 www.dekamer.be e-mail : publicaties@dekamer.be
--	--

SOMMAIRE		INHOUD	
Ordre du jour	1	Agenda	1
Renvoi d'amendements en commission	1	Verzending van amendementen naar een commissie	1
QUESTIONS	2	VRAGEN	2
Questions jointes de	2	Samengevoegde vragen van	2
- François De Smet à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Le courrier du premier ministre à la Conférence des présidents sur le covid et les libertés" (55001350P)	2	- François De Smet aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De brief van de eerste minister aan de Conferentie van voorzitters over covid en de vrijheden" (55001350P)	2
- Claire Hugon à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Le débat sur la loi pandémie au Parlement" (55001352P)	2	- Claire Hugon aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Het debat over de pandemiewet in het Parlement" (55001352P)	2
- Catherine Fonck à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Le débat sur les mesures de lutte contre la pandémie au Parlement" (55001358P)	2	- Catherine Fonck aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Het debat over de pandemimaatregelen in het Parlement" (55001358P)	2
- Nathalie Gilson à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Le débat parlementaire sur les mesures contre le covid" (55001361P)	2	- Nathalie Gilson aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Het parlementaire debat over de covidmaatregelen" (55001361P)	2
- Koen Geens à Alexander De Croo (premier ministre) sur "L'examen de la loi pandémie au Parlement" (55001364P)	2	- Koen Geens aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De behandeling van de pandemiewet in het Parlement" (55001364P)	2
- Peter De Roover à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La loi pandémie" (55001369P)	2	- Peter De Roover aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De pandemiewet" (55001369P)	2
Orateurs: François De Smet, Claire Hugon, Catherine Fonck, présidente du groupe cdH, Nathalie Gilson, Koen Geens, Peter De Roover, président du groupe N-VA, Alexander De Croo, premier ministre		Sprekers: François De Smet, Claire Hugon, Catherine Fonck, voorzitster van de cdH-fractie, Nathalie Gilson, Koen Geens, Peter De Roover, voorzitter van de N-VA-fractie, Alexander De Croo, eerste minister	
Questions jointes de	11	Samengevoegde vragen van	11
- Katrien Houtmeyers à Alexander De Croo (premier ministre) sur "L'assouplissement des mesures contre le coronavirus" (55001360P)	11	- Katrien Houtmeyers aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Het versoepelen van de coronamaatregelen" (55001360P)	11
- Leslie Leoni à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La réouverture progressive des secteurs non essentiels" (55001366P)	11	- Leslie Leoni aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De geleidelijke heropening van de niet-essentiële sectoren" (55001366P)	11
Orateurs: Katrien Houtmeyers, Leslie Leoni, Alexander De Croo, premier ministre		Sprekers: Katrien Houtmeyers, Leslie Leoni, Alexander De Croo, eerste minister	
Question de Raoul Hedebouw à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Le renouveau politique et l'enrichissement personnel" (55001356P)	16	Vraag van Raoul Hedebouw aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De politieke vernieuwing en de zelfverrijking" (55001356P)	16
Orateurs: Raoul Hedebouw, président du groupe PVDA-PTB, Alexander De Croo, premier ministre		Sprekers: Raoul Hedebouw, voorzitter van de PVDA-PTB-fractie, Alexander De Croo, eerste minister	
Questions jointes de	18	Samengevoegde vragen van	18
- Hans Verreyt à Pierre-Yves Dermagne (VPM Économie et Travail) sur "La loi Major" (55001347P)	18	- Hans Verreyt aan Pierre-Yves Dermagne (VEM Economie en Werk) over "De wet-Major" (55001347P)	18
- Peter Mertens à Pierre-Yves Dermagne (VPM Économie et Travail) sur "La loi Major" (55001349P)	18	- Peter Mertens aan Pierre-Yves Dermagne (VEM Economie en Werk) over "De wet-Major" (55001349P)	18
- Anja Vanrobaeys à Pierre-Yves Dermagne (VPM Économie et Travail) sur "La loi Major"	18	- Anja Vanrobaeys aan Pierre-Yves Dermagne (VEM Economie en Werk) over "De wet-Major"	18

(55001370P)		(55001370P)	
Orateurs: Hans Verreyt, Peter Mertens, Anja Vanrobaeys, Pierre-Yves Dermagne , vice-premier ministre et ministre de l'Économie et du Travail		Sprekers: Hans Verreyt, Peter Mertens, Anja Vanrobaeys, Pierre-Yves Dermagne , vice-eersteminister en minister van Economie en Werk	
Questions jointes de - Vicky Reynaert à Pierre-Yves Dermagne (VPM Économie et Travail) sur "Les demandes d'aide auprès des CPAS à la suite des délais d'attente pour les allocations de chômage" (55001351P)	22	Samengevoegde vragen van - Vicky Reynaert aan Pierre-Yves Dermagne (VEM Economie en Werk) over "De vele steunaanvragen bij OCMW's als gevolg van de lange wachttijden voor werkloosheidssuitkeringen" (55001351P)	22
- Tania De Jonge à Pierre-Yves Dermagne (VPM Économie et Travail) sur "Les problèmes de paiement persistants à la Caisse auxiliaire de paiement des allocations de chômage" (55001354P)	22	- Tania De Jonge aan Pierre-Yves Dermagne (VEM Economie en Werk) over "De aanhoudende uitbetelingsproblemen bij de Hulpkas voor werkloosheidssuitkeringen" (55001354P)	22
- Ellen Samyn à Pierre-Yves Dermagne (VPM Économie et Travail) sur "Les longs délais d'attente pour l'obtention d'allocations de chômage" (55001355P)	23	- Ellen Samyn aan Pierre-Yves Dermagne (VEM Economie en Werk) over "De lange wachttijden voor het verkrijgen van een werkloosheidssuitkering" (55001355P)	22
- Dieter Vanbesien à Pierre-Yves Dermagne (VPM Économie et Travail) sur "Les problèmes de paiement à la Caisse auxiliaire de paiement des allocations de chômage" (55001363P)	23	- Dieter Vanbesien aan Pierre-Yves Dermagne (VEM Economie en Werk) over "De uitbetelingsproblemen bij de Hulpkas voor werkloosheidssuitkeringen" (55001363P)	22
- Sophie Thémont à Pierre-Yves Dermagne (VPM Économie et Travail) sur "Le retard de paiement des allocations de chômage" (55001367P)	23	- Sophie Thémont aan Pierre-Yves Dermagne (VEM Economie en Werk) over "De achterstand bij de uitbetaling van de werkloosheidssuitkeringen" (55001367P)	22
Orateurs: Vicky Reynaert, Tania De Jonge, Ellen Samyn, Dieter Vanbesien, Sophie Thémont, Pierre-Yves Dermagne , vice-premier ministre et ministre de l'Économie et du Travail		Sprekers: Vicky Reynaert, Tania De Jonge, Ellen Samyn, Dieter Vanbesien, Sophie Thémont, Pierre-Yves Dermagne , vice-eersteminister en minister van Economie en Werk	
Questions jointes de - Kathleen Verhelst à Vincent Van Peteghem (VPM Finances) sur "Le taux de TVA applicable au secteur horeca" (55001353P)	29	Samengevoegde vragen van - Kathleen Verhelst aan Vincent Van Peteghem (VEM Financiën) over "Het btw-regime voor de horeca" (55001353P)	29
- Marie-Christine Marghem à Vincent Van Peteghem (VPM Finances) sur "Le taux de TVA applicable au secteur horeca" (55001365P)	29	- Marie-Christine Marghem aan Vincent Van Peteghem (VEM Financiën) over "Het voor de horecasector geldende btw-tarief" (55001365P)	29
Orateurs: Kathleen Verhelst, Marie-Christine Marghem, Vincent Van Peteghem , vice-premier ministre et ministre des Finances, chargé de la Coordination de la lutte contre la fraude		Sprekers: Kathleen Verhelst, Marie-Christine Marghem, Vincent Van Peteghem , vice-eersteminister en minister van Financiën, belast met de Coördinatie van de fraudebestrijding	
Question de Nawal Farih à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales et Santé publique) sur "L'opération liberté et le plan de vaccination" (55001368P)	32	Vraag van Nawal Farih aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken en Volksgezondheid) over "Operatie vrijheid en de vaccinatieplanning" (55001368P)	32
Orateurs: Nawal Farih, Frank Vandenbroucke , vice-premier ministre et ministre des Affaires sociales et de la Santé publique		Sprekers: Nawal Farih, Frank Vandenbroucke , vice-eersteminister en minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid	
Question de Valerie Van Peel à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La réduction des effets néfastes pour les enfants de l'addiction grave de leurs (futurs) parents" (55001359P)	34	Vraag van Valerie Van Peel aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De vermindering van de impact van ernstig verslaafde ouders en toekomstige ouders op kinderen" (55001359P)	34
Orateurs: Valerie Van Peel, Vincent Van		Sprekers: Valerie Van Peel, Vincent Van	

Quickenborne , vice-premier ministre et ministre de la Justice et de la Mer du Nord		Quickenborne , vice-eersteminister en minister van Justitie en Noordzee	
Question de Kris Verduyckt à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "L'arrêt de la vente de porte à porte de contrats d'énergie par la société néerlandaise Eneco" (55001362P)	36	Vraag van Kris Verduyckt aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "De stopzetting van de deur-aan-deurverkoop van energiecontracten door Eneco Nederland" (55001362P)	36
<i>Orateurs: Kris Verduyckt, Tinne Van der Straeten, ministre de l'Energie</i>		<i>Sprekers: Kris Verduyckt, Tinne Van der Straeten, minister van Energie</i>	
PROJETS DE LOI ET PROPOSITIONS	38	WETSONTWERPEN EN VOORSTELLEN	38
Proposition de résolution visant à reconnaître le droit à l'intégrité physique des mineurs intersexes (43/1-7)	38	Voorstel van resolutie over de erkenning van het recht van de interseksuele minderjarigen op fysieke integriteit (43/1-7)	38
- Proposition de résolution visant à établir un cadre juridique en vue de garantir la protection des droits fondamentaux des personnes intersexes (974/1-2)	38	- Voorstel van resolutie over het instellen van een juridisch raamwerk om de bescherming van de fundamentele rechten van interseksuele personen te waarborgen (974/1-2)	38
<i>Discussion</i>	38	<i>Bespreking</i>	38
<i>Orateurs: Frieda Gijbels, Hervé Rigot, Séverine de Laveleye, Nathalie Dewulf, Els Van Hoof, Maria Vindevoghel, Karin Jiroflée, Vanessa Matz, Sophie Rohonyi</i>		<i>Sprekers: Frieda Gijbels, Hervé Rigot, Séverine de Laveleye, Nathalie Dewulf, Els Van Hoof, Maria Vindevoghel, Karin Jiroflée, Vanessa Matz, Sophie Rohonyi</i>	
Projet de loi portant des dispositions diverses en matière de justice (1696/1-18)	51	Wetsontwerp houdende diverse bepalingen inzake justitie (1696/1-18)	51
<i>Discussion générale</i>	51	<i>Algemene bespreking</i>	51
<i>Orateurs: Katja Gabriëls, rapporteur, Marijke Dillen, Vanessa Matz, Sophie Rohonyi, Joy Donné</i>		<i>Sprekers: Katja Gabriëls, rapporteur, Marijke Dillen, Vanessa Matz, Sophie Rohonyi, Joy Donné</i>	
<i>Discussion des articles</i>	59	<i>Bespreking van de artikelen</i>	59
Proposition de résolution sur la régulation du commerce de la viande sauvage (1225/1- 6)	59	Voorstel van resolutie betreffende de regulerung van de handel in vlees van wilde dieren (1225/1- 6)	59
<i>Discussion</i>	59	<i>Bespreking</i>	59
<i>Orateurs: Wouter Raskin, Séverine de Laveleye, Mélissa Hanus, Kurt Ravyts, Christophe Bombled, Greet Daems, Kris Verduyckt, Vanessa Matz, Sophie Rohonyi</i>		<i>Sprekers: Wouter Raskin, Séverine de Laveleye, Mélissa Hanus, Kurt Ravyts, Christophe Bombled, Greet Daems, Kris Verduyckt, Vanessa Matz, Sophie Rohonyi</i>	
Projet de loi visant à approuver le compte général de l'Administration générale pour l'année 2019 et des comptes d'exécution des budgets des Services de l'État à gestion séparée pour des années précédentes (1718/1-3)	72	Wetsontwerp tot goedkeuring van de algemene rekening van het algemeen bestuur van het jaar 2019 en van de uitvoeringsrekeningen van de begrotingen van Staatsdiensten met afzonderlijk beheer van voorgaande jaren (1718/1-3)	72
<i>Discussion générale</i>	72	<i>Algemene bespreking</i>	72
<i>Orateurs: Wouter Vermeersch, Marco Van Hees</i>		<i>Sprekers: Wouter Vermeersch, Marco Van Hees</i>	
<i>Discussion des articles</i>	76	<i>Bespreking van de artikelen</i>	76
Projet de loi portant introduction d'une taxe annuelle sur les comptes-titres (1708/1-7)	76	Wetsontwerp houdende de invoering van een jaarlijkse taks op de effectenrekeningen (1708/1- 7)	76
<i>Discussion générale</i>	76	<i>Algemene bespreking</i>	76
<i>Orateurs: Joy Donné, Dieter Vanbesien, Wouter Vermeersch, Steven Mathei, Marco Van Hees, Christian Leysen, Benoît Piedboeuf, président du groupe MR, Joris Vandenbroucke, Vanessa Matz, François</i>		<i>Sprekers: Joy Donné, Dieter Vanbesien, Wouter Vermeersch, Steven Mathei, Marco Van Hees, Christian Leysen, Benoît Piedboeuf, voorzitter van de MR-fractie, Joris Vandenbroucke, Vanessa Matz, François</i>	

De Smet, Ahmed Laaouej, président du groupe PS, **Vincent Van Peteghem**, vice-premier ministre et ministre des Finances, chargé de la Coordination de la lutte contre la fraude

Discussion des articles

112

De Smet, Ahmed Laaouej, voorzitter van de PS-fractie, **Vincent Van Peteghem**, vice-eersteminister en minister van Financiën, belast met de Coördinatie van de fraudebestrijding

Ce compte rendu n'a pas d'annexe.

Besprekking van de artikelen

112

Dit verslag heeft geen bijlage.

SÉANCE PLÉNIÈRE

PLENUMVERGADERING

du

van

JEUDI 11 FEVRIER 2021

DONDERDAG 11 FEBRUARI 2021

Après-midi

Namiddag

La séance est ouverte à 14 h 20 et présidée par Mme Eliane Tillieux, présidente.
De vergadering wordt geopend om 14.20 uur en voorgezeten door mevrouw Eliane Tillieux, voorzitster.

La présidente: La séance est ouverte.
De vergadering is geopend.

Ministre du gouvernement fédéral présent lors de l'ouverture de la séance:
Aanwezig bij de opening van de vergadering is de minister van de federale regering:
Alexander De Croo.

01 Ordre du jour
01 Agenda

Conformément à l'avis de la Conférence des présidents du 10 février 2021, vous avez reçu un ordre du jour modifié pour la séance d'aujourd'hui.
Overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters van 10 februari 2021 hebt u een gewijzigde agenda voor de vergadering van vandaag ontvangen.

Y a-t-il une observation à ce sujet? (*Non*)
Zijn er dienaangaande opmerkingen? (*Nee*)

En conséquence, l'ordre du jour est adopté.
Bijgevolg is de agenda aangenomen.

02 Renvoi d'amendements en commission
02 Verzending van amendementen naar een commissie

Le 29 janvier 2021, j'ai invité le Conseil d'État à communiquer un avis sur des amendements au projet de loi portant des dispositions diverses en matière de justice, n° 1696/1.
Op 29 januari 2021 heb ik de Raad van State verzocht een advies te verstrekken over amendementen op het wetsontwerp houdende diverse bepalingen inzake justitie, nr. 1696/1.

Je vous propose de renvoyer ces amendements en commission de la Justice (art. 93, n° 1, du Règlement).
Ik stel u voor deze amendementen te verzenden naar de commissie voor Justitie (art. 93, nr. 1, van het Reglement).

La discussion du projet de loi sera poursuivie en séance plénière, après examen des amendements en commission.
Het wetsontwerp zal, na bespreking van de amendementen in commissie, vandaag in plenaire vergadering worden behandeld.

Pas d'observation? (*Non*)
Il en sera ainsi.

Geen bezwaar? (*Nee*)

Aldus zal geschieden.

Questions

Vragen

03 Questions jointes de

- François De Smet à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Le courrier du premier ministre à la Conférence des présidents sur le covid et les libertés" (55001350P)
- Claire Hugon à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Le débat sur la loi pandémie au Parlement" (55001352P)
- Catherine Fonck à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Le débat sur les mesures de lutte contre la pandémie au Parlement" (55001358P)
- Nathalie Gilson à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Le débat parlementaire sur les mesures contre le covid" (55001361P)
- Koen Geens à Alexander De Croo (premier ministre) sur "L'examen de la loi pandémie au Parlement" (55001364P)
- Peter De Roover à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La loi pandémie" (55001369P)

03 Samengevoegde vragen van

- François De Smet aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De brief van de eerste minister aan de Conferentie van voorzitters over covid en de vrijheden" (55001350P)
- Claire Hugon aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Het debat over de pandemiewet in het Parlement" (55001352P)
- Catherine Fonck aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Het debat over de pandemie-maatregelen in het Parlement" (55001358P)
- Nathalie Gilson aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Het parlementaire debat over de covid-maatregelen" (55001361P)
- Koen Geens aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De behandeling van de pandemiewet in het Parlement" (55001364P)
- Peter De Roover aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De pandemiewet" (55001369P)

03.01 François De Smet (DéFI): Monsieur le premier ministre, la semaine dernière, vous n'avez pas trouvé le temps de répondre aux interpellations de l'opposition démocratique sur les libertés publiques mais, depuis lors, vous avez trouvé le temps de nous écrire, et je vous en remercie.

Vous annoncez très prochainement un projet de loi sur la pandémie et nous ne pouvons que nous en réjouir, même si – je l'ai dit et je le maintiens – ce n'est pas seulement d'une loi de régularisation dont nous avons besoin, mais aussi d'une loi de monitoring des libertés publiques. Le Parlement doit être respecté dans ses prérogatives à chaque étape de cette crise.

Je vais aborder avec vous un angle très précis, celui des fameux arrêtés ministériels.

D'une part, vous écrivez que "la base juridique des décrets ministériels a été acceptée par le Conseil d'État". En réalité, ce n'est pas vraiment le cas: aucun des 30 arrêtés ministériels n'a été soumis à la section législation du Conseil d'État, et là est tout le problème. De même, ils n'ont pas non plus été soumis à l'Autorité de protection des données, et encore moins à cette honorable assemblée.

En réalité, votre argument consiste à dire qu'à chaque fois que les arrêtés ont été attaqués a posteriori devant le contentieux au Conseil d'État ou devant les cours et tribunaux, jamais le gouvernement ne s'est vu donner tort jusqu'ici. C'est tout de même une manière assez

03.01 François De Smet (DéFI): Bij brief kondigt u een ontwerp van pandemiewet aan. We juichen dat toe maar we hebben niet enkel een regularisatiewet nodig, maar ook een wet waarin de opvolging van de burgerlijke vrijheden gewaarborgd wordt.

U schrijft dat de rechtsgrondslag van de ministeriële besluiten door de Raad van State aanvaard werd. Geen enkel van die besluiten werd echter voorgelegd aan de Raad van State, de Gegevensbeschermingsautoriteit of de Kamer! In feite berust uw argument op het feit dat de regering nooit in het ongelijk gesteld werd toen de besluiten a posteriori voor de rechtbank aangevochten werden. U kunt de Grondwet schenden, maar voelt de regering zich vrijgesteld van het legaliteitsbeginsel zolang een rechter u niet tegenhoudt?

Wanneer u aankondigt dat u die

particulière de voir les choses... Si je vous comprends bien, cela revient à dire: "Jusqu'à présent, on ne m'a pas donné tort, cela veut donc dire que j'ai raison."

Si je vous comprends bien, on peut enfreindre la Constitution, tant qu'un juge ne nous arrête pas. Si je vous comprends bien, ce gouvernement se sent exonéré du principe de légalité tant qu'un juge ne lui dit pas qu'il doit le respecter. Voilà qui me paraît, monsieur le premier ministre, un retournement assez complet du principe de légalité exigé par notre État de droit.

D'autre part, vous nous dites que vous allez désormais soumettre ces fameux arrêtés à la Chambre. Permettez-moi de vous demander une clarification: s'agit-il d'une transmission pour information? Si tel est le cas, c'est très bien, car cela favorise la transparence. Toutefois, les députés que nous sommes n'ont pas juste envie d'être informés quelques heures ou jours avant la presse. Ce que nous voulons, c'est délibérer et participer à ces décisions, comme la Constitution nous le demande.

Et si en effet vous nous demandez de participer à ce processus de conception des arrêtés ministériels, pourquoi ne pas procéder tout simplement par projet de loi? En une phrase, pourquoi vous contenter d'être plus transparent, alors que vous pourriez observer la Constitution et les lois du peuple belge?

03.02 Claire Hugon (Ecolo-Groen): Madame la présidente, monsieur le premier ministre, voici des mois que des voix toujours plus nombreuses s'élèvent pour appeler à une autre gestion de la pandémie avec des mesures plus prévisibles, mieux expliquées, plus solides juridiquement et délibérées publiquement.

"Où sont les parlementaires?" est la question qui résonne partout. La critique n'est pas facile à entendre et, pourtant, n'est-elle pas fondée? Ce n'est pas que la Chambre ait été inactive. Contrairement à ce qui peut être affirmé, nous voyons tous les jours le contrôle parlementaire intense et parfois féroce qui est effectué sur le sujet. Mais la critique porte surtout ici sur l'absence de débat préalable, sur la prise de décision à huis clos, une communication parfois hésitante. Or, nous sommes convaincus qu'efficacité et démocratie peuvent et doivent aller de pair, que le débat public en la matière permettra aux citoyens de mieux percevoir les raisons et la logique des mesures pour mieux se les approprier plutôt que de les subir.

Les écologistes n'ont pas attendu que le sujet fasse la une de l'actualité pour s'en saisir. Depuis octobre, nous avons questionné les ministres compétents sur la constitutionnalité des mesures, le respect de l'État de droit et la place du débat démocratique.

Il y a trois semaines, je me tenais ici même pour interroger votre collègue, la ministre de l'Intérieur, sur la loi pandémie. Il était temps de changer de cap pour restaurer la confiance. Au nom de votre gouvernement, vous avez donné hier un signal très important en ce sens. Vous réaffirmez clairement l'engagement de déposer un projet de loi pandémie, mais vous allez plus loin en impliquant le Parlement dans plusieurs étapes du processus plutôt qu'uniquement en fin de parcours. C'est original et c'était une demande des parlementaires écologistes. Nous nous félicitons que votre gouvernement s'y soit

besluiten aan de Kamer zult voorleggen, zult u dat dan enkel ter informatie doen? De parlementsleden willen mee beslissen, zoals de Grondwet voorschrijft.

Als u ons vraagt mee te werken aan de ministeriële besluiten, waarom dient u dan niet gewoon wetsontwerpen in?

03.02 Claire Hugon (Ecolo-Groen): Al maanden gaan er stemmen op om de pandemie te bestrijden met maatregelen die voor-spelbaarder zijn, een solidere juridische basis hebben en tot stand komen na een openbaar debat.

De Kamer bleef alvast niet werkeloos toekijken. Dag in, dag uit controleert het Parlement de regering intensief in deze materie. De kritiek is vooral gericht op het ontbreken van een voorafgaand debat en op de besluitvorming achter gesloten deuren. Dankzij een openbaar debat zal de burger echter beter begrijpen waarom de maatregelen genomen worden en zich er bijgevolg ook beter naar schikken.

Sinds oktober spreken de groenen de ministers aan over de grondwettelijkheid van de maatregelen en de plaats van het democratische debat in de besluitvorming. Gisteren bevestigde u opnieuw het beleidsvoornemen om een ontwerp van pandemiewet in te dienen, waarbij het Parlement in elke

rallié.

Monsieur le premier ministre, il est important que ce processus collaboratif tienne ses promesses sous peine de n'être qu'un effet d'annonce. À cette fin, mes questions sont les suivantes. Quand la première version du texte sera-t-elle disponible pour ouvrir la discussion? Quelles garanties pouvez-vous nous donner que la Chambre aura une réelle marge de manœuvre sur le texte à chaque étape?

Enfin, il est fondamental, pour le futur, que des expertises diverses et plurielles soient prises en compte pour guider la prise de décision, que l'apport des sciences humaines et juridiques ne soit pas laissé de côté. Quels sont vos engagements à cet égard?

03.03 Catherine Fonck (cdH): Madame la présidente, monsieur le premier ministre, plusieurs l'ont dit: cela fait maintenant des mois qu'une série d'acteurs de la société civile vous interpellent sur la manière dont le gouvernement prend des mesures qui restreignent nos libertés pour faire face à la crise sanitaire.

Il est vrai qu'au début de la pandémie, l'urgence justifiait la prise rapide de mesures, au travers d'arrêtés ministériels ou d'arrêtés royaux de pouvoirs spéciaux. Mais nous sommes plus d'un an plus tard. Ce n'est plus acceptable. Nous l'avons d'ailleurs exprimé à plusieurs reprises ces derniers mois ici à la Chambre.

Ce mercredi, les représentants de près de 20 000 avocats en Belgique ont également pris position en ce sens.

Face à tous ces appels à respecter l'État de droit, vous avez adressé un courrier à la présidente de la Chambre. Vous proposez un débat sur l'avant-projet de loi, je vous cite: "pour prendre en compte les sensibilités et suggestions de la Chambre dès le stade de l'avant-projet".

Votre main tendue au Parlement est positive, monsieur le premier ministre. Dès hier, en Conférence des présidents, j'ai insisté pour que la société civile soit associée à nos débats via des auditions. Sortons de l'entre-soi politique et misons sur l'intelligence collective! Cela ne permettra qu'une chose: renforcer la légitimité de cette future loi pandémie.

Qui dit plus de légitimité, qui dit plus de légalité dans les mesures sanitaires, dit aussi un renforcement de leur efficacité. Dans le fond, je suis convaincue que santé publique et État de droit ne sont pas contradictoires. Au contraire, ils se renforcent mutuellement.

Monsieur le premier ministre, êtes-vous favorable au fait d'associer la société civile à ces débats et donc à répondre positivement à ma demande?

03.04 Nathalie Gilson (MR): Madame la présidente, monsieur le

fase van het proces, en dus niet alleen op het einde ervan, zal worden betrokken. We zijn blij dat uw regering gevolg heeft gegeven aan ons verzoek.

Wanneer zal de eerste versie van het ontwerp klaar zijn? Welke garanties geeft u ons dat de Kamer toch enige speelruimte krijgt in de uitwerking van de tekst?

Hoe garandeert u dat men zich in de toekomst bij het nemen van een beslissing ook zal laten leiden door menswetenschappelijke en juridische argumenten?

03.03 Catherine Fonck (cdH): Al maanden stelt men u vragen over de manier waarop de regering onze vrijheden in het kader van de gezondheidscrisis inperkt. Aan het begin van de pandemie rechtvaardigde de urgentie een snel optreden. Een jaar later is dat niet langer aanvaardbaar. Deze woensdag hebben 20.000 advocaten ter zake een standpunt ingenomen.

Daarom hebt u een brief naar de Kamer verzonden waarin u voorstelt dat er een debat over het voorontwerp georganiseerd zou worden om in dit stadium rekening te houden met de gevoeligheden van de Kamer.

Tijdens de Conferentie van voorzitters heb ik er dan ook op aangedrongen het maatschappelijk middenveld bij onze debatten te betrekken. We moeten op de collectieve intelligentie vertrouwen. Dat zal de legitimiteit van die pandemiewet versterken. Door de legitimiteit en de wettigheid van de gezondheidsmaatregelen te vergroten zullen ze doeltreffender worden. Volksgezondheid en de rechtsstaat versterken elkaar.

Bent u er voorstander van om het maatschappelijk middenveld bij deze debatten te betrekken?

03.04 Nathalie Gilson (MR): In

premier ministre, dans notre démocratie, la règle doit être la liberté. Ces libertés sont d'ailleurs coulées dans la Constitution. Il est ici question de la liberté d'expression, de la liberté d'enseignement, de la liberté de rassemblement, de la liberté de culte, de la liberté de se mouvoir, de la liberté d'entreprendre.

Aujourd'hui, d'après les derniers chiffres qui ont été publiés, la moitié des décès a malheureusement eu lieu dans les maisons de repos et 80 % d'entre eux touchent les personnes de plus de 75 ans. Or toutes ces personnes seront bientôt vaccinées et immunisées. Ce faisant, quel sera réellement le risque de surcharge de nos structures de soins pour justifier de manière proportionnée la prolongation de la restriction de nos libertés?

Vous avez parlé d'une loi. Pourriez-vous nous donner plus d'informations à ce sujet? Il ne peut, en tout cas, être question pour le MR d'une loi pandémie générale qui pourrait être activée à tout moment à l'occasion de futurs évènements inconnus à ce jour. Il ne peut non plus être question de réquisition, de mise à disposition. Il ne peut, enfin, être question de figer des restrictions futures en réponse à des situations encore inconnues.

Monsieur le ministre, pouvez-vous nous donner davantage d'explications quant à la manière dont le gouvernement envisage de répondre aux critiques virulentes de la société civile et de nos concitoyens?

onze democratie is vrijheid een fundamentele waarde, die door de Grondwet beschermd wordt. Binnenkort zullen de 75-plussers gevaccineerd zijn en dus immuun zijn voor het coronavirus. 80 % van de coronadoden behoort tot die leeftijdscategorie. Hoe hoog zal het risico op een overbelasting van onze zorgvoorzieningen dus nog zijn, terwijl dat net de inperiode van onze vrijheden gedurende een langere periode rechtvaardigde?

De MR wil geen algemene pandemiewet, die bij elk toekomstig voorval geactiveerd zou worden. We willen geen rekwireringen en terbeschikkingstellingen en al helemaal niet dat er beperkingen vastgelegd zouden worden voor tot nu toe onbekende gebeurtenissen. Welk antwoord denkt de regering te bieden op de heftige kritiek vanwege onze medeburgers en het maatschappelijke mid-denenveld?

La présidente: Madame Gilson, je vous remercie. Je donne maintenant la parole à M. Koens. (*Rires dans la salle*)

Ou plutôt à M. Koen Geens! Mijnheer Geens, u krijgt het woord.

03.05 Koen Geens (CD&V): Je ne dirai pas "monsieur le président"!

Mijnheer de eerste minister, voor zover dat mogelijk is bij een lid van het mannelijk geslacht, was ik gisteren zo blij dat het kind opsprong in mijn schoot. Ik kreeg een brief van u waarin stond dat u het vaderschap zou opnemen van de pandemiewet die de minister van Binnenlandse Zaken begin januari had aangekondigd.

Dat heeft me orecht verheugd omdat ons land geen schorsing van de grondrechten kent, zoals mijnheer De Smet net zei. Artikel 187 van de Grondwet verbiedt de noodtoestand bij wijze van algemene wet in ons land. U herinnert zich dat wij heel de terreurcrisis lang erin zijn geslaagd om telkens opnieuw wetten te maken die aan de concrete veiligheidsnoden tegemoetkwamen, zonder de rechten en de vrijheden te schenden.

Ik ontken natuurlijk geen vaderschap. Het was evident dat wij bij de vorming van de regering-Wilmès zochten naar een kapstok die ons kon helpen om die moeilijke toestand in goede banen te leiden. Daarvoor gebruikten we de wet betreffende de civiele veiligheid van 2007, die godzijdank tot op vandaag door de meeste juristen van gezond verstand wordt aangewezen als basis voor het ministerieel besluit dat wordt genomen. Ik behoor tot de juristen van gezond verstand, dat is u genoegzaam bekend, althans, dat hoop ik.

03.05 Koen Geens (CD&V): Je suis très satisfait du courrier envoyé par le premier ministre au sujet de la loi pandémie que la ministre de l'Intérieur avait annoncée début janvier. Dans ce courrier, il assume la paternité de cette loi.

Notre pays ne connaît pas de suspension de nos libertés fondamentales. La Constitution interdit même l'état d'urgence par le biais d'une loi générale dans notre pays. Lorsque, au moment de la formation du gouvernement Wilmès, on a cherché une solution à laquelle se rattacher afin de gérer la situation difficile que nous vivions, nous avons utilisé la loi de 2007 relative à la sécurité civile sur laquelle se basent la plupart des juristes sensés pour ce qui regarde l'arrêté ministériel. Nul ne

Mijnheer de eerste minister, niemand kon evenwel weten dat die crisis zo lang zou duren. Wij dachten heel de tijd dat ze bijna gedaan was en dat dus nog wel even kon worden gewacht om een nieuwe wettelijke basis in een definitieve vorm te gieten. De wet van 2007 werd natuurlijk geschreven voor kortstondige crisissen. Juristen houden niet op om ons daarop te wijzen. Ook de advocaten hebben zich uiteindelijk aan de zijde van Annelies Verlinden geschaard. Daarom ben ik hen zeer dankbaar. Ik heb daar geen enkele invloed voor uitgeoefend.

Ik heb drie vragen voor u.

Ten eerste, hoe gaat u die wet inschakelen in het interfederaal overleg? Wij als Parlement zullen immers gekend worden kort voor en na het ministerieel besluit, zonder dat we ons aval moeten geven.

Ten tweede, hoe staat het met die andere wet, van de minister van Volksgezondheid? Krijgen we die ook op ons bord? Ik hoorde mevrouw Gilson daar impliciet vragen over stellen.

De voorzitster: Mijnheer Geens, mag ik u vragen om af te ronden?

03.06 Koen Geens (CD&V): Ten derde, ik heb de kleine letters van uw brief goed gelezen. U schrijft dat u de urgentie niet zal inroepen. Dat maakt me een beetje bang. Ik vraag geen urgentie, ik (...)

03.07 Peter De Roover (N-VA): Mevrouw de voorzitster, ik waardeer uw tolerantie voor de spreekduur van de vorige spreker. Het was ook zijn maidenspeech. Daarvoor moet men toch enige ruimte krijgen.

Mijnheer de premier, ik wil u danken voor uw aanwezigheid hier. Vorige week verliet u het pand op het ogenblik dat wij u over de aangelegenheid wilden interpelleren. U hebt toen een dienstdoende premier gestuurd, terwijl wij u over uw uitlatingen in de pers wilden ondervragen. Vandaag kan dat.

Mijnheer de premier, in oktober voelde ik mij bijzonder eenzaam, wanneer ik het thema waarvan hier sprake, aansneed, want ik leek wel een beetje te roepen in de woestijn. Ik botste ook op een grote desinteresse in uw regering. Ondertussen hebben heel wat mensen zich aangesloten bij de stelling die wij hebben ontvoloid. Ik denk zelfs dat juristen met gezond verstand intussen wel een andere mening hebben geformuleerd.

U schaart zich altijd achter de Raad van State, maar dezelfde Raad van State heeft wel gezegd dat hij nog nooit door u vooraf werd gevraagd om een oordeel te vellen over uw ministeriële besluiten. Dat is natuurlijk het voordeel van een ministerieel besluit. In die zin bent u verder gegaan dan de regering met volmachten, want die moet wel de Raad van State consulteren.

Het hof van beroep heeft gezegd dat de wet waarnaar verwijzen is, niet langer als basis kan dienen. Ook de Gegevensbeschermingsautoriteit klaagt aan dat zij nooit in het proces werd betrokken. U negeert dus alle checks-and-balances in de uitvoering van uw beleid.

Afgelopen week, als klap op de vuurpijl, naast de academici die wij al

pouvait toutefois prévoir que la crise durerait aussi longtemps. La loi de 2007 vise les crises de courte durée.

Comment la loi pandémie s'inscrit-elle dans le cadre des concertations interfédérales? La loi du ministre de la Santé publique sera-t-elle également soumise au Parlement? Le fait que le premier ministre déclare qu'il n'invoquera pas l'urgence me préoccupe.

03.07 Peter De Roover (N-VA): Je me réjouis que le premier ministre soit présent car la semaine dernière, il a quitté l'hémicycle quand nous avons voulu l'interpeller sur ce dossier. En octobre, j'ai eu l'impression de prêcher dans le désert lorsque j'ai essayé d'aborder ce thème. Le gouvernement a alors fait preuve de désintérêt. Depuis, non seulement des juristes sensés se sont ralliés à notre position, mais le Conseil d'État, derrière lequel ce gouvernement se retranche volontiers, déclare que c'est la première fois que son avis préalable n'est pas sollicité pour des arrêtés ministériels. Le gouvernement a donc dépassé le stade des pouvoirs spéciaux. Selon la cour d'appel, la loi à laquelle il est fait référence, ne peut plus servir de base et l'Autorité de protection des données n'a jamais été associée au processus. La semaine dernière, ce fut au tour des barreaux réunis d'exprimer leur point de vue.

Le premier ministre s'est finale-

gehad hebben, is er het standpunt van de verenigde balies. Ik ben heel blij dat u niet aan die druk kunt weerstaan. U bent door de kneien gegaan na het bochtige parcours in verband met de vragen of er een pandemiewet komt, ja of neen, en wanneer ze er komt. Begin januari, misschien in het voorjaar. De voorzitter van Open Vld sprak over de zomer. U zei in *De Zevende Dag*: ze is niet nodig nu. De heer Van Quickenborne vond dat ook. Mevrouw Verlinden vond ze misschien wel nodig nu. Ik hoop dat er eindelijk enige klaarheid komt in de lijn die uw regering hierin trekt.

U hebt gisteren een brief aan het Parlement verstuurd. Ik wil u daarover enige vragen stellen. Ik ben heel blij dat u een serieuze onderschoring van de maatregelen aankondigt, maar kunt u nog eens uitleggen waarom de pandemiewet nodig is, als u tegelijkertijd beweert dat u tot nu toe deugdelijk juridisch werk hebt geleverd. Wat is de extra waarde daarvan? Wat hebt u nog niet kunnen doen, waardoor die pandemiewet nodig is?

Wanneer komt die pandemiewet dan? Wat dat betreft, blijven wij nog op onze honger. In welk stadium zit een en ander momenteel? Kunt u ons garanderen dat we niet opnieuw tot het voorjaar of de zomer zullen moeten wachten?

03.08 Eerste minister Alexander De Croo: Mevrouw de voorzitster, collega's, ik wil eerst uitleggen welke juridische basis wij vandaag trouwens al sinds maart 2020 voor onze ministeriële besluiten gebruiken. Zoals al meermalen gezegd, gebruiken wij een dubbele wettelijke basis, namelijk de wet op het politieambt van 5 augustus 1992 en de wet betreffende de civiele veiligheid van 15 mei 2007.

Dat zijn twee wettelijke basissen, die goedgekeurd werden in het Parlement en waarvan de uitvoerende macht gebruikmaakt. Dat is een wettelijke basis die stabiel is en die er staat. Die staat niet ter discussie.

De Raad van State heeft al meermalen gesteld en aanvaard dat die dubbele wettelijke basis voldoende is om in deze uitzonderlijke omstandigheden ministeriële besluiten te kunnen nemen. Bovendien werd, telkens in eerste aanleg twijfel was geuit over de wettelijke basis, in beroep bevestigd dat die wettelijke basis wel degelijk voldoende is om te kunnen werken.

De plus, chaque fois que le gouvernement a pris un arrêté ministériel, il l'a fait dans le respect des normes supérieures, en veillant à l'efficacité et à la proportionnalité des mesures au regard des objectifs à atteindre. Nous avons toujours fait preuve de clarté: nous prenons des mesures à travers cette double disposition et un arrêté ministériel, mais en nous limitant à ce qui est nécessaire. Au demeurant, chaque fois que nous prenons un arrêté ministériel, il est assorti d'une motivation détaillée et d'un avis scientifique.

C'est important de le rappeler. En écoutant certains d'entre vous, on pourrait croire qu'au cours des mois précédents, le gouvernement s'est basé sur un flou artistique d'un point de vue juridique, qui aurait été contesté partout. Or ce n'est pas le cas. Chaque fois, le Conseil d'État a confirmé la méthode employée, dont la stabilité a aussi été reconnue par les cours et tribunaux.

ment avoué vaincu après le parcours sinuex des derniers mois et il a écrit au Parlement au sujet de la loi pandémie. J'espère que la clarté sera enfin faite. Le premier ministre peut-il s'en expliquer? Si la base légale actuelle suffit, pourquoi cette loi est-elle encore nécessaire? Combien de temps devra-t-on attendre l'élaboration de cette loi pandémie?

03.08 Alexander De Croo, premier ministre: Les arrêtés ministériels ont une double base légale: la loi sur la fonction de police du 5 août 1992 et la loi relative à la sécurité civile du 15 mai 2007. Ces lois ont été adoptées par le Parlement et acceptées plusieurs fois comme fondements valables par le Conseil d'État ou elles ont été confirmées en appel.

Elk ministerieel besluit werd opgesteld met inachtneming van de hogere normen. De regering heeft erop toegezien dat de genomen maatregelen doeltreffend en evenredig met het gestelde doel zijn. De regering beperkt zich tot de maatregelen die absoluut noodzakelijk zijn. Elk besluit gaat vergezeld van een motivering en van het wetenschappelijk advies waarop het gebaseerd is.

De Raad van State heeft, evenals de hoven en rechtkranken, her-

haaldelijk de geldigheid van onze methoden bevestigt.

Naast de juridische werkelijkheid, mijnheer De Roover, is er inderdaad een politieke werkelijkheid. Er vindt ook een parlementair en maatschappelijk debat plaats over de zeer ingrijpende maatregelen die nu al een zeer lange periode van kracht zijn. Het is duidelijk dat dit uitzonderlijke tijden zijn. Dit is een uitzonderlijke crisis, waarin wij maatregelen nemen die absoluut uitzonderlijk zijn en die wij reeds zeer lang moeten nemen.

De regering is niet doof voor de vraag die ook in het Parlement wordt gesteld om er meer debat over te kunnen hebben. Die vraag wordt gesteld, zowel door de oppositie als door de meerderheid. Op die vraag willen wij absoluut ingaan, daarom heb ik vorige dinsdag een brief gestuurd naar de voorzitster van de Kamer waarin de regering de hand uitsteekt naar het Parlement en wel op twee dimensies.

De eerste dimensie is het ontwerp van pandemiewet waar minister van Binnenlandse Zaken Verlinden mee bezig is. Zij heeft trouwens ook vorige week de interpellaties over de pandemiewet in het Parlement beantwoord. De regering heeft de intentie om het ontwerp reeds zeer vroeg, in het proces van vervollediging van de eerste versie, voor te leggen aan het Parlement. Het is een goede zaak om de kennis die over dit zeer brede debat in het Parlement aanwezig is, zo vroeg mogelijk te kunnen incorporeren bij het vervolledigen van het ontwerp. Dat wil zeggen dat, vooraleer wij het ontwerp naar de Raad van State sturen, wij daarover een debat zullen voeren in het Parlement.

Madame Fonck, durant ce débat, sera-t-il possible d'inviter la société civile, par exemple? Cela relève de l'organisation du Parlement, qui doit décider si c'est opportun et s'il veut le prévoir.

Het is duidelijk dat we hier een fundamenteel debat willen voeren, voor we dat afwerken. We willen dit niet gewoon even laten passeren, maar een debat voeren waarin meerderheid en oppositie constructief meewerken. Dit is vrij ongezien. Het is een ongeziene methode om het Parlement al zo vroeg te betrekken bij iets waarvan gezegd zou kunnen worden dat het voorbehouden zou kunnen worden aan het Parlement. Het is een ongeziene methode, maar ik denk dat ze gerechtvaardigd is. Ze is gerechtvaardigd omdat het gaat om een pandemiewet die evenwichten moet proberen te vinden tussen gezondheid en veiligheid, tussen een collectieve benadering en een individuele verantwoordelijkheid. Die fundamentele vragen moeten we samen met het Parlement kunnen beantwoorden.

J'ai indiqué un deuxième élément dans ma lettre: comme c'est le cas maintenant, tous les ministres du gouvernement sont disposés à débattre avec les parlementaires de l'arrêté ministériel et de son contenu. Là aussi, c'est au Parlement de s'organiser. Nos ministres passent beaucoup de temps à débattre des éléments des arrêtés ministériels. Là aussi, le gouvernement tend la main au Parlement pour organiser cela et peut-être le faire de manière plus systématique qu'aujourd'hui.

On peut dire que ce que l'on fait ici revêt un caractère assez

Il existe aussi à côté de la réalité juridique une réalité politique. Un débat parlementaire et sociétal fait rage au sujet des mesures radicales et prolongées. Cette crise exceptionnelle exige ces mesures. Le gouvernement n'est pas sourd à la demande d'un débat plus large. C'est la raison pour laquelle j'ai envoyé une lettre mardi dernier à la présidente de la Chambre dans laquelle le gouvernement tend la main au Parlement. Le gouvernement déposera le projet de loi pandémie au Parlement à un stade précoce de la procédure afin que l'apport d'un large débat parlementaire puisse être intégré dans le projet avant de l'envoyer au Conseil d'Etat.

Het staat aan het Parlement om te beslissen of het opportuun is om het maatschappelijke middenveld bij dit debat te betrekken.

Nous voulons donc organiser un débat fondamental auquel coopèrent la majorité et l'opposition dans un esprit constructif. Cette méthode impliquant le Parlement à un stade aussi précoce est inédite mais justifiée parce qu'il s'agit de trouver un équilibre entre la santé et la sécurité, entre la responsabilité collective et la responsabilité individuelle. Ce sont des questions fondamentales.

Alle ministers zijn bereid om met de parlementsleden over het ministerieel besluit te debatteren. Misschien kan dat zelfs op een systematischere manier dan nu het geval is. Het komt het Parlement toe om een en ander te organiseren. Deze gang van zaken is uitzonderlijk. Ik hoop dat we allemaal zullen doen wat van ons

exceptionnel. J'espère que nous serons tous à la hauteur d'un débat au cours duquel nous pourrons unir toutes nos forces mais aussi nos convictions. Par rapport aux libertés de base, il ne s'agit sans doute pas du clivage classique entre majorité et opposition; c'est beaucoup plus large que cela et on doit pouvoir débattre en le dépassant.

Je réponds à quelques questions ponctuelles. En ce qui concerne le timing, on devrait pouvoir venir devant le Parlement vers la fin du mois de février, début du mois de mars. Le but est-il d'avancer afin que cette loi puisse encore être utilisée pendant cette pandémie? Si nous devions apprendre la nouvelle exceptionnelle que la pandémie se termine dans un mois (...)

La présidente: Monsieur le premier ministre, vous pouvez continuer mais vos propos ne figureront pas au compte rendu. Puis-je attirer votre attention sur le respect des temps de parole. Il est toujours désagréable d'interrompre quelqu'un lorsqu'il parle. Si vous pouviez, chacun, y mettre un peu de bonne volonté et respecter les temps de parole, ce serait d'un grand secours pour toute l'assemblée, d'autant que l'ordre du jour est très chargé.

03.09 François De Smet (DéFI): Monsieur le premier ministre, je vous remercie pour votre réponse.

Vous êtes extraordinaire! J'admire votre expérience politique, puisque vous parvenez à nous vendre comme la "huitième merveille du monde" ce qui normalement devrait être la norme, c'est-à-dire que la majorité et l'opposition devraient travailler à des normes visant à restreindre les libertés fondamentales lorsque c'est fondamental. Donc, oui, c'est extraordinaire, mais cela devrait être la norme! La normalité, c'est ce que nous vivons depuis plusieurs mois.

Ceci étant, s'il y a main tendue, nous allons évidemment la saisir – et je vous remercie de la tendre. Il ne serait pas responsable de ne pas le faire. Nous verrons donc ce que comprendra cette loi pandémie. Je continue à dire que ce qui marcherait vraiment, c'est qu'à chaque fois qu'un Comité de concertation prend des mesures restrictives, une loi soit tout de suite débattue au Parlement. J'ai un peu peur qu'avec une seule loi pandémie qui donne une forme d'habilitation, nous n'ayons pas ce côté monitoring qui est très important. Rappelons qu'il ne faut pas seulement une loi pour entrer dans les rails juridiques mais parce qu'il y aura alors un débat public accessible à la presse et au public et parce que, nous, parlementaires, pouvons améliorer ces normes pas uniquement en les rejetant ou en les approuvant mais en les amendant et en relayant les prérogatives et volontés de l'opinion publique.

03.10 Claire Hugon (Ecolo-Groen): Monsieur le premier ministre, je vous remercie pour vos réponses.

Le système proposé est-il parfait? Je ne le pense pas. Me satisfait-il pleinement, notamment à court terme? Sans doute que non. Mais pourtant, oui, nous pouvons aujourd'hui nous réjouir d'une vraie avancée démocratique où le Parlement reprend sa place. Cette avancée a pu être réalisée grâce à la ténacité de toutes celles et ceux qui ont fait vivre ce débat dans la société et on doit les en remercier. J'ai la faiblesse de penser que c'est peut-être un peu aussi grâce aux parlementaires qui se sont investis sur la question.

L'enjeu maintenant, c'est bien sûr d'inscrire dans le texte toutes les

verwacht wordt en dat we onze krachten zullen bundelen, maar ook onze overtuigingen op elkaar zullen afstemmen. Het debat over de fundamentele vrijheden is veel ruimer dan de klassieke tweedeling tussen de meerderheid en de oppositie.

We zouden tegen eind februari of begin maart een tekst aan het Parlement voorleggen.

03.09 François De Smet (DéFI): U verkoopt ons als het achtste wereldwonder wat de norm zou moeten zijn: de samenwerking tussen de meerderheid en de oppositie om de fundamentele vrijheden te beperken wanneer dat nodig is. We zullen de uitgestoken hand grijpen en deze wet op haar eigen merites beoordelen. Ik wil dat er bij elke vergadering van het Overlegcomité waarop er beperkende maatregelen genomen worden, hier over een wet gedebatteerd wordt. Ik ben bang dat deze eenmalige pandemiewet een soort machting zal geven waarbij het parlementaire toezicht aan de kant wordt geschoven. Een wet biedt niet alleen rechtszekerheid, maar maakt ook een democratisch debat mogelijk. Dat kan ook tot een verbetering van bepaalde voorgestelde maatregelen bijdragen.

03.10 Claire Hugon (Ecolo-Groen): Ik verheug me over de democratische vooruitgang: het Parlement wordt weer in ere hersteld dankzij de hardnekkigheid van al diegenen die dit debat levendig hebben gehouden. De uitdaging is nu in de tekst de bakens uit te zetten om onze rechten en vrijheden te beschermen. Dit zal tijd vergen maar dat is noodzakelijk om niet in de situatie te hervallen die we al maanden ken-

balises nécessaires afin de garantir la meilleure protection des droits et libertés, même et surtout en temps de crise. Cela prendra du temps. Il faut y consacrer ce temps pour que la situation qui a prévalu pendant des mois ne se reproduise pas. Mais, dans l'intervalle, il faut aussi que les mesures actuelles fassent effectivement l'objet de davantage de débats et d'une communication claire. Il en va de l'adhésion des citoyens et de la confiance que nous inspirons dans des moments si éprouvants.

Monsieur le premier ministre, l'occasion est là de changer le récit et de faire de ce projet une vraie réussite en termes de démocratie, de participation et de transparence. Un nouveau chapitre s'ouvre et je me réjouis que nous l'écrivions ensemble.

03.11 Catherine Fonck (cdH): Monsieur le premier ministre, je vous remercie de votre réponse.

Paradoxalement, vous proposez une méthode de travail au Parlement, avant de vous retrancher derrière lui pour éviter de répondre à ma proposition d'ouvrir le débat à la société civile. En tout cas, je prends acte de votre réponse très fraîche – c'est le moins que l'on puisse dire.

J'ai envie de m'adresser aux partis de la majorité et de l'opposition. J'entends régulièrement plusieurs d'entre vous plaider dans le sens d'une démocratie plus participative. Dès lors, chers collègues, j'espère que, dans ce débat, vous mobiliserez toute votre énergie à convaincre le premier ministre et le gouvernement.

Monsieur le premier ministre, selon moi, c'est l'occasion rêvée d'entreprendre un travail collectif au service des libertés fondamentales, de rapprocher les citoyens des politiques et de renforcer l'adhésion. Il s'agit d'un combat majeur de notre démocratie, y compris dans la crise sanitaire que nous traversons.

03.12 Nathalie Gilson (MR): Monsieur le premier ministre, je vous remercie de vos réponses.

Nous vivons une époque terrible dans laquelle nos libertés constitutionnelles sont restreintes. Voilà presque un an que nous vivons sous une chape de plomb à cause du covid. Pour le MR, toute limite à nos libertés constitutionnelles doit être pleinement justifiée et proportionnée.

Il est heureux que vous appeliez de vos vœux un débat parlementaire. Cependant, prenons garde! Certaines dictatures ont été instaurées par des majorités parlementaires. Autrement dit, le débat parlementaire ne suffit pas; il faut rester attentif au fond même des mesures. Pour le groupe MR, il n'est pas question d'une loi qui installerait des restrictions définitives à nos libertés de manière pérenne, impliquant des événements futurs et incertains. Au plus vite, il nous faut revenir à nos libertés et rompre avec leurs entraves. Il en va de notre démocratie et du bien-être de nos concitoyens.

03.13 Koen Geens (CD&V): Mijnheer de eerste minister, bedankt voor uw uitvoerig antwoord. Ik heb hier twee opmerkingen bij. Het eerste is een oud Frans gezegde, *il n'y a que le provisoire qui dure*.

nen. Ondertussen moeten de huidige maatregelen besproken en toegelicht worden om het draagvlak bij en het vertrouwen van de burgers te versterken. Dit is een kans om een andere toon aan te slaan en om samen van dit ontwerp een echt democratisch en participatief succes te maken!

03.11 Catherine Fonck (cdH): U doet het Parlement een voorstel om een bepaalde werkmethode te volgen, maar verschuilt zich meteen daarna weer achter dat Parlement om niet te moeten ingaan op mijn voorstel om de middenveldorganisaties erbij te betrekken. Ik neem nota van uw zeer originele antwoord! Ik hoor parlementsleden er geregteld voor pleiten om een concretere invulling te geven aan de participatieve democratie. Ik hoop dat u alles in het werk zult stellen om de regering daarvan te overtuigen. Dit is de ideale kans om collectieve inspanningen te leveren ten dienste van de fundamentele vrijheden, de burgers weer bij de politiek te betrekken en het draagvlak te vergroten.

03.12 Nathalie Gilson (MR): We beleven verschrikkelijke tijden, waarin onze grondwettelijke vrijheden ingeperkt worden. Voor de MR moet dat op een volledig gerechtsvaardigde en proportionele manier gebeuren. Ik ben tevreden dat u een parlementair debat voorstaat, maar dat alleen zal niet volstaan. We mogen de inhoud op geen enkel moment uit het oog verliezen. De MR is gekant tegen een wet die ertoe zou strekken onze vrijheden op grond van toekomstige en onzekere gebeurtenissen definitief in te perken.

03.13 Koen Geens (CD&V): Un proverbe français dit qu'il n'y a que le provisoire qui dure et je crains

Dat is iets waarvoor ik enigszins bang ben, gelet op de procedure van parlementaire vernieuwing die ons wordt voorgelegd. Voor alle duidelijkheid, ik ben voor politieke vernieuwing, maar we moeten wel zien dat we ergens een paar binnenbochten kunnen nemen om deze pandemiewet snel genoeg in voege te laten treden. Ik vrees dat ze anders niet het gewenste psychologische effect zal hebben, wat toch vrij belangrijk is.

U hebt de noodzaak van een parlementair debat onderstreept. Uiteraard is niets zo leuk voor een parlementslied als een goed debat en ik verheug mij daar dan ook over, met gejuich in mijn hart. Het debat over de wet zelf is belangrijk, maar dat mag voor mij gerust wat korter zijn als we nadien over de maatregelen kunnen debatteren, nadat ze uitgevaardigd en gepubliceerd zijn uiteraard. Dat zal bijvoorbeeld de basis voor een avondklok versterken. Ik dank u en ik wens u veel succes.

03.14 Peter De Roover (N-VA): Mijnheer de premier, ik dank u voor het antwoord. De wet betreffende de civiele veiligheid waarop u zich baseert, is echter gemaakt voor acute en zeer tijdelijke noodsituaties zoals branden, ontploffingen of het vrikkomen van radioactieve stoffen. Deze wet vormt geen afdoende basis om langlopende vrijheidsbeperkingen op te leggen. Dat zeg ik niet, dat is een uitspraak van het hof van beroep van 28 oktober, intussen al een hele tijd geleden. Als u nu zegt dat wij hier zeer vroeg in het proces bij betrokken worden, dan merkt men wel hoe relatief woorden en begrippen kunnen zijn.

Het is alleszins goed dat het debat er komt. U hebt nu ook een datum geplikt en we zullen u daaraan houden. Wij zijn nog steeds bang dat de praktijk die nu gebruikt wordt om het Parlement uit te schakelen bij ministerieel besluit in de toekomst zal worden omgezet in een uitschakeling van het Parlement bij wet. Dat is natuurlijk niet de bedoeling. Om dat te vermijden en het debat te verbreden, over meerderheid en oppositie heen, zullen wij een voorstel neerleggen waarin wij rekenen op alle collega's van de wetgevende macht om de prerogatieven van het Parlement volkomen in stand te houden, ook in crisisomstandigheden.

que ce proverbe se vérifie. Je suis favorable au renouveau politique mais la loi pandémie doit aussi voir le jour rapidement si l'on ne veut pas qu'elle rate l'effet psychologique espéré.

La perspective d'un bon débat parlementaire me réjouit mais il peut certes être quelque peu abrégé, pour ma part, si l'occasion nous est donnée par la suite de débattre dans le détail des mesures prises sur la base de la loi pandémie.

03.14 Peter De Roover (N-VA): Le fondement légal actuel des mesures, c'est-à-dire la loi relative à la sécurité civile, a été élaboré pour faire face à des situations d'urgence aiguë très temporaires. Cette loi ne peut pas servir de base à des restrictions de liberté de longue durée, comme la cour d'appel l'a déjà estimé le 28 octobre 2020. Que nous soyons associés précocement au processus est, dès lors, relatif.

Il est positif qu'un débat sera organisé et que nous en connaissons déjà le moment. Nous craignons toutefois que la pratique qui consiste à mettre le Parlement hors-jeu par le biais d'un arrêté ministériel, soit remplacée par la disqualification du Parlement par une loi. Nous déposerons une proposition de loi tendant à maintenir pleinement les prérogatives du Parlement, y compris en période de crise.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

04 Samengevoegde vragen van

- Katrien Houtmeyers aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Het versoepelen van de coronamaatregelen" (55001360P)
- Leslie Leoni aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De geleidelijke heropening van de niet-essentiële sectoren" (55001366P)

04 Questions jointes de

- Katrien Houtmeyers à Alexander De Croo (premier ministre) sur "L'assouplissement des mesures contre le coronavirus" (55001360P)
- Leslie Leoni à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La réouverture progressive des secteurs non essentiels" (55001366P)

04.01 Katrien Houtmeyers (N-VA): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de eerste minister, 10 miljard euro is het verlies of de verminderde omzet van de horeca in 2020 ten opzichte van 2019. Tien miljard euro is echter ook bijna het dubbele van het geld dat wij van Europa krijgen voor het relancefonds, dat er voornamelijk is voor publieke investeringen en dat zeker en vast ook aandacht vraagt voor de sociale cohesie. Laat het nu net de horeca zijn die de motor is van de sociale cohesie.

Zal de horeca kunnen proeven van het relancefonds? Nee. Wie zal er waarschijnlijk wel van kunnen proeven? Dat is bijvoorbeeld de renovatie van het Justitiepaleis.

Ondertussen zitten heel veel werknemers al bijna een jaar thuis voor hun computer gekluisterd, van de ene Zoommeeting naar de andere Zoommeeting surfend. Zij hebben absoluut nood aan buiten gaan, aan sporten met hun collega's, aan een goed glas drinken met hun collega's en zelfs met hun baas. Ook daarbij is het duidelijk dat de horeca de motor is van de sociale cohesie.

Wij lezen overal dat de schaarse middelen die er zijn, absoluut moeten worden ingezet voor gezonde bedrijven en zeker en vast niet voor zieke bedrijven. Een economie heeft nood aan sterke bedrijven en aan bedrijven die klaar zijn voor de toekomst.

Met wat in de steigers staat voor de horeca, de reissector, de evenementensector en voor alle zwaar getroffen sectoren zullen wij er niet komen. Er staat immers bijna niks in de steigers voor hen.

Mijnheer de eerste minister, zolang die plannen uitblijven, helpt u mee aan het creëren van nog meer zieke bedrijven.

Hier op deze plaats heb ik in het verleden reeds een oproep gedaan voor onze handelaars, voor onze ondernemingen, voor onze kmo's en voor onze bedrijfsleiders. Ik wil dat hier vandaag opnieuw doen voor de zwaar getroffen sectoren maar ook voor hun toeleveranciers. Geef hun opnieuw perspectief. Zij hebben dat immers nodig.

U stelt dat de vaccinatiestrategie op punt staat en onder controle is. Dat moet dan zeker en vast zaken mogelijk maken.

Mijnheer de eerste minister, mijn vragen zijn de volgende.

Waar blijft het perspectief? Waar blijft het stappenplan voor alle getroffen sectoren? Waar blijft het exitscenario om uit de huidige crisis te komen en opnieuw aan onze toekomst te kunnen bouwen?

04.02 Leslie Leoni (PS): Madame la présidente, monsieur le premier ministre, vous le savez aussi bien que moi, les Belges ont le moral qui flanche. C'est le paradoxe: alors que la situation se stabilise et s'améliore légèrement sur le front contre le covid, il y a toujours la longueur de la crise, les contacts sociaux comptés sur les doigts d'une main, la tendresse et les câlins rangés au placard, les parents qu'on ne peut plus embrasser, l'absence de spectacles qui ne nous permet plus de nous évader. Oui, c'est difficile pour les Belges!

De plus, tout le monde ne vit pas la crise de la même manière. Je

04.01 Katrien Houtmeyers (N-VA): En 2020, le chiffre d'affaires de l'horeca a reculé de 10 milliards par rapport à 2019. Notre pays recevra la moitié de ce montant du fonds de relance européen mais cette somme ne sera pas versée à l'horeca. Pourtant ce secteur est le moteur de la cohésion sociale que l'Europe estime si importante.

Entre-temps, de nombreux travailleurs sont scotché devant leur ordinateur depuis presque un an, sans contact social et sans manger un bout ou prendre un verre avec leurs collègues ou leur boss. Nous voulons consacrer les ressources rares dont nous disposons à des entreprises saines mais dans l'horeca, le secteur des voyages et le secteur événementiel, nous créons nous-mêmes les entreprises moribondes.

Aujourd'hui dans cet hémicycle, je voudrais appeler une fois de plus le gouvernement à offrir à nos commerçants, à nos entreprises, à nos PME et à nos chefs d'entreprise les perspectives auxquelles ils aspirent tant. Si notre stratégie vaccinale s'avère fructueuse, cela ne devrait-il pas nous autoriser à relancer dans une certaine mesure la machine économique? Qu'attend le gouvernement pour offrir des perspectives à tous ceux qui désespèrent d'apercevoir un jour le bout du tunnel? Qu'attend-il pour écrire un scénario de sortie de crise?

04.02 Leslie Leoni (PS): Het moreel van de Belgen wankelt. Terwijl er in de strijd tegen het coronavirus overwinningen geboekt worden, blijft het sociaal contact beperkt, is knuffelen uit den boze en zit een voorstelling meepekkken er ook niet in. De werknemers die door de coronapandemie tijdelijk werkloos zijn, de kunstenaars en

pense à ces travailleurs en chômage corona, aux travailleurs sans emploi qui, depuis un an, n'ont aucune perspective, aux artistes qui sont quasiment à l'arrêt et aux indépendants qui ont investi le travail d'une vie dans leur entreprise et qui n'ont plus rien à donner. Ces travailleurs vivent la crise dans leur chair et, malheureusement, dans leur portefeuille.

Monsieur le premier ministre, la réouverture sous conditions des coiffeurs est une très bonne nouvelle car on sent que les gens sont à bout! Certains secteurs sont à bout de souffle. Or, quand j'entends le discours de certains experts aujourd'hui, je vois une lueur à l'horizon et je sens un frémissement d'espoir. Ils nous disent qu'on pourrait peut-être revoir notre stratégie alors que les chiffres semblent avoir atteint un plateau car la vaccination avance. Ces experts nous disent qu'il existe des protocoles très stricts qui permettent d'envisager la réouverture de certains secteurs.

Bien sûr, il faut continuer à lutter contre l'épidémie et la contenir. Pour le personnel soignant, pour nos hôpitaux et pour que nos enfants puissent continuer à se rendre à l'école, c'est essentiel! Il est également important de donner des perspectives aux secteurs fermés au regard des chiffres et de l'avis des experts.

Monsieur le premier ministre, quelle méthodologie va-t-on utiliser? La méthode de travail utilisée pour les métiers de contact va-t-elle être appliquée aux autres secteurs fermés? Quelle sera la méthodologie du gouvernement pour apporter des réponses aux secteurs fermés? Les seuils que nous nous étions fixés il y a plusieurs semaines ont-ils toujours du sens pour envisager (...)

La **présidente**: Je vous félicite pour votre *maiden speech*.

(*Applaudissements*)

(*Applaus*)

04.03 Eerste minister **Alexander De Croo**: Mevrouw de voorzitster, ik zal eerst een beschrijving geven van de huidige epidemiologische toestand. De voorbije dagen daalt het aantal positieve gevallen lichtjes, met 8 %. Dat is eerder goed nieuws. De positiviteitsratio, het aantal positieve gevallen per afgenummerde test, ligt nu op 5,2 %. Dat gaat eerder de goede richting uit.

Tussen begin december en nu, dus na ongeveer tweeënhalve maand, is de situatie relatief stabiel, dankzij de relatief stabiele maatregelen. In tegenstelling tot sommige andere landen hebben we hier geen jojo gehad van maatregelen, met versoepelingen, verstrengelingen en vervolgens opnieuw versoepelingen. De maatregelen hier zijn een stabiel kader dat ons geholpen heeft om de situatie stabiel te houden. Dat stabiel kader heeft succes gehad omdat mensen dat kader gerespecteerd hebben. Dat blijft uiteindelijk het basiselement. Maatregelen zijn alleen goed als mensen erin slagen om die maatregelen te volgen. Dat blijft uiteindelijk de basis. Ik begrijp dat heel veel mensen vooruitkijken en vooral naar de zomer kijken en willen weten wat er binnen een paar maanden mogelijk zal zijn.

de zelfstandigen betalen het gelag. De heropening van de kapsalons, onder strikte voorwaarden, is zeer goed nieuws. Sommige experten bieden opnieuw hoop. Volgens hen hebben de cijfers met de voortschrijdende vaccinatiecampagne een plateau bereikt en kan de heropening van bepaalde sectoren overwogen worden op voorwaarde dat er strenge protocollen nageleefd worden. Uiteraard moet men de epidemie inperken, maar er moet ook perspectief geboden worden aan de getroffen sectoren.

Welke werkwijze zal men volgen? Zullen de criteria voor de contactberoepen ook voor de andere sectoren gelden? Op grond van welke criteria zal de regering ook aan die sectoren antwoorden bieden? Zijn de drempelwaarden die meerdere weken geleden vastgelegd werden vandaag nog zinvol?

04.03 **Alexander De Croo**, premier ministre: Ces derniers jours, le nombre de cas positifs a diminué de 8 %. Le taux de positivité est actuellement de 5,2 %. Nous avançons donc dans la bonne direction. Entre début décembre et aujourd'hui, la situation dans notre pays est restée relativement stable grâce à un cadre cohérent de mesures. Contrairement à certains autres pays, nous avons gardé la même ligne de conduite. Ce cadre stable a porté ses fruits parce que nos concitoyens l'ont respecté. Ce point demeure crucial: les règles ne sont efficaces que si la population parvient à les suivre.

Je comprends parfaitement que bon nombre de citoyens souhaitent savoir ce qu'il sera possible

de faire dans quelques mois.

Cependant, je vais essayer de vous définir un cadre de décisions. Nous devons déterminer l'endroit où se transmet le virus. Nous savons que ce dernier se transmet de préférence à l'intérieur, dans les lieux mal ventilés où se retrouvent beaucoup de personnes qui parlent ou qui crient. Tels sont les lieux favorables à la transmission du virus. En revanche, à l'extérieur, si une certaine distanciation est respectée, la situation est beaucoup plus sûre. Il faut donc éviter le premier cas de figure et favoriser le deuxième quand il est question d'assouplissement des mesures.

Il est clair que la méthode qui sera utilisée comprendra des étapes, comme cela a été le cas pour les métiers de contact non médicaux. Samedi, les salons de coiffure pourront rouvrir et, deux semaines plus tard, ce sont les autres corps de métier qui pourront reprendre leurs activités.

Dans le passé, on a souvent pris en considération comme indicateur le nombre d'hospitalisations. Il est clair qu'il faut maintenant tenir compte de la situation épidémiologique, mais également de la vaccination qui représente un progrès certain et qui constitue clairement un élément modérateur en termes de propagation du virus.

Dat verder uitwerken, is wat wij gevraagd hebben. Met "wij" bedoel ik de federale regering, maar evenzeer de ministers-presidenten die mee in het Overlegcomité zetelden. Wij hebben gevraagd dat de experts tegen 26 februari een raamwerk geven dat rekening houdt met de onzekerheden die er zijn. Wij worden geconfronteerd met twee grote onzekerheden, die inzake de besmettingen en jammer genoeg ook die inzake de leveringen van vaccins.

De federale regering houdt morgen een discussie, na een introductie door de gouverneur van de Nationale Bank, over de bestaande maatregelen: welke bestaande maatregelen moeten worden verlengd en welke bijkomende maatregelen moeten genomen worden om de bedrijven die uit hun winterslaap komen te helpen hun activiteit opnieuw op te starten?

Mevrouw Houtmeyers, u refereerde aan het Europees investeringspact. U zult natuurlijk begrijpen dat dit Europees investeringspact over investeringen gaat. Als wij spreken over een heropeningsplan, gaat het over steun die wij aan bedrijven geven om ze te helpen hun activiteiten te heropstarten. U begrijpt dat dit van een totaal verschillende natuur is, en dat de vergelijking van het ene met het ander eigenlijk niet juist is.

Ik begrijp de vraag naar perspectief. Perspectief zouden wij allemaal zeer graag hebben. Ik heb het al meermaals gezegd, en ik blijf erbij. Ik zou graag perspectief geven, maar als wij dat vandaag doen, met de onzekerheden die wij nu hebben, geven wij valse hoop. En valse hoop geven is volgens mij het laatste wat wij de mensen moeten geven. Wat ik wel kan bevestigen, is dat wij de maatregelen die gelden geen dag te veel zullen laten gelden.

De kans op besmetting met het virus is het grootst in slecht ge-ventileerde ruimten waar veel mensen opeengepakt zitten. In de buitenlucht daarentegen, wanneer de nodige afstand gerespecteerd wordt, is het veel veiliger. Wanneer we de maatregelen versoepelen, moet die tweede optie dan ook op het voorplan treden.

We zullen de teugels gefaseerd vieren, zoals voor de niet-medische contactberoepen. Zaterdag mogen de kapperszaken weer open, en twee weken later mogen ook de andere beroepsgroepen hun activiteit hervatten.

In het verleden was de belangrijkste indicator het aantal ziekenhuisopnames. Nu moeten we rekening houden met de vaccinatie, die voortschrijdt en de verspreiding van het virus afremt.

Le gouvernement fédéral et les ministres-présidents, qui siègent aussi au Comité de concertation, ont demandé de poursuivre sa mise au point. Les experts esquisseront d'ici au 26 février un plan qui tiendra compte des incertitudes existantes en matière de contaminations et – malheureusement – également par rapport aux livraisons des vaccins.

Après une introduction par le gouverneur de la Banque nationale, le gouvernement fédéral discutera demain des mesures en vigueur: quelles mesures doivent-elles être prolongées et quelles mesures supplémentaires doivent-elles être prises pour aider les entreprises qui sortent de leur "hibernation" à redémarrer?

Le Pacte européen d'investissement concerne les investissements. Un plan pour la réouverture apporte, en revanche, un soutien aux entreprises afin de les aider à relancer leurs activités. Il s'agit d'aspects complètement différents,

que nous ne pouvons pas comparer entre eux.

Donner une perspective revêt une très grande importance, mais si je le faisais aujourd'hui, avec les incertitudes actuelles, je donnerais de faux espoirs. Et c'est bien là la dernière chose que nous devons faire. Mais nous ne laisserons pas non plus les mesures actuelles se prolonger un jour de trop.

04.04 Katrien Houtmeyers (N-VA): Mijnheer de premier, bedankt voor uw antwoord. Ik ben blij te vernemen dat op 26 februari misschien toch al iets meer concreet perspectief zal worden geboden.

Ik spreek met heel wat ondernemers. Bij hen leeft echt het gebrek aan perspectief, behalve als het gaat om het uitzicht op faillissementen en sociale ellende. De renovatie van het Justitiepaleis wordt weldra gefinancierd met geld uit het relanceplan. U zegt dat het ene niets met het andere te maken heeft, wat misschien wel klopt, maar het is toch wel cynisch dat heel wat ondernemingen de boeken zullen moeten neerleggen in een prachtig Justitiepaleis dat veel geld gekost zal hebben.

Mensen hebben het lastig en heel zwaar, zoals u daarnet zelf al hebt aangegeven. Zij houden zich al heel lang aan heel veel maatregelen, maar het wordt steeds moeilijker. Daarom hebben zij nood aan een goede babbel en een gezellig glas. Straks komt de lente eraan, wat de mogelijkheid biedt om terrassen te openen. U geeft aan dat het virus zich in openlucht minder snel verspreidt. Daarom hoop ik dat de ondernemingen snel perspectief kunnen krijgen om, weliswaar coronaproof, alvast hun terrassen te kunnen openen. Daarom vraag ik nogmaals om perspectief voor onze horeca, de evenementensector en alle andere sectoren die het zo moeilijk (...)

04.04 Katrien Houtmeyers (N-VA): Quelques perspectives pourront éventuellement être données le 26 février. Le manque de perspective est très présent, en effet, parmi les entrepreneurs, sauf en ce qui concerne le risque de faillite et de misère sociale. Les fonds du plan de relance serviront à financer la rénovation du Palais de justice. N'est-il pas cynique que de nombreuses entreprises vont devoir venir déposer leur bilan dans un magnifique Palais de justice rénové à grands frais?

Les citoyens respectent depuis très longtemps déjà un tas de mesures mais nous avons tous de plus en plus de mal à tenir le coup. Le besoin de se réunir autour d'une table et d'un verre se fait cruellement ressentir. Le printemps est à nos portes. Le virus se propage moins vite à l'extérieur. J'espère, dès lors, que les établissements de l'horeca auront rapidement l'espoir de pouvoir rouvrir leurs terrasses dans le respect des conditions de sécurité sanitaire...

De **voorzitster:** Mevrouw Houtmeyers, uw spreekwoord is opgebruikt.

04.05 Leslie Leoni (PS): Monsieur le premier ministre, comme vous, nous voulons rester prudent. Comme vous, nous voulons repousser une troisième vague. Comme vous, nous savons que des réouvertures trop rapides de secteurs qui favorisent les contacts peuvent faire à nouveau flamber les chiffres.

Mais nous savons aussi qu'aujourd'hui, après quasi un an de fermeture, toute une série de secteurs sont prêts avec des protocoles de sécurité pour permettre des réouvertures graduelles, prudentes et encadrées. Il faut examiner les demandes et les propositions de ces secteurs, rester vigilants; mais, je vous le répète, offrir des perspec-

04.05 Leslie Leoni (PS): Net als u willen wij een derde golf tegenhouden. Net als u weten wij dat een te snelle heropening van bepaalde sectoren met veelvuldige contacten de cijfers opnieuw de hoogte kunnen injagen.

Na een sluiting van bijna een jaar zijn een aantal sectoren klaar met veiligheidsprotocollen met het oog

tives réalistes. C'est important. C'est vital pour le secteur et pour l'ensemble de la société. Je vous remercie.

op geleidelijke en omkaderde heropeningen. Waakzaamheid blijft geboden, maar men moet realistische perspectieven aanreiken. Dat is van vitaal belang voor de sectoren en voor de hele samenleving.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

05 Question de Raoul Hedebouw à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Le renouveau politique et l'enrichissement personnel" (55001356P)

05 Vraag van Raoul Hedebouw aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De politieke vernieuwing en de zelfverrijking" (55001356P)

05.01 Raoul Hedebouw (PVDA-PTB): Mevrouw de voorzitster, mijnheer de eerste minister, wat is dat toch hier in België met de verhouding tussen politiek en geld? Wat is het probleem? Daarover moet eens nagedacht worden in de maatschappij. Wat is het probleem met de verhouding tussen *money, money, money* en de politieke wereld? Wij zijn hier reeds jaren bezig met politieke vernieuwing, maar de feiten stapelen zich op.

Mijnheer de eerste minister, uw partij staat nu in het middelpunt, met de affaire-El Kaouakibi. Geld en subsidies in Antwerpen komen rechtstreeks op de rekening van haar vennootschappen. Nu hoor ik dat Open Vld haar 50.000 euro gaf voor haar campagne, voor een onafhankelijke kandidaat. Olé, wie geeft er meer in de politiek?

Leden van het Vlaams Belang, hoeveel gaf uw partij voor uw onafhankelijke kandidaat Dries Van Langenhove? 34.000 euro! Het is een opbod. Is dat politiek? Is dat aan politiek doen? Wat voor signaal geeft u daarmee?

Mijnheer de eerste minister, dat is niet het enige met betrekking tot uw partij. Hoeveel stak Karel Pinxten *in the pocket*? 570.000 euro. Kling, kling. Bij de N-VA kreeg de heer Kucam 522.000 euro. Kling, kling, *in the pocket*. Wat voor een signaal geeft u aan het volk? Iedereen ziet af op dit ogenblik.

05.01 Raoul Hedebouw (PVDA-PTB): En Belgique, les relations que le monde politique entretient avec l'argent ne sont manifestement pas saines. Cela fait des années que nous œuvrons pour le renouveau politique alors que les scandales s'accumulent. Aujourd'hui, on parle de l'affaire El Kaouakibi qui éclabousse le parti du premier ministre. L'argent des subventions qu'elle a reçues a été versé directement sur les comptes de ses sociétés. L'Open Vld lui a donné 50 000 euros pour sa campagne en tant que candidate indépendante. Le Vlaams Belang a, quant à lui, offert 34 000 euros à son candidat indépendant Dries Van Langenhove. Qui dit mieux? Toujours l'Open Vld et les 570 000 euros que Karel Pinxten a empochés. Et la N-VA avec M. Kucam qui a reçu 522 000 euros. Quel genre de signal le politique donne-t-il au peuple en agissant de cette manière?

Pour tous ceux qui diraient qu'il s'agit d'un problème communautaire, je vous rassure: la magouille en politique n'est pas communautaire. Prenez l'affaire Nethys: hier, des députés ont voulu intervenir au Parlement wallon sur l'affaire Nethys, cela leur était interdit! Je profite des quelques minutes qui me sont données ici au Parlement fédéral pour aborder le sujet, parce qu'au Parlement wallon, on ne peut pas en parler.

Het gesjoemel in de politiek is niet communautair gedetermineerd. Ik maak gebruik van de mij toegekomen tijd in het federaal Parlement om de Nethys-affaire aan te kaarten, want in het Waals Parlement moet men daarover zwijgen.

C'est quoi, cette affaire? Stéphane Moreau, 18 000 euros: cling cling! Luc Partoune, directeur de l'aéroport de Liège, 20 millions d'euros: cling cling! C'est quoi, ce signal qu'on donne à la population?

Stéphane Moreau incasseert zo maar eventjes 18.000 euro! Luc Partoune, de directeur van de luchthaven van Luik, vangt 20 miljoen euro. Welk signaal wordt er daarmee aan de bevolking afge-

geven?

Mijnheer de eerste minister, wat is uw persoonlijke mening over de affaire-El Kaouakibi? Wat vindt u daarvan? Vindt u dat normaal in de politiek? Het volk mag weten waarover het gaat.

Quel est l'avis personnel du premier ministre sur l'affaire El Kaouakibi? Tout cela lui paraît-il normal?

Deuxième question: des mesures structurelles comme celles proposées par le GRECO ne devraient-elles pas être prises? Le GRECO propose la publication des patrimoines des mandataires politiques. C'est le conseil qui a été donné la semaine passée (...)

Moeten we geen gevolg geven aan het voorstel van de GRECO om het vermogen van de politieke mandatarissen te publiceren?

05.02 Eerste minister **Alexander De Croo**: Mevrouw de voorzitster, mijnheer Hedebouw, vooreerst wil ik duidelijk stellen dat iedereen met een publiek mandaat een voorbeeldfunctie heeft. U zult echter begrijpen dat ik mij vanuit de regering niet zal inlaten met individuele zaken. Daartoe dienen parketten en onderzoeksrechters. De regering moet zich daarin niet mengen.

05.02 **Alexander De Croo**, premier ministre: Toute personne exerçant un mandat public se doit de montrer l'exemple. En tant que premier ministre, je ne puis m'immiscer dans des dossiers individuels. C'est le rôle des parquets et des juges d'instruction.

U vraagt mijn mening. Welnu, tegen iedere bewezen vorm van malversatie, hetzij verdachte transacties, hetzij bewezen malversaties, hetzij financieel geknoei met publieke middelen, bijvoorbeeld binnen een intercommunale, in de partijfinanciering of bij misbruik van een mandaat, moet keihard worden opgetreden. Daarover kan er geen enkele twijfel bestaan. Dergelijke bewezen malversaties ondergraven namelijk de democratie en onze instellingen en zijn ten nadele van iedereen, ook van onze burgers. Bewezen malversaties moeten keihard worden aangepakt, wat parketten, onderzoeksrechters en rechters overigens doen.

Toute forme de malversation avérée – qu'il s'agisse de transactions suspectes, de malversations avérées ou de détournement de fonds publics au sein par exemple d'une intercommunale, dans le cadre du financement des partis ou d'une manipulation de mandat – doit être traitée avec sévérité. De tels comportements portent atteinte à la démocratie et à nos institutions et sont préjudiciables à tous. Les dossiers de malversations avérées doivent être traités avec fermeté, ce que font d'ailleurs nos parquets, nos juges d'instruction et l'ensemble de nos juges.

We moeten trouwens nog verder gaan. In het regeerakkoord hebben wij een luik politieke vernieuwing ingeschreven. Wij rekenen op de Kamer om daarin te kunnen vorderen. Het gaat onder andere over de modernisering van de kieswet, die eenvoudiger en transparanter moet worden gemaakt, en een hervorming van het statuut van Parlementsleden. Laten wij die hervorming zodanig aangrijpen dat we mechanismen hebben die malversaties sneller aan het licht brengen, mechanismen die zorgen voor snellere transparantie, zodat de vinger gelegd kan worden op eventueel fout lopende zaken. Zodoende kunnen malversaties sneller worden aangepakt en bestraft.

Nous devons aller encore plus loin. L'accord de gouvernement contient une partie sur le renouveau politique. Nous comptons sur la Chambre pour avancer dans ce domaine. Il s'agit notamment de moderniser la loi électorale qui doit être plus simple et plus transparente et de réformer le statut des parlementaires. Nous devons plancher sur des mécanismes qui permettront de déceler et dès lors de sanctionner plus rapidement les malversations. À cet égard, on ne fait aucune distinction entre la majorité et l'opposition.

Il n'y a aucune raison de se

Daarin bestaat er geen onderscheid tussen meerderheid en oppositie. Er is immers geen enkele reden om tolerant te zijn tegenover bewezen zaken. Het gaat uiteindelijk over de geloofwaardigheid van onze democratie. In een geloofwaardige democratie is er geen plaats voor mensen van wie bewezen is dat zij bezig zijn met zelfbediening.

montrer tolérant vis-à-vis de malversations avérées. Dans une démocratie qui se veut crédible, il n'y a pas de place pour les personnes dont il s'avère qu'elles se servent au lieu de servir.

05.03 Raoul Hedebouw (PVDA-PTB): Mijnheer de eerste minister, u geeft vandaag een belangrijk signaal, maar er moet wel direct werk van worden gemaakt en niet alleen rond de malversations, zoals u het zegt. Er is momenteel een discussie aan de gang over de politieke moraal. Neem nu bijvoorbeeld uw eigen partij: er is 50.000 euro gegeven aan een onafhankelijke kandidaat. Dat is niet illégal, maar is het ethisch te verantwoorden? Wat zegt dat over de politiek? Iemand doet normaal gezien aan politiek voor ideeën, voor strijd, om de maatschappij te veranderen, maar hier krijgt iemand gewoon 50.000 euro om haar eigen campagne te voeren. Daar ligt toch ook een probleem, dat is ook een discussie?

Kijk naar de dotaties aan de partijen. Er is gewoon te veel geld in de partijen. Daarom stel ik voor dat wij die dotaties verminderen. Gaat iedereen daarmee akkoord? Wij gaan dat allemaal door twee of drie delen. Ik zie dat iedereen dat ziet zitten. Volgende week dienen wij ons wetsvoorstel in om de dotaties aan de partijen te verminderen. Zo is er geen overvloed van geld meer waarvan men zelfs niet meer weet wat men ermee moet doen. Dan moet men kandidaten maar gewoon 50.000 euro geven (...)

De voorzitster: Uw spreektaid zit erop, mijnheer Hedebouw.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

06 Samengevoegde vragen van

- Hans Verreyt aan Pierre-Yves Dermagne (VEM Economie en Werk) over "De wet-Major" (55001347P)
- Peter Mertens aan Pierre-Yves Dermagne (VEM Economie en Werk) over "De wet-Major" (55001349P)
- Anja Vanrobaeys aan Pierre-Yves Dermagne (VEM Economie en Werk) over "De wet-Major" (55001370P)

06 Questions jointes de

- Hans Verreyt à Pierre-Yves Dermagne (VPM Économie et Travail) sur "La loi Major" (55001347P)
- Peter Mertens à Pierre-Yves Dermagne (VPM Économie et Travail) sur "La loi Major" (55001349P)
- Anja Vanrobaeys à Pierre-Yves Dermagne (VPM Économie et Travail) sur "La loi Major" (55001370P)

06.01 Hans Verreyt (VB): Mevrouw de voorzitster, mijnheer de minister, deze ochtend was er de uitspraak van het Europees Hof van Justitie over bepaalde elementen uit de Belgische wet op de havenarbeid, bij ons gekend als de wet-Major.

Half september gaf de advocaat-generaal bij het Europees Hof met zijn advies al een richting aan. Het stelsel waarbij bedrijven binnen het havengebied verplicht zijn om enkel te werken met erkende havenarbeiders stond niet ter discussie, zeker niet wanneer dat nodig is omwille van veiligheidsredenen.

Wel worden bepaalde elementen uit de aanwervingsprocedure, zoals de aanwerving via paritaire comités, aangevallen. Deze zijn volgens het Hof in strijd met het Europese Unierecht. De Raad van State en het Grondwettelijk Hof moeten zich daarover nu verder uitspreken.

06.01 Hans Verreyt (VB): La Cour de justice de l'UE s'est prononcée ce matin au sujet de la loi belge relative au travail portuaire, la "loi Major". Le recours à des travailleurs portuaires agréés n'est pas remis en cause, surtout quand la sécurité est en jeu, mais des aspects tels que le recrutement via des comités paritaires sont jugés contraires au droit européen. Nous attendons à présent les réactions du Conseil d'État et de la Cour constitutionnelle, mais le risque est d'ouvrir ainsi la porte à un

Hoe dat zal aflopen, weten we natuurlijk nog niet, maar deze uitspraak kan en zal gevolgen hebben voor de manier waarop havenarbeiders worden aangeworven en worden toegelaten tot de pool.

Zo zal de poort wellicht geopend worden voor meer sociale dumping en voor het verder uithollen van het sociaal statuut. We weten immers allemaal dat de tegenstanders van de wet-Major, zowel in Vlaanderen als in Europa, niet zullen rusten.

Ik vrees jammer genoeg ook het ergste in dit Parlement. Enkele maanden geleden kaartten wij bij de besprekking van uw beleidsbrief dit aangekondigde probleem aan en formuleerden we vervolgens een beleidaanbeveling. Ik citeer ze letterlijk: "De commissie, na de minister van Werk Dermagne, gehoord te hebben, roept op om alle wettelijke middelen uit te putten om onze wet-Major te beschermen."

Toen bij de stemming alle partijen, dus ook de socialisten en de communisten, die zo meteen het woord zullen nemen, met overtuiging tegenstemden, wist de havenarbeider meteen wie zijn kameraden op de barricade zijn en wie niet.

Mijnheer de minister, ik heb de volgende vragen. Welke stappen worden genomen om de gevolgen van deze uitspraak op te vangen? Hoe kunnen wij het unieke beschermingssysteem van de wet-Major in de toekomst vrijwaren van verdere uitholling? Welke concrete maatregelen zult u nemen om sociale dumping in onze havens te verhinderen?

06.02 Peter Mertens (PVDA-PTB): Mijnheer de minister, het is koud buiten. Het is hard werken buiten. Het is winter. Er is een pandemie. Maar de havenarbeiders, net als vele andere arbeiders, gaan door. Midden in de winter en midden in de pandemie maken zij de haven groot.

Zij staan garant voor een enorme productiviteit. Maar die productiviteit is gebaseerd op een goed statuut. Men kan dat statuut dus niet los zien van de productiviteit, en men kan de productiviteit niet los zien van dat statuut.

De wet-Major is met andere woorden de basis van alle havenactiviteit, want zij beschermt de arbeiders en zij zorgt ervoor dat in het havengebied geen sociale dumping mogelijk is, terwijl wij die vandaag wel zien in het transport, op de luchthaven en in de bouw.

In plaats van de bescherming uit te breiden tot andere sectoren wil een aantal krachten de bescherming van de havenarbeid inperken. Iemand als Fernand Huts, zonnekoning en vriend van sommigen hier in het Parlement, miljonair, heeft een proces aangespannen om komaf te maken met het statuut van de havenarbeiders. Daar gaat het vandaag over.

Het Europees Hof heeft vandaag zijn uitspraak ter zake gedaan en het spreekt zich positief uit over het statuut zelf. Men kan een erkenning als beschermde groep hebben in ons land. Dat is heel belangrijk, en een kaakslag voor Huts. Maar, er is een grote maar. De wet-Major is gebaseerd op twee inhoudelijke pijlers. De eerste pijler is de inspraak van de vakbond bij de erkenning, en de tweede pijler is, zoals u weet, het poolsysteem.

dumping social accru et à un affaiblissement du statut social. Voici quelques mois, nous avions déjà appelé ici-même à protéger la loi Major par tous les moyens disponibles. Tous les partis, y compris les socialistes et les communistes, avaient alors fait la sourde oreille.

Comment atténuerons-nous les conséquences de ce jugement? Comment pouvons-nous mettre la loi Major à l'abri de futurs détricotages? Quelles mesures prendra le ministre contre le dumping social dans nos ports?

06.02 Peter Mertens (PVDA-PTB): Comme tant d'autres, nos travailleurs portuaires travaillent par tous les temps et tous les vents, en dépit de la pandémie, et font la grandeur de nos ports. Leur productivité est toutefois indissociablement liée à un statut digne de ce nom, comme indiqué dans la loi Major offrant une protection contre le dumping social. Fernand Huts, le "roi soleil du port", a intenté un procès pour casser ce statut. La Cour de justice de l'Union européenne s'est prononcée positivement, aujourd'hui, à l'égard de ce statut – un camouflet pour M. Huts! – mais la loi Major repose sur deux piliers fondamentaux: le rôle de l'organisation syndicale dans le processus de reconnaissance et le système de pools. Sans ces piliers, le dumping social redevient possible. Dans le cadre des affaires pendantes, le ministre va-t-il dès lors œuvrer en priorité pour la sécurité, la protection sociale et la participation syndicale dans le contexte portuaire?

Als men die twee inhoudelijke pijlers eruit trekt, krijgt men natuurlijk geen wet-Major meer maar een lege doos-Major. Die lege doos zal opnieuw sociale dumping mogelijk maken.

Daarom heb ik één vraag aan u, mijnheer de minister.

Zult u zich in alle hangende zaken tot het uiterste inspannen om de veiligheid, de sociale bescherming en de vakbondsinspraak prioritair te laten doorwegen in de bescherming van de havenarbeid in ons land?

06.03 Anja Vanrobaeys (sp.a): Mevrouw de voorzitster, mijnheer de minister, collega's, wat gebeurt er wanneer de bescherming van havenarbeiders wordt uitgehouden? Welke impact heeft dat op hun loon? Welke impact heeft dat op de veiligheid in de haven?

Wanneer u van mening bent dat die uitholling niks uitmaakt, moet u dat maar eens vragen aan vrachtwagenchauffeurs, die onder het mom van vrij verkeer voor een habbekrats uren na elkaar doodvermoeid rijden. Stel u voor dat havenarbeiders in onze haven moeten concurreren met urlonen van mensen uit de Filippijnen of uit Maleisië, die hier misschien een of twee keer per jaar in onze haven aanleggen. Dat kan toch niet de bedoeling zijn?

Mijnheer de minister, los van de uitspraak van het Hof is daarom de vraag of wij hier in de Kamer bereid zijn de betrokkenen te beschermen tegen sociale dumping. Indien het antwoord daarop ja is, kunnen wij hen ook beschermen. Wij moeten het gewoon willen.

Al te lang is de wet-Major een onderdeel geweest van politieke spelletjes. Dat moet in ieder geval stoppen. De wet is een middel; het doel staat centraal. Wanneer ik met de havenarbeiders spreek, vertellen zij mij dat zij ontzettend fier zijn op hun werk en dat zij dag en nacht klaarstaan voor de bevoorrading, ook nu in coronatijden, maar dat ze ook ongerust zijn. Zij zijn al jaren ongerust, omdat zij vrezen het respect te zullen verliezen en omdat zij vrezen dat dat respect hen zal worden afgenomen. Zij willen gewoon hun eerlijke deel van de koek.

De sp.a staat voor dit doel, namelijk een veilige werkplek in de haven en uiteraard een beloning die staat of hoort bij die geweldige prestaties die in onze havens worden geleverd.

Mijnheer de minister, daarom heb ik één vraag. Wat zult u doen om de sociale bescherming van onze havenarbeiders na de uitspraak van vandaag te garanderen?

06.04 Minister Pierre-Yves Dermagne: Mevrouw de voorzitster, vanmorgen heeft het Hof van Justitie in Luxemburg uitspraak gedaan rond de wet-Major. Het Hof sprak zich uit over de compatibiliteit van het Belgische systeem van havenarbeid met het Europese recht. We hadden nog niet de tijd om het arrest grondig te analyseren, maar ik kan u wel al enkele grote lijnen meegeven.

De wet-Major blijft eerst en vooral overeind. Dat is bijzonder belangrijk. De wet zorgt al vijftig jaar voor performante havens waar goed opgeleide havenarbeiders in veilige omstandigheden werken.

06.03 Anja Vanrobaeys (sp.a): Quelles seront les conséquences à la fois en termes de salaire et de sécurité si on vide de sa substance la protection des travailleurs portuaires? Les routiers qui doivent rouler pendant plusieurs heures d'affilée connaissent en tout cas la réponse. Allons-nous faire travailler nos dockers pour des salaires équivalents au salaire de misère que perçoivent leurs collègues des Philippines ou de Malaisie dont les bateaux jettent l'ancre chez nous deux fois par an tout au plus? La Chambre se doit aujourd'hui d'être le porte-drapeau de la lutte antidumping. Les dockers me disent qu'ils sont fiers d'exercer leur métier et me parlent de leur dévouement sans faille, y compris dans les périodes difficiles, mais ils me confient aussi leurs préoccupations. Le sp.a veut que nos ports soient des lieux de travail sûrs et offrent des rémunérations correctes aux personnes qui y travaillent. Comment le ministre continuera-t-il de garantir cette protection sociale?

06.04 Pierre-Yves Dermagne, ministre: Ce matin, à Luxembourg, la Cour de justice de l'Union européenne a statué sur la compatibilité du régime belge organisant le travail portuaire avec le droit européen. La loi Major est en tout cas maintenue. Cette législation régit depuis 50 ans déjà les activités de ports productifs où des

Ook het Europees Hof erkent dat nu. Uit het arrest blijkt dat het principe van de wet niet in strijd is met het Europese recht en de Europese regels. De veiligheid en het voorkomen van arbeidsongevallen is een regel van algemeen belang die een erkenningsplicht mogelijk maakt.

Het Europees Hof heeft wel enkele vragen bij de praktische modaliteiten van de erkenning van havenarbeiders. Ik zal de uitspraak goed analyseren, met onze advocaten, de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg en de sociale partners. Zo kunnen we de komende vijftig jaar ook samen zorgen voor performante en veilige havens en een goede sociale bescherming van onze havenarbeiders.

Belangrijk is dat het hier gaat om een prejudiciële procedure, zoals gezegd. Nationale rechters zullen nog een uitspraak doen. Zij houden daarbij rekening met de uitspraak van het Hof, maar ook met alle concrete elementen van de zaak. Er loopt een procedure bij het Grondwettelijk Hof en de Raad van State. Daar kunnen we uiteraard vandaag nog niet op vooruitlopen. We zullen het dossier eerst bij de nationale rechtbanken verder verdedigen. Als er bepaalde aanpassingen nodig zijn, zal ik samen met de sociale partners zoeken naar goede oplossingen.

ouvriers portuaires dûment formés peuvent travailler en toute sécurité. Il ressort de l'arrêt que le principe de la loi n'enfreint ni le droit ni les règles communautaires. La sécurité et la prévention des accidents du travail sont des principes d'intérêt général qui autorisent l'instauration d'une obligation de reconnaissance.

La Cour s'interroge toutefois sur les modalités pratiques de reconnaissances des ouvriers portuaires. J'analyserai l'arrêt avec nos avocats et les différentes parties concernées avec des ports rentables et sûrs et une bonne protection sociale en ligne de mire permanente.

Il s'agit néanmoins d'une procédure préjudiciale sur laquelle des juges nationaux devront encore se prononcer. Nous défendrons le dossier auprès de ces juges. Il nous faut aussi attendre l'issue de la procédure auprès de la Cour constitutionnelle et du Conseil d'État. S'il faut ensuite procéder à des adaptations, je chercherai des solutions en concertation avec les partenaires sociaux.

06.05 Hans Verreyt (VB): Bedankt voor uw antwoord.

Het Vlaams Belang blijft aan de kant van de havenarbeiders staan. Wij steunen de mannen en vrouwen die onder de bescherming van de wet-Major werken, zij die dag en nacht travakken om onze economie en ons land draaiend te houden en de in- en de export van Vlaanderen te garanderen, zelfs in coronatijden. Of de zon brandt of het stenen uit de grond vriest, de havenarbeider stond er en staat er. Dankzij de wet-Major doet hij dat in de beste omstandigheden: goed opgeleid, met strikte veiligheidsregels en goed beschermd wanneer hij een dag zonder werkt valt. Dát wil het Vlaams Belang behouden, niet alleen omdat dat goed is voor de dokwerker, maar ook omdat het zorgt voor sociale rust en productieve havens met relatief weinig arbeidsongevallen.

Wij verzetten ons tegen iedere verdere uitholling van dat statuut. Wij laten de erkende havenarbeid niet kapotmaken door haar tegenstanders in België en Europa. Wij laten de haven niet kapotmaken door sociale dumping, zoals men met de transportsector of de bouwsector heeft gedaan. Niet met ons!

Ik dank u.

06.06 Peter Mertens (PVDA-PTB): Collega's, er zijn twee kanten

06.05 Hans Verreyt (VB): Nous continuons à défendre la cause de tous les travailleurs portuaires qui bénéficient de la protection de la loi Major. Grâce à cette loi, ils peuvent travailler après avoir été adéquatement formés, en toute sécurité et en bénéficiant d'une protection sociale. Le Vlaams Belang veut à tout prix maintenir cette situation. Nous ne laisserons pas nos ports à la merci d'opposants, ici et ailleurs en Europe, qui cherchent à détricoter ce statut social, comme cela a été fait dans le secteur du transport et de la construction. Nous ne l'entendons pas de cette oreille!

06.06 Peter Mertens (PVDA-

aan de uitspraak.

Er is een positieve kant: er kan een beschermd statuut zijn. We zouden beter debatteren met dit Parlement om die bescherming uit te breiden naar de luchthaven-, transport- en bouwsectoren. En dan wil ik het stemgedrag van alle partijen nog wel eens zien, ook van zij die hier vandaag vertellen dat ze voor de wet-Major zijn maar in Europa alle liberaliseringmaatregelen hebben goedgekeurd.

Er is ook een negatieve kant aan de zaak, met name de mogelijkheid om de wet-Major uit te hollen en onderuit te halen.

Mijnheer de minister, ik had van u een engagement verwacht om de sociale bescherming en de inspraak van de vakbonden op alle mogelijke niveaus met al uw macht te verdedigen. U heeft zich daar niet over uitgesproken en ik hoop dat u dat alsnog zult doen.

Ik heb ook nog een boodschap voor het Vlaams Belang. Ik volg dit dossier al tien jaar of langer. U hebt altijd de havenvakbonden bestreden. Twee jaar geleden heeft mijnheer Van Rooy tijdens een debat gezegd dat hij een aanpassing van de wet-Major voorstond, met name dat de inspraak van de vakbonden eruit moet. U moet vandaag dus niet hypocriet doen over de wet-Major. U bent tegen de inspraak van de vakbonden in de haven! U bent een wolf in schaapsvacht.

06.07 Anja Vanrobaeys (sp.a): Mijnheer de minister, het klopt dat de uitspraak pas deze morgen is gedaan. Het principe blijft overeind, maar we moeten deze uitspraak grondig onderzoeken. We moeten samen met de sociale partners bekijken op welke manier we de sociale bescherming van de havenarbeiders kunnen garanderen. Dat is wat wij de voorbije twintig jaar altijd al gedaan hebben, we hebben steeds zij aan zij met de havenarbeiders gezorgd voor oplossingen. We zullen dat nu opnieuw doen, zodat hun sociale bescherming gegarandeerd blijft en zodat zij beschermd zijn tegen sociale dumping.

PTB): Il est positif qu'un statut protégé reste possible. Nous devrions l'étendre à d'autres secteurs de ce pays. Je suis curieux de voir comment vont voter les autres partis, en particulier les grands défenseurs de la loi Major au sein de cet hémicycle, qui à l'Europe, ont contribué à l'adoption de toutes les mesures de libéralisation. Le danger toutefois est que cette loi soit vidée de sa substance. J'attendais du ministre un engagement à défendre ardemment la protection sociale et l'implication des syndicats.

En ce qui concerne le Vlaams Belang, ce parti a combattu les syndicats portuaires dix années durant. Alors qu'il nous épargne son hypocrisie!

06.07 Anja Vanrobaeys (sp.a): Nous devons examiner avec les partenaires sociaux comment nous pouvons continuer à garantir la protection des travailleurs portuaires contre le dumping social. Nous sommes toujours parvenus à trouver des solutions au cours des vingt dernières années, nous y parviendrons certainement à nouveau cette fois-ci.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

07 Samengevoegde vragen van

- Vicky Reynaert aan Pierre-Yves Dermagne (VEM Economie en Werk) over "De vele steunaanvragen bij OCMW's als gevolg van de lange wachttijden voor werkloosheidsuitkeringen" (55001351P)
- Tania De Jonge aan Pierre-Yves Dermagne (VEM Economie en Werk) over "De aanhoudende uitbetalingsproblemen bij de Hulpkas voor werkloosheidsuitkeringen" (55001354P)
- Ellen Samyn aan Pierre-Yves Dermagne (VEM Economie en Werk) over "De lange wachttijden voor het verkrijgen van een werkloosheidsuitkering" (55001355P)
- Dieter Vanbesien aan Pierre-Yves Dermagne (VEM Economie en Werk) over "De uitbetalingsproblemen bij de Hulpkas voor werkloosheidsuitkeringen" (55001363P)
- Sophie Thémont aan Pierre-Yves Dermagne (VEM Economie en Werk) over "De achterstand bij de uitbetaling van de werkloosheidsuitkeringen" (55001367P)

07 Questions jointes de

- Vicky Reynaert à Pierre-Yves Dermagne (VPM Économie et Travail) sur "Les demandes d'aide auprès des CPAS à la suite des délais d'attente pour les allocations de chômage" (55001351P)
- Tania De Jonge à Pierre-Yves Dermagne (VPM Économie et Travail) sur "Les problèmes de paiement persistants à la Caisse auxiliaire de paiement des allocations de chômage" (55001354P)
- Ellen Samyn à Pierre-Yves Dermagne (VPM Économie et Travail) sur "Les longs délais d'attente pour

I'obtention d'allocations de chômage" (55001355P)

- Dieter Vanbesien à Pierre-Yves Dermagne (VPM Économie et Travail) sur "Les problèmes de paiement à la Caisse auxiliaire de paiement des allocations de chômage" (55001363P)
- Sophie Thémont à Pierre-Yves Dermagne (VPM Économie et Travail) sur "Le retard de paiement des allocations de chômage" (55001367P)

07.01 **Vicky Reynaert** (sp.a): Mijnheer de minister, de coronacrisis hakt er bij iedereen diep in, heel diep, maar voor wie zijn job verloren heeft, is het nog vele malen zwaarder. Sommigen zijn voor het eerst in hun leven werkloos, zonder uitzicht op een job; ze werkten in de horeca, de culturele sector of de evenementensector en zitten nu thuis.

In België hebben wij een systeem om werklozen te helpen. Zij kunnen een beroep doen op een werkloosheidssuitkering, die wordt uitbetaald door de vakbonden of de Hulpkas voor werkloosheidssuitkeringen. Dat voorkomt dat mensen in armoede vervallen. Als men zijn huur niet meer kan betalen of als men niet meer weet hoe men zijn boodschappen moet betalen en zijn spaarrekening ziet leeglopen, dan neemt de wanhoop toe.

Het systeem faalt vandaag echter. Mensen sluiten achteraan aan in een eindeloze rij en krijgen veel te laat hun uitkering. Juist nu, in deze crisissituatie, zou het systeem zijn kracht moeten bewijzen, maar in de plaats daarvan laat het mensen in de kou. Zelfs als men alle papieren juist invult, kan het nog een tijdje duren vooraleer men zijn uitkering krijgt. U hebt al verschillende keren geantwoord op vragen van het Parlement hierover, maar de achterstand bij de Hulpkas blijft bestaan.

In de allerergste nood kan men nog naar het OCMW gaan, maar als zelfs die allerlaatste noodoptie de aanvragen niet meer aankan en aan de regering het signaal geeft dat het zo niet verder kan, dan is het probleem groot, heel groot. Mijnheer de minister, mijn partij maakt zich heel grote zorgen. Mensen worden de armoede ingeduwd, omdat het vangnet niet werkt. Vandaar mijn vraag.

Nu alle hulpinstanties en zelfs het OCMW dat noodsingaal geven, wat zult u doen om de uitbetalingsinstellingen te helpen? Wat zult u doen om de armoedeval voor nieuwe werklozen te voorkomen?

07.02 **Tania De Jonge** (Open Vld): Mijnheer de minister, vorige week werd nog maar eens duidelijk hoe schrijnend de situatie is van de tijdelijk werklozen, die op dit moment nog steeds niet zijn uitbetaald. Ik kreeg het bericht van iemand die noodgedwongen naar het OCMW is gegaan om een inkomen te krijgen, in afwachting van de uitbetaling van haar uitkering. Uit berichten in de media blijkt dat dit geen alleenstaand geval is.

De Hulpkas moet zo'n 2.000 dossiers van november behandelen, zo'n 4.000 dossiers van december en voor januari gaat het inmiddels om 10 % van de dossiers. Dat is enorm.

De vorige keer hebt u gezegd dat er geen budget was om 40 personeelsleden in dienst te houden. Ik heb begrepen dat intussen een oplossing gevonden is, en u mag nog 100 mensen aanwerven. Er schort dus iets aan de organisatie en de communicatie en daar knelt het schoentje. Heel wat mensen zetten enorm veel stappen om in

07.01 **Vicky Reynaert** (sp.a): Tout le monde est profondément affecté par la crise sanitaire, mais c'est surtout le cas pour ceux qui ont perdu leur travail. Ils peuvent, il est vrai, demander une allocation auprès des syndicats ou de la Caisse auxiliaire de paiement des allocations de chômage (CAPAC), mais ce système est bancal. Les arriérés s'accumulent, les files d'attente s'allongent. Ceux qui doivent attendre trop longtemps peuvent faire appel au CPAS, mais là aussi le personnel est débordé. Toutes les instances d'aide tirent la sonnette d'alarme.

Que va faire le ministre pour aider les organismes de paiement? Comment compte-t-il éviter que de nouveaux chômeurs tombent dans le piège de la pauvreté?

07.02 **Tania De Jonge** (Open Vld): Le cas des personnes qui en sont réduites à se tourner vers les CPAS dans l'attente de leurs allocations n'est malheureusement pas exceptionnel. La CAPAC doit encore traiter 2 000 dossiers datant de novembre 2020 et même 4 000 datant de décembre. Le ministre a beau recruter du personnel, rien n'y fait. L'organisation et la communication posent problème. Le personnel de la CAPAC travaille dur mais il faudrait davantage d'aide de la part de personnel expert.

contact te treden met een personeelslid om hun dossier te bespreken en mogelijk een oplossing te krijgen.

De cijfers zeggen genoeg. Ik herhaal, het ligt niet aan het personeel van de Hulpkas, dat zich dubbel plooit. Er moet bijstand van deskundig personeel komen. De RVA heeft al geholpen. Dat kan eventueel uitgebreid worden. We mogen niet riskeren dat mensen dreigen te vervallen in armoede door een slecht werkend apparaat.

De rekeningen, de leningen, de huur, de schoolfactuur, alles blijft doorlopen. Die mensen hebben recht op een vlotte behandeling, maar vooral op die uitkering.

Mijnheer de minister, wat stelt u voor als structurele oplossing voor de toekomst? Welke maatregelen zijn haalbaar op korte termijn om dossiers weg te werken, zodat mensen voor een uitkering niet naar het OCMW moeten? Denkt u dat de oplossing ligt in de verdere digitalisering of in andere maatregelen?

07.03 Ellen Samyn (VB): Mijnheer de minister, aanschuiven voor werkloosheidssuitkeringen is een sprong terug in de tijd. Niet alleen bij de Hulpkas voor werkloosheidssuitkeringen loopt de dienstverlening mank, ook andere uitbetalingsinstellingen, de vakbonden zelf, kampen met problemen. Er wordt niet of laattijdig op mails geantwoord, de telefonische bereikbaarheid blijkt een probleem te zijn en er is sprake van een achterstand bij eerder complexe dossiers van uitkeringsgerechtigden. Deze mensen moeten bijgevolg maanden wachten op hun uitkering.

Werklozen die minder digitaal geïnformeerd zijn, kunnen bij de lokale afdeling van hun vakbond terecht, maar ook hier lopen de wachttijden op. Erger nog, volgens de kranten schuiven er, nota bene in deze vrieskou, elke ochtend tientallen mensen uren aan bij bijvoorbeeld het Antwerpse ABVV, hopend op een van de 70 tickets om hun werkloosheidssuitkering te kunnen aanvragen. Indien men geen ticket heeft, wordt men verzocht om de volgende dag terug te keren of wordt men botweg doorverwezen naar bijvoorbeeld de Hulpkas of de RVA.

Omdat velen onder hen nog met moeite de eindjes aan elkaar kunnen knopen is het logische gevolg dat zij aankloppen bij het OCMW, waar ze een voorschot kunnen krijgen op de werkloosheidssuitkering. Naar verluidt zijn die aanvragen met 80 % gestegen.

Mijnheer de minister, kan een dergelijke situatie nog verantwoord worden een jaar na het begin van deze crisis? Wat is uw plan van aanpak? Zult u bijvoorbeeld werk maken van een onafhankelijke Hulpkas, één onafhankelijke uitbetalingsinstelling die naar behoren werkt?

Wat het OCMW betreft, hebt u hierover overleg gehad met uw collega bevoegd voor Armoedebestrijding?

07.04 Dieter Vanbesien (Ecolo-Groen): Mevrouw de voorzitster, mijnheer de minister, collega's, de getuigenissen die de laatste dagen naar boven komen via de media zijn dramatisch. Zo is er de chef-kok die al vijf maanden wacht op zijn uitkering. Vijf maanden, collega's. Die man dreigt ondertussen uit zijn huis te worden gezet. Een mama

Quelles solutions structurelles le ministre entend-il apporter à long terme? Comment les dossiers en souffrance pourront-ils être traités à brève échéance?

07.03 Ellen Samyn (VB): Des personnes font la file dans le froid glacial pour toucher leurs allocations de chômage. Il s'agit là d'un véritable retour en arrière. La CAPAC n'est pas le seul organisme dont le service laisse à désirer, les syndicats aussi éprouvent des difficultés. Les citoyens doivent attendre des mois avant de percevoir leurs allocations. Les demandes visant à obtenir une avance du CPAS ont augmenté de 80 %.

Un an après le début de la crise, comment peut-on encore changer cette situation? Quelles solutions le ministre envisage-t-il afin de résoudre ce problème? Travaillera-t-il avec un seul organisme de paiement indépendant qui fonctionne correctement? Le ministre a-t-il déjà consulté sa collègue en charge de la Lutte contre la pauvreté?

07.04 Dieter Vanbesien (Ecolo-Groen): Les témoignages dans les médias sont réellement dramatiques! Un maître-coq attend son allocation depuis cinq mois déjà et

van drie kindjes probeerde honderden kerken om de Hulpkas te bereiken. Pas op het ogenblik dat het geld om eten te kopen voor de kindjes op is, krijgt ze waar ze recht op heeft.

Er zijn dus mensen die geen geld meer hebben om eten te kopen. Dat is niet bij wijze van spreken, dat is letterlijk zo te interpreteren. Hoe komt dat? Dat komt omdat die mensen niet krijgen waar zij recht op hebben, namelijk een werkloosheidssuitkering. Die mensen hebben recht op een uitkering, maar ze moeten wachten, soms maandenlang. Collega's, welke zin heeft het om hier steunmaatregelen te treffen, als wij er niet in slagen om de steun daar te krijgen waar die thuishaart?

Het gevolg is dat onze lokale overheden worden overspoeld. De OCMW's trekken aan de alarmbel. Als mensen nergens anders terechtkunnen, dan kloppen zij aan bij het OCMW, in de hoop daar een voorschot te krijgen op hun uitkering. Het OCMW dient als wachtkamer van de sociale zekerheid. Dat is verontrustend.

Mijnheer de minister, hoe zult u ervoor zorgen dat die mensen eindelijk hun werkloosheidssuitkering krijgen en dat die wachttijden voor eens en altijd tot de geschiedenis behoren?

Om optimaal te functioneren heeft de Hulpkas meer middelen nodig. Bent u bereid om een beroep te doen op de coronaprovisie om de werknemers van de Hulpkas te helpen?

07.05 Sophie Thémont (PS): Monsieur le ministre, le problème perdure maintenant depuis des semaines: des femmes et des hommes sont aujourd'hui en attente du paiement de leurs allocations de chômage. Je me mets à leur place et j'imagine l'anxiété et le désarroi qu'ils doivent ressentir dans ces circonstances, en devant faire face à des difficultés financières depuis de longs mois et, pour beaucoup, avec une famille à charge.

Certes la situation est inédite. Certes, soulignons le travail de ces organismes de paiement qui travaillent sans compter pour faire face à l'afflux des nouveaux dossiers à traiter. Je vous avais déjà interrogé sur le sujet et vous m'aviez répondu qu'une partie du retard, en tout cas, avait été résorbée.

Toutefois, regardons les choses en face: ce n'est pas suffisant. Des solutions doivent être apportées. Des moyens supplémentaires doivent être dégagés pour soutenir les efforts consentis par ces travailleurs.

Je suis convaincue que vous êtes tout aussi alarmé que moi par la détresse de ces milliers de personnes dans l'attente. Vous nous aviez déjà assurés de votre appui au sein du gouvernement pour mettre en place des mesures urgentes et renforcer les services en difficulté.

Monsieur le ministre, pouvez-vous rassurer toutes ces personnes en affirmant que ce problème sera pris à bras-le-corps par le gouvernement et que la situation sera normalisée le plus rapidement possible? Je vous remercie.

07.06 Minister Pierre-Yves Dermagne: Mevrouw de voorzitster, geachte Parlementsleden, net als u ben ik heel bezorgd over de moeilijkheden die werknemers op dit moment ondervinden met hun

risque d'être expulsé de sa maison, une mère de trois enfants a tenté des centaines de fois de joindre la CAPAC, en vain. Des citoyens n'ont plus de quoi se payer à manger car ils ne reçoivent pas ce à quoi ils ont droit. Quel sens dans ce cas cela a-t-il d'adopter ici toutes sortes de mesures d'aide si l'aide ne parvient pas à destination?

Les personnes qui n'ont plus nulle part où s'adresser se rendent au CPAS. Mais les CPAS aussi tirent à présent la sonnette d'alarme. Comment le ministre compte-t-il solutionner le problème? Fera-t-il appel à la provision corona afin d'aider les travailleurs de la CAPAC?

07.05 Sophie Thémont (PS): Sommige mensen wachten al weken op de uitbetaling van hun werkloosheidssuitkering. Ze hebben vaak een gezin ten laste en verkeren in financiële moeilijkheden, wat tot angst en ontreddering leidt.

Hoewel er moet worden benadrukt dat de uitbetelingsinstellingen hard werken om de toevloed aan nieuwe dossiers het hoofd te bieden, en ook al hebt u gezegd dat een deel van de achterstand weggewerkt was, is dat niet genoeg. Er moeten middelen uitgetrokken worden om de inspanningen van de werknemers te ondersteunen.

Ik weet dat u zich ongerust maakt over de nood van deze duizenden mensen. U hebt gezegd dat u zich zou inzetten voor de versterking van de diensten. Kunt u ons verzekeren dat de regering het probleem daadkrachtig zal aanpakken om de situatie snel te normaliseren?

07.06 Pierre-Yves Dermagne, ministre: Les difficultés existantes liées au versement des allocations

werkloosheidssuitkering.

De gezondheidscrisis heeft ernstige gevolgen voor de werkgelegenheid, maar dankzij onze sterke sociale zekerheid is een sociaal bloedbad bij werknemers en zelfstandigen vermeden. Werklozen moeten hun uitkering natuurlijk zo snel mogelijk ontvangen. Het is dan ook van essentieel belang dat de HVW optimaal functioneert.

La situation reste critique, même si elle s'est améliorée. J'ai communiqué des chiffres mardi en commission et vais à nouveau vous les communiquer aujourd'hui. Le nombre de paiements effectués est énorme: on dénombrait 139 779 paiements en novembre 2020, 99 016 en décembre 2020 et 84 811 en janvier 2021.

Il reste bien entendu trop de dossiers en attente. Ainsi, on en dénombre 2 059 pour le mois de novembre, soit 1,4 %, ainsi que l'a rappelé Mme De Jonghe. Toutefois, je tiens à préciser que 500 de ces demandes n'ont été introduites qu'en 2021. Pour décembre, il reste 3 994 dossiers, soit près de 4 % et, pour janvier 2021, le travail est toujours en cours mais il reste environ 10 % des dossiers à traiter.

Ces chiffres doivent bien entendu être examinés avec prudence et quelque peu nuancés. D'une part, certaines demandes n'ont été introduites qu'il y a quelques semaines voire quelques jours. À titre d'exemple, 750 dossiers ont été introduits en février 2021 pour le mois de décembre 2020. D'autre part, il faut être prudent car certaines de ces demandes ne conduiront pas, in fine, au paiement d'une allocation de chômage temporaire parce que les personnes qui la sollicitent ne seront pas en droit de l'obtenir. Elles devront dès lors être aiguillées vers d'autres services.

La pression sur les services de première ligne – notamment pour ce qui concerne les appels téléphoniques – commence tout doucement à diminuer. En effet, nous sommes passés de 27 271 appels au début de ce mois à 11 400 ce mercredi. Cette baisse est le résultat du dispositif mis en place par la CAPAC, qui comprend notamment l'organisation de visioconférences avec les demandeurs et bénéficiaires ou de tchats devant permettre de répondre avec davantage de précision aux demandeurs et solliciter éventuellement la production de certains documents.

La baisse précitée est également le fruit des efforts supplémentaires consentis par la CAPAC, grâce à l'engagement d'étudiants pour les tâches les plus simples et les tâches répétitives, à la mobilisation des fonctionnaires fédéraux, mais surtout à l'engagement d'une quarantaine de personnes en 2020, financées au moyen de la provision interdépartementale Corona.

À l'instar de nombreux d'entre vous, je voudrais saluer le travail des employés de la CAPAC. Depuis le mois de mars, ils travaillent tous les week-ends, vacances comprises. Même à Noël et le jour du Nouvel An, ces travailleurs étaient fidèles au poste.

Het personeel van de HVW werkt enorm hard om de achterstand in te halen, zo hard als het kan, maar men is nu de uitputting nabij.

de chômage me préoccupent beaucoup. Notre sécurité sociale forte nous permet d'éviter une hémorragie sociale mais il est évident que les demandeurs d'emploi doivent percevoir leurs allocations dans les meilleurs délais. Il est, dès lors, de la première importance que la CAPAC fonctionne au mieux.

De toestand blijft kritiek. Het aantal uitgevoerde betalingen bedroeg 139.779 in november 2020, 99.016 in december en 84.811 in januari 2021. Er zijn nog te veel aanvragen hangende: 2.059 voor november, 3.994 voor december en ongeveer 10 % voor januari; 500 aanvragen voor november werden in 2021 ingediend.

Die cijfers moeten genuanceerd worden. Onlangs werden er een aantal aanvragen ingediend voor december 2020, waarvan 750 in februari 2021. Sommige aanvragen zullen geen aanleiding geven tot de betaling van een uitkering, omdat men de aanvragers naar andere diensten zal doorverwijzen.

De druk op de eerstelijnsdiensten neemt geleidelijk af. Het aantal telefonische oproepen is gedaald van 27.271 begin februari tot 11.400 op woensdag. De HVW heeft videoconferenties en chat-sessies georganiseerd om specifiek op de vragen van de aanvragers te antwoorden. Er werden studenten aangeworven om de eenvoudige taken uit te voeren, federale ambtenaren gemobiliseerd en ongeveer 40 mensen aangeworven dankzij de interdepartementale coronaprovisie.

Ik breng hulde de werknemers van de HVW, die zich sinds maart uit de naad gewerkt hebben, ook tijdens de weekends en op feestdagen.

Le personnel de la CAPC travaille d'arrache-pied pour résorber l'ar-

On ne peut bien entendu pas se contenter de ce qui a déjà été fait et qui a permis de résorber une partie du retard. Il faut poursuivre les efforts, multiplier les initiatives, notamment en matière de digitalisation. Un travail énorme a d'ailleurs déjà été réalisé à ce niveau. En outre, j'ai déjà pris certaines mesures et je continuerai à le faire.

In overleg met de RVA en de HVW heb ik besloten een extra termijn van één maand toe te kennen voor de verificatieprocedure van het dossier. Op die manier maken wij voor de experts van de HVW tijd vrij om complexe dossiers te behandelen.

J'ai également sollicité la provision corona pour faire en sorte que la quarantaine de personnes qui a été engagée dans le courant de l'année 2020 et qui a été formée au traitement de ces dossiers complexes puisse être maintenue au sein de la CAPAC. Ceci permettra de traiter le plus rapidement possible les dossiers en retard, tous les autres dossiers qui viendront s'ajouter à ceux-là dans les prochains jours et les prochaines semaines et, j'espère le moins possible dans les prochains mois. Il est essentiel que chaque personne qui a droit à une allocation puisse l'obtenir dans les plus brefs délais.

riéré, mais il est au bord de l'épuisement.

We moeten de inspanningen, met name op het vlak van digitalisering, voortzetten. Ik heb overigens al een aantal maatregelen getroffen en er zullen er nog volgen.

J'ai décidé d'octroyer un délai supplémentaire d'un mois pour la procédure de vérification du dossier, afin que les experts de la CAPAC aient plus de temps pour analyser des dossiers complexes.

Ik heb de coronaprovisie aangesproken om de personen die in 2020 bij de HVW in dienst genomen en opgeleid werden, in dienst te houden. Ze zullen de achterstallige dossiers en de dossiers die er de komende weken nog bij zullen komen, versneld kunnen wegwerken.

Iedereen die recht heeft op een uitkering, moet die zo spoedig mogelijk krijgen.

07.07 Vicky Reynaert (sp.a): Mijnheer de minister, bedankt voor uw antwoord. De medewerkers van de vakbonden en het personeel van de Hulpkas doen hun uiterste best. U hebt gezorgd voor bijkomend personeel. U werkt aan een oplossing. Daar dank ik u voor.

Het duurt echter wel een tijdje vooraleer die oplossing ook resultaten oplevert. De inlooptijd van nieuwe werknemers duurt namelijk vaak ook lang. Daar staat tegenover dat wie recht heeft op een uitkering en die niet ontvangt, nu al een probleem heeft. Men kan niet nog enkele weken of maanden wachten. Als OMW-voorzitter stel ik zelf vast dat in sommige gevallen de uithuiszetting dreigt en de betrokkenen dus niet kunnen wachten.

Mijn partij vraagt u dan ook om in deze ongekende crisistijd te overwegen om de RVA alvast een voorschot te laten toekennen op de uitkeringen. Dat kan immers de betrokkenen nu meteen helpen en voor velen nu meteen een oplossing betekenen.

07.08 Tania De Jonge (Open Vld): Mijnheer de minister, bedankt voor uw antwoord. Ik heb het thema al verschillende keren besproken en het blijft een heikel punt, maar ik zal op die nagel blijven kloppen, want dat is belangrijk voor wie vandaag zijn uitkering niet ontvangt. Wat dat bij de betrokken gezinnen teweegbrengt, mogen we niet onderschatten. Dat werknemers die jarenlang aan de sociale zekerheid hebben bijgedragen en die nu noodgedwongen een beroep moeten doen op de sociale zekerheid, hun uitkering niet ontvangen, is onaanvaardbaar.

07.07 Vicky Reynaert (sp.a): Le personnel fait de son mieux et le ministre a renforcé l'effectif, mais il faut évidemment un certain temps avant de percevoir les résultats de ces efforts. Il n'empêche que les intéressés ne peuvent plus attendre. C'est pourquoi, mon parti demande qu'une avance sur les allocations soit en tout cas payée.

07.08 Tania De Jonge (Open Vld): Je plaide pour que les allocataires puissent discuter de leur dossier en tête-à-tête avec un agent de la CAPAC. Tout le monde ne maîtrise pas les outils informatiques. Je demande, en outre, d'examiner la possibilité de mobiliser l'ONEM pour l'analyse

Gelet op de omvang van het probleem pleit ik er zelfs voor dat u een een-op-eenrelatie met een personeelslid van de Hulpkas toelaat om dossiers te bespreken. Niet iedereen is immers in staat om via digitale weg te werken. Daarnaast vraag ik u om te overwegen of de RVA kan worden ingeschakeld voor de zeer complexe dossiers. Wij moeten vermijden dat werklozen in armoede terechtkomen. Het is onze verantwoordelijkheid om voor hen te zorgen.

07.09 Ellen Samyn (VB): Mevrouw de voorzitster, mijnheer de minister, het is goed in eigen hart te kijken. Reeds maanden wordt in het hele dossier de zwartepiet doorgeschoven naar de Hulpkas voor werkloosheidsuitkeringen. Ook in het huidige debat is de enige hoofdschuldige blijkbaar opnieuw de Hulpkas.

Het is onaanvaardbaar dat de vakbonden de werking van de Hulpkas blijven saboteren ter meerdere eer en glorie van zichzelf en dat u tegelijkertijd zelf de werklozen met nog maar een paar euro op hun rekening letterlijk en figuurlijk in de kou laat staan. Ik heb er geen ander woord voor: dat is een schandaal.

Ik herhaal dat u nu eindelijk werk moet maken van één performante en onafhankelijke Hulpkas die snel en efficiënt moet kunnen doen wat zij behoort te doen, namelijk hulp en bijstand bieden aan werklozen.

07.10 Dieter Vanbesien (Ecolo-Groen): Mevrouw de voorzitster, mijnheer de minister, u zegt dat er vooruitgang is en dat u beseft dat het probleem groot is. Dat is goed, maar dat is niet genoeg. Elk vertraagd dossier is immers geen nummer maar een mens met een familie. Dat is eten op tafel. Dat is huur die moet worden betaald.

Mensen moeten correct worden geïnformeerd en de uitkeringen moeten op tijd worden betaald. Dus moeten die wantoestanden zo snel mogelijk worden opgelost.

Er werd al extra personeel aangeworven bij de Hulpkas. Ik weet ook dat elke werknemer bij de Hulpkas zijn of haar uiterste best doet om elk dossier zo snel mogelijk af te werken. Er zijn echter meer middelen nodig.

Ik heb van u begrepen dat u bereid bent de coronaprovisie van 2021 aan te spreken om bijkomende inspanningen te doen. Dat doet mij plezier. Wij zullen het dossier blijven opvolgen.

07.11 Sophie Thémont (PS): Monsieur le ministre, merci pour votre réponse.

J'entends que des moyens supplémentaires vont être mis en place, avec l'engagement de 40 personnes. C'est une bonne chose. Mais j'entends surtout votre volonté d'agir au plus vite, au sein de ce gouvernement, pour permettre que toutes ces personnes bénéficient d'une prise en charge plus rapide de leur dossier en attente, afin de garantir la sécurité financière à laquelle elles ont droit.

Je compte sur vous pour ne rien lâcher, et je serai derrière vous pour que vous ne lâchiez rien!

Het incident is gesloten.

des dossiers complexes. Nous devons éviter que des chômeurs basculent dans la précarité.

07.09 Ellen Samyn (VB): Les syndicats continuent de saboter le fonctionnement de la Caisse auxiliaire et le ministre abandonne des chômeurs à leur sort. C'est un véritable scandale! Il faut créer une seule caisse performante et indépendante.

07.10 Dieter Vanbesien (Ecolo-Groen): Ces situations intolérables doivent cesser le plus rapidement possible parce qu'à chaque dossier en retard est directement liée une famille qui n'a pas d'argent pour acheter de la nourriture ou payer le loyer. En plus de tous les efforts qui sont déjà déployés aujourd'hui, il faut des moyens supplémentaires. Je suis ravi que le ministre soit disposé à recourir à la provision coronavirus de 2021.

07.11 Sophie Thémont (PS): Er zullen bijkomende middelen toegekend worden. U wilt echter vooral snel handelen opdat deze dossiers met spoed afgehandeld worden, teneinde de wachtenden financiële zekerheid te bieden.

U kunt op mij rekenen, dit mag u niet laten betwijfen!

L'incident est clos.

08 Samengevoegde vragen van

- Kathleen Verhelst aan Vincent Van Peteghem (VEM Financiën) over "Het btw-regime voor de horeca" (55001353P)

- Marie-Christine Marghem aan Vincent Van Peteghem (VEM Financiën) over "Het voor de horecasector geldende btw-tarief" (55001365P)

08 Questions jointes de

- Kathleen Verhelst à Vincent Van Peteghem (VPM Finances) sur "Le taux de TVA applicable au secteur horeca" (55001353P)

- Marie-Christine Marghem à Vincent Van Peteghem (VPM Finances) sur "Le taux de TVA applicable au secteur horeca" (55001365P)

08.01 **Kathleen Verhelst** (Open Vld): Mevrouw de voorzitster, mijnheer de vice-eersteminister, deze vraag gaat over de btw-regeling in de horecasector.

Het gaat echt niet goed met veel bedrijven in de sectoren die nog gesloten zijn, ondanks de goede en broodnodige maatregelen die werden genomen, zoals het overbruggingsrecht en de tijdelijke werkloosheid.

De cijfers spreken voor zich. Voor de horeca alleen al is er voor 2020 en voor het eerste kwartaal van 2021 een omzetverlies van 8 miljard. Door deze crisis kunnen tot 33.000 banen verloren gaan en dat in sectoren waar vaak laaggeschoolden tewerkgesteld zijn.

Gisteren hoorde ik in de commissie voor Economie getuigenissen vanuit de horecasector, de kleinere en grotere zaken, de toeleveranciers, de reissector, de eventsector en de taxibedrijven die daaraan verbonden zijn. Eén zaak was duidelijk. Ze hebben maar één zeker perspectief, en dat zijn financiële zorgen of, nog erger, het faillissement. Vaak worden deze zelfstandigen dubbel getroffen omdat ze er als koppel voor staan. Ook de werknemers in deze sectoren krijgen al heel lang slechts 70 % van hun loon, wat ook hen in de armoede duwt.

Het was om stil van te worden. Zij smeken om zo snel mogelijk te mogen heropenen, en ze hebben gelijk. Dat zou een positieve maatregel zijn. Ik ben dan ook blij dat de premier zei dat zodra de epidemiologische situatie en de vaccinatie-uitrol dat toelaten, wij deze situatie geen dag langer zullen laten aanslepen.

Zij vragen dat de steunmaatregelen tussen de regio's meer gelijkgesteld worden en dat de bestaande steunmaatregelen worden verlengd, zoals al gebeurd is voor het overbruggingsrecht.

Ik geef u ook nog graag een lijst met punten mee voor een volgend Overlegcomité. Het zou te veel zijn om hier op te sommen, dus ik vat ze even samen. De heropening en de relance moet volop worden voorbereid. Hoe kunnen die mensen rendabel weer aan de slag gaan? Ze zullen immers wellicht niet kunnen heropenen met dezelfde capaciteit als vroeger.

Eén ding is zeker. Zij willen gelijk behandeld worden en ze willen allemaal samen veilig heropenen, met respect voor de veiligheidsmaatregelen.

08.01 **Kathleen Verhelst** (Open Vld): Malgré toutes les mesures d'aide, beaucoup d'entreprises actives dans les secteurs qui sont encore fermés sont aujourd'hui dans le pétrin. Pour l'instant, la seule perspective qu'elles ont, c'est soit des soucis financiers, soit la faillite. Les travailleurs occupés dans ces secteurs ne perçoivent plus que 70 % de leur salaire et cela, depuis très longtemps. Ces entreprises implorent le gouvernement de les autoriser à rouvrir leurs portes le plus vite possible. Elles lui demandent aussi de mieux assimiler les mesures d'aide entre les Régions et de prolonger les mesures d'aide en vigueur actuellement. Et si les secteurs fermés peuvent redémarrer, ils ne pourront pas encore le faire à 100 % de leur capacité. Le gouvernement envisage-t-il une baisse de la TVA dans l'horeca? (...)

Wat de tijdelijke btw-regeling betreft, ik vernam dat de 6 % in oktober (...)

08.02 Marie-Christine Marghem (MR): Madame la présidente, monsieur le ministre, voici bientôt un an que le coronavirus a atteint notre pays et, afin de sauvegarder notre système de soins de santé et notre population, quantité de mesures sanitaires ont été prises, mesures plus ou moins strictes en fonction de l'évolution de la pandémie.

Ces mesures ont un coût non seulement pour le budget de l'État mais aussi pour tous les secteurs impactés. Ce coût est économique mais également psychologique car nous demandons toujours plus d'efforts, de courage et de solidarité à nos concitoyens. Certains secteurs sont plus impactés que d'autres. Ils représentent des lieux de rencontre et de partage. Je parle bien entendu de l'horeca, un secteur pour qui, à la précarité économique, s'ajoute une profonde détresse psychologique.

La vaccination permet d'entrevoir des perspectives heureuses et neuves. Vous le savez, le secteur a, dans le passé, été soutenu via des mesures ciblées et spécifiques, notamment par l'abaissement de la TVA sur les services de restauration, mesures arrêtées au 31 décembre 2020. En commission, vous avez annoncé à plusieurs reprises un plan d'action.

Monsieur le ministre, compte tenu de ces nouvelles perspectives qui se font jour grâce à la vaccination et du besoin pour ce secteur d'entrevoir enfin la lumière au bout du tunnel, très concrètement, pouvons-nous espérer voir la mesure concernant la TVA à 6 % pour l'horeca prolongée? Par ailleurs, pouvez-vous nous en dire plus en ce qui concerne le plan d'action du gouvernement en faveur de l'horeca? Avez-vous déjà des mesures concrètes à nous annoncer? En résumé, pouvons-nous transformer l'espoir que suscite la vaccination en perspectives concrètes et claires pour le secteur horeca qui souffre énormément?

08.03 Minister Vincent Van Peteghem: Collega's, dank u wel voor de vragen. Ik herhaal wat ik al verschillende keren gezegd heb. Het is mijn absolute prioriteit, maar ook de prioriteit van de regering, om de gezinnen en de gezonde ondernemingen door de crisis te leiden en hen zoveel mogelijk te beschermen tegen de impact van de crisis.

Ik heb dat hier al verschillende keren gezegd, en ik herhaal dat vandaag, met overtuiging.

Wij hopen natuurlijk allemaal dat wij vooruit kunnen kijken. Wij hopen inderdaad, mevrouw Verhelst, dat wij zo snel mogelijk een signaal kunnen geven dat de sector opnieuw de deuren kan openen. Er is dus nood aan een exitplan, en in dat plan zullen wij inderdaad moeten bekijken hoe wij de steunmaatregelen op een doordachte manier kunnen vertalen naar herstelmaatregelen.

Car même après que les secteurs durement touchés, tels que l'horeca mais aussi le secteur événementiel, auront enfin pu rouvrir leurs portes, il sera indispensable d'encore leur apporter un soutien efficace.

08.02 Marie-Christine Marghem (MR): Om onze gezondheidszorg en onze bevolking te beschermen werden er min of meer strikte maatregelen genomen. Voor de Staat en de getroffen sectoren hangt er daar op economisch en psychisch vlak een prijskaartje aan. De horeca, de sector waar mensen elkaar ontmoeten en ervaringen met elkaar delen, wordt bijzonder hard getroffen door deze precaire economische omstandigheden en de grote impact op het psychische welzijn.

Door de vaccinatie kunnen we eindelijk weer uitkijken naar betere tijden. De verlaging van het btw-tarief voor restaurants heeft de sector gestut, maar deze maatregel liep op 31 december 2020 af. In de commissie hebt u een plan van aanpak in het vooruitzicht gesteld.

Zult u het btw-tarief van 6 % voor de horeca verlengen, nu we dankzij de vaccinatie betere vooruitzichten hebben? Wat houdt uw plan van aanpak voor de horeca in? Kunt u al concrete maatregelen aankondigen?

08.03 Vincent Van Peteghem, ministre: Protéger au mieux les ménages et les entreprises saines des effets de la crise sanitaire est notre priorité absolue. Il va de soi que nous voulons regarder vers l'avant et rouvrir le secteur dans les meilleurs délais. Nous étudierons comment, dans le plan de sortie de confinement, faire évoluer les mesures de soutien vers des mesures de relance mûrement réfléchies.

De hardst getroffen sectoren zullen ook na de hervatting van hun activiteiten nog doeltreffende steunmaatregelen nodig hebben.

In het licht van de vorige heropening heeft de vorige regering inderdaad de beslissing genomen om de btw te verlagen naar 6 %, om op die manier de horeca te ondersteunen. Deze maatregel is eind december vorig jaar afgelopen.

Une fois que le secteur de l'horeca pourra rouvrir, il pourra à nouveau compter sur mon soutien et celui de ce gouvernement, au sein duquel j'ai mis en avant deux mesures fiscales possibles pour rendre ce soutien tangible.

Ten eerste is dit een vernieuwde verlaging van het btw-tarief tot 6 % voor de restaurant- en cateringkosten en, ten tweede, de verlenging van de 100 % aftrekbaarheid voor receptiekosten. Die twee maatregelen zullen belangrijk zijn op het moment dat de sector zal kunnen heropenen en ze kunnen ook een boost geven bij de heropstart.

We moeten ook bekijken hoe we die sectoren nog steun kunnen geven, zodat ze ook vandaag nog het hoofd boven water kunnen houden. De regering werkt daarom aan een pakket waarin de verlenging zit van de bestaande steunmaatregelen, maar ook een aantal nieuwe steunmaatregelen. Een van de maatregelen die voorliggen, betreft de regeling waar verhuurders fiscaal aangemoedigd worden om hun huurgelden vrijwillig en formeel kwijt te schelen aan hun huurders. Deze maatregel zal heel veel ondernemers, maar zeker de horecasector, ten zeerste kunnen ondersteunen.

Uiteraard liggen vandaag nog steunmaatregelen op tafel om de horecasector te ondersteunen. Uiteraard bekijken we ook op welke manieren we herstelmaatregelen kunnen bieden, zodat we die sector ook ten volle kunnen ondersteunen wanneer die heropstart.

08.04 Kathleen Verhelst (Open Vld): Dank u voor de positieve noot over de huurmaatregel, mijnheer de minister. De huurkosten van de horeca bedragen 25 % van hun vaste kosten. Dat zal misschien wel soelaas kunnen bieden, maar ondernemers vinden elkaar daarop hopelijk samen. De budgettaire impact is al zeer zwaar, dus we kunnen niet ongebreideld maatregelen toepassen. We moeten deze maatregelen dus zeer goed overwegen en misschien wel meer rekening houden met waar de nood het hoogste is.

We moeten zeker allemaal een positieve communicatie en sfeer aanhouden. Zo kan het consumentenvertrouwen weer opgekrikht worden. De reizigers worden bijvoorbeeld in de verdoemenis geduwed. Het negatieve is zo zwaar. De reissector wil ook gestimuleerd worden vanwege het lokale karakter. Er is het internetoerisme, maar er is ook toerisme in de lokale handel. Die mensen zijn nu enkel open om de miserie van de vorige reizen op te vangen. Het is dus zeer belangrijk dat we niet alleen maatregelen nemen, maar ook een positieve communicatie voeren en dat de consumenten vertrouwen en wat perspectief krijgen.

08.05 Marie-Christine Marghem (MR): Monsieur le ministre, je vous remercie pour vos réponses.

Nous prenons acte de vos annonces, dont nous nous réjouissons,

La mesure de réduction à 6 % de la TVA décidée par le gouvernement précédent a expiré à la fin décembre de l'année dernière.

Wanneer de horeca opnieuw kan opengaan, zal die sector op mijn steun en die van de regering kunnen rekenen. Ik heb al twee fiscale maatregelen in die zin voorgesteld.

Le renouvellement de la diminution du taux de TVA à 6 % pour les frais de restaurant et de catering et la prolongation de la déductibilité à 100 % pour les frais de réception peuvent stimuler le redémarrage.

Le gouvernement planche sur un ensemble de mesures d'aide, des mesures existantes qui seront prolongées, et de nouvelles mesures telles que des encouragements fiscaux aux bailleurs pour qu'ils renoncent volontairement et formellement aux loyers impayés.

08.04 Kathleen Verhelst (Open Vld): C'est un point positif, car les loyers de l'horeca représentent 25 % des frais fixes. Nous devons prendre des mesures bien réfléchies, car l'impact budgétaire est déjà très lourd. Grâce à une atmosphère et une communication positives, la confiance des consommateurs peut être à nouveau relevée.

08.05 Marie-Christine Marghem (MR): Wij nemen akte van uw aankondigingen. Perspectieven bieden aan de horeca staat gelijk met

concernant le maintien et la prolongation des mesures en vigueur, ainsi que la nouvelle disposition relative aux loyers. Offrir des perspectives à l'horeca revient également à en offrir à toute la population. Nous aspirons tous, en effet, à retrouver ces lieux de convivialité dont nous percevons aujourd'hui, plus que jamais, le rôle social. Puisque vous parlez de la relance et de la réouverture, cela signifierait aussi un retour à une certaine normalité.

Plus généralement, il est temps – et vous en êtes conscient – que nous prenions à bras-le-corps le sujet de la relance et que nous offrions, comme vous venez de le faire, des perspectives à de nombreux secteurs. Je ne parle pas seulement de l'horeca, mais aussi de l'événementiel, que vous avez épingle tout à l'heure. Toutes ces activités sont en très grande souffrance en ce moment.

Ces mesures ne prendront pas seulement en compte l'aspect économique, mais aussi toute la détresse psychologique à laquelle sont confrontés aujourd'hui énormément de nos concitoyens. Merci de les soutenir!

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

09 Vraag van Nawal Farih aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken en Volksgezondheid) over "Operatie vrijheid en de vaccinatieplanning" (55001368P)

09 Question de Nawal Farih à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales et Santé publique) sur "L'opération liberté et le plan de vaccination" (55001368P)

09.01 **Nawal Farih** (CD&V): Mijnheer de minister, wij hebben de bevolking inspanningen gevraagd. Daar bent u zich zeer goed van bewust. Al bijna anderhalf jaar zien wij geen familie, zien jongeren hun vrienden niet, uitstappen moeten aan de kant geschoven worden en afspraken met vrienden kunnen op dit moment helaas evenmin. Wij hebben dat allemaal gedaan uit solidariteit met elkaar en met kwetsbare groepen.

U hebt al vaker aangekondigd, mijnheer de minister, dat het rijk van de vrijheid in zicht is. Maar is dat wel zo, vraag ik mij af, vooral omdat ik moet vaststellen dat er met twee snelheden wordt gewerkt. De regio's maken aan topsnelheid de vaccinatiecentra klaar; ze hebben de middelen klaar en de constructies staan er. Maar de regio's laten weten dat er bij de vaccinatiecentra een tekort is aan vaccins om effectief aan het werk te gaan.

Natuurlijk doen we allemaal ons best om de leveringen zo snel mogelijk het land in te krijgen en natuurlijk zet de regering druk. Maar wij moeten echt sneller gaan. Wij moeten ervoor zorgen dat de vaccins hier zo snel mogelijk zijn, zodat de vaccinatiecentra hun werk kunnen doen.

Onze vaccinatiegraad hangt rechtstreeks samen met onze vrijheden. Daarom vraag ik om urgentie.

Mijnheer de minister, mijn vragen zijn heel duidelijk en heel kort. Hoe zit het nu met de leveringen? Kregen de vaccinatiecentra effectief de boodschap dat zij een tweehonderdtal vaccins zullen ontvangen bij de eerste levering? Dat lijkt mij toch tamelijk weinig om mee van start te gaan.

Iedereen perspectieven bieden: iedereen wil daar immers weer gezellig kunnen samenzijn en de sociale rol van de horeca staat meer dan ooit buiten kijf. Het is hoog tijd om zich over de relance te buigen en perspectief te bieden aan tal van andere sectoren die ook zwaar onder de crisis te lijden hebben.

09.01 **Nawal Farih** (CD&V): Nous avons demandé aux citoyens de fournir des efforts immenses, d'être solidaires les uns des autres mais aussi des groupes de personnes vulnérables. Je me demande, toutefois, si l'avènement annoncé du royaume de la liberté est réellement en vue. Il me semble qu'on fonctionne à deux vitesses. D'une part les régions ont monté des centres de vaccination en un tournemain mais, d'autre part, les livraisons de vaccins se font attendre. Le gouvernement met évidemment la pression, mais il faut vraiment aller plus vite. Le ministre peut-il dresser un état de la situation?

Kunt u ons de stand van zaken geven? Hoe snel zal het effectief gaan? Komt het rijk der vrijheid inderdaad op ons af?

09.02 Minister **Frank Vandenbroucke**: Mevrouw Farih, de bevolking heeft inderdaad enorme inspanningen gedaan en zij doet die nog steeds. Daartegenover ben ik toch tevreden dat wij een uitstekende samenwerking hebben met de deelstaten, waarbij wij hand in hand proberen om de vaccinatiecampagne zo goed mogelijk uit te rollen. Ik ben de vertegenwoordigers van de deelstaten, met wie ik voortdurend samenwerk – de heer Beke voor Vlaanderen –, dan ook bijzonder dankbaar voor de samenwerking, maar ook de burgemeesters, de mensen op het terrein enzovoort. Die inspanning is enorm.

Op 8 januari heb ik inderdaad een keer gezegd – u was daar trouwens bij – dat het betekent dat uiteindelijk de vrijheid in zicht is. Ik heb dat een keer gezegd. U vond dat op dat ogenblik ook erg veelbelovend. Het is enigszins merkwaardig dat de vaccinatiecampagne zoals zij nu wordt uitgerold, eigenlijk voorsprong heeft op het schema dat wij toen samen hebben toegejuicht. Dat is natuurlijk een beetje merkwaardig, terwijl ondertussen de mensen –terecht en begrijpelijk – ongelukkig en zeer nerveus worden. Dat is zo voor u en ik, maar nog veel meer voor de mensen in de ziekenhuizen en de artsen in de eerste lijn die wachten op de vaccinatie. Dat is dus een vreemde paradox: eigenlijk loopt de campagne een beetje voor op het schema dat wij toen samen hebben toegejuicht en toch zijn wij ondertussen allemaal in toenemende mate nerveus en zelfs ongelukkig over het verloop.

Dat heeft te maken met het feit dat er zeer veel onzekerheid is geslopen in de wekelijkse planning van de levering van de vaccins. Wij hebben dat deze week nog eens meegemaakt: het bedrijf Moderna zou oorspronkelijk op 15 februari meer dan 90.000 dosissen leveren, maar liet plots weten dat dat pas op 22 februari zal gebeuren. Dat komt zeer pijnlijk aan bij het personeel van de ziekenhuizen dat ingeschreven had in de agenda wanneer de vaccinatie zou gebeuren. Dat is zeer pijnlijk en zeer frustrerend.

Ik vrees dat mijn goede collega's in Vlaanderen, Brussel en Wallonië daarvoor niet echt een oplossing hebben en wij eerlijk gezegd ook niet. Wij uiten wel onze grote frustratie en stellen voortdurend de dringende vraag aan de industrie om duidelijker te zijn over de planning, om langer op voorhand te laten weten hoe de planning verloopt, en om ons eerder te verwittigen over haperingen bij de leveringen. Dat is absoluut nodig.

Dat is ook het enige antwoord op de groeiende frustratie met betrekking tot deze onverwachte bewegingen van uitstel. Wij zetten tevens druk op de Europese Commissie om in de onderhandelingen met de industrie zoveel mogelijk duidelijkheid en klarheid te krijgen. Precies omdat we zo snel mogelijk willen vaccineren zijn we gevoelig voor elke hapering in de leveringen. Ik hoop dat u dat begrijpt en dat u het ook uitlegt, in de mate waarin dat kan, aan eenieder die u daarover aanspreekt.

Dat neemt natuurlijk de frustratie niet weg, de pijnlijke vaststelling dat men hoopt een vaccin te krijgen maar dan de boodschap krijgt dat het weer eens is uitgesteld. Dat is pijnlijk en vervelend, maar ik ben er wel

09.02 **Frank Vandenbroucke**, ministre: Il est indéniable que la population consent toujours d'énormes efforts. La coopération avec les entités fédérées est excellente. Il est exact que le 8 janvier, j'ai dit une fois que la délivrance était proche. Mme Farih a estimé alors que ces propos étaient prometteurs. Il s'avère maintenant que la campagne vaccinale progresse plus vite que ce qui était prévu à ce moment-là. Mais il est tout à fait compréhensible que les gens soient en proie à une certaine fièvre, en particulier les personnes hospitalisées et les médecins qui sont en première ligne. Une certaine insécurité règne parce que la planification hebdomadaire des livraisons de vaccins change souvent, ce qui est à la fois pénible et frustrant.

Les ministres compétents des entités fédérées et moi-même n'ont hélas pas de solution à proposer. La seule chose que nous puissions faire est de pallier les ajournements inopinés si l'industrie fournit des clarifications à temps. À cette fin, nous faisons pression sur l'industrie mais aussi sur la Commission européenne. C'est précisément parce que nous voulons vacciner le plus rapidement possible que nous sommes sensibles au moindre dysfonctionnement, et c'est frustrant. Mais sur la base de notre bonne coopération avec les entités fédérées, je suis certain que nous finirons par gagner.

zeker van dat we uiteindelijk zullen winnen met deze vaccinatiecampagne. Dat zeg ik op basis van de enorm goede samenwerking met de deelstaten.

09.03 Nawal Farih (CD&V): Mijnheer de minister, u weet dat ik u hierover ook vaak aanspreek in de commissie, maar ik hoop dat u ook begrijpt dat de vertragingen en de frustraties zich kunnen omvormen tot wantrouwen. Ik hoop dan ook dat u waar nodig op de knoppen zult blijven drukken, hetzij bij de Europese Unie, hetzij bij de farma-industrie. We moeten er echt voor zorgen dat we vooruit geraken, want de vaccinatiecentra die er al zijn moeten ook effectief van start kunnen gaan.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

10 Vraag van Valerie Van Peel aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De vermindering van de impact van ernstig verslaafde ouders en toekomstige ouders op kinderen" (55001359P)

10 Question de Valerie Van Peel à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La réduction des effets néfastes pour les enfants de l'addiction grave de leurs (futurs) parents" (55001359P)

10.01 Valerie Van Peel (N-VA): Mevrouw de voorzitster, mijnheer de minister, in het regeerakkoord staat het als volgt: "We vragen experts om een aanpak uit te werken om de impact van ernstig verslaafde ouders en toekomstige ouders op de kinderen te verminderen."

Deze week bleek tijdens een nogal pijnlijk debat op *Terzake* dat er binnen deze regeringsploeg toch weinig consensus over dit thema is. Ik vermoed, mijnheer de minister, dat u voor deze problematiek, net zoals voor uw strijd tegen seksueel misbruik, wel gevoelig bent. Het staat in het regeerakkoord, dus u moet er hoe dan ook mee aan de slag.

U weet wellicht dat er een voorstel inzake deze problematiek hangende is, dat aan het advies van de Raad van State zal worden aangepast. Ik heb dat trouwens zelf opgevraagd. Voor mij is het doel kristalhelder, maar de uitwerking moet bijzonder omzichtig worden aangepakt. Vernietigend is dat advies allermest, zoals Groen zei, maar het geeft wel aan hoe wij het verplicht laten afkicken van vrouwen om drugsbaby's te vermijden juridisch het beste uitwerken.

Er moet iets gebeuren, want het is een feit dat er elke dag kinderen worden geboren die van bij de start geen enkele kans op een volwaardig leven krijgen, die de eerste weken van hun leven moeten afkicken van de drugs van hun moeder en die met beperkingen en omringd door heel weinig liefde op de wereld komen. We moeten dit zo goed mogelijk voorkomen. Meer nog, we moeten de bescherming van onze kinderen tegen alle vormen van mishandeling en misbruik als een absolute kerntaak van de overheid beschouwen. Daarover zijn we het hopelijk allemaal eens. Dan moeten we dit ook aanpakken.

In het advies van de Raad van State staat dat dit op alle bevoegdhedsniveaus moet worden aangepakt, als men dit compleet wil aanpakken. Daarom ben ik ook met een werkgroep begonnen, over die bevoegdheden heen, met experts aan de tafel, om dit te bekijken. Het zal oppositie en meerderheid moeten overschrijden. Ook dat is deze week pijnlijk duidelijk geworden.

09.03 Nawal Farih (CD&V): Les retards et les frustrations peuvent en fin de compte conduire à la méfiance. J'espère dès lors que le ministre continuera à faire pression à tous les niveaux possibles parce que nous devons parvenir à aller de l'avant.

10.01 Valerie Van Peel (N-VA): Alors que l'accord de gouvernement indique qu'il faut diminuer l'impact sur les enfants de la dépendance grave des parents et parents en devenir, un débat dans l'émission *Terzake* a révélé l'absence de consensus à ce sujet au sein de l'exécutif. Une proposition qui sera adaptée sur la base de l'avis du Conseil d'État est actuellement pendante. La question doit être abordée avec une extrême circonspection.

Chaque jour naissent des enfants qui, dès le départ, n'ont aucune chance de mener une vie digne de ce nom. Protéger ces enfants contre toutes les formes de maltraitance et d'abus est une mission essentielle de l'État. Le problème doit être pris à bras-le-corps à tous les niveaux de pouvoir et au-delà des frontières partisanes. Le ministre se joindra-t-il à nous?

Mijnheer de minister, doet u mee? Bent u mee? Hoe interpreteert u het regeerakkoord?

10.02 Minister Vincent Van Quickenborne: Mevrouw de voorzitster, mevrouw Van Peel, in het regeerakkoord, waarnaar u verwijst, zeggen wij inderdaad dat wij de wet van 26 juni 1990 betreffende de bescherming van de persoon van de geesteszieke willen hervormen. In het kader daarvan zullen wij inderdaad aan experts vragen om een aanpak uit te werken om de impact van ernstig verslaafde ouders op kinderen te verminderen. Dat is een heel belangrijk thema, want het draait om gelijke kansen. Iedereen moet over gelijke kansen beschikken om aan het leven te beginnen. Helaas beginnen te veel kinderen aan het leven met een achterstand. Het is afschuwelijk om te zien dat sommige kinderen al van bij hun geboorte fysiek van de verslaving van hun moeder verlost moeten zijn te geraken en zo terechtkomen in een problematische thuissituatie.

Het is dan ook goed dat u daaromtrent met uw voormalige collega John Crombez een initiatief hebt genomen op 13 februari 2020, bijna een jaar geleden. Daarover werd advies ingewonnen bij de Raad van State en ook bij de Nationale Hoge Raad voor Personen met een Handicap. Met die kritische maar constructieve adviezen kunnen we aan de slag.

Ik had bijzonder oog voor het punt waarin gesteld wordt dat we aandacht moeten hebben voor de ongewenste neveneffecten van het wetsvoorstel, met name dat een algemene wettelijke bepaling eventueel ook ten onrechte andere doelgroepen dan de beoogde doelgroep kan treffen. Daarmee moeten wij dus heel omzichtig omgaan.

Net als u heb ik het tv-debat gezien, waarin de gemoederen ernstig verhit raakten. Nochtans, hoe moeilijk en hoe emotioneel het debat ook is, ik denk dat wij er op een redelijke manier met elkaar over moeten kunnen spreken. Dat is dan ook de reden waarom wij een advies zullen vragen aan experts. Ik engageer mij ertoe dat ik daarbij het Parlement, en uzelf in het bijzonder, zal betrekken.

Het is voor mij geen zaak van meerderheid versus oppositie, wel een zaak van het gehele Parlement. Dus, ja, ik doe mee. Hopelijk doet u ook mee.

10.02 Vincent Van Quickenborne, ministre: L'accord de gouvernement prévoit en effet que nous réformerons la loi de 1990 relative à la protection des personnes malades mentales. Dans ce cadre, nous demanderons aux experts de développer une approche pour réduire l'impact sur les enfants d'une grave dépendance des parents. C'est une question d'égalité des chances parce que certains enfants accusent déjà un retard énorme leur provenant de leurs parents, parfois même avant leur naissance.

L'année dernière, la proposition Van Peel-Crombez a été soumise pour avis au Conseil d'État et au Conseil Supérieur National des Personnes Handicapées. Nous pouvons travailler sur la base de ces conseils critiques mais constructifs. Une remarque importante porte sur les effets collatéraux indésirables que pourrait avoir la proposition dès lors qu'elle pourrait également toucher d'autres groupes que les personnes visées.

Aussi difficile et émouvant que soit ce débat, nous devons être capables de le mener ensemble. C'est pourquoi nous demandons l'avis d'experts et je m'engage à ce que le Parlement ne soit pas tenu à l'écart. J'apporterai ma contribution, j'espère pouvoir compter sur celle de Mme Van Peel également.

10.03 Valerie Van Peel (N-VA): Mijnheer de minister, ik ben zelfs al begonnen, maar ik ben heel blij dat u meedoet. Het project waarmee ik ben gestart, gaat voor alle duidelijkheid ook veel breder dan dat alleen. Het zal de verschillende bevoegdheidsniveaus omvatten en een globalere aanpak van de strijd tegen kindermishandeling omhelzen, met de experts mee aan tafel. Ik ben het immers absoluut met u eens dat in zo'n gevoelig debat hun aanwezigheid heel belangrijk is en dat de juridische uitwerking van die zaken ook heel belangrijk is. Daarom herhaal ik dat ik zelf het advies heb opgevraagd. Ik neem de adviezen die zijn teruggekomen, mee in de nadere uitwerking.

Dit punt staat in het regeerakkoord. Ik ben heel blij met uw antwoord.

10.03 Valerie Van Peel (N-VA): Il va de soi que je participerai, j'ai d'ailleurs déjà commencé! Le projet dont je m'occupe ira beaucoup plus loin. Il englobera les différents niveaux de compétences et développera une approche totale de la maltraitance d'enfants. Le rôle des experts est très important à cet égard, de même que l'aspect juridique. C'est pourquoi j'ai également demandé moi-même des avis. Je ne demande

Ik hoop alleen dat u uw partners daarvan kan overtuigen. Ik ben al bezig met een uitwerking, maar er is geen enkel probleem om daarover overleg te plegen. Integendeel, ik vraag niet liever. Indien wij met het hele Parlement kunnen afspreken dat de bescherming van kinderen geen politieke spelletjes verdient, ben ik vandaag een heel gelukkig mens.

qu'à participer à une concertation en la matière et je serais particulièrement heureuse si nous pouvions convenir, avec l'ensemble du Parlement, qu'il n'y a pas de place pour les jeux politiques dans ce dossier sensible.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

[11] Vraag van Kris Verduyckt aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "De stopzetting van de deur-aan-deurverkoop van energiecontracten door Eneco Nederland" (55001362P)

[11] Question de Kris Verduyckt à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "L'arrêt de la vente de porte à porte de contrats d'énergie par la société néerlandaise Eneco" (55001362P)

11.01 Kris Verduyckt (sp.a): Mevrouw de minister, energie is een basisproduct. Daarom vind ik het straf dat men in ons land zomaar aan de deur kan worden bedot en door een verkoper een vaak langdurig en duur contract aangesmeerd krijgt. Ik vind dat bijzonder straf op een moment dat gezinnen in ons land het al moeilijk hebben om hun energiefactuur te betalen en zich vandaag al de speelbal voelen van de grote energieleveranciers.

Sommigen zullen denken dat het waarschijnlijk gaat over oudere mensen of mensen die hun energiefactuur niet goed begrijpen. Neen, het gaat over elk gezin in ons land. Ik ben ervan overtuigd dat een gladde verkoper die aan de voordeur komt op een moment dat men niet voorbereid is, met zijn mooie praatjes heel veel consumenten binnen de vijf minuten een contract kan laten ondertekenen.

Dat blijkt ook uit de cijfers. In 2019 waren er over dat soort praktijken meer dan 7.000 klachten bij de Ombudsdiest voor Energie. Het allerbeste bewijs is volgens mij de aankondiging van het bedrijf Eneco om met de deur-aan-deurverkoop in Nederland te stoppen, omdat het vertrouwen van hun klanten daardoor werd beschadigd. Het geeft zelfs toe dat er te veel misbruiken zijn op dat vlak.

Mevrouw de minister, ik wil niet wachten tot alle energiebedrijven beseffen dat het niet de juiste manier is om de verkoop aan te pakken. Daarvoor vind ik het probleem veel te groot. Wij hebben samen met de collega's van de PS een wetsvoorstel ingediend om die praktijken te verbieden. Vandaag vraag ik u vooral hoe u zult voorkomen dat een energieproduct nog aan de deur kan worden verkocht en dat daar zomaar dure contracten kunnen worden gesloten.

11.02 Minister Tinne Van der Straeten: Mijnheer Verduyckt, dank u voor uw vraag.

De verhalen over mensen die bedot worden door praktijken van gladde verkopers aan de deur, zijn geen alleenstaande verhalen. Ik heb de armoedeorganisaties uitgenodigd. Zij hebben dezelfde verhalen verteld.

Er zijn niet alleen verhalen, er zijn ook cijfers. U hebt ze genoemd. Sinds een vijftal jaren zien wij een stijging van het aantal klachten. In 2015 waren er 251 klachten over deur-aan-deurverkoop, in 2019 800.

11.01 Kris Verduyckt (sp.a): L'énergie est un produit de base. Il est fâcheux que des citoyens se voient refouger un contrat bien trop onéreux sur le pas de leur porte par un vendeur collant et retors alors que de très nombreuses familles peinent déjà à payer leurs factures d'énergie.

Le Médiateur pour l'énergie a déjà reçu plus de 7 000 plaintes en 2019. Aux Pays-Bas, Eneco cesse ses ventes de contrats d'énergie au porte-à-porte car cela lui vaut une mauvaise réputation et parce qu'il y a trop d'abus.

Nous ne voulons pas attendre que chaque fournisseur d'énergie fasse cette prise de conscience. Nous avons déposé une proposition de loi avec le PS pour interdire le démarchage de produits liés à l'énergie. Que fera la ministre pour résoudre le problème?

11.02 Tinne Van der Straeten, ministre: Ces récits me sont familiers et ils sont étayés par des chiffres. Le nombre de plaintes augmente depuis cinq ans déjà, y compris celles ayant trait à des ventes par internet et par téléphone. Les magouilleurs et les cowboys qui refilent des contrats onéreux aux consommateurs doivent être éjectés du marché. La

Dat wil zeggen dat er op nauwelijks vijf jaar tijd drie keer zoveel klachten zijn. In 2020 was er misschien een daling, zo zullen sommigen zeggen, maar dat heeft natuurlijk alles te maken met de coronacrisis en bovendien zijn de klachten ook verschoven naar klachten over verkoop via internet en verkoop per telefoon.

Achter elk cijfer schuilt zo'n verhaal over opdringerigheid aan de deur, over invasief zijn aan de deur, over cowboys aan de deur, sjoemelaars die dure contracten aansmeren.

Ik ben ervan overtuigd, samen met u, mijnheer Verduyckt, dat die sjoemelaars en cowboys eruit kunnen. Deur-aan-deurverkoop is geregd in de Europese consumentenrichtlijn. Het is een legale handelspraktijk. Maar het is niet omdat wij die niet met een pennentrek kunnen verbieden, dat ik mij daarachter wil verschuilen of dat ik mij daarbij neerleg. De richtlijnen bepalen ook dat wij strikter kunnen zijn, precies in het belang van de consumentenbescherming.

Wij mogen de bredere context niet uit het oog verliezen. Veel consumenten zitten nog gevangen in een duur contract. Er zijn ook problemen bij verkoop via het internet en verkoop per telefoon. Het blijft ook heel belangrijk de beweging op die markt te blijven garanderen: 2,2 miljoen gezinnen hebben een contract dat bij de duurste contracten op de markt is.

Wat zullen wij doen aan de deur-aan-deurverkoop? Wij zullen zorgen voor meer transparantie en voor een betere regulering.

Ten eerste, wij zullen het consumentenakkoord herzien. Mijn collega, Eva De Bleeker, en ik zijn daar al aan begonnen. Voor het eerst zullen wij ook de armoedeorganisaties daarbij betrekken.

Ten tweede, ik wil nog meer inzicht. Ik wil vragen aan de CREG welke contracten precies aan de deur verkocht worden. Ik deel uw vermoeden dat het vaak de duurste contracten zijn, die aan de deur verkocht worden.

Ten derde, ik wil dat een consument die een contract ondertekent, altijd op de hoogte is van de tarieven die de leverancier aanbiedt, ook aan de deur. Een consument moet aan de deur kunnen zien wat de producten zijn, welke tarieven gelden en wat de inhoud is van het contract dat hij met de energieleverancier zal ondertekenen.

Ten slotte, collega's, het sleutelwoord hier is vertrouwen. De energiemarkt staat de komende jaren voor gigantische uitdagingen en vertrouwen staat daarbij centraal. De overheid moet zorgen voor een duidelijk en rechtszeker kader, ook als het gaat over consumentenbescherming, opdat sterke energieleveranciers robuuste contracten aanbieden en de beste diensten verlenen. Tegelijkertijd moeten wij de consumenten kunnen garanderen dat zij het voor hen beste contract ondertekenen, zonder dat ze bedot worden.

11.03 Kris Verduyckt (sp.a): Mevrouw de minister, ik ben blij dat u mijn bezorgdheid niet alleen deelt maar dat u ook actie zult ondernemen. Voor sp.a is het duidelijk, de tijd van vrijheid en blijheid moet voorbij zijn, of het nu gaat over te complexe facturen, slapende energiecontracten of de aangehaalde verkoopspraktijken, en u hebt er nog enkele andere genoemd. De consument mag zich niet

directive européenne concernant la protection des consommateurs définit les règles de la vente de porte à porte et cette pratique commerciale est légale. Si nous ne pouvons pas l'interdire, cela ne signifie pas pour autant qu'il faille tout accepter. La directive nous autorise à être plus sévère dans l'intérêt de la protection du consommateur.

Quelque 2,2 millions de ménages ont signé un contrat qui figure parmi les plus chers du marché. Nous devons impérativement réduire ce risque en exigeant plus de transparence et en imposant plus de règles. Nous reverrons l'Accord de consommateurs dans cette optique. Je m'y suis déjà attelée avec la secrétaire d'État De Bleeker et nous y associerons aussi pour la première fois les organisations qui luttent contre la pauvreté. Je souhaite, en outre, que la CREG identifie les types de contrat principalement vendus en porte à porte. Je soupçonne qu'il s'agit souvent des plus coûteux. Je veux, enfin, que les consommateurs puissent évaluer précisément les tarifs du contrat qu'ils entendent signer.

Le gouvernement doit créer un cadre clair et qui offre une sécurité juridique afin que les fournisseurs d'énergie qui occupent une position de force sur le marché proposent des contrats solides et offrent le meilleur service. Ils doivent somme toute se montrer dignes de la confiance que les citoyens placent en eux.

11.03 Kris Verduyckt (sp.a): Je me réjouis que la ministre ait décidé de prendre des actions. Le consommateur ne doit pas se sentir désemparé dans sa relation avec les entreprises énergétiques.

macheloos voelen ten opzichte van de energiebedrijven. Dat is belangrijk. U zegt dat wij een aantal wegen moeten bewandelen. Ik pleit er vandaag voor om samen een oplossing te zoeken.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

La **présidente**: Ceci clôture l'heure des questions orales.

Projets de loi et propositions

Wetsontwerpen en voorstellen

[12] Proposition de résolution visant à reconnaître le droit à l'intégrité physique des mineurs intersexes (43/1-7)

- Proposition de résolution visant à établir un cadre juridique en vue de garantir la protection des droits fondamentaux des personnes intersexes (974/1-2)

[12] Voorstel van resolutie over de erkenning van het recht van de interseksuele minderjarigen op fysieke integriteit (43/1-7)

- Voorstel van resolutie over het instellen van een juridisch raamwerk om de bescherming van de fundamentele rechten van interseksuele personen te waarborgen (974/1-2)

Propositions déposées par:

Voorstellen ingediend door:

- 43: Hervé Rigot, Christophe Lacroix, Patrick Prévot, Eliane Tillieux, Özlem Özen, Daniel Senesael, Laurence Zanchetta

- 974: Simon Moutquin, Evita Willaert, Barbara Creemers, Laurence Hennuy, Séverine de Laveleye.

Discussion

Bespreking

Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(43/7)**

De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de besprekking. (Rgt 85, 4) **(43/7)**

La discussion est ouverte.

De besprekking is geopend.

De rapporteur, mevrouw Dominiek Sneppe, verwijst naar het schriftelijk verslag.

[12.01] Frieda Gijbels (N-VA): Mevrouw de voorzitster, beste collega's, dit voorstel van resolutie kaart een problematiek aan die nog te weinig gekend is. Het gaat om kinderen die geboren zijn met een variatie in de geslachtskenmerken en die van jong af aan botsen op heel wat problemen, vaak vooral veroorzaakt door een gebrek aan informatie en begeleiding.

Oorspronkelijk lagen er twee voorstellen van resolutie voor, een van de PS en een van Ecolo-Groen. De meerderheidspartijen hebben toen besloten om verder te werken met het voorstel van de PS-fractie. Wij zijn daar blij mee, want dat voorstel lijkt sterk op de tekst die goedgekeurd werd door de Raad van Europa en waaraan de N-VA een grote bijdrage heeft geleverd.

Het is in dit dossier van belang dat tegemoetgekomen wordt aan de problemen waarmee kinderen met een variatie in de geslachtskenmerken en hun ouders geconfronteerd worden, zonder dit te vermengen met een gendergerelateerde problematiek.

[12.01] Frieda Gijbels (N-VA): La proposition de résolution à l'examen concerne des enfants présentant dès la naissance des variations des caractéristiques sexuelles. Ils se heurtent à de nombreuses difficultés souvent dues à un manque d'accompagnement et d'information. Deux propositions de résolution coexistaient au départ mais il a été décidé de ne conserver que celle du PS. C'est une bonne chose, selon nous, puisque ce texte se rapproche le plus de celui adopté par le Conseil de l'Europe et auquel la N-VA a grandement contribué.

Er werden verschillende hoorzittingen georganiseerd waarbij experts en ervaringsdeskundigen aan het woord kwamen. Wij hebben zelf ook contact opgenomen met een ervaringsdeskundige die zich niet thuis voelt in de eerder activistische vleugel die we hebben gehoord. Volgens professor Cools heeft trouwens slechts een kleine minderheid van 3 % affiniteit met activistische groepen of lgbt. Onze fractie vindt het dan ook belangrijk dat ook de zwijgende meerderheid zich kan herkennen in deze resolutie, vooral omdat het zo'n uitgesproken meerderheid is.

Een aantal zaken is daartoe voor ons van belang. Ten eerste moet werk worden gemaakt van goede informatieverstrekking aan kinderen en hun ouders, maar ook aan artsen. Ten tweede moet gezorgd worden voor een goede psychologische begeleiding van kinderen en hun ouders. Ten derde moet er een register komen, zodat de variaties en eventuele ingrepen zo goed mogelijk gedocumenteerd worden. Ten vierde moeten levensnoodzakelijke ingrepen uiteraard mogelijk zijn, maar verder moet het kind inspraak hebben in het al dan niet laten uitvoeren van ingrepen. Tot slot moeten twee referentiecentra worden opgericht, één per regio, waar kennis en expertise worden gebundeld, aangezien het gaat om variaties die zelden voorkomen.

De sp.a had ter zake trouwens ook een wetsvoorstel ingediend, maar dat werd hiervan losgekoppeld. Wij waren er voorstander van om het wetsvoorstel aan te nemen, aangezien een wetsvoorstel dwingend is en een voorstel van resolutie niet. Over de noodzaak van het oprichten van die referentiecentra bestaat, mijns inziens, over de grenzen van de partijen heen wel eensgezindheid. We vinden het bijgevolg jammer dat de meerderheid het enkel bij een resolutie houdt.

Ook de deelstaten hebben natuurlijk een rol te spelen. Idealiter ontstaat dus een goed onderling overleg, zodat een wetgeving ontstaat die personen met een variatie in geslachtskenmerken optimaal beschermt, zonder hen te stigmatiseren. Dat laatste is een zaak die aandacht verdient. In de meeste gevallen beschouwen mensen die te maken krijgen met een interseksevariatie dat als een privaangelegenheid, waardoor potentiële discriminatie of stigmatisering voor velen van hen niet het voornaamste probleem is en zij zich in dat aspect ook niet direct herkennen.

Ook het laatste verzoek van de resolutie dat handelt over de genderregistratie, lijkt in dat opzicht enigszins misplaatst in het kader van de variaties van geslachtskenmerken, aangezien de grote meerderheid van de mensen met variaties zich identificeert als jongen of meisje of als man of vrouw.

Dat neemt natuurlijk niet weg dat die problematiek aan bod moet komen. Het Grondwettelijk Hof heeft dat trouwens ook aangegeven. Het vergt echter een algemeen en breed maatschappelijk debat.

Een bedenking die ik in de commissie al maakte, is dat de resolutie al zo zwaar is geamendeerd dat de leesbaarheid niet meer optimaal is. Onze fractie had voorgesteld de tekst in zijn geheel te laten terugkomen in de commissie, zodat grondig van gedachten zou kunnen worden gewisseld en de nuances in de tekst goed konden worden meegenomen. Dat bleek echter niet mogelijk te zijn. Wij wilden ook niet nodeloos vertragen en zijn het met de strekking van

Il nous faut prendre à bras le corps les difficultés de ces enfants sans les confondre avec les questions liées au genre. Il est en effet apparu au cours des auditions que seule une très petite minorité des intéressés a des affinités avec des groupes activistes ou LGBT.

Il convient de s'atteler à une information adéquate des enfants et de leurs parents, mais aussi des médecins. De plus, un accompagnement psychologique adéquat des enfants et de leurs parents doit être organisé. Un registre des variations du développement sexuel et des éventuelles interventions doit être créé. L'enfant doit être associé aux décisions relatives aux interventions qu'il subit, sauf si elles sont vitales. Enfin, il convient d'instituer deux centres de référence, un par région, en vue de regrouper les connaissances et l'expertise.

Nous aurions préféré que le texte constitue une proposition de loi et nous déplorons, dès lors, que la majorité se soit contentée d'une proposition de résolution.

Il va sans dire que les entités fédérées ont également un rôle à jouer. Ensemble, nous devons veiller à ce que les personnes présentant une variation des caractéristiques sexuelles bénéficient d'une protection optimale sans qu'elles soient stigmatisées. La plupart considèrent en effet que ces caractéristiques relèvent de la vie privée.

La dernière disposition incluse dans la résolution sur l'enregistrement du genre semble quelque peu déplacée à cet égard étant donné que la grande majorité des personnes présentant une variation s'identifie comme étant de sexe masculin ou féminin. La question doit être abordée mais après un large débat de société.

Enfin, je pense que les nombreux amendements ont rendu la résolu-

de tekst wel eens, zij het met de nadruk op de aspecten die ik daarnet heb uitgelegd.

Voorts wil ik nogmaals benadrukken dat wij tijdens de hoorzittingen goed hebben gehoord dat de term "interseksuele personen", zoals hij ook in het opschrift van de resolutie is opgenomen, niet de term is die de mensen die zelf met de variaties te maken krijgen, graag gebruiken. Ik dring erop aan dat die term louter om technische redenen wordt gebruikt in het kader van de voorliggende resolutie en dat wij verder desgevallend de wetenschappelijke naam van de variatie in kwestie gebruiken, zoals dat ook door de personen in kwestie wordt gevraagd.

tion quelque peu illisible. Notre proposition visant à reformuler le texte en commission a été rejetée. Comme nous n'émettons aucune objection à l'égard de la philosophie de la résolution, nous avons décidé de ne pas retarder son adoption. Je voudrais toutefois souligner que les termes "personnes intersexes" tels qu'ils apparaissent dans l'intitulé de la résolution ne sont pas les termes que les personnes présentant cette variation emploient volontiers. Je propose d'employer ce terme uniquement dans cette résolution pour des raisons techniques et d'employer par ailleurs la dénomination scientifique de la variation en question.

12.02 Hervé Rigot (PS): Madame la présidente, chers collègues, avoir le droit de choisir qui on est, c'est ce que vise notre proposition de résolution qui demande clairement à notre gouvernement de reconnaître le droit à l'intégrité physique des personnes intersexes. Cette proposition de résolution a été déposée par mon groupe il y a déjà quasiment deux ans, jour pour jour, à la suite de rencontres avec des associations de terrain, avec des personnes intersexes qui nous ont parlé d'elles, de leur histoire, de leur souffrance physique, de leur souffrance morale aussi.

Par la suite, il y a eu le colloque organisé en janvier 2019 par Mme Nathalie Muylle, alors ministre de l'Égalité des Chances et auquel j'ai eu l'occasion d'assister. Il s'agit d'une initiative que je salue car elle a permis de brosser un tableau extrêmement poignant du vécu des personnes intersexes.

Au même moment, notre assemblée votait en faveur d'un amendement déposé par mon collègue, Patrick Prévot, visant à lutter contre les discriminations envers les personnes intersexes, en ajoutant les caractéristiques sexuelles aux critères protégés par nos lois antidiscrimination. C'était une première avancée, mais nous savions que nous allions devoir aller plus loin, ce que nous avons eu la détermination de faire. Mon groupe a décidé de faire de ce combat en faveur des droits fondamentaux des personnes intersexes, une priorité de la commission de la Santé et de l'Égalité des Chances.

Selon l'Institut pour l'égalité des femmes et des hommes, cinq enfants naissent chaque jour en Belgique avec une variation au niveau de leurs caractéristiques sexuelles. Les variations peuvent être multiples. Dans la plupart des cas cependant, elles ne mettent pas la santé des personnes concernées en danger. Pourtant, ces enfants doivent souvent faire face, sans leur accord, à des modifications dites normalisatrices. Tout simplement parce qu'ils diffèrent par rapport aux normes de notre société qui, reconnaissons-le, a une vision très binaire en estimant qu'il faut être soit de sexe masculin, soit de sexe féminin. Dès leur plus jeune âge, de nombreuses personnes intersexes ont donc dû subir et subissent, encore aujourd'hui, des

12.02 Hervé Rigot (PS): Het recht hebben om te kiezen wie men is, is het doel van ons voorstel van resolutie, waarin tot de erkenning van de rechten van interseksuele personen opgeroepen wordt. Deze resolutie, die twee jaar geleden ingediend werd, volgt op ontmoetingen met personen die getuigd hebben over hun moeilijke ontwikkelingstraject. Het colloquium dat in 2019 door mevrouw Muyle georganiseerd werd, bood de gelegenheid een aangrijpend beeld te schetsen van hun ervaringen.

Tegelijkertijd heeft het Parlement een amendement aangenomen om de discriminatie van die personen tegen te gaan door de seksuele kenmerken toe te voegen aan de criteria die door onze antidiscriminatiewetten beschermd worden.

We moesten echter verder gaan. Mijn fractie heeft beslist om van deze strijd een prioriteit te maken van de commissie voor Gezondheid en Gelijke Kansen. Volgens het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen worden er elke dag vijf kinderen geboren met een variatie van hun geslachtskenmerken die zeer vaak geen gevolgen heeft voor de gezondheid. Ze ondergaan echter vaak

interventions chirurgicales ou des traitements hormonaux qui ne sont tout simplement pas nécessaires.

Pour les avoir longuement entendues, elles se sentent la plupart du temps, comme elles le disent avec tant de pudeur, "invisibilisées" tout au long de leur vie.

De nombreuses auditions ont effectivement été menées dans notre commission: des associations de terrain (Intersex Belgium, Genres Pluriels ASBL), des experts belges et internationaux, l'Equality Law Clinic de l'ULB, les commissaires aux droits de l'enfant. Ces auditions nous ont montré avec beaucoup de pudeur et de transparence, avec beaucoup d'émotion, tant dans le chef des intervenants que chez chacun et chacune des députés présents alors, que les personnes intersexes se retrouvent souvent sans information sur les interventions pratiquées pendant leur enfance. Les conséquences de ces interventions restent pour beaucoup, toute leur vie, synonymes de souffrances psychiques et physiques.

Certains parents ont été encouragés à pratiquer des interventions très précoces sur leur enfant, avant même que leur consentement ne puisse être envisagé, sous la pression normalisatrice de certains médecins, eux-mêmes en manque d'information. Certains de ces enfants ont donc dû subir un suivi psychiatrique après avoir mentionné la variation de leurs caractéristiques sexuelles. Autant de situations extrêmement difficiles à vivre.

Il ne s'agit pas de jeter la pierre aujourd'hui ni de pointer du doigt. Je ne doute pas que tant les médecins que les parents ont pensé alors agir pour le bien de l'enfant, mais je sais aussi que ces modifications dès lors qu'elles ne sont pas justifiées par des impératifs de santé et qu'elles ne font pas l'objet du consentement des personnes, vont clairement à l'encontre des droits fondamentaux de ces enfants parce qu'elles portent atteinte à leur intégrité physique, avec des conséquences dramatiques pour la plupart d'entre eux.

Ces pratiques vont aussi à l'encontre de nombreuses législations et instruments internationaux. Je pense à la Convention européenne des droits de l'homme, à la Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne ou encore aux Principes de Jogjakarta. Ces pratiques vont aussi à l'encontre de la loi du 22 août 2002 relative aux droits du patient qui reconnaît notamment le droit à des prestations de qualité, le droit à toutes les informations nécessaires pour comprendre son état de santé et son évolution, le droit à consentir librement à toute intervention avec une information préalable; cette même loi qui dit aussi que le patient doit être associé à l'exercice de ses droits et peut les exercer en toute autonomie dès lors qu'il est estimé apte à apprécier ses intérêts.

À plusieurs reprises aussi, des instances onusiennes ont d'ailleurs réprimandé la Belgique concernant la situation préoccupante des droits des mineurs intersexes. Il est notamment recommandé de limiter la pratique des interventions chirurgicales à leur extrême nécessité.

C'est l'objectif principal de notre résolution aujourd'hui: mettre en place, en collaboration avec les associations représentatives, un cadre législatif qui protège l'intégrité physique des mineurs intersexes

'normalisante ingrep' als gevolg van een binaire maatschappij die enkel mannen of vrouwen aanvaardt.

Deze mensen voelen zich naar eigen zeggen onzichtbaar. Verschillende stakeholders kwamen tijdens de hoorzittingen aan het woord: experts, medewerkers van verenigingen zoals Intersex Belgium en van de Equality Law Clinic van de ULB. Daaruit blijkt dat interseksuele personen geen informatie hebben over de ingrep die zij in hun kindertijd ondergaan hebben en over de gevolgen daarvan.

Ouders werden er in een vroeg stadium toe aangezet ingrep te laten uitvoeren door artsen zie zelf over onvoldoende informatie beschikten. Sommige kinderen werden naar een psychiater gestuurd nadat ze gewag gemaakt hadden van de variatie van hun seksuele eigenschappen. Zowel de ouders als de artsen dachten goed te doen, maar indien deze ingrep medisch niet verantwoord zijn, druisen ze in tegen de fundamentele rechten van die kinderen.

Deze praktijken zijn eveneens in strijd met het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, de Jogjakarta-principes en de wet van 22 augustus 2002, die aan de patiënt het recht toekent op alle informatie die nodig kan zijn om inzicht te krijgen in zijn gezondheidstoestand, evenals het recht om vrij in te stemmen met iedere ingreep, en die bepaalt dat de patiënt betrokken moet worden bij de uitoefening van zijn rechten.

VN-instanties hebben België overigens op de vingers getikt met betrekking tot de zorgwekkende situatie op het vlak van de rechten van interseksuele minderjarigen. Er wordt met name geadviseerd om de chirurgische ingrep tot

et garantit, sauf nécessité médicale, l'interdiction de toute décision de modification de caractéristiques sexuelles d'un mineur sans le consentement éclairé de celui-ci.

Suite aux auditions menées, un travail important a été entrepris avec les collègues d'autres groupes pour améliorer le texte, pour l'étoffer et répondre ainsi au besoin qui avait été exprimé. Je tiens d'ailleurs à les remercier toutes et tous, sincèrement, pour leur implication et leur collaboration. Ce texte, c'est le résultat d'une collaboration riche et d'une volonté commune d'avancer.

Les demandes que nous adressons aujourd'hui au gouvernement sont claires et vont toutes dans le sens d'une véritable reconnaissance des personnes intersexes et de leurs droits. Parmi celles-ci, nous souhaitons notamment promouvoir les recherches, en concertation avec les entités fédérées, afin d'appréhender davantage les pratiques actuelles et de mieux répondre aux besoins des personnes intersexes; et cela, dans le respect de leurs droits.

Il nous paraît également essentiel, en concertation avec les entités fédérées, d'informer, de sensibiliser et de former comme il se doit l'ensemble des professionnels qui jouent un rôle important dans la vie des personnes intersexes, tout en permettant aux personnes intersexes de bénéficier d'un accompagnement psychosocial si elles en ressentent le besoin.

Nous souhaitons également que puissent être mis en place au moins deux centres de référence multidisciplinaires pour les personnes intersexes; des centres qui pourront fournir les meilleurs services possibles en termes d'informations, d'accompagnement, de reconnaissance, de soins tant sur le plan psychosocial que sur le plan médical.

Nous demandons également que les associations actives dans la défense et l'accompagnement des personnes intersexes puissent être soutenues.

Enfin, nous plaidons notamment pour revoir le système d'enregistrement du genre afin de se conformer à la décision de la Cour constitutionnelle du 19 juin 2019.

Je ne serai pas plus long aujourd'hui sur les demandes formulées. C'est un texte qui a été voté à l'unanimité au sein de la commission et qui est à présent entre les mains du gouvernement. Je sais que notre assemblée sera attentive à la mise en œuvre de nos demandes en faveur de la reconnaissance des personnes intersexes et de leurs droits.

Merci à celles et ceux qui ont contribué à l'aboutissement de cette résolution: collègues, experts, associations, dont Intersex Belgium. À titre personnel, merci à M. Thierry Bosman. Je remercie également celle qui a porté ce texte dans l'ombre et qui lui a donné une vie en traduisant nos idées. Elle n'est pas dans cette salle, elle est probablement derrière son écran. Merci Dorothée pour le travail accompli.

Ce texte est un pas, pas le plus grand mais le plus important. C'est le premier pas d'une marche vers le changement de notre société, un

pas vers la reconnaissance et les droits des personnes intersexes.

Deze resolutie strekt tot het invoeren van een wetgevend kader dat de fysieke integriteit van de interseksuele minderjarigen beschermt door de wijziging van hun geslachtskenmerken zonder hun instemming te verbieden, behalve bij medische noodzaak.

We vragen dat de regering de interseksuele personen en hun rechten daadwerkelijk erkent. Samen met de deelgebieden willen we het onderzoek op dit vlak bevorderen.

De beroepsbeoefenaars moeten geïnformeerd, gesensibiliseerd en opgeleid worden, terwijl de betrokkenen indien nodig psychosociale ondersteuning moeten kunnen krijgen.

We vragen dat er ten minste twee multidisciplinaire referentiecentra opgericht worden, die de best mogelijke dienstverlening aanbieden op het stuk van informatie, ondersteuning en zorgverstrekking. We vragen tevens om de verenigingen die zich voor de verdediging en de begeleiding van deze personen inzetten te ondersteunen.

Ten slotte pleiten we voor een herziening van het systeem voor de genderregistratie teneinde ons naar de uitspraak van het Grondwettelijk Hof van 19 juni 2019 te voegen.

Deze tekst, die in de commissie met eenparigheid van stemmen goedgekeurd werd, is thans in handen van de regering. Onze Assemblee zal aandachtig toezien op de uitvoering van deze eisen met betrekking tot de erkenning van de interseksuele personen en hun rechten.

Ik bedank iedereen die tot de totstandkoming van deze resolutie bijgedragen heeft, met name de

changement au nom de la liberté d'être et de choisir qui on est.

collega's, de experten en de verenigingen.

Deze tekst is de eerste stap in de richting van een andere samenleving, in naam van de vrijheid om te kiezen wie men is!

12.03 Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen): Madame la présidente, je suis heureuse de prendre la parole et je souligne que nous voterons aujourd'hui un texte qui est réellement important. Nos collègues socialistes et nous-mêmes portons des textes. Notre texte est un peu plus récent dans le temps et il a été réécrit avec les personnes concernées, la même société civile qui a contribué aux travaux du texte du PS et du texte d'Ecolo-Groen.

Les personnes intersexuées, qui représentent environ 1,7 % de la population, sont nées avec des caractéristiques sexuelles physiques qui ne correspondent pas entièrement aux normes fixées par le monde médical et/ou à la conception socioculturelle courante de l'environnement dans lequel l'enfant est né. Nous vivons dans un monde encore largement binaire dans lequel il est attendu de naître soit physiquement homme soit physiquement femme. Les variations des caractéristiques sexuelles diverses – on parle d'une quarantaine de variations aujourd'hui – sont encore trop souvent vues comme des anomalies à corriger. Pourtant, dans l'immense majorité des cas, ces variations ne mettent pas en cause la bonne santé des personnes intersexes. Elles sont des variations naturelles du développement sexuel.

Aujourd'hui, en Belgique, lorsqu'un enfant vient au monde avec des variations au niveau de ses caractéristiques sexuelles, on lui fait encore trop souvent subir des procédures médicales de normalisation par la chirurgie et/ou par traitement hormonal, sans son consentement libre et éclairé et sans nécessité médicale. Ces procédures sont fréquemment justifiées sur la base de préjugés sociaux, de la stigmatisation des corps intersexués et des exigences administratives pour assigner un sexe lors de l'enregistrement à la naissance.

Les interventions partent souvent de bonnes intentions et visent à éviter un éventuel stress psychosocial projeté par le corps médical et/ou la famille de l'enfant. Il est bien évident que les familles ou le corps médical qui demandant une intervention ne partent pas d'une mauvaise intention. La plupart du temps, c'est dans le souci de bien faire.

C'est souvent une projection. On estime que le parcours sera plus facile parce que plus en phase avec les normes dominantes de la société. Pourtant, ces interventions médicales, quand elles sont faites sur des enfants et qu'elles ne sont pas justifiées médicalement, ne rencontrent pas les droits fondamentaux des personnes, notamment ceux prévus dans la loi du patient: le droit à l'intégrité physique, le droit au consentement libre et éclairé et le droit à l'autodétermination. Nous avons organisé des auditions dans le cadre du traitement de cette résolution. Elles ont montré que ces interventions peuvent causer des dommages physiques et une détresse émotionnelle grave et irréversible chez les personnes qui les ont subies.

12.03 Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen): Samen met onze collega's van de PS dienen we een tekst in die in samenwerking met het maatschappelijk middenveld geschreven werd. Interseksuele personen, die 1,7 % van de bevolking uitmaken, worden geboren met fysieke geslachtskenmerken die niet aan de normen van de medische wereld voldoen en/of aan de gangbare socio-culturele voorstellingen beantwoorden. We leven in een wereld met een referentiekader dat nog steeds in grote mate binair is en waar men automatisch een man of een vrouw is.

De verschillende variaties van de geslachtskenmerken worden vaak beschouwd als anomalieën die men moet corrigeren, ook al hebben deze geenszins een impact op de gezondheid. Wanneer er in België een kind met zulke variaties geboren wordt, wordt het geopererd of krijgt het hormonen toegekend om het aan de norm aan te passen, en dat zonder zijn vrije en geïnformeerde toestemming en zonder medische noodzaak, maar ten gevolge van sociale vooroordeelen en administratieve vereisten.

Dit gebeurt vaak met goede bedoelingen om de psychosociale stress te voorkomen die door de medische wereld en/of de familie geprojecteerd wordt, in de overtuiging dat het leven van het kind gemakkelijker zal zijn als het aan de heersende normen beantwoordt. Deze ingrepen stroken echter niet met fundamentele rechten, waaronder die waarin de wet betreffende de rechten van de patiënt voorziet: het recht op lichamelijke integriteit, op vrije en geïnformeerde toestemming en op

Il faut pouvoir reconnaître que les interventions de normalisation relèvent de la mutilation. Plusieurs textes internationaux existent déjà et exigent de mettre fin aux traitements de normalisation. Notons notamment les principes de Jogjakarta qui soulignent que les États doivent garantir à toute personne le droit à l'intégrité corporelle et mentale, à l'autonomie et à l'autodétermination, quelle que soit son identité de genre, son expression de genre ou ses caractéristiques sexuelles.

Notons encore une résolution du Conseil de l'Europe visant à "promouvoir les droits humains et éliminer les discriminations à l'égard des personnes intersexes", qui a pour objectif principal de mettre un terme aux actes visant à normaliser les caractéristiques sexuelles des personnes intersexes.

Notons enfin une résolution du Parlement européen de février 2019, sur le droit des personnes intersexes, qui condamne fermement les procédures médicales de normalisation des enfants intersexes. Les États membres y sont invités à adopter dès que possible une législation protectrice de l'intégrité physique, de l'autonomie et de l'autodétermination de ces enfants. Notons que certains pays européens ont déjà pris les devants et c'est notamment le cas de Malte et du Portugal. On ne voudrait pas rester en reste.

La Belgique a par ailleurs été interpellée à plusieurs reprises. Le 1er février 2019, le Comité des droits de l'enfant de l'ONU a interpellé la Belgique afin que soient interdits sur le territoire belge les traitements médicaux ou actes chirurgicaux inutiles sur des enfants intersexes lorsque ces procédures peuvent être reportées en toute sécurité jusqu'à ce que l'enfant soit en mesure de donner son consentement éclairé.

Le 6 décembre 2019, c'est le Comité des droits de l'homme qui demande à la Belgique de prendre les mesures nécessaires pour mettre fin aux actes médicaux irréversibles, en particulier les opérations chirurgicales pratiquées sur des enfants intersexués qui ne sont pas encore en mesure de donner leur consentement libre et en pleine connaissance de cause, sauf lorsque de telles interventions sont absolument nécessaires du point de vue médical.

Par ailleurs, tous les experts que nous avons entendus soulignent la nécessité pour la Belgique d'élaborer un cadre juridique des droits fondamentaux des personnes intersexes, en conformité avec ses obligations internationales. Il est donc urgent que le Parlement s'empare de cette question, comme en témoignent les deux textes qui aboutissent aujourd'hui.

C'est donc animés d'une grande urgence que nous demandons au gouvernement, au travers de ces propositions de résolution, d'élaborer un cadre législatif protégeant l'intégrité physique intersex, en garantissant – sauf nécessité médicale et situation d'urgence rendant impossible le retardement de la décision – l'interdiction de toute modification des caractéristiques sexuelles d'un mineur sans le consentement éclairé de celui-ci, que ce soit pour des raisons sociales, psychosociales, culturelles ou esthétiques.

Ce texte met aussi l'accent sur d'autres aspects essentiels que je n'aborderai plus ici, d'autant que nous venons d'en recevoir une

zelfbeschikking. Uit de hoorzittingen is gebleken dat deze ingrepen ernstige en onomkeerbare lichamelijke en emotionele schade kunnen veroorzaken en gelijkennissen met vermindering vertonen.

In verschillende internationale teksten (de Jogjakarta-beginselen, een resolutie van de Raad van Europa van 2017 en een resolutie van het Europees Parlement van februari 2019) wordt er opgeroepen om een eind te maken aan normaliserende behandelingen en het recht op lichamelijke en geestelijke integriteit, autonomie en zelfbeschikking te eerbiedigen. Op 1 februari 2019 heeft het VN-Comité inzake de Rechten van het Kind België opgeroepen om onnodige medische behandelingen of chirurgische ingrepen bij interseksuele kinderen te verbieden wanneer die veilig kunnen worden uitgesteld tot het kind geïnformeerde toestemming kan geven.

In 2019 maande het Mensenrechtencomite van de VN België ertoe aan een halt toe te roepen aan heelkundige ingrepen bij kinderen die nog te jong zijn om hun informed consent te geven.

We vragen de regering dan ook te voorzien in een wettelijk kader dat de fysieke integriteit van interseksuele minderjarigen beschermt en elke wijziging om welke (culturele, esthetische; enz.) reden ook van de seksuele kenmerken van een minderjarige zonder diens informed consent verbiedt, tenzij de beslissing om medische redenen niet kan worden uitgesteld. Het is ook uiterst belangrijk dat de transparantie in de medische praktijk wordt gegarandeerd en er meer aandacht wordt besteed aan de vorming van de medische teams. Voorts moeten migranten extra worden beschermd.

In de beleidsnota van staatssecretaris Schiltz, die aan een van de twee resoluties heeft meege werkt, wordt de vermindering van

présentation un peu plus exhaustive. Il s'agit notamment de la nécessité de garantir la transparence des pratiques médicales sur les intéressés ainsi que de former et sensibiliser les équipes médicales.

Une attention est également réservée aux personnes migrantes qui nécessitent une protection particulière. Cet enjeu nous semblait essentiel.

Je voudrais rappeler que la note de politique générale de la secrétaire d'État Sarah Schlitz reconnaît déjà que les mutilations d'enfants intersexes à des fins esthétiques ou normatives constituent une grave violation des droits humains. Elle mentionne aussi vouloir se baser sur notre travail pour faire avancer la législation en vue de protéger les droits des personnes intersexes. Ce n'est pas une surprise, puisqu'elle a contribué directement à la rédaction d'un des deux textes. Par conséquent, je ne doute pas que nous serons entendus par elle et le gouvernement dans son ensemble.

Pour conclure, je voudrais encore saluer l'énorme travail de la société civile, représentée par Genres Pluriels, Intersex Belgium et les autres experts qui ont été entendus dans ce Parlement. Depuis des années, ils nous alertent sur l'enjeu des personnes intersexes. Sans eux, nous n'aurions pas pu aboutir aujourd'hui. Enfin, je rejoins M. Rigot dans sa satisfaction de voir avancer les droits humains aujourd'hui.

12.04 Nathalie Dewulf (VB): Mevrouw de voorzitster, we kennen ze allemaal, de meest gestelde vraag tijdens een zwangerschap: is het een jongetje of een meisje? Het duidt op het feit dat er vandaag nog steeds veel waarde wordt gehecht aan het geslacht van een kind. Of dit terecht is, is een debat voor een ander tijdstip. De resolutie die voorligt, focust op de rechten van kinderen met een variatie van het fenotypische, chromosomal of gonadale geslacht. Bij de geboorte is het geslacht in het overgrote deel van de gevallen duidelijk, maar af en toe komt het voor dat artsen het niet meteen kunnen vaststellen. In een ander geval komt in de puberteit de secundaire geslachtsontwikkeling niet of onvolledig op gang.

Ongeveer 1 op 2.000 mensen wordt geboren met natuurlijke lichaamskenmerken die door onze maatschappij niet als typisch mannelijk of vrouwelijk worden gezien. Men spreekt in dat geval van kinderen met stoornissen of verschillen in de geslachtsontwikkeling. Voor deze zogenaamde intersekse conditie gebruikt men de term DSD, ofwel *differences of sex development*. Onterecht zien deze mensen zichzelf vaak als een derde sekse, een derde geslacht. Dit is fout, beste collega's, er bestaat immers geen derde sekse of geslacht.

We hebben veel opgestoken van de interessante hoorzittingen, maar wij willen van deze gelegenheid nogmaals gebruikmaken om onze spijt uit te drukken dat de vereniging van ouders van DSD-kinderen niet gehoord werd, enkel en alleen omdat het voorstel vanuit de hoek van het Vlaams Belang kwam. Het duidt nogmaals op het feit dat ontorechte antipathie rond mijn partij sterker is dan een belangrijke maatschappelijke inbreng in dit debat.

Nochtans zijn de ouders van DSD-kinderen zonder enige twijfel een belangrijke groep ervaringsdeskundigen. Laten we vooral niet uit het oog verliezen dat niet alle problemen opgelost worden met een verbod op opereren zonder toestemming van de minderjarige. Het is

interseksuele kinderen om esthétique of normatieve redenen beschouwd als een zware schending van de mensenrechten. Ik ben er dan ook zeker van dat onze resolutie bij de regering niet in dovemansoren zal vallen.

Ik spreek graag mijn waardering uit voor het enorme werk dat het middenveld, met name Genres Pluriels en Intersex Belgium, hier heeft verzet. Zonder deze organisaties, die al jaren de situatie van interseksuele personen onder de aandacht brengen, hadden we dit niet kunnen realiseren.

12.04 Nathalie Dewulf (VB): Cette résolution porte sur les droits des enfants atteints de variations au niveau du sexe phénotypique, chromosomique ou gonadique. Il n'est parfois pas possible de constater immédiatement le sexe de l'enfant ou alors les caractères sexuels secondaires ne se développent pas ou pas entièrement au moment de la puberté. Entre 1 000 et 2 000 personnes environ sont affectées par cette condition d'intersexuation, appelée différence du développement sexuel (DSD), qu'il faut différencier néanmoins du troisième sexe. Nous avons beaucoup retiré des intéressantes auditions et regrettons que l'association des parents d'enfants DSD n'ait pas été écoutée, uniquement parce que la proposition émanait du Vlaams Belang. Ces personnes sont pourtant des experts du terrain tout choisis.

Tous les problèmes ne sont pas résolus par une interdiction d'opérer sans l'autorisation du mineur d'âge, car il faut aussi accorder une attention particulière aux problèmes psychosociaux en

ook belangrijk bijzondere aandacht te besteden aan de psychosociale problemen die DSD-kinderen en hun families ondervinden. Ook moet de toegang tot psychosociale begeleiding gewaarborgd worden. Dat ontbreekt vandaag nog vaak.

Tot slot wil ik het nog even hebben over de verwijzing in de resolutie naar de koepelorganisaties. Tijdens de hoorzittingen hebben we verschillende keren gehoord dat intersekse niet thuistoort onder de lgbt-noemer. We drukken hier dan ook de hoop uit dat men onder de koepelorganisaties niet de lgbt-verenigingen verstaat, maar wel de verenigingen die zich uitdrukkelijk richten op hulp en advies voor DSD-kinderen en hun ouders.

Deze bijzonder sociale en humane resolutie, met aandacht voor de vrijheden en rechten van DSD-kinderen, geniet de volle steun van het Vlaams Belang.

12.05 Els Van Hoof (CD&V): Mevrouw de voorzitster, geachte collega's, voor onze fractie is het ook cruciaal dat ieder mens zich goed in zijn of haar vel voelt. Bij personen met een interseksevariatie is dit niet bij iedereen het geval, omdat hun lichaam niet helemaal overeenkomt met de heersende norm van hoe een mannen- of vrouwelijk lichaam eruit hoort te zien. Als baby of jong kind wordt hun vaak ook reeds een eenduidig geslacht opgedrongen, dit terwijl de ingrepen vaak niet medisch noodzakelijk zijn en zelfs onomkeerbare schade kunnen verrichten, zoals onvruchtbaarheid. Dit kan de kinderen later opzadelen met een lange reeks van erg pijnlijke ingrepen, tot ver in de puberteit.

Deze beslissingen worden meestal met de beste bedoelingen genomen, dat hebben wij ook gehoord. Er is vooral een probleem van bewustzijn bij ouders en artsen. Onbekend is helaas nog al te vaak onbemand. Vorige week nog bleek uit een enquête dat amper één op drie Vlamingen weet wat intersekse betekent, dit terwijl elke dag vier à vijf kinderen in ons land worden geboren met een variatie in geslachtskenmerken. Bij ongeveer 80 kinderen per jaar gaat het om variaties met een heel zware impact.

Ik zal niet herhalen wat de heer Rigot reeds perfect heeft uitgelegd, met betrekking tot de aanbevelingen die wij samen doen. Voor mijn fractie was het vooral cruciaal dat de beslissingsmacht van intersekse kinderen versterkt werd. Mijn goedgekeurd amendement vraagt dat de instemming van de minderjarige de regel wordt. Zelfs wanneer er sprake is van een medische noodzaak, moet de oordeelsbekwaamheid van de minderjarige door bijvoorbeeld een kinder- en jeugdpsychiater of -psycholoog worden nagegaan.

Mevrouw de voorzitster, ik wil er ook akte van laten nemen dat het woord "ernstig" in mijn amendement in de logica van de tekst werd weggenomen. Van het commissiesecretariaat moest ik dat hier vandaag nog eens explicet vermelden, zodat de griffie dat ook kan acteren. Dat gebeurde in samenspraak met de collega's.

Indien de minderjarige oordeelsbekwaam is, krijgt hij of zij inspraak in de beslissing tot aanpassing van de geslachtskenmerken. Als een minderjarige geen toestemming geeft, is het voor ons heel duidelijk dat de operatie niet kan worden uitgevoerd. Door dit amendement kan een terechte uitzondering voor de medische noodzaak niet worden

la matière, pour lesquels l'accompagnement fait encore souvent défaut. Nous espérons par ailleurs que les associations représentatives dont il est question dans la résolution réfèrent effectivement à ces associations qui dirigent explicitement leur action vers l'aide et le conseil aux enfants DSD et à leurs parents.

Cette résolution très sociale et humaine, qui accorde de l'attention aux libertés et aux droits des enfants DSD, est pleinement soutenue par le Vlaams Belang.

12.05 Els Van Hoof (CD&V): La considération prioritaire pour notre groupe est que chaque individu puisse s'épanouir et se sentir bien dans sa peau. Dès lors que leur corps ne correspond pas complètement aux normes en vigueur, les personnes intersexes ont parfois des difficultés à atteindre cet épanouissement. Des interventions médicales ne servent à rien en la matière et peuvent même provoquer des dégâts comme l'infertilité. Ces décisions sont généralement prises avec les meilleures intentions du monde et le problème réside principalement dans la sensibilisation des parents et des médecins. Il semble qu'à peine un Flamand sur trois sache ce que signifie "personne intersexée".

Renforcer le pouvoir de décision des enfants intersexes représentait un point essentiel pour mon groupe. Mon amendement visait à faire du consentement du mineur la règle. L'amendement a été adopté. Il faut toujours vérifier la capacité de discernement du mineur. Dans la logique du texte, le mot "grave" a été supprimé dans mon amendement; je le mentionne aujourd'hui explicitement afin que l'on en prenne acte. C'est ce qui a été convenu en commission. Si la capacité de discernement du mineur est établie, il ou elle a voix au chapitre dans la décision de modifier ses caractéristiques sexuelles. Nous consi-

misbruikt om de rechten van de minderjarige met een variatie in seksekenmerken uit te hollen.

Het welzijn van het kind moet altijd centraal staan.

De resolutie is het resultaat van uitgebreide parlementaire werkzaamheden. Voormalig minister van Gelijke Kansen Muylle heeft hiervoor het startschot gegeven met een colloquium en de brochure *Binnenste buiten*.

Wij hebben dat werk voortgezet in het Parlement: er zijn heel wat hoorzittingen met experten, verenigingen en ervaringsdeskundigen geweest. Dat was heel uitgebreid. Met de resolutie zetten wij een bijzonder positieve stap die van belang is voor interseksuele personen en die nog nooit is gezet in het Parlement. Ik hoop dat dat werk wordt voortgezet in het Parlement, maar in het bijzonder door staatssecretaris Schlitz in de regering, zodat wij tot de bescherming van interseksuele personen, in het bijzonder interseksuele minderjarigen, kunnen komen.

Ik dank u hartelijk voor de fijne samenwerking. Wij hebben hieromtrent unanimiteit gevonden en dat is een heel belangrijk signaal vanuit het Parlement.

12.06 Maria Vindevoghel (PVDA-PTB): Mevrouw de voorzitster, geachte collega's, ook wij zullen deze resolutie steunen. Ons land slaagt er momenteel inderdaad niet in om interseksuele personen voldoende te beschermen.

De getuigenissen die wij hebben gehoord tijdens de hoorzitting, waren dan ook heel aangrijpend. Het is voor ons dus glashelder dat er dringend een verbod moet komen op cosmetische chirurgische ingrepen bij minderjarigen, ten minste tot zij meerderjarig zijn en daarvoor vrij en geïnformeerd de toestemming kunnen geven. Tegelijk is het duidelijk dat er dringend psychosociale ondersteuning moet komen van interseksuele personen en hun familie.

Hoewel de resolutie daartoe oproept, stel ik vast dat zij via amendementen toch wat is afgezwakt, zodat een uitdrukkelijke oproep om daarvoor in voldoende budget te voorzien, ontbreekt. Dat vinden wij spijtig.

Desalniettemin betekent de resolutie, als de regering ze uitvoert natuurlijk, een werkelijke stap vooruit voor de rechten van interseksuele personen. Wij onderschrijven dan ook de verzoeken in de resolutie en zullen de resolutie ook steunen.

12.07 Karin Jiroflée (sp.a): Mevrouw de voorzitster, collega's, er bestaat heel wat verwarring over wat intersekse personen nu eigenlijk zijn. Er is bovendien – ook dat heeft collega Rigot duidelijk uitgelegd – een fundamenteel gebrek aan cijfermateriaal over het aantal gevallen in ons land, over het aantal ingrepen, over de maatschappelijke positie die ze innemen, over de leefsituatie en vooral ook over de stigma-ervaringen van personen met een DSD-conditie en hun families. Ook is er niet steeds transparantie in het zorgpad.

Voor ons is heel duidelijk gebleken uit de hoorzittingen en de gesprekken met de experts dat intersekse kinderen heel vaak perfect

dérons que l'opération ne peut pas être pratiquée si le mineur ne donne pas son consentement. Le bien-être de l'enfant doit toujours primer.

La présente proposition de résolution est l'aboutissement de travaux parlementaires approfondis, accompagnés de nombreuses auditions. Nous accomplissons de la sorte un geste particulièrement positif, important et inédit en faveur des personnes intersexes. Le texte de la proposition de résolution peut se prévaloir d'un accord unanime et il s'agit là d'un signal très important donné par notre assemblée.

12.06 Maria Vindevoghel (PVDA-PTB): Nous soutiendrons également cette résolution car notre pays ne parvient pas actuellement à protéger efficacement les personnes intersexes. Les témoignages que nous avons entendus lors de l'audition étaient poignants et nous estimons au PTB qu'il faut interdire d'urgence les interventions chirurgicales cosmétiques chez les mineurs d'âge, au moins tant qu'ils ne sont pas majeurs et sont à même de donner leur consentement librement et en connaissance de cause. En même temps, il est souhaitable de proposer aux personnes intersexes une aide psychosociale urgente même si l'appel en faveur de cette aide a été beaucoup édulcoré dans la présente résolution.

12.07 Karin Jiroflée (sp.a): La confusion est grande en ce qui concerne la situation réelle des personnes intersexuées. De plus, l'on possède trop peu de chiffres sur le nombre de cas et d'interventions, sur la position sociale des intéressés, leur situation de vie et, surtout, la stigmatisation dont ils sont l'objet ainsi que leur famille. La transparence n'est pas

gezond door het leven kunnen gaan, zonder dat een operatie noodzakelijk is. Helaas maakt België zich tot op de dag van vandaag schuldig aan het uitvoeren van niet-noodzakelijke en vooral onomkeerbare medische ingrepen bij baby's of jonge kinderen met intersekse kenmerken, zonder dat die baby's of jonge kinderen inspraak hebben en vaak, meestal zelfs, zonder psychosociale ondersteuning.

De keuze om al of niet te opereren wordt heel vaak of altijd door de arts gemaakt en met de ouders besproken. Die arts krijgt een dergelijke situatie door het lage aantal gevallen misschien een of twee keer in zijn hele carrière voorgesloten. Dat maakt dat die arts niet altijd de nodige knowhow heeft om daarover op een goede manier te beslissen. De kennis over kinderen geboren met intersekse kenmerken is enorm versnipperd. Als een familie met een kind bij een arts komt, wordt in die situatie niet altijd optimaal gehandeld.

Bovendien ontbreken de noodzakelijke psychosociale hulp en het bijbehorende zorgtraject in veel gevallen. Daarnaast heeft het kind ook nood aan erkenning, die in de eigen omgeving vaak ontbreekt.

Voor ons is dit niet alleen een juridische kwestie, maar ook een gezondheidsthema.

Nogmaals, de meeste van die kinderen kunnen perfect gezond door het leven gaan. De collega's van de PS en Ecolo-Groen hebben resoluties ingediend en uit de hoorzittingen in dat verband hebben wij heel veel geleerd. Ook daarna hebben wij met onze fractie nog voort gepraat met de experts. Daarom vinden wij dat al die expertises allereerst moeten worden samengebracht. Wij moeten ervoor zorgen dat de expertise niet meer versnipperd is.

Om die reden hebben wij nog een wetsvoorstel ingediend, waarin wij er heel duidelijk voor pleiten om de expertise samen te brengen. Wij willen in ons land voor twee referentiecentra of expertisecentra zorgen, waar al de expertise wordt gebundeld die de families en hun kinderen nodig hebben. Naast ons wetsvoorstel hebben wij op de resolutie van collega Rigot ook een amendement in die zin ingediend.

Ik wil iedereen bedanken voor de erg constructieve samenwerking omtrent deze problematiek. Vanwege het lage aantal mensen dat ermee geconfronteerd wordt, blijft de problematiek vaak verborgen, maar voor betrokkenen is dit erg belangrijk. Daarom dank ik de collega's voor de fijne samenwerking. Ik hoop dat de resolutie, net zoals in de commissievergadering, vandaag ook unaniem in deze plenaire vergadering goedgekeurd kan worden.

12.08 Vanessa Matz (cdH): Madame la présidente, nous soutiendrons évidemment cette proposition de résolution, qui demande au gouvernement de mettre en place, en collaboration avec les associations représentatives des personnes concernées et du monde médical, un cadre législatif protégeant l'intégrité physique des mineurs intersexes, en garantissant – sauf nécessité médicale et situation d'urgence rendant impossible le retardement de la décision – l'interdiction de toute décision de modification des caractéristiques sexuelles d'un mineur sans le consentement éclairé de celui-ci.

L'objectif est donc de prendre le temps avant que ne soient prises des

toujours de mise dans le trajet de soins.

Il apparaît que les enfants intersexés peuvent très souvent mener une existence parfaitement saine sans opérations, mais des interventions médicales irréversibles et non nécessaires sont toujours menées en Belgique sur les nouveau-nés et les jeunes enfants, et ce, sans qu'ils aient leur mot à dire et souvent même sans aide psychosociale. La décision est presque toujours prise par un médecin qui, souvent, n'est que rarement confronté au problème et qui se concerte avec les parents. De plus, l'aide psychosociale indispensable fait souvent défaut, de même qu'un trajet de soins adéquat et une reconnaissance à l'égard des enfants.

La plupart de ces enfants sont en parfaite santé durant toute leur vie. Les auditions nous ont beaucoup appris. En premier lieu, il est important de réunir toutes les expertises. C'est pourquoi nous avons déposé d'une part une proposition de loi visant à créer deux centres d'expertise et d'autre part un amendement en ce sens à la résolution de M. Rigot. Comme cette problématique ne touche que peu de personnes, elle demeure un peu à l'état latent bien qu'elle soit très importante pour les personnes concernées. Je remercie tous les collègues pour leur excellente coopération et j'espère que la résolution sera adoptée à l'unanimité en cette séance plénière comme elle l'a été en commission.

12.08 Vanessa Matz (cdH): Met dit voorstel van resolutie wordt de regering verzocht om, in samenwerking met de verenigingen en de medische wereld, een wetgevend kader uit te werken ter bescherming van de fysieke integriteit van interseksuele minderjarigen.

De doelstelling is de ouders en het

décisions aux conséquences irréversibles. Il est important que ce temps soit utilisé aussi efficacement que possible et qu'il constitue un réel cheminement pour les parents et pour l'enfant, afin de leur assurer une information et un accompagnement de qualité.

Les auditions ont montré la nécessité de mieux accompagner les parents lorsqu'ils apprennent que leur enfant présente des variations au niveau des caractéristiques sexuelles, car ceux-ci sont souvent complètement perdus et ont besoin d'information. La personne qui les informera aura un rôle essentiel. Il importe dès lors de veiller à ce que cette information soit de qualité et comporte plusieurs dimensions (sociale, médicale et accompagnement par des pairs).

Il faudra également veiller, par la suite, à ce que l'enfant bénéficie de cette information et de cet accompagnement tout au long de son enfance et de son adolescence. Comme l'ont indiqué plusieurs orateurs lors des auditions, la mise en place de quelques centres d'expertise est un moyen pour assurer un accompagnement de qualité à l'enfant concerné ainsi qu'à ses parents. Un accompagnement non seulement médical, mais aussi social, assorti d'informations sur la situation des personnes intersexes ainsi que d'échanges et collaborations entre ces différents centres d'expertise.

Nous voterons en faveur de cette proposition de résolution et nous en remercions les auteurs.

12.09 Sophie Rohonyi (DéFI): Madame la présidente, chers collègues, je tiens, tout d'abord, à remercier les auteurs de cette proposition de résolution qui met en lumière une vérité qui dérange, une problématique réellement taboue alors qu'elle touche à l'intégrité physique et morale des enfants.

Cette problématique a trait aux opérations chirurgicales non vitales qui sont réalisées sur des mineurs intersexes, c'est-à-dire des mineurs qui présentent naturellement des variations de leurs caractéristiques sexuelles, et qui ne correspondent pas aux catégories découlant de la conception binaire du sexe défini par notre société.

Comme le rappelle très justement la proposition de résolution à l'examen, cette conception binaire donne lieu à une pression normalisatrice qui a pour conséquence que, très souvent, suite à une pression exercée en grande partie par les médecins, des bébés ou de jeunes enfants intersexes sont opérés jusqu'à ce que leurs caractères sexuels finissent par être totalement soit féminins, soit masculins. Des injections d'hormones, des clitoridoplasties, des vaginoplasties ou encore des ablutions des gonades testiculaires sont ainsi imposées, et ce, sans que l'enfant concerné ne puisse y consentir ou non de manière éclairée, sans qu'il puisse s'exprimer sur son identité de genre.

Le consentement du patient constitue pourtant la pierre angulaire de notre droit et, en particulier, de la loi relative aux droits du patient. Il doit en être de même pour les mineurs. D'ailleurs, l'article 12 de cette loi stipule très précisément que ce droit de consentir librement à toute intervention du praticien professionnel, moyennant des informations préalables, peut être exercé de manière autonome par le patient

kind de tijd te gunnen om een traject af te leggen, waarbij ze over kwaliteitsvolle informatie kunnen beschikken en op een kwalitatief hoogstaande manier begeleid worden.

De hoorzittingen hebben aange-toond dat de ouders beter begeleid moeten worden, want het kind voelt zich vaak totaal verloren. De persoon die voor de informatie-verstrekking instaat, speelt een cruciale rol. Daarbij moeten er zo-wel sociale als medische aspecten aan bod komen en moet er een inbreng zijn van andere intersek-suele personen. Het kind moet daar gedurende de hele kindertijd en adolescentie op kunnen terug-vallen. De oprichting van expert-secenra zou tot een goede begeleiding kunnen bijdragen.

Wij zullen dit voorstel van resolutie dus steunen en bedanken de in-dieners ervan.

12.09 Sophie Rohonyi (DéFI): In dit voorstel van resolutie wordt de aandacht gevestigd op een taboe dat betrekking heeft op de integriteit van kinderen: niet-vitale chirurgische ingrepen die uitgevoerd worden op interseksuele minder-jarigen, wier variaties in geslachts-kenmerken niet overeenkomen met de binaire opvatting van geslacht zoals dat door onze sa-menleving gedefinieerd wordt.

De normaliserende druk, die vaak door artsen uitgeoefend wordt, leidt ertoe dat baby's of jonge kin-deren geopereerd worden totdat hun geslachtskenmerken vrouwe-lijk of mannelijk zijn. Met name worden er zonder toestemming of genderexpressie van het kind hormooninjecties of testiculaire ablative opgelegd.

De toestemming van de patiënt is nochtans de hoeksteen van de wet betreffende de rechten van de patiënt. Artikel 12 bepaalt dat het recht om vrijelijk in te stemmen met elke ingreep, middels voor-

mineur qui peut être estimé apte à apprécier raisonnablement ses intérêts. Cela est d'autant plus fondamental que ces opérations et traitements auront un impact considérable sur la vie entière de l'enfant-individu d'un point vue tant psychologique que physique puisque nombre d'entre eux sont irréversibles. Ces atteintes à l'intégrité physique que l'on peut objectivement considérer comme de véritables mutilations sont telles que, sauf circonstances médicales graves, elles doivent être strictement interdites.

Encore aujourd'hui, certains médecins préconisent ces opérations, les considérant comme inévitables. Or, il est largement reconnu que l'intersexualité n'a aucune conséquence sur la santé. En revanche, les procédures de normalisation ont bel et bien un impact négatif sur l'espérance de vie.

Médicalement, rien ne justifie donc d'avoir recours à des chirurgies ou autres traitements lourds, et encore moins lorsqu'ils sont imposés à de jeunes enfants. Lorsqu'ils ne sont pas choisis, ces traitements, qui sont parfois administrés sur plus d'une dizaine d'années, ont un impact psychologique significatif sur les personnes intersexes qui les subissent.

De nombreux témoignages ont fait par exemple état d'un sentiment d'anormalité ou d'exclusion de la société. Ce sont d'ailleurs des témoignages qui ont été mis en lumière à travers les auditions que nous avons eues en commission de la Santé.

Mais je pense aussi à un autre témoignage, le témoignage de Camille, qui avait été publié dans la presse française en 2017. À 38 ans, Camille a décidé de porter plainte contre X. Intersex, il s'est vu assigner le sexe masculin à la naissance, dans un souci, là aussi, de normalisation. Dès l'âge de 9 mois, et ce jusqu'à ses 8 ans, Camille a subi pas moins de sept douloureuses opérations différentes. Plusieurs traitements lourds lui ont également été administrés, notamment de multiples injections de testostérone en vue de viriliser son corps de bébé.

Aujourd'hui, Camille ressent encore la douleur de toutes ces opérations. Il a tenté à maintes reprises de se faire soigner par d'éminents chirurgiens. Tous ont refusé de l'opérer, par crainte de séquelles qui seraient finalement encore plus graves et douloureuses. La réponse des médecins est sans appel: on ne peut pas défaire ce qui a été fait.

Certains pourraient se dire que cette problématique est mineure; que ce témoignage, aussi dur soit-il, est finalement anecdotique. Malheureusement, il n'en est rien. Les chiffres de l'ONU parlent d'eux-mêmes, à savoir qu'un bébé sur soixante serait concerné; qu'en Belgique, cela concerne cinq naissances par jour, soit un total très approximatif aujourd'hui de 192 000 personnes.

Pour toutes ces raisons, mon groupe, vous l'aurez compris, soutiendra cette proposition de résolution, tout en insistant sur le fait qu'il ne s'agit là que d'un premier pas vers une protection effective de l'intégrité physique et morale des personnes intersexes.

Je suis d'ailleurs heureuse que la proposition voie finalement l'intersexualité des mineurs comme une problématique globale,

lichting, door de minderjarige patiënt kan worden uitgeoefend. Deze onomkeerbare operaties zullen een aanzienlijke psychische en fysieke impact hebben op het leven van het kind als individu. Dergelijke aantastingen van de lichaamlijke integriteit, die als verminderingen beschouwd kunnen worden, moeten, behalve in ernstige medische omstandigheden, verboden worden. Sommige artsen pleiten er nog steeds voor, ook al heeft interseksualiteit, in tegenstelling tot de normalisrende procedures, geen gevolgen voor de gezondheid.

Vanuit medisch opzicht rechtvaardigt niets dat men bij jonge kinderen een chirurgische ingreep uitvoert of een zware behandeling, die soms meer dan tien jaar duurt, opstart.

Tijdens de hoorzittingen in de commissie bleek uit de getuigenissen dat deze personen het gevoel hadden dat ze abnormaal waren en uitgesloten werden.

Volgens de VN krijgt één baby op zestig daarmee te maken.

Mijn fractie zal dat voorstel van resolutie steunen. Het is een eerste stap in de richting van de bescherming van de fysieke integriteit van interseksuele personen. In het voorstel wordt interseksualiteit als een globale problematiek beschouwd, die zowel van het federale niveau als van de deelgebieden antwoorden vergt op het stuk van preventie, educatie en sensibilisering. Alle beleidsniveaus en alle partijen moeten samenwerken om de aanbevelingen van de Raad van Europa, het VN-Kinderrechtencomité en het Internationale Verdrag inzake de Rechten van Kind, waarin er nadrukkelijk gepleit wordt om met de mening van het kind rekening te houden, te implementeren.

Een eenparige goedkeuring biedt een gelegenheid om eraan te her-

appelant des réponses du fédéral, mais aussi des entités fédérées en matière de prévention, d'éducation et de sensibilisation.

Lorsqu'il s'agit de répondre aux recommandations du Conseil de l'Europe et du Comité des droits de l'enfant de l'ONU, mais aussi à la Convention internationale des droits de l'enfant, qui insiste, à juste titre, sur la prise en compte de l'opinion de l'enfant pour toutes les décisions qui le concernent, il va de soi que les différents niveaux de pouvoir, mais aussi les différents partis représentés dans cette assemblée, doivent pouvoir travailler ensemble.

Nous semblons l'avoir compris à travers cette belle unanimité qui s'est dégagée en commission. J'ose donc espérer que nous la retrouverons, tout à l'heure, lors du vote. Ce serait l'occasion de rappeler que l'hôpital est là pour soigner et non pour mutiler, mais ce serait aussi la traduction de notre engagement à tous à protéger nos enfants, leur corps, leur intimité, leur vulnérabilité.

La présidente: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)
Vraagt nog iemand het woord? (Nee)

La discussion est close.
 De besprekking is gesloten.

Aucun amendement n'a été déposé.
Er werden geen amendementen ingediend.

Le vote sur la proposition aura lieu ultérieurement.
 De stemming over het voorstel zal later plaatsvinden.

13 Projet de loi portant des dispositions diverses en matière de justice (1696/1-18)
13 Wetsontwerp houdende diverse bepalingen inzake justitie (1696/1-18)

Discussion générale
Algemene besprekking

La discussion générale est ouverte.
 De algemene besprekking is geopend.

13.01 Katja Gabriëls, rapporteur: Mevrouw de voorzitster, collega's, zoals de plenaire vergadering had gevraagd, heeft de commissie zich zonet gebogen over de vier amendementen die nog werden ingediend op het wetsontwerp houdende diverse bepalingen inzake justitie.

De regering had tijdens de plenaire vergadering van 28 januari nog een amendement op dit ontwerp ingediend, dat betrekking heeft op de bepalingen rond het Europees Openbaar Ministerie. Het amendement komt, zoals bevestigd door de Raad van State in een nieuw advies van 5 februari, dat op verzoek van de oppositie tijdens die plenaire vergadering van 28 januari opnieuw werd gevraagd, tegemoet aan zijn opmerkingen.

Zodoende werden de amendementen van de N-VA-fractie verworpen. Het waren er vier, waarvan er één werd ingetrokken. Het geheel en het amendement van de regering werden goedgekeurd met 11 stemmen voor, 3 tegenstemmen van de N-VA-fractie en 2 onthoudingen van het Vlaams Belang.

inneren dat het ziekenhuis er is om te genezen en niet om te verminken. Dit weerspiegelt ons engagement om onze kinderen, hun lichaam, hun intimiteit en hun kwetsbaarheid te beschermen.

13.01 Katja Gabriëls, rapporteur: La commission vient de se pencher sur les quatre amendements qui ont encore été déposés. Le 28 janvier 2021, le gouvernement a déposé un amendement ayant trait aux dispositions relatives au Ministère Public Européen. Cet amendement répond aux observations du Conseil d'État. La N-VA a retiré un amendement et les trois autres ont été rejetés. Le projet de loi, avec l'amendement du gouvernement, a été adopté par onze voix pour, trois voix contre de la N-VA et deux abstentions du Vlaams Belang.

[13.02] Marijke Dillen (VB): Mevrouw de voorzitster, mijnheer de minister, collega's, de aanvankelijke tekst van onderhavig wetsontwerp was heel omvangrijk. In vergelijking met de oorspronkelijke tekst is wat hier voorligt, sterk afgeslankt. De minister heeft een aantal hoofdstukken geschrapt, gelet op de zware kritiek van de Raad van State en de hoogdringendheid. Een aantal andere hoofdstukken is uit de tekst verdwenen, omdat er inmiddels andere initiatieven in het Parlement goedgekeurd werden.

Uit de oorspronkelijke tekst blijven nog drie hoofdstukken over: het Europees Openbaar Ministerie, bepalingen betreffende de vermindering en herverdeling van de werklast binnen de rechterlijke orde en de omzetting van de richtlijn betreffende de strafrechtelijke bestrijding van fraude die de financiële belangen van de Unie schaadt. Achteraf werden er nog twee hoofdstukken toegevoegd, een hoofdstuk met betrekking tot een wijziging van het Wetboek van strafvordering en een ander betreffende de wijziging van de uitleveringswet.

Wat de grote lijnen betreft, onze fractie heeft absoluut geen opmerkingen over de hoofdstukken 3, 4, 5 en 6. Anders ligt het wat het Europees Openbaar Ministerie betreft. Onze fractie heeft zich in het Europees Parlement verzet tegen een Europees Openbaar Ministerie en zal dat ook hier op het nationale vlak consequent blijven doen. Het feit dat het Europees Openbaar Ministerie dwingend kan beschikken over de nationale opsporingscapaciteit, betekent dat de bevoegdheid van het Europees Openbaar Ministerie de facto voorrang kan krijgt op de nationale bevoegdheid. Dat is voor onze fractie onaanvaardbaar.

Het verschil met de huidige werkwijze is zeer groot. Vandaag maakt het Belgische openbaar ministerie, samen met de bijzondere opsporingsdiensten, politie, Justitie en soms ook met de douane, een selectie van zaken op basis van de opportunitet en de vastgelegde afspraken. Dat is echter niet zo met het Europees Openbaar Ministerie. In theorie kan het Europees Openbaar Ministerie een beroep doen op de nationale opsporingscapaciteit, dus ook op Justitie, politie en douane, uiteraard beperkt tot de strafbare feiten die onder de bevoegdheid van het Europees Openbaar Ministerie vallen. Dat is vrij logisch. Het lijkt waarschijnlijk dat ook het Europees Openbaar Ministerie een vorm van selectie zal toepassen, maar wie die selectie zal uitvoeren, op welk moment in het proces en volgens welke criteria blijft vrij onduidelijk.

Ik heb begrepen dat er geen duidelijke, concrete afspraken worden gemaakt met het Europees Openbaar Ministerie over wie in de praktijk de selectie uitvoert, op welk moment in het proces en welke criteria daarbij worden gehanteerd. Dat is nochtans van primordiaal belang. Immers, de klemtanden liggen in de verschillende lidstaten van de Europese Unie vaak anders. Dat zal ook een weerslag hebben op het vervolgingsbeleid in ons land.

Het ontbreken van extra opsporings- en vervolgingscapaciteit voor het nakomen van verplichtingen ten opzichte van het Europees Openbaar Ministerie zal, zo vrezen wij, ten koste gaan van andere nationale onderzoeken. Wij hebben dan ook waarborgen gevraagd opdat de deelname van ons land aan het Europees Openbaar Ministerie niet ten koste zal gaan van nationale onderzoeken door Justitie. Een van

[13.02] Marijke Dillen (VB): Notre groupe politique n'a aucun commentaire à formuler sur les chapitre 3, 4, 5 et 6 mais a des remarques sur le volet concernant le Parquet européen. Nous nous y sommes opposés au Parlement européen et nous ferons de même devant cette Assemblée. Nous trouvons inacceptable que les compétences du Parquet européen prennent *de facto* les compétences nationales. Aujourd'hui, il appartient au ministère public belge de procéder à une sélection des affaires en collaboration avec les services de recherche, la police, la justice et les douanes. Le Parquet européen pourra toutefois disposer de manière impérieuse de notre capacité de recherche nationale. Aucun accord n'a été conclu quant à savoir qui procédera à la sélection des dossiers ni quand et sur la base de quels critères se fera cette sélection. Ces questions sont pourtant primordiales étant donné que les différents pays européens ne mettent pas l'accent sur les mêmes éléments à cet égard.

L'absence de moyens supplémentaires en vue de respecter les obligations européennes sera néfaste aux enquêtes nationales. Le ministre recevra-t-il davantage d'effectifs, de moyens et de compétences pour la justice, la police et la douane à la suite de notre participation au Parquet européen?

Si nous estimons, nous aussi, que les fraudes commises avec de l'argent européen sont inadmissibles, la création d'une nouvelle institution européenne pour combattre celles-ci est exagérée pour nous. C'est aussi la raison pour laquelle un nombre important d'États membres n'y participeront pas. Ils considèrent que la justice relève de la souveraineté nationale et que le ministère public européen enfreint le principe de subsidiarité.

de knelpunten is immers dat de capaciteit vandaag al heel erg beperkt is. De vraag is dan ook of de minister meer mensen, middelen en bevoegdheden zal krijgen voor Justitie, politie en douane naar aanleiding van de toetreding tot het Europees Openbaar Ministerie.

Collega's, in de praktijk is er inderdaad ernstige fraude met Europees geld, dat kan niet ontkend worden. Onze fractie vindt dat absoluut onaanvaardbaar, ik wil daarover geen enkel misverstand laten bestaan. Om daarvoor echter de zoveelste nieuwe Europese instelling te creëren met een hoofdaanklager, 2 adjuncten en 22 procureurs, dat is voor ons een brug te ver. Wij zijn tegen de creatie van een zoveelste Europese instelling.

Wij staan daar trouwens niet alleen in, want slechts 22 Europese lidstaten werken hieraan mee. Een belangrijk aantal lidstaten doet dat niet. Die landen vinden namelijk dat justitie behoort tot de soevereiniteit van de lidstaten en dat de regels strijdig zijn met het subsidiariteitsbeginsel. Ze hebben natuurlijk gelijk. Het feit dat fraude met Europees geld te vaak voorkomt en in een aantal landen inderdaad niet goed wordt aangepakt, betekent niet dat we opnieuw een zoveelste Europese instelling in het leven moeten roepen, waardoor wij een deel van de zeggenschap uit handen geven.

Principeel is ons bezwaar dat de bevoegdheid tot opsporing behoort tot het Belgisch openbaar ministerie en dat die nu moet worden gedeeld met Europa, waarbij – en dit is helemaal straf – het Europees Openbaar Ministerie een voorrangrecht kan krijgen. Zo verliezen wij eigenlijk een deel van de democratische controle. Daar kunnen wij niet mee instemmen. Nogmaals, justitie moet een exclusieve zaak van de lidstaten blijven.

Mijnheer de minister, ik heb in de commissie ook al uitdrukkelijk beklemtoond dat fraude streng en kordaat moet worden aangepakt, maar door samenwerking, niet door meer Europa, niet door extra instellingen en zeker niet door steeds meer bevoegdheden van de lidstaten af te nemen.

Op het vlak van de strijd tegen criminaliteit en fraude moeten wij werken aan een intergouvernementele samenwerking en mag er geen Europees dictaat zijn. Fraude die de financiële belangen schaadt, of het nu nationaal, Europees of internationaal is, moet strafrechtelijk bestreden worden. Ik ben het volledig eens met dat principe, maar hier in ons land, door het Belgisch gerecht, soms internationaal, maar dan – ik herhaal het – via intergouvernementele afspraken.

Een andere vraag is hoe de regeling in de praktijk zal worden uitgevoerd. Hoe zult u het aanpakken? Uit de cijfers blijkt immers dat er vandaag zware tekorten zijn op het vlak van manschappen bij Justitie. Op de parketten is er zelfs sprake van een leegloop.

Naar aanleiding van de besprekking in de commissie, mijnheer de minister, heb ik verwezen naar een vrij recent boek van onder andere de Mechelse onderzoeksrechter Byl, *Financieel rechercheren*, waarin op een bijzonder schrijnende wijze het gebrek aan mensen en middelen wordt aangeklaagd, waardoor er amper sprake kan zijn van financiële onderzoeken naar de buit en het geld van criminelen.

La compétence de recherche appartient au ministère public belge. Désormais, elle devrait non seulement être partagée avec l'Europe mais le Parquet européen obtiendrait même un droit de préséance. Nous perdrons ainsi une partie du contrôle démocratique. La fraude qui nuit à des intérêts financiers doit être combattue grâce à plus de coopération et non grâce à plus d'Europe.

Aujourd'hui, la Justice est déjà confrontée à de graves carences en personnel et en moyens. Même pour les enquêtes financières qui concernent des intérêts très importants, les méthodes particulières de recherche peuvent à peine être employées en raison d'un manque de personnel et de moyens. Comment, dans ces conditions, pourrait-on encore allouer des moyens et du personnel au Parquet européen? Quelle est la réponse ministérielle à la pénurie actuelle de personnel?

Terecht werd dan ook in de perscommentaren, meer bepaald in *De Tijd*, gesteld dat de opsomming van wat fout loopt bij Justitie bij onderzoeken naar criminale vermogens ontruisterend is. Ik citeer: "Zelfs voor financiële onderzoeken met grote belangen kunnen in de praktijk amper bijzondere opsporingsmethoden worden ingezet door een gebrek aan mensen en middelen." Het gaat daarbij natuurlijk om onderzoekers met financiële expertise. In plaats van middelen en manschappen te steken in de werking van het Europees Openbaar Ministerie, wil ik hier nogmaals duidelijk vragen welke initiatieven u zult nemen om daaraan tegemoet te komen. De aanstelling alleen van zeven bijkomende onderzoeksrechters zal immers allesbehalve voldoende zijn. Nogmaals, meer mensen en middelen, dat is broodnodig.

Dan rijst een volgende vraag. Waar gaat u die bijkomende magistraten vinden?

Mijnheer de minister, ik zal ze niet herhalen, maar dan kom ik terug bij de uitvoerige en interessante discussie tijdens de besprekking van de beleidsverklaring en de begroting, waarop de problematiek uitvoerig aan bod is gekomen. Ik twijfel er niet aan dat u wel voldoende kandidaten zal vinden binnen de magistratuur om die functie van onderzoeksrechter te willen uitoefenen. Dat kan immers een heel boeiende opdracht zijn. Er komen in voorkomend geval echter andere plaatsen vacant binnen de magistratuur die moeten worden opgevuld. Ik vrees dat u daarvoor onvoldoende kandidaten zal vinden.

Collega's, de oprichting van een Europees Openbaar Ministerie kan en zal onze fractie dan ook niet steunen.

Daarstraks hebben wij nog wel de gelegenheid gehad in de commissie voor Justitie om de amendementen van de N-VA-leden te bespreken. Ik moet toegeven dat wij ze wel konden goedkeuren, wat ook uit ons stemgedrag is gebleken. Immers, mijnheer de minister, indien u toch die Europese instelling wil doorvoeren, moet dat op een goede en correcte manier gebeuren, zeker op het vlak van de taalwetgeving. De bekommernissen ter zake waren ook terecht. De gedelegeerde Europese aanklagers moeten immers ook de taalvereisten naleven die zijn vastgelegd in ons Gerechtelijk Wetboek voor de Europese aanklager zelf. Zij moeten ook een getuigschrift hebben, waaruit de kennis blijkt van de andere taal dan de taal op zijn of haar diploma. Dat moet ook gelden voor de PIF-douaneambtenaar, wanneer hij of zij een strafvordering instelt en voortzet in de rechtbanken met een Franstalige of Nederlandstalige taalrol. Ook in dat geval is het vanzelfsprekend dat de betrokken ambtenaar voldoende kennis heeft van de andere taal dan de taal op zijn diploma. Mijnheer de minister, collega's van de meerderheid, helaas hebt u dat niet willen inzien en werden de amendementen van de N-VA-leden weggestemd.

Het stemgedrag van de N-VA voor voorliggend wetsontwerp verwondert mij ook enigszins. Het stemgedrag is enkel en alleen ingegeven door het feit dat haar amendementen niet zijn goedgekeurd. Het betreft kleine amendementen binnen een heel groot geheel. Nochtans was de N-VA in het Europees Parlement een groot pleitbezorger van het Europees Openbaar Ministerie.

Mijnheer de minister, wat de andere hoofdstukken betreft, steunen wij

Nous avons discuté tout à l'heure en commission de la Justice des amendements présentés par la N-VA. Nous les soutenons. Si le gouvernement souhaite créer une institution européenne, il doit le faire dans les règles et très certainement dans le respect de la législation linguistique. Les amendements n'ont malheureusement pas été approuvés.

Je m'étonne du comportement de vote de la N-VA. Au Parlement européen, la création d'un Parquet européen était ardemment défendue par ce parti.

Nous soutenons pleinement les autres chapitres du projet, comme la diminution et la redistribution de la charge de travail de la Justice. Nous avons toutefois insisté pour que la numérisation de la Justice passe à la vitesse supérieure et que les moyens nécessaires pour le faire soient libérés.

u volledig.

Uw plan inzake de vermindering en herverdeling van de werklast van het gerecht kan onze goedkeuring wegdragen, hoe beperkt die ook is; ik denk dat wij het daarover eens zijn. Alleen durf ik er nogmaals op aandringen – ik zal dat met de regelmaat van de klok blijven doen – om een versnelling hoger te schakelen wat de volledige digitalisering van het gerecht betreft en om hiervoor meer initiatieven te nemen, gekoppeld uiteraard aan het vrijmaken van de nodige middelen. Wij hebben daarover gisteren tijdens de besprekings in de commissie voor Justitie al een heel interessante discussie gehad, maar helaas was die beperkt tot de digitale inzage van strafdossiers. Ik moet er u echter niet van overtuigen dat een volledige digitalisering van Justitie veel verder gaat. Ik zal de evolutie hiervan nauwlettend in het oog houden en u hier met de regelmaat van de klok aan herinneren.

Ik heb wel wat vragen bij de ernst van de opmerkingen over de regelgevingsimpactanalyse. Die vragen zijn niet voldoende om het ontwerp af te keuren, maar wanneer gesteld wordt dat dit een positieve impact zal hebben op de kansarmoedebestrijding, stel ik daar ernstige vragen bij. Het ontwerp is heel positief voor griffiers, advocaten en de rechtsonderhorige die geen beroep doet op een raadsman, maar zijn belangen zelf behartigt. De vele mensen die in armoede leven, zijn echter helaas ook meestal digitaal ongeletterd en zij zullen hier, voor zover zij zichzelf al zullen verdedigen, geen enkel voordeel uit halen. Dezelfde bedenking heb ik bij de beweerde positieve impact op de gelijke kansen en de sociale cohesie. Ook dat ontgaat mij. Het lijkt mij veeleer te gaan om een slecht uitgewerkt voorbeeld.

Het ontwerp zou ook een positieve impact moeten hebben op de werkgelegenheid. Ik verwees al naar de benoeming van zeven gespecialiseerde onderzoeksrechters en ten minste een ambtenaar van de douane om de gedelegeerde Europese aanklager bij te staan. Dat klopt, maar dan wil ik tegelijkertijd wel verwijzen naar de personeelsproblematiek binnen de magistratuur, dus heel veel positieve impact op de werkgelegenheid zal het ontwerp niet hebben.

Tot slot stelt de RIA dat er geen impact is op de investeringen. Ook dat klopt niet en is tegenstrijdig met het argument van de positieve impact op de werkgelegenheid. Het aanwerven van nieuwe onderzoeksrechters, bijvoorbeeld, is terecht gekoppeld aan een bepaald prijskaartje, maar zij moeten ook worden ondersteund met de nodige gesofisticeerde infrastructuur willen zij hun opdracht goed kunnen uitvoeren.

Ik wil uitdrukkelijk deze opmerkingen met betrekking tot de regelgevingsanalyse in de plenaire vergadering beklemtonen omdat de RIA een heel interessant instrument kan zijn. Dan moet het wel op een ernstige wijze worden gehanteerd en mag het geen gratuit document zijn. Dat is het helaas wel in grote lijnen in dit wetsontwerp.

Een strengere bestrafing van omkoping van personen die een openbaar ambt uitoefenen, kan uiteraard ook onze goedkeuring wegdragen, ook al is dit de omzetting van een Europese richtlijn. Daarvan zijn wij in de meeste gevallen slechts koele minnaars, maar in dit geval is het positief. Personen die een openbaar ambt uitoefenen hebben namelijk een voorbeeldfunctie. Iedere vorm van

Je me pose cependant de sérieuses questions par rapport à l'analyse d'impact de la réglementation. Il est fait mention d'un impact positif dans la lutte contre la précarité. Les personnes qui vivent dans la pauvreté n'en tirent aucun avantage. Je doute aussi de l'impact positif supposé sur l'égalité des chances, la cohésion sociale ou l'emploi. Il est inexact aussi que ce projet n'aura pas d'impact sur les investissements. Le recrutement de nouveaux juges d'instruction a en effet un coût, et ces derniers doivent en outre encore recevoir les moyens nécessaires.

Même s'il s'agit de la transposition d'une directive européenne, nous soutenons un durcissement des sanctions pour corruption de personnes exerçant une fonction publique. En effet, ces personnes se doivent d'être exemplaires. Le Code pénal durcit fortement les peines pour cette infraction. Nous soutenons aussi la sévérité affichée à l'égard des fausses déclarations à propos de subventions et allocations.

Le projet comporte, par conséquent, différents éléments positifs, mais nous ne pouvons en aucun cas souscrire à une participation au Parquet européen. La justice doit demeurer une compétence souveraine des États membres. Déléguer des compétences supplémentaires à l'Union européenne est inacceptable pour mon parti. Nous nous abstiendrons lors du vote.

omkoping, passief of actief, moet streng worden bestraft. Terecht zullen dan ook de straffen die vandaag in het Strafwetboek zijn opgenomen fors worden verhoogd. Ook valse verklaringen in verband met subsidies, vergoedingen en toelagen zijn onaanvaardbaar en moeten streng worden aangepakt. Ook hierin zullen en kunnen we u steunen.

Er zijn verschillende positieve punten, helaas is dit niet het geval voor de deelname aan het Europees Openbaar Ministerie. Justitie moet een exclusieve bevoegdheid blijven van de lidstaten, niet van Europa. Opnieuw meer bevoegdheid geven aan Europa is voor het Vlaams Belang onaanvaardbaar. Daarom kunnen we dit wetsontwerp onmogelijk steunen. Aangezien de andere aspecten van dit wetsontwerp wel volledig onze goedkeuring en steun wegdragen, zullen wij ons onthouden.

13.03 Vanessa Matz (cdH): Madame la présidente, je serai très brève sur ce projet de loi très technique. Néanmoins, je voudrais souligner deux points.

On peut tout d'abord se réjouir de la concrétisation de la coopération européenne renforcée concernant la création du Parquet européen et du renforcement de la lutte contre la fraude.

Ensuite, je me réjouis que vous ayez profité de ce projet pour déposer votre amendement. Il fait notamment suite à une question que je vous avais adressée voici trois semaines et qui portait sur un conflit opposant les greffiers et les parquets quant à savoir qui devait délivrer les copies des dossiers classés sans suite. Ce conflit avait abouti à un refus des uns et des autres de délivrer ces copies dont ni les avocats, ni les parties ne pouvaient dès lors disposer.

Vous aviez dit que vous régleriez le problème par voie législative. C'est chose faite au travers de ce projet et j'en suis heureuse. Dans ma réponse à cette question, je vous avais toutefois dit que le mettre par écrit dans un texte était important mais qu'il fallait aussi y adjoindre les moyens pour pouvoir réaliser la délivrance de ces copies, puisque c'est ce qui bloque pour l'instant, même si je sais que la numérisation et d'autres procédés peuvent bien sûr alléger les tâches. Il n'en reste pas moins vrai que des moyens devront être dédiés notamment aux greffes pour pouvoir procéder à cette délivrance.

13.04 Sophie Rohonyi (DéFI): Madame la présidente, chers collègues, à défaut d'avoir pu m'exprimer sur ce projet de loi en commission, je le fais ici. Ce projet introduit toute une série de dispositions visant à mettre en œuvre le fameux règlement européen concernant la mise en place du Parquet européen, mais aussi la directive européenne relative à la lutte contre la fraude portant atteinte aux intérêts financiers de l'Union européenne.

Nous aboutissons enfin à ce projet qui a germé, il y a plus de vingt ans. Nous le savons, l'État de droit est une valeur fondatrice de l'Union européenne. Il n'en demeure pas moins qu'il reste extrêmement fragile, comme en témoigne d'ailleurs la situation dans certains pays européens comme la Hongrie ou la Pologne et qui, je le regrette sincèrement, n'ont pas voulu prendre part à cette coopération renforcée concernant le Parquet européen. Les infractions portant

13.03 Vanessa Matz (cdH): Het verheugt me dat de Europese samenwerking in de oprichting van een Europees Parket en een versterking van de fraudebestrijding resulteert.

Ik ben ook verheugd over het amendement dat een oplossing biedt voor het conflict tussen de griffies en de parketten over de vraag wie kopieën van de gesponeerde dossiers moet verstrekken. U hebt me onlangs gezegd dat u de kwestie door middel van een wetgevend initiatief zou regelen. Dat is dus gebeurd. Het is belangrijk dit in een wet gegoten wordt, maar er zal daarbij ook in de nodige middelen voor de griffies voorzien moeten worden, ook al zal de digitalisering de werklast verlichten.

13.04 Sophie Rohonyi (DéFI): Dit wetsontwerp strekt ertoe de Europese verordening tot instelling van het Europees Openbaar Ministerie en de Europese richtlijn betreffende de strafrechtelijke bestrijding van fraude uit te voeren.

De rechtsstaat blijft fragiel, zoals we ook in Polen en Hongarije kunnen vaststellen. Die twee landen waren trouwens niet bereid om voor dit Europees Parket aan die nauwere samenwerking deel te nemen. Het is nochtans noodza-

atteintes aux intérêts financiers de l'Union européenne, telles que la fraude ou la corruption, constituent un réel danger qu'il s'agit de combattre, parce qu'au-delà des lignes symboliques et politiques qui sous-tendent la création du Parquet européen, les crimes qui affectent le budget de l'Union européenne mettent en péril son existence-même. Si elle est amputée d'une partie de son budget, elle ne pourra remplir effectivement ses missions ni financer adéquatement tous ses programmes.

La création d'un Parquet européen qui enquête et poursuit spécifiquement ces affaires transfrontalières était donc évidente. Et au cœur-même de ce projet, se trouve la question de notre souveraineté puisque le droit pénal reste une compétence de chaque État membre de l'Union européenne. Il n'en reste pas moins que la perte du pouvoir exclusif d'enquêter et de poursuivre ces crimes se comblera par une protection accrue des intérêts de l'Union européenne et, in fine, de nos intérêts nationaux, car nous faisons partie intégrante de cet espace commun. Le Parquet européen constitue donc une avancée indéniable dans le processus d'intégration de l'Union européenne auquel mon parti souscrit depuis toujours.

Mais cette avancée fondamentale ne peut se concrétiser qu'au travers d'actions tangibles. Le Parquet européen devrait commencer à traiter des affaires pénales à partir du printemps 2021 et, plus précisément, pour le 1er mars.

Pour atteindre son ambition, à savoir le traitement de 3 000 dossiers rien que pour cette année, 140 procureurs délégués doivent être nommés. Aujourd'hui, seuls 18 procureurs délégués ont été désignés. C'est la raison pour laquelle, le 2 décembre dernier, la Commission européenne avait urgé les États membres (en ce compris la Belgique) de nommer leurs procureurs délégués dans les plus brefs délais. C'est ce qui m'a amenée, monsieur le ministre, le 9 décembre dernier, à vous interroger au sujet du retard pris dans nos nominations. Il en est ressorti que la Belgique s'était engagée à mettre à la disposition du Parquet européen deux procureurs délégués à temps plein et que l'appel à candidatures aurait dû être lancé dans le courant du mois de décembre.

Force est de constater qu'aujourd'hui, ces procureurs délégués ne sont, à ma connaissance, toujours pas nommés. Moins d'un mois avant l'entrée en fonction effective de ce Parquet européen, je me permets, monsieur le ministre, d'appeler votre gouvernement à respecter ses engagements en la matière.

Il est vrai que pour que le Parquet européen puisse remplir toutes ses missions, ce n'est pas seulement la Belgique mais les 22 États membres du projet qui doivent désigner respectivement leurs procureurs délégués. Nous ne pouvons toutefois pas attendre que les autres bougent pour remplir nos propres obligations. Encore faut-il également que le Parquet européen dispose de moyens suffisants – Mme Matz vient d'y faire référence – pour exécuter les tâches qui lui sont confiées, ce qui ne semble toujours pas acquis eu égard notamment au signal d'alarme qui a été lancé par la procureure générale du Parquet européen, Laura Kövesi, il y a quelques mois.

J'ajoute que le commissaire européen à la Justice, M. Reynders, a déclaré en novembre dernier qu'une hausse du budget fixé à

kelijk de misdrijven die de financiële belangen van de Europese Unie schaden, zoals fraude en corruptie, te bestrijden. Indien men de Europese Unie van een deel van haar budgetten berooft, kan ze niet langer haar opdrachten vervullen noch al haar programma's financieren.

Het strafrecht is een bevoegdheid van de EU-lidstaten, maar het verlies van de exclusieve bevoegdheid om onderzoeken naar deze misdrijven in te stellen en ze te vervolgen, zal gecompenseerd worden door een betere bescherming van de belangen van de Europese Unie, en bijgevolg van de nationale belangen. De oprichting van het Europees Parket is dus een stap voorwaarts in het integratieproces van de Europese Unie.

De doelstelling bestaat erin om vanaf dit jaar 3.000 dossiers te behandelen. Om die ambitie waar te maken, moeten er 140 afgevaardigde procureurs benoemd worden. Op dit moment zijn er echter nog maar 18 aangesteld. België had zich ertoe verbonden om twee procureurs voltijs ter beschikking te stellen en de oproep tot kandidaatstelling had in december bekendgemaakt moeten worden.

Minder dan een maand voordat het Europees Parket zijn werkzaamheden aanvat, is het tijd om uw verbintenissen ter zake na te komen. We mogen niet wachten tot anderen in beweging komen om onze eigen verplichtingen na te komen.

Het Europees Parket zou ook over de nodige middelen moeten beschikken om de hem toevertrouwde taken uit te voeren, wat nog steeds niet het geval is. Volgens de heer Reynders, Europees commissaris voor Justitie, is een verhoging van het op 37 miljoen euro vastgesteld budget niet onmogelijk. Ik vraag dat u de

37 millions d'euros n'était pas impossible. Je m'en réjouis. À cet égard, j'encourage d'ailleurs vivement le gouvernement à soutenir l'appel de Mme Kövesi d'allouer 18 millions d'euros supplémentaires à ce projet pour garantir la prise en charge effective de la masse de dossiers qu'il aura alors à traiter.

En conclusion, chers collègues, notre groupe soutiendra ce projet de loi. Nous n'en resterons pas moins extrêmement vigilants quant aux critères de nomination des procureurs. Il en va de l'impartialité du Parquet européen et donc de sa capacité à remplir correctement ses importantes missions.

oproep van mevrouw Laura Codruța Kövesi, procureur-général van het Europees parket, zou steunen om 18 miljoen euro extra uit te trekken voor dit project om ervoor te zorgen dat de massa dossiers die op een behandeling wachten, verwerkt kan worden.

We zullen dit wetsontwerp steunen maar blijven waakzaam ten aanzien van de criteria voor de benoeming van de procureurs.

13.05 Joy Donné (N-VA): Mevrouw de voorzitster, ik dank de collega van Vlaams Belang voor haar uitgebreide toelichting, wat mij nog de mogelijkheid geeft om ook kort ons standpunt en onze stemhouding toe te lichten.

Wij zijn tegen dit wetsontwerp van de regering, niet omdat wij tegen een geharmoniseerde aanpak van de bestrijding van fraude met Europese middelen zijn, maar omdat wij vragen hebben bij de manier waarop die richtlijn wordt omgezet in nationale wetgeving. Wij hebben het dan vooral over het taalaspect. Wij hebben dat taalaspect via een aantal amendementen in de commissie ter sprake gebracht. Voor ons is het niet logisch of consequent dat de gedelegeerde Europese aanklager niet aan dezelfde functionele tweetaligheid wordt onderworpen als de Europese aanklager. Daarnaast is het ook niet logisch dat de douaneambtenaar die wordt aangesteld niet over die functionele tweetaligheid moet beschikken.

Het gaat hier immers om personen die over het gehele grondgebied actief zullen moeten zijn, ongeacht of zij zetelen. Zij zullen over het hele grondgebied daden van onderzoek moeten stellen en dan is een functionele tweetaligheid een minimum. Wij hebben die vragen in de commissie aan de minister gesteld en hij heeft daarmee geen rekening willen houden. Hij heeft bovendien als antwoord gegeven dat er in eerste instantie maar één douaneambtenaar zal worden aangesteld. Dat is dan nog minder geruststellend, want dan is het nog belangrijker dat hij een functionele tweetaligheid heeft.

Dit is niet alleen een kwestie van N-VA die taalgevoeliger is dan andere partijen, het is een kwestie van openbare orde. De taalwetgeving in gerechtszaken is op straffe van nietigheid en ook de douaneambtenaar treedt in deze zaken op als een officier van gerechtelijke politie. Wij raken hier dus wel aan de openbare orde. Dat is een heel fundamenteel punt voor ons en wij betreuren het dan ook dat de meerderheid niet akkoord kon gaan met onze amendementen.

Bovendien vragen wij ons af – dat is fundamenteel – of de creatie van de PIF-douaneambtenaar wel verenigbaar is met de PIF-verordening. Dat is ook aan bod gekomen in de vragen die wij van de Raad van State hebben gekregen in het kader van de adviesaanvraag. De strafvordering wordt immers door het Europees Openbaar Ministerie uitgeoefend en de PIF-douaneambtenaar behoort daar niet toe.

De wetgeving zal vandaag worden goedgekeurd, maar het zou mij

13.05 Joy Donné (N-VA): Mon groupe est opposé à ce projet de loi, non parce que nous sommes contre une approche harmonisée de la lutte antifraude avec des moyens européens, mais parce que nous nous interrogeons sur la manière dont cette directive sera transposée en droit belge.

En effet, il n'est pas logique que le procureur européen délégué ne soit pas soumis au même bilinguisme fonctionnel que le procureur européen ou que l'agent des douanes ne doive pas disposer du bilinguisme fonctionnel. Les douaniers seront en effet actifs sur l'ensemble du territoire. Le ministre a fait savoir qu'il n'en tiendrait pas compte. Pire, on ne nommerait qu'un seul douanier en première instance, de sorte que le bilinguisme revêt encore plus d'importance. Ce n'est pas une question de sensibilité linguistique mais d'ordre public car la législation linguistique en matière judiciaire est prescrite à peine de nullité.

En outre, nous nous demandons si l'agent des douanes PIF est bien compatible avec la directive PIF étant donné qu'il ne fait pas partie du Ministère Public Européen.

niet verbazen dat in een vrij nabije toekomst een slimme advocaat dat wel zal opmerken. Ik hoop dat de minister daar notitie van neemt en daarmee rekening zal houden. Wij zullen dus tegenstemmen, wegens de in onze ogen niet volledig correcte omzetting van de richtlijn.

La présidente: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)
 Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.
 De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles

Bespreking van de artikelen

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion.
 (Rgt 85, 4) (**1696/17**)

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) (**1696/17**)

Le projet de loi compte 30 articles.
 Het wetsontwerp telt 30 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.
 Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 à 30 sont adoptés article par article.
De artikelen 1 tot 30 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.
 De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

14 Proposition de résolution sur la régulation du commerce de la viande sauvage (1225/1- 6)

14 Voorstel van resolutie betreffende de regulering van de handel in vlees van wilde dieren (1225/1- 6)

Proposition déposée par:

Voorstel ingediend door:

Séverine de Laveleye, Mélissa Hanus, Christophe Bomblet, Leen Dierick, Jasper Pillen, Kris Verduyckt, Barbara Creemers.

Discussion

Bespreking

Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) (**1225/6**)

De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) (**1225/6**)

La discussion est ouverte.
 De bespreking is geopend.

De rapporteur, mevrouw Dierick, verwijst naar haar schriftelijk verslag.

14.01 Wouter Raskin (N-VA): Mevrouw de voorzitster, collega's, de nieuwe politieke cultuur van de paars-groene club ten opzichte van de oppositie komt neer op de systematische wegstemming van teksten van de oppositie, om die teksten vervolgens te vervangen door gelijkaardige doch helemaal uitgeholde versies. Wat opvalt, of net niet, afhankelijk van hoe men het bekijkt, is dat Ecolo-Groen daarin uitblinkt als de partij die zich in een haast ongezien tempo heeft verveld tot een zeer traditionele machtspartij. Amper enkele weken

14.01 Wouter Raskin (N-VA): La nouvelle culture politique du club arc-en-ciel consiste tout bonnement à refuser systématiquement d'approuver des textes émanant de l'opposition puis à les recycler pour en faire des textes propres, vidés de substance. Ecolo-Groen

geleden zagen wij hier zodoende hoe de resolutie van de PVDA over de diepzeevissenbouw werd weggestemd en vervangen werd door een meerderheidtekst, toen op initiatief van Groen, waarin de regering zich erg symbolisch engageert om eventueel – jawel, eventueel – een regelgevend kader uit te werken. Vervolgens werd onze resolutie ter bestrijding van de illegale invoer van broussevlees ook weggestemd, om amper een week later ongegeneerd een heel erg symbolische meerderheidtekst, toen op initiatief van Ecolo, goed te keuren. Symbolisch, omdat de meeste verzoeken die de regering daarmee tot zichzelf richt – zo gaat dat tegenwoordig – reeds zijn uitgevoerd of door de administratie al in de steigers zijn gezet nog vooraleer deze regering gevormd was.

In de tekst die vandaag uiteindelijk voorligt, is haast geen woord meer hetzelfde ten opzichte van de originele resolutie van Ecolo-Groen. De tekst diende immers geheel herschreven te worden om alsnog tegemoet te komen aan de kritieken uit de adviezen, die beduidend gunstiger waren voor onze tekst. Dat laatste hoeft niet te verwonderen, want onze tekst riep juist wel op tot concrete maatregelen, in plaats van te blijven steken in symboliek.

Ik geef een voorbeeld. Het was het WWF, toch wel een autoriteit als het over deze materies gaat, dat letterlijk over de N-VA-tekst zegt, ik citeer: "Het WWF is van mening dat het voorstel van resolutie de belangrijkste verbeteringen die de Belgische overheden en de privésector moeten invoeren om de import van broussevlees te voorkomen behandelt." Dat staat dus in onze tekst, volgens het WWF.

De amendementen die wij vervolgens in de commissie hebben voorgesteld om de tekst van Ecolo toch iets of wat concreter te maken, eerst op de originele tekst en vervolgens ook op de uitgeklede versie die vandaag op tafel ligt, werden door de hele meerderheid van tafel geveegd.

Dat is vreemd omdat onze amendementen vooral gingen over een vertaling van actiepunten, die ook al gevraagd werden in het rapport van het grote onderzoek op de luchthaven van Zaventem onder toezicht van de FOD Volksgezondheid, waarop daarna op een studiedag door verschillende betrokken diensten in december 2019 ook het bredere debat werd gebaseerd. Dat was een van onze amendementen die daar vlotjes van tafel werden geveegd.

Wij vroegen in de amendementen op de tekst die vandaag voorligt ook de versterking van de controle tijdens het piekuur van de aankomsten uit de risicolanden. Dat kan relatief simpel worden gerealiseerd door te vermijden dat die aankomsten samenvallen met de dienstwissel en het piekuur.

Ook het systematisch sanctioneren van elke invoer van illegaal of niet-gecertificeerd vlees, zodat er niet telkens een DNA-test moet worden uitgevoerd, was iets dat wij voorlegden. Dat maakte onze resolutie zeer concreet, maar dat werd ook vlotjes weggestemd.

Ik wil toch enkele voorbeelden geven van het symbolische karakter van wat vandaag voorligt. Er wordt gevraagd om, samen met de taskforce, een nationaal actieplan uit te werken. Dat is symbolisch, want het is reeds verwezenlijkt. Het is bizarre om op te roepen tot een

s'est rapidement mué en un parti de pouvoir très traditionnel. La semaine dernière, nous avons encore pu voir comment les verts se sont emparé d'une résolution du PVDA-PTB sur l'exploitation minière des fonds marins. De même, notre résolution tendant à lutter contre l'importation illégale de viande de brousse a été remplacée sans état d'âme par un texte symbolique de la majorité.

La résolution initiale d'Ecolo-Groen a d'ailleurs dû être entièrement réécrite, car les avis étaient plus favorables pour notre texte, qui prévoyait des mesures concrètes. Le WWF a même estimé que notre proposition traitait des principales améliorations à apporter par les autorités belges et le secteur privé pour prévenir l'importation de viande de brousse. Nos amendements ont toutefois été balayés d'un revers de la main. Il s'agissait pourtant essentiellement de la traduction de points d'action du rapport de la vaste enquête menée à l'aéroport de Zaventem. Un contrôle renforcé, durant l'heure de pointe, des arrivées de pays à risques ou l'application systématique d'une sanction lors de toute importation de viande illégale ou non certifiée sont même aisés à instaurer.

La résolution à l'examen plaide pour l'élaboration d'un plan d'action national, alors que celui-ci a déjà été annoncé pour le mois de septembre 2021.

Ce texte appelle à organiser la collecte de données au niveau européen. La Belgique a déjà insisté sur ce point, comme l'indique explicitement le SPF Santé publique. La Belgique a également déjà demandé à la Commission européenne de mettre en place des actions pour lutter contre l'importation illégale de viande sauvage. Notre pays a d'ailleurs été suivi dans cette démarche par d'autres États. Selon le SPF, ces éléments figurent également dans les con-

samenwerking die reeds in voege is, maar die zelfs ook al is gecommuniceerd. In die samenwerking zijn al concrete stappen gezet en is het nationaal actieplan ook al aangekondigd tegen september 2021.

Dat is ook weer iets dat wij niet zomaar zeggen. Dat valt ook te lezen in de verschillende adviezen, onder meer die van de FOD Volksgezondheid en de FOD Financiën.

Oproepen tot gegevensverzameling op Europees niveau is een verzoek uit de tekst die vandaag voorligt. Ook dit is reeds grotendeels verwezenlijkt. De vraag dat ook in Europa meer gegevens zouden worden verzameld, is door België explicet gesteld op Europees niveau. Dat wordt uitdrukkelijk gesteld door de FOD Volksgezondheid. Zij plakken er zelfs een datum op. In juni 2020 heeft België een oproep gedaan aan de Europese Commissie om actie te ondernemen tegen het probleem van de illegale invoer van vlees van wilde dieren met onder andere de vraag tot meer monitoring. Volgens de FOD Volksgezondheid hebben zich zelfs al verschillende landen aangesloten bij die vraag, zoals Oostenrijk, Denemarken, Frankrijk en Litouwen. Dit is ook allemaal weergegeven in de conclusies van de Milieuraad van oktober 2020 op het vlak van de biodiversiteit, aldus de FOD. Iedereen weet dat herhaling werkt, maar als het daar enkel blijft, is het toch maar magertjes.

De tekst die voorligt, stelt dat de betrokken diensten desgevallend meer middelen krijgen, voor zover de middelen daartoe vorhanden zijn. Die toevoeging over de vorhanden zijnde middelen maakt het verzoek ook in dit geval erg symbolisch. De vraag van de studiedag en de aanbeveling uit de verschillende adviezen is dat er meer middelen komen. Deze tekst antwoordt dat dit misschien, eventueel kan. Eigenlijk zegt die tekst impliciet dat er gewoon niets bijkomt boven op hetgeen reeds beschikbaar is. Zo staat het verzoek eigenlijk ook in contrast met de verantwoording in de tekst.

Dit verzoek komt ook niet tegemoet aan de specifieke problematiek van het tekort aan controlecapaciteit tijdens de aankomst van verschillende risicovluchten omdat die dus samenvalt met de wissel van de diensten. Het is ook bizarre om te vragen dat alle luchtvaartmaatschappijen die op België vliegen zich bij de internationale verklaring zouden aansluiten, terwijl slechts enkele specifieke maatschappijen vliegen op risicolanden. Dat zijn landen die ook in het rapport van de FOD Volksgezondheid geduid en vermeld worden.

Ik heb de indruk dat men beducht is om de problematiek te benoemen en daardoor blijft steken in vage bewoeringen en oplossingen die geen zoden aan de dijk zetten. Het verwondert mij dan ook niet dat een kritiek op onze tekst was dat die te stigmatiserend zou zijn voor het Afrikaanse en Aziatische continent. Wanneer het rapport van de FOD Volksgezondheid concreet verwijst naar heel concrete landen, dan is dat in orde, maar als dat in een tekst van de N-VA komt, dan wordt het stigmatiserend. Als men zelfs op een serene, zakelijke en onderbouwde wijze man en paard niet mag noemen, dan houdt de discussie natuurlijk op.

De conclusie is dat wat hier voorligt niet verkeerd is maar, met alle respect, dat het 0,0 impact zal hebben. De biodiversiteit in de landen van herkomst zal er niet beter van worden en het zal ook geen

clussions du Conseil Environnement d'octobre 2020 en matière de biodiversité.

Les auteurs de la proposition insistent aussi pour que les services concernés bénéficient de ressources supplémentaires dans la limite des moyens disponibles. Cet ajout rend la demande symbolique, alors même que tous les acteurs impliqués demandent un surcroît de moyens. Nous ne devons donc pas nous attendre à une solution au manque de capacité de contrôle lorsque des vols à risque atterrissent au moment des changements de service. Il est étrange de demander à l'ensemble des compagnies aériennes d'adhérer à la déclaration internationale alors que seuls quelques acteurs proposent des liaisons vers des pays à risque.

J'ai le sentiment qu'on n'ose pas nommer le problème et que c'est dès lors la raison pour laquelle on s'embourbe dans de vagues formulations et dans des solutions inefficaces. Je ne m'étonne pas, par conséquent, des critiques selon lesquelles notre texte serait stigmatisant pour les continents africain et asiatique. S'il est impossible d'appeler un chat "un chat" tout en étayant son propos, on est loin de trouver une solution. Le texte à l'examen n'est pas un mauvais texte, mais il restera sans effets. Il démontre surtout que la nouvelle culture politique de ce club est une farce. Si le but était de ne recueillir au bas de ce texte que des signatures de la Vivaldi, la majorité a réussi l'exercice avec brio.

positieve impact hebben op de volksgezondheid. De enige verdienste van deze tekst en van het voorafgaande traject in de commissie is dat ze opnieuw bewijzen dat de zogenaamde nieuwe politiek van deze club één grote grap is. Als het de bedoeling was om hier vandaag in de plenaire vergadering heel trots te landen met een tekst waaronder alleen Vivaldi-handtekeningen prijken, dan bent u met verve geslaagd. Laten we dan wel afspreken om in de toekomst maar niet meer over die nieuwe politieke cultuur te spreken.

14.02 Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen): Madame la présidente, je ne vais pas prendre trop de mon temps de parole à réagir aux frustrations exprimées par la N-VA. Je vais juste rappeler une ou deux petites choses qu'il me paraît nécessaire de dire maintenant.

Le texte Ecolo-Groen est le premier à avoir été rentré sur cette question. Il date de mai 2020. Donc, quand on nous dit qu'on l'a vite remplacé par un nouveau texte, c'est faux! Nous étions les premiers à remettre un texte dans les travaux du Parlement. La N-VA a fait son travail par la suite ainsi que le sp.a. On entend que le texte de la N-VA était meilleur que le texte d'Ecolo-Groen. Il y avait trois textes. À un moment donné, on a fait une analyse très précise des différents textes sur la table. Ceux-ci partent des mêmes constats, des mêmes études faites par les mêmes experts et ont des demandes incroyablement similaires.

Il est vrai que nous avons reçu des avis des différents SPF et de la société civile, spécifiquement WWF, qui faisaient des propositions d'amélioration. Pourquoi? Parce que notre texte datait du mois de mai et que les avis ont été demandés à l'automne. Oui, beaucoup de choses ont été faites, notamment par le SPF Santé publique qui travaille sur ces thématiques depuis des années. Celui-ci a avancé. Il n'a pas attendu le Parlement pour avancer et on peut s'en réjouir plutôt que de le dénoncer aujourd'hui de façon un peu capricieuse. Des nouvelles choses ont effectivement été mises sur la table. Nous les avons intégrées dans notre texte et ce texte a du coup obtenu la majorité au sein du Parlement, grâce à des amendements qui ont été portés par les différents groupes parlementaires présents aujourd'hui.

Je vais à présent me concentrer sur ce qui est demandé au gouvernement et me pencher sur le fond plutôt que de faire de l'ergotage.

On vient effectivement aujourd'hui avec un texte qui demande au gouvernement de lutter efficacement contre le commerce illégal de viande sauvage. De quoi parle-t-on spécifiquement quand on parle de commerce illégal? C'est en fait assez peu connu du grand public et pourtant, selon l'Office des Nations Unies contre la drogue et le crime, le commerce illégal d'espèces sauvages est reconnu comme un domaine spécialisé du crime organisé. On estime que les montants générés par ce trafic s'élèvent à des dizaines de milliards de dollars par an et qu'il se classe dès lors dans les premiers rangs en termes de bénéfices générés après le trafic d'êtres humains, d'armes et de drogues.

Aux niveaux européen et belge, il n'y a pas de chiffres officiels sur la vente et la consommation de viande sauvage. Les études menées estiment que des dizaines de tonnes de viande sont, chaque année, introduites en contrefaçon par des passagers à destination de l'Union

14.02 Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen): In mei 2020 heeft mijn fractie als eerste een tekst over deze problematiek ingediend. De N-VA en de sp.a. hebben daarna hun voorstellen voorgelegd. In alle teksten baseert men zich op dezelfde studies, komt men tot dezelfde vaststellingen en formuleert men gelijkaardige verzoeken. De FOD's en het maatschappelijk middenveld, voornamelijk het WWF, hebben voorstellen tot verbetering geformuleerd. Ze hebben niet op het Parlement gewacht om hun werkzaamheden voort te zetten en dat is een goede zaak. We hebben die voorstellen in de tekst geïntegreerd en met de amendementen van de verschillende fracties werd er een parlementaire meerderheid voor gevonden.

We verzoeken de regering om de illegale handel in vlees van wilde dieren doelgericht te bestrijden. Het United Nations Office on Drugs and Crime erkent dat de georganiseerde misdaad op dat domein actief is en dankzij die handel jaarlijks miljarden dollars binnenrijft. Er zijn geen officiële cijfers beschikbaar voor Europa of België. In de studies wordt er geraamd dat er jaarlijks tientallen tonnen de EU binnengesmokkeld worden. Alleen al via Brussels Airport zou het over 44.000 kilo gaan.

Dit is geen nieuw verschijnsel maar het staat nu in de schijnwerpers dankzij het belangrijke sensibilisering- en documentatiwerk van de overheid en het maatschappelijk middenveld en vanwege de pandemie die de aandacht op de zoonsozen gevestigd

européenne. Une étude menée par une équipe de recherche et le SPF Santé publique, Sécurité de la chaîne alimentaire et Environnement estime que l'importation illégale de viande avoisine les 44 000 kg chaque année et, cela, uniquement via l'aéroport de Bruxelles-National. Il faut donc prendre en considération les autres voies d'entrée sur notre territoire.

Il n'est pas surprenant que ce texte arrive aujourd'hui à la Chambre. En effet, si ce phénomène est déjà ancien, plusieurs éléments ont fait en sorte que trois groupes portent ce sujet au Parlement: la N-VA, le sp.a et Ecolo-Groen ont tous trois proposé un texte.

Le premier élément est le travail important mené par la société civile et nos experts des administrations. Ils font un important travail de sensibilisation, de plaidoyer et de documentation pour attirer l'attention de l'opinion publique et du Parlement sur ces enjeux.

Le second est bien sûr le contexte pandémique. La crise sanitaire nous a violemment confrontés aux questions liées aux zoonoses, ces maladies qui se transmettent des animaux aux êtres humains et inversement. En effet, l'importation illégale de viande sauvage présente un risque sanitaire spécifique. Nous estimons aujourd'hui que 60 % des maladies infectieuses et 75 % des maladies émergentes décrites chez l'être humain sont d'origine animale. Une exposition directe à un animal ou à un produit dérivé présente un risque de transmission de zoonose. Ces risques sont liés à l'élevage intensif mais aussi à la consommation d'animaux sauvages, qui a explosé ces dernières années avec l'intensification de la chasse et de l'élevage.

Ce commerce illégal présente un autre enjeu majeur, à savoir la préservation de la biodiversité. Nous vivons en effet dans un contexte de sixième extinction de masse. On estime qu'un million d'espèces sont menacées d'extinction. Le commerce des espèces sauvages contribue à la surexploitation des espèces dans la nature ainsi qu'à l'extinction de plusieurs espèces. Par ailleurs, le commerce d'animaux exotiques – qu'ils soient sauvages ou élevés en captivité – peut faciliter la transmission d'agents pathogènes ayant un effet néfaste sur la faune proprement dite. Cela favorise le développement de maladies qui touchent soit la faune, soit la flore d'autres espèces endémiques.

Les enjeux sont donc multiples. Le commerce des espèces sauvages peut contribuer à la surexploitation des espèces dans la nature, perturber l'équilibre des écosystèmes et affecter les services rendus par la nature à la population et à sa santé. Nous sommes face à un enjeu assez typique d'illustration du concept *one world, one health*, qui montre que la santé humaine, la santé animale et l'environnement ne sont qu'une seule et même chose, que ces trois niveaux de santé sont interdépendants et que nous devons en prendre soin de la même façon.

Pourtant, les acteurs compétents montrent les difficultés rencontrées dans la lutte efficace contre le commerce illégal. La première de ces difficultés est le manque de données. Il est très difficile de savoir aujourd'hui quelle est l'ampleur du trafic à l'échelle européenne ou belge et, dans l'ignorance, il est difficile de mener des politiques utiles.

heeft. 60 % van de besmettelijke ziekten en 75 % van de opkomende ziekten bij de mens zijn namelijk van dierlijke oorsprong. Intensieve veeteelt en de consumptie van wilde dieren, die de jongste jaren explosief toeegenomen is, verhogen de risico's.

Bovendien vormt deze illegale handel een bedreiging voor de biodiversiteit. De handel in wilde dieren draagt bij tot de overexploitatie van de wilde diersoorten en tot het uitsterven van verschillende soorten. Bovendien vergemakkelijkt de handel in – in het wild of in gevangenschap levende – exotische dieren de overdracht van ziekteverwekkers die schadelijk zijn voor de fauna.

Deze problemen vormen een perfecte illustratie van het concept "one world, one health", dat aanton dat de gezondheid van mens, dier en milieu afhankelijk van elkaar zijn en dat we er evenveel zorg voor moeten dragen. De actoren wijzen echter op de moeilijkheden om de illegale handel doeltreffend te bestrijden. Het gebrek aan gegevens over de omvang van de handel bemoeilijkt het definiëren van relevante maatregelen.

De tweede uitdaging is dat er weinig regelgeving bestaat. De CITES-wetgeving beschermt de met uitsterven bedreigde diersoorten en daarnaast beschermen sommige landen van oorsprong ook niet-bedreigde diersoorten, maar dat is in ons land niet het geval en wanneer er op illegale wijze vlees van bepaalde dieren ingevoerd wordt, kan men die pakketten enkel vernietigen en geen boetes opleggen.

Men zou ook de coördinatie tussen de controle-instanties moeten versterken. Het gaat met name over de douane, het FAVV en de inspectiedienst van de FOD Volksgezondheid voor de diersoorten op de CITES-lijst.

Le deuxième enjeu est qu'on est face à une législation quelque peu éparsé. Certains animaux sauvages tombent sous le coup d'une législation très spécifique, la législation CITES, sur les animaux en voie de disparition. Certains animaux sauvages ne sont pas en voie de disparition mais sont protégés dans les pays d'origine mais pas chez nous. D'autres encore ne sont pas protégés mais sont importés de façon illégale car ils ne sont pas notifiés comme il le faut aux systèmes de douane.

La législation est telle qu'aujourd'hui, pour certains animaux, en cas d'importation illégale, on peut uniquement détruire ces colis mais il n'est pas prévu d'infliger des amendes. Or on sait que des amendes proportionnelles et bien pensées peuvent être dissuasives pour ce type de commerce illégal.

Un troisième enjeu est le fait que plusieurs organes de contrôle sont compétents: les douanes, l'AFSCA pour la santé animale et le service d'inspection "espèces" du SPF Santé publique pour les espèces CITES. Renforcer la coordination entre ces instances est important et cela a été reconnu par les différentes entités qui ont été auditionnées.

Un quatrième enjeu est le manque de moyens financiers et scientifiques pour mener une lutte efficace contre ce commerce.

Enfin, un dernier enjeu est la compréhension des enjeux par les voyageurs. Ce phénomène reste relativement peu connu et il est nécessaire de renforcer l'information et la sensibilisation des voyageurs en impliquant tous les acteurs: compagnies aériennes, aéroports ou ports.

Face à ces enjeux, ces derniers mois, notre administration n'est pas restée à attendre. Suite à un colloque organisé fin 2019, la DG Environnement a mis en place en septembre 2020 une task force nationale *Sustainable Wildlife Trade* dont la mission est d'avancer sur les enjeux que je viens de mentionner.

À travers cette proposition de résolution, nous demandons au gouvernement d'élaborer, conjointement avec la task force nationale, un plan d'action national de lutte contre le commerce illégal de viande sauvage, notamment pour mieux documenter ces enjeux, clarifier les rôles des différentes instances compétentes, veiller à ce qu'elles aient les moyens nécessaires pour exercer leurs missions et renforcer la sensibilisation des voyageurs.

Je ne reviendrai pas sur toutes les demandes, vous disposez du texte.

La proposition de résolution demande également de plaider au niveau européen pour que les pays qui sont les voies d'entrée principales se voient octroyer des moyens suffisants. Le fait de traiter uniquement ce problème à l'échelle nationale manque d'exhaustivité car le commerce a lieu à l'échelle européenne.

Madame la présidente, je voudrais saluer le travail de la société civile, notamment le WWF, ainsi que celui des administrations. Nous avons reçu leurs avis sur ce texte et ils ont clairement contribué à enrichir le travail. Je les en remercie.

Bovendien is er een tekort aan financiële en wetenschappelijke middelen om die handel doeltreffend te bestrijden. Ten slotte moet de informatieverstrekking en de sensibilisering van de reizigers in verband met dit weinig bekende fenomeen opgevoerd worden.

Naar aanleiding van een colloquium dat eind 2019 plaatsvond, heeft het DG Leefmilieu een nationale werkgroep opgericht die zich over de duurzame handel van wilde dieren buigt. In dit voorstel van resolutie wordt aan de regering gevraagd om in samenwerking met die werkgroep een nationaal actieplan voor de strijd tegen de illegale handel van vlees van wilde dieren uit te werken, meer bepaald om de uitdagingen beter in kaart te brengen, de rollen van de bevoegde instanties op te helderen, hun de noodzakelijke middelen te verstrekken en de sensibilisatiesacties te versterken. In het voorstel van resolutie wordt er ook voor gepleit dat men op het Europese niveau aan de voornaamste landen van aanvoer van die producten de middelen geeft om die handel te bestrijden.

Ik bedank de administraties, het maatschappelijk middenveld en de collega's die tot deze tekst bijgedragen hebben voor hun werk.

Je conclurai en remerciant les collègues qui se sont joints en cosignant notre texte, ainsi que tous ceux qui ont contribué à le faire aboutir au moyen d'un travail concerté sur les amendements. Ce fut donc un excellent travail parlementaire. Je me réjouis que ce texte puisse aboutir aujourd'hui.

14.03 Mélissa Hanus (PS): Madame la présidente, pour commencer, j'aimerais souscrire aux propos de ma collègue d'Ecolo relatifs à la forme, car c'est un texte de qualité qui nous est soumis aujourd'hui. Je vous propose donc de nous attarder sur le fond.

Chers collègues, quand on sait que 44 400 kilos de viande de brousse transitent chaque année par Brussels Airport, alors que l'Union européenne interdit pourtant bien cette viande sur son territoire parce qu'elle peut contenir des agents pathogènes et présenter des risques pour la santé humaine, il est clair que des mesures gouvernementales doivent être prises sur le plan du bien-être animal et de la lutte contre le trafic de viande de brousse. Cette politique s'impose d'autant plus que le nombre d'animaux sauvages recule partout dans le monde en raison de la destruction de leur habitat et de la chasse non durable.

Comme j'ai déjà eu l'occasion de le rappeler en commission, le dernier rapport "Planète vivante" du WWF indique que la population des vertébrés a décliné de 60 % depuis 1970. La chasse et la consommation de viande de brousse conduisent potentiellement à l'extinction locale des animaux sauvages et contribuent à vider les forêts et les savanes africaines. En conséquence, l'écosystème est fragilisé et devient moins résilient aux pressions externes telles que le changement climatique.

Les tests génétiques effectués lors des saisies à Brussels Airport montrent que 55 % de la viande de brousse proviennent de la viande domestique – bovins, chèvres ou porcs –, que 38 % sont issus d'espèces protégées – pangolins, babouins, antilopes, pythons, crocodiles ou varans –, tandis que 6 % n'ont pas produit de résultat.

Faut-il, en outre, rappeler que le commerce illégal des espèces animales et végétales sauvages fait partie des dix secteurs criminels transfrontaliers les plus rentables au monde, au même titre la drogue, les armes, la contrefaçon et le trafic d'êtres humains? C'est notamment en ce sens que mon groupe a prévu un point dans notre proposition de résolution visant à préserver notre biodiversité et à prévenir l'émergence de pandémies.

À travers ce texte, nous appelons le gouvernement fédéral à s'engager – tant à l'échelon national et européen qu'international – à, entre autres, mettre fin au commerce illégal ou non contrôlé de viande de brousse. Par conséquent, je me réjouis que nous ayons pu nous entendre autour d'un texte plus particulièrement dédié à cette fin.

Ce texte répond notamment, via une série d'amendements que nous avons cosignés suite aux avis reçus des acteurs du secteur, à l'objectif de préservation de la sécurité sanitaire et de la biodiversité.

14.04 Kurt Ravyts (VB): Mevrouw de voorzitster, vooreerst heb ik een woordje van dank voor minister Khattabi voor haar aanwezigheid. Ik weet niet of ze hier is als vertegenwoordigster van de regering of

14.03 Mélissa Hanus (PS): We weten dat er jaarlijks 44 ton bushmeat via Brussels Airport vervoerd wordt, hoewel de Europese Unie dit op haar grondgebied verbiedt omdat dat vlees gevarenlijke ziekteverwekkers kan bevatten.

Volgens het jongste verslag van het WWF leiden de jacht en de consumptie van bushmeat tot het uitsterven van wilde dieren. Zo wordt het ecosysteem kwetsbaarder en minder bestand tegen klimaatverandering. Uit genetische tests blijkt dat 55 % van dat vlees afkomstig is van huisdieren, 38 % van beschermde diersoorten (schubdieren, pythons of varanen) en 6 % van onbestemde soorten.

De illegale handel in wilde dieren is een van de 10 meest winstgevende criminale sectoren. Samen met mijn fractie willen we onze biodiversiteit vrijwaren en het ontstaan van pandemieën voorkomen. We vragen dat de regering zich er op nationaal, Europees en internationaal niveau toe zou verbinden een eind te maken aan die illegale handel.

Ik ben blij dat er met betrekking tot deze tekst een consensus gegroeid is. Dankzij de amendementen die wij meeondertekend hebben, komt dit voorstel van resolutie tegemoet aan de vereisten inzake gezondheid en biodiversiteit.

14.04 Kurt Ravyts (VB): Pendant mon exposé sur sa note de politique en séance plénière, j'ai

om haar partijgenote, mevrouw de Laveleye, een hart onder de riem te steken.

Ook richt ik een dankwoord aan mevrouw de Laveleye, want zij heeft iedereen bedankt die constructief heeft meegeworkt aan onderhavig voorstel van resolutie. Ik maakte u er immers op attent dat u uw eerste versie behoorlijk moest actualiseren. Collega Raskin heeft dat al in geuren en kleuren verteld.

De problematiek van de illegale import en handel van vlees en vleesproducten, inclusief het zogenaamde bushmeat, gaat ook onze fractie ter harte. Het maakt inderdaad ook deel uit van een absoluut tegen te gane destructieve omgang met de natuur en de biodiversiteit. Mevrouw de minister, ik heb daarop gewezen tijdens mijn uiteenzetting in de plenaire vergadering over uw beleidsnota. Er is ook een verband met de stijgende trend van een aantal zoonotische infectieziektes.

Het voorstel van resolutie had een nogal lange geschiedenis in de bevoegde commissie. De commissievoorzitter, de heer Dewael, kan daarvan meespreken. Er lagen aanvankelijk meerdere voorstellen ter tafel. Er was een voorstel van N-VA-collega Gijbels, voorts lag er de oorspronkelijke versie van het voorstel van de collega's Creemers en de Laveleye, dat we hier vandaag behandelen, maar ook mevrouw Hanus en de heer Verduyckt hadden een voorstel ingediend.

Opvallend was dat ze allemaal waren geschreven vóór de totstandkoming van het regeerakkoord. In het regeerakkoord en de beleidsnota van mevrouw Khattabi staan eigenlijk een aantal zaken die in de oorspronkelijke versie van de tekst aan de regering werden gevraagd.

Gelukkig waren alle initiatiefnemers bereid om schriftelijke adviezen op te vragen bij de bevoegde administraties en agentschappen. Uit die adviezen bleek dat, zoals ik daarnet al heb beklemtoond, het echt wel nodig was om de diverse voorstellen te actualiseren. Collega Raskin heeft er vandaag een waslijstje van gemaakt en ze opgesomd.

Mevrouw de Laveleye bleek eveneens een verstandige dame en was bereid haar voorstel van resolutie, dat ondertussen een voorstel van de globale meerderheid was geworden, aan te passen.

Collega's, de nationale taskforce "Sustainable Wildlife Trade" bestaat immers en heeft zijn werkzaamheden al aangevat.

Natuurlijk moet er ook meer nadruk komen op de noodzakelijke Europese coördinatie en Europese financiële input. Er zijn bij die illegale handel verschillende Europese luchthavens en havens betrokken. Ook moet er meer samenwerking met privéspeelers komen, zoals havens en luchthavens.

Over een gemeenschappelijk kader met minimumsancties zijn wij niet bijster enthousiast. Het kan natuurlijk nuttig zijn, maar moeten we daarop wachten, mevrouw de Laveleye, in de wetenschap dat zeker in uw zo geliefde Brussel het probleem niet meteen bijzonder klein is? Veeleer het omgekeerde is waar. Ik kom daarop straks terug.

Het is in ieder geval wachten op de strategische doelstellingen van de

indiqué à la ministre Khattabi que la problématique des importations et du commerce illégaux de viande et de produits à base de viande, y compris la viande de brousse, fait partie d'une attitude destructrice à l'égard de la nature et de la biodiversité, attitude qu'il faut absolument combattre. Il existe par surcroît un lien avec la tendance haussière d'un certain nombre de maladies infectieuses zoonotiques.

Cette proposition de résolution a vu le jour au terme d'une très longue genèse dans la commission. Au départ, plusieurs propositions étaient sur la table. Notamment la version initiale de Mmes Creemers et de Laveleye que nous traitons aujourd'hui. Toutes les résolutions étaient écrites avant la rédaction de l'accord de gouvernement. Dans cet accord et dans la note de la ministre, il est fait mention d'un certain nombre de choses qui dans les versions originales des résolutions étaient demandées au gouvernement. Toutes celles et tous ceux qui en ont pris l'initiative ont été disposés à solliciter des avis écrits aux administrations et aux agences compétentes. Il en est ressorti qu'il était vraiment nécessaire d'actualiser les propositions respectives. M. Raskin vient d'en énumérer la liste. Mme de Laveleye s'est dite également prête à adapter sa propre proposition de résolution qui était entre-temps devenue une proposition de l'ensemble de la majorité.

Le groupe de travail national Sustainable Wildlife Trade a déjà entamé en effet ses travaux. Il fallait que l'accent soit mis davantage sur la coordination européenne et l'apport financier européen. Plusieurs ports et aéroports européens sont impliqués dans ce trafic illégal. Il faudra aussi accroître la coopération avec des acteurs privés.

taskforce. Het is een goede zaak dat de tekst het belang van een concreet actieplan met concrete doelstellingen en een tenuitvoerlegging in de verf zet.

Laten we evenwel niet vergeten dat de betrokken Interministeriële Conferentie de gemeenschappelijke strategische doelstellingen moet aangeven. Wij zijn hier in België. Hoe wordt dat ding alweer genoemd? Samenwerkingsfederalisme en dat zal ook voor de uitvoering van het voorliggende voorstel van resolutie nodig zijn.

Het is natuurlijk ook belangrijk dat de regering voor de dag komt met extra middelen. Wanneer een dergelijk voorstel van resolutie aan de regering wordt voorgesloteld, lijkt het mij logisch dat weliswaar in overeenstemming met de budgettaire arbitrage rond de personele en andere middelen bij het FAVV, de douane, de FOD Volksgezondheid en dies meer de zaak ook wel enige prioriteit mag genieten. In het andere geval blijven wij inderdaad in de symboliek zwemmen. Aan "misschien" hebben wij niet veel, zeker de betrokken diensten niet.

De Vlaams Belangfractie blijft wel betreuren dat de meerderheid geen oren had naar een aantal amendementen van de N-VA-leden, die de zaak nog meer concreet zouden maken. Het voorstel van mevrouw Gijbels had veel aandacht voor de uitbreiding van de controles. Het is inderdaad belangrijk dat de regering op elk tijdstip van de dag in voldoende luchthavenpersoneel voorziet om de controles uit te voeren. Uit het rapport over de invoer van broussevlees via Brussels Airport bleek dat zulks onvoldoende het geval is.

Wij begrijpen ook niet waarom de meerderheid de argumentatie van de heer Raskin niet wilde volgen. Ook voor ons moeten de bevoegdheden worden uitgebreid van de lokale ambtenaren die in de lucht- en zeehavens de illegale invoer van dierlijke producten kunnen vaststellen.

Ten slotte zou ik de theorie eens toetsen aan de praktijk, mevrouw de Laveleye. De voorzitter van mijn fractie vroeg enkele maanden geleden de cijfers op van de controles op de illegale handel in dieren en planten. In 2019 werden er slechts 115 processen-verbaal opgesteld, maar, opmerkelijk, slechts 9 processen-verbaal in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Nochtans is het net in het Brusselse waar de handel in bushmeat evenals de consumptie van bushmeat welig tieren. Echt waar, mevrouw de Laveleye, komt u eens mijn landelijk dorp Zuijenkerke in West-Vlaanderen bezoeken. Dankzij onze vele landbouwbedrijven wordt er daar weliswaar veel vlees geconsumeerd, maar echt geen bushmeat. Van het probleem is er evenmin sprake in de diepe Kempen, collega Daems. Er wordt evenmin bushmeat geserveerd in de landcommanderij Alden Biesen, collega Raskin. Mevrouw de Laveleye, ik kan het ook niet helpen, maar ik ben er bijna zeker van dat de proportioneel krimpende autochtone bevolking in Brussel, Vlaanderen, Wallonië of in de Duitstalige gebieden in dit onvolprezen land net iets minder bushmeat consumeert dan onze medeburgers met enige affinitéet met de oorspronglanden van bushmeat, door collega Raskin mooi omschreven als risicolanden. Dat is geen stigmatisering, mevrouw de Laveleye. Hoe luidt het spreekwoord ook alweer? *De gustibus et coloribus non est disputandum*, maar een feit uit de werkelijkheid. *Bon appétit*, zou ik zeggen.

Un cadre commun comprenant des sanctions minimales peut s'avérer utile, mais ne suscite pas autre mesure notre enthousiasme. À Bruxelles en effet, le problème n'est pas vraiment insignifiant, c'est le moins qu'on puisse dire.

Il faudra attendre les objectifs stratégiques du groupe de travail. Il est bon que la résolution fasse ressortir l'importance d'un plan d'action concret, avec des objectifs concrets et une mise en application. La conférence interministérielle compétente doit indiquer les objectifs stratégiques communs. Le fédéralisme de coopération sera nécessaire pour la mise en œuvre. Le gouvernement doit apporter parallèlement des moyens supplémentaires.

Le Vlaams Belang continue de déplorer que la majorité n'ait pas voulu entendre parler d'un certain nombre d'amendements de la N-VA, notamment quant à l'extension des contrôles. Ce problème a d'ailleurs été clairement mis en lumière dans le rapport sur l'importation de viande de brousse par le biais de Brussels Airport. Nous estimons, à l'instar de M. Raskin, qu'il y a lieu d'étendre les compétences des fonctionnaires locaux qui peuvent constater les importations illégales de produits d'origine animale dans les aéroports et dans les ports.

Il serait bon que Mme de Laveleye confronte, à l'occasion, la théorie à la pratique. En 2019, 115 procès-verbaux ont été dressés lors de contrôles du commerce illicite d'animaux et de plantes, dont seulement 9 en Région de Bruxelles-Capitale. C'est pourtant précisément là que le commerce et la consommation de viande de brousse prospèrent. Je suis pratiquement certain que la population autochtone qui diminue proportionnellement dans notre pays consomme un tantinet moins de viande de brousse que nos con-

Mevrouw de Laveleye, u noemde collega Raskin gefrustreerd. Ik wens uzelf echter ook beterschap toe, namelijk in uw zoektocht naar meer openheid van geest, want – u zult het echt niet geloven – wij zullen onderhavig voorstel van resolutie goedkeuren.

citoyens ayant quelques affinités avec les pays d'origine de cette viande, décrits par M. Raskin comme des pays à risque. Il ne s'agit pas d'une stigmatisation, mais d'un fait tiré de la réalité quotidienne. Mme de Laveleye a qualifié M. Raskin de "frustré". À elle, je souhaite dès lors beaucoup de réussite dans sa recherche d'une plus grande ouverture d'esprit. Nous approuverons en tout cas cette proposition de résolution.

14.05 Christophe Bomblet (MR): Madame la présidente, chers collègues, depuis plusieurs années, le MR plaide pour la mise en place d'un mécanisme européen de surveillance du trafic illicite de viande sauvage. En effet, le phénomène est assez impressionnant. À titre d'exemple, chaque année, ce sont plus de 44 tonnes de viande de brousse en provenance d'Afrique de l'Ouest et d'Afrique centrale qui passent par l'aéroport de Bruxelles-National.

Dans ce cadre, il est important de souligner le rôle essentiel de l'Administration des douanes dans la lutte contre l'importation illégale de viande sauvage. Les autorités douanières disposent de larges pouvoirs nationaux allant du contrôle des marchandises à la poursuite du commerce international illégal. Outre l'Administration des douanes, différentes autorités telles que l'AFSCA ou la cellule CITES sont impliquées lors des actions organisées en matière de contrôle des importations illégales de denrées alimentaires et d'espèces de plantes et d'animaux protégés.

Pour notre groupe, il est intéressant d'étudier les pistes d'amélioration de la collaboration entre les différentes autorités intervenantes. C'est la raison pour laquelle nous saluons la mise en place, en septembre dernier, de la task force *Sustainable Wildlife Trade* dont le mandat prévoit de proposer en 2021 des objectifs stratégiques afin d'assurer au niveau belge un commerce durable des espèces animales exotiques vivantes ou mortes dont la viande sauvage.

Je tiens à souligner que le texte de résolution présenté aujourd'hui est le fruit d'un travail efficace entre les différents groupes de la majorité. En effet, les différents avis sont pris en considération et permettent d'insérer plusieurs éléments essentiels dans un texte consolidé prônant des mesures tant au niveau fédéral qu'au niveau européen, notamment le fait d'insister pour que l'Union européenne prévoie les budgets nécessaires en faveur des États membres où se trouvent les aéroports considérés comme les principales voies d'accès pour l'importation de viande sauvage ainsi que d'animaux et de plantes protégés par la Convention CITES, afin que ces États membres puissent gérer adéquatement la problématique de la viande de brousse.

Chers collègues, je vous demande de soutenir cette résolution qui va dans le bon sens en faveur de la régulation du commerce de la viande sauvage. Je vous remercie.

14.05 Christophe Bomblet (MR): De MR pleit allang voor een Europees mechanisme van toezicht op de illegale handel in vlees van wilde dieren. Elk jaar passeert er via Brussels Airport 44 ton bushmeat uit Afrika.

De Algemene Administratie van de Douane speelt een cruciale rol in deze strijd want ze heeft uitgebreide bevoegdheden, gaande van de controle van goederen tot de vervolging van internationale illegale handel. Daarnaast zijn het FAGG en de cel CITES betrokken bij de controle op illegale import van voedingsmiddelen en beschermdie diersoorten.

Voor onze fractie moet de samenwerking worden verbeterd tussen de verschillende overheden die hierin kunnen optreden. We zijn dan ook tevreden met de oprichting van de taskforce Sustainable Wildlife Trade, die in 2021 een aantal strategische doelstellingen zal voorstellen om te komen tot een duurzame handel in levende en dode exotische diersoorten, waaronder bushmeat.

Deze resolutie is het resultaat van de samenwerking tussen de meerderheidsfracties. Er is rekening gehouden met verschillende essentiële elementen in deze resolutie waarin voor maatregelen op federaal en Europees niveau wordt gepleit en waarin wordt gevraagd dat de EU voorziet in budgettaire middelen zodat de lidstaten deze

problematiek adequaat kunnen aanpakken.

Ik verzoek u dan ook deze resolutie voor de regulering van de handel in vlees van wilde dieren te steunen.

14.06 Greet Daems (PVDA-PTB): Collega's, de volksgezondheid en de biodiversiteit moeten worden beschermd. Het is duidelijk dat er in de strijd tegen de illegale handel in wilde dieren nood is aan een betere handhaving, coördinatie en samenwerking en dat in voldoende middelen moet worden voorzien voor zowel de douane en de inspectiediensten als voor politie en Justitie.

Wij steunen dan ook de oproep tot een daadkrachtig nationaal actieplan en de andere verzoeken uit de resolutie die in de lijn liggen van de aanbevelingen van het WWF en de administraties.

In de commissie hebben wij alle amendementen van de meerderheid dan ook gesteund, op één amendement na. Dat amendement heeft verzoek 3, waarin gevraagd wordt om de verschillende inspectiediensten van voldoende middelen te voorzien, voorwaardelijk gemaakt met het zinnetje: " (...) voor zover daartoe de middelen vorhanden zijn". De resolutie laat het cruciale aspect, het voorzien van voldoende middelen, dus over aan de regering. Ik roep de regering dan ook op om hiervoor te zorgen. Voorzie voldoende middelen en zorg ervoor dat de resolutie geen dode letter wordt.

De PVDA-PTB-fractie zal de resolutie dus steunen en wij hopen dat de regering snel werk maakt van een daadkrachtig actieplan.

14.06 Greet Daems (PVDA-PTB): La santé publique et la biodiversité doivent être protégées. Dans le cadre de la lutte contre le commerce illégal d'animaux sauvages, il convient d'assurer un meilleur respect des règles, d'améliorer la coordination et la coopération et de doter les douanes, les services d'inspection, la police et la justice de moyens suffisants.

Nous soutenons la demande visant à élaborer un plan d'action national énergique ainsi que les autres demandes contenues dans la proposition de résolution qui sont conformes aux recommandations du WWF et des administrations.

En commission, nous avons soutenu tous les amendements déposés par la majorité sauf un: celui rendant conditionnelle la demande de doter les services d'inspection de moyens suffisants. Cet aspect crucial est laissé au gouvernement. J'exalte le gouvernement à prévoir ces moyens afin que cette résolution ne reste pas lettre morte.

Notre groupe soutiendra cette proposition de résolution.

14.07 Kris Verduyckt (sp.a): Mevrouw de voorzitster, beste collega's, corona is een *merde*. Iedereen is die gezondheidscrisis ondertussen helemaal beu. Maar soms, heel soms helpt ze ook een beetje. In dit specifieke geval helpt ze om ons met de neus op de feiten te drukken. Dit is immers geen nieuw probleem. Reeds jaren vragen organisaties als het WWF om aandacht voor het probleem, omdat die illegale jacht en handel waarover het hier gaat, inderdaad een probleem is voor bijvoorbeeld onze biodiversiteit. Collega Hanus legde er daarnet de nadruk op.

Voor veel mensen bleek het probleem op dat vlak echter nog te exotisch. Corona heeft daarin duidelijk verandering gebracht. Het besef is er ondertussen wel dat onbekende virussen verwoestend kunnen zijn voor het maatschappelijk leven. Dat was een van de

14.07 Kris Verduyckt (sp.a): Dès lors que la chasse et le commerce illégaux de viande sauvage nuit gravement à notre biodiversité, diverses organisations attirent depuis des années notre attention sur ce problème. Beaucoup le considéraient encore trop exotique, mais la pandémie a fait évoluer les mentalités sur la question. Nous avons entre-temps pris conscience que des virus inconnus peuvent avoir des effets dévastateurs pour notre vie sociale.

redenen waarom op een bepaald moment drie resoluties over dit thema verschenen in het Parlement. Die werden ingediend door partijen aan alle kanten van het politieke spectrum, en dat is een goede zaak, want het bewijst dat heel het Parlement zich bewust is van het probleem.

De collega van de N-VA wil daarover nog een robbertje vechten. De sp.a heeft haar tekst op een bepaald moment opgeofferd om de weg vrij te maken voor één duidelijke boodschap. Dat vind ik het belangrijkste. Dat gaat voor mij veel verder dan het riedeltje van nieuwe en oude politieke cultuur. Daarover gaat het voor mij niet. Voor mij is het echt belangrijk dat wij vandaag in het Parlement een signaal geven aan de regering dat dit een ernstige materie is en dat ze daarmee iets moet doen.

Collega's, er is immers echt een probleem met die bushmeat. Ik heb hierover een jaar geleden een vraag gesteld aan toenmalig bevoegd minister De Croo. Hij gaf toen aan dat de douane erop controleert maar dat dit steekproefsgewijs gebeurt. Wij weten allemaal dat de pakkans rechtevenredig is met illegaal gedrag. Dat blijkt ook hier te kloppen.

Ik geef u één voorbeeld. In september of oktober van vorig jaar voerde de douane een actie uit op de luchthaven van Zaventem, met verhoogde aandacht voor reizigers uit Centraal- en West-Afrika. Er werden 72 reizigers uit de rij geplukt. Van die 72 reizigers bleken er 3 illegaal vlees bij te hebben. Het ging dan om apenvlees en krokodillenvlees. Er was zelfs iemand die het nodig vond om 3 dode stekelvarkens ons land binnen te smokkelen. In totaal leverde deze actie 1.200 kg broussevlees op.

Er wordt 1.200 kg illegaal vlees gevonden terwijl we midden in een pandemie zitten, waarvan we intussen wel weten dat die gelinkt wordt aan dit soort vlees. Dit leert mij twee zaken. Ten eerste, dit betekent dat sommige mensen nog steeds niet beseffen waarmee ze bezig zijn. Het is dus niet alleen voor die mensen maar voor iedereen in onze samenleving belangrijk dat we goed informeren over en sensibiliseren rond dit probleem. Onze maatschappij moet zich afkeren van dit soort vlees omwille van de risico's die het met zich meebrengt en uiteraard ook om de biodiversiteit in de landen van herkomst te beschermen.

Een tweede belangrijke zaak is dat onze douane en alle betrokken controlerende diensten versterkt moeten worden. Sensibiliseren zonder controle heeft immers geen zin. Vanwege zijn geschiedenis heeft ons land nu eenmaal goede connecties met de landen van herkomst van dit soort vlees. In dit geval speelt dat ons parten. We moeten dan ook onze verantwoordelijkheid nemen door de diensten te versterken die proberen om dit probleem onder controle te brengen.

Ik zal verder niet ingaan op de resolutie, mevrouw de Laveleye heeft daar al uitgebreid over gesproken. Ik roep de regering en alle betrokken ministers op om dit probleem echt ter harte te nemen en om de strijd tegen bushmeat te intensiveren. Onze partij zal daar bijzonder blij mee zijn. Het Parlement wil hier vandaag een belangrijk signaal geven en hopelijk laten we deze strijd niet snel los.

C'est l'une des raisons qui a inspiré les trois propositions de résolution sur ce thème, émanant des partis les plus divers de l'échiquier politique. La N-VA a manifestement encore voulu régler des comptes sur ce sujet. Le sp.a a "sacrifié" son texte à un moment donné pour ouvrir la voie à un message unique et clair.

Le Parlement adresse aujourd'hui un signal au gouvernement l'appelant à agir pour remédier à ce grave problème. Alors qu'il exerçait une autre fonction, le ministre De Croo avait indiqué, il y a un an, que les douanes procèdent à des contrôles aléatoires à la recherche de viande de brousse. Nul n'ignore que les risques d'être pris sont directement proportionnels aux comportements illégaux.

Lors d'une action menée par la douane à l'aéroport de Zaventem en 2020, au cours de laquelle une attention particulière a été accordée aux voyageurs provenant d'Afrique centrale et occidentale, 72 personnes ont été prises au hasard. Il s'est avéré que trois de ces personnes détenaient illégalement de la viande de singe et de crocodile. Cette action a livré au total 1 200 kilos de viande de brousse illicite, et ce, en plein milieu d'une pandémie liée à de tels produits. Certaines personnes ne réalisent manifestement toujours pas ce qu'elles font, aussi nous incombe-t-il de les sensibiliser en vue de la protection de notre société et de la biodiversité des pays d'origine. La douane et les services de contrôle concernés doivent être renforcés car, eu égard à nos liens historiques avec les pays d'origine, nous devons prendre nos responsabilités dans ce domaine. J'invite le gouvernement à renforcer la lutte contre le commerce illégal de la viande de brousse.

14.08 **Vanessa Matz** (cdH): Madame la présidente, chers collègues, nous soutiendrons évidemment cette proposition de résolution.

Le commerce des espèces sauvages est un commerce très lucratif, avec des impacts notamment environnementaux, sanitaires et alimentaires extrêmement graves.

La proposition de résolution propose au gouvernement fédéral d'élaborer, conjointement avec les autorités publiques compétentes, un plan d'action national visant à mettre fin au commerce illégal de viande sauvage.

Ce commerce illégal est reconnu comme un domaine spécialisé du crime organisé, selon l'Organisation des Nations Unies. Il s'agit d'un trafic qui génère des dizaines de milliards de dollars par an. La chasse des animaux sauvages et la consommation de leur viande conduisent à l'extinction locale de plusieurs espèces d'animaux sauvages et nuisent à la biodiversité. Mais cela ne perturbe pas seulement cette dernière, cela perturbe également l'équilibre des écosystèmes, et cela nuit à la santé mondiale.

À l'heure où nous luttons tous pour la protection de l'environnement, agir à ce niveau est un bon signal. Une coordination au niveau européen ainsi qu'une formation continue et multidisciplinaire des agents des douanes sont nécessaires afin de lutter contre ce commerce illégal. En outre, un mécanisme au niveau européen serait une bonne chose pour éradiquer ce phénomène.

14.09 **Sophie Rohonyi** (DéFI): Madame la présidente, chers collègues, les enjeux du commerce illégal de viande sauvage sont aussi nombreux qu'importants. Certains de mes collègues y ont fait référence. La sécurité alimentaire, tout d'abord, parce que cette viande est mise en vente et consommée sans aucun contrôle sanitaire; la préservation de notre biodiversité, bien évidemment, puisque certaines espèces "à la mode" sont mises en danger par un braconnage sauvage qui échappe à toute réglementation; et puis aussi les douanes et les importations.

Au regard de ces enjeux, on comprend aisément toute l'utilité de cette proposition de résolution qui s'est traduite, là aussi, par une belle unanimité en commission. Une telle unanimité devrait d'ailleurs aller de soi en pleine pandémie.

Aujourd'hui, la viande d'antilope, de kangourou, de crocodile ou encore de pangolin fait l'objet d'un véritable trafic, sans aucun contrôle sanitaire. Selon le WWF, ce ne sont pas moins de 44 tonnes de viande de brousse qui sont saisies chaque année à l'aéroport de Zaventem. Mes collègues ont déjà cité ce chiffre, mais il me semble vraiment très important d'insister sur celui-ci, parce qu'il donne la nausée et parce qu'il souligne toute l'ampleur de ce trafic.

Comme Mme de Laveleye l'a rappelé très justement, ces commerces illégaux favorisent les zoonoses, c'est-à-dire les maladies qui se transmettent des animaux vers les êtres humains et pour lesquelles le transport, la découpe et la préparation de ces animaux morts sont de vrais moments à risque. Ils favorisent aussi en amont le braconnage, sans aucun souci de préserver nos écosystèmes et notre biodiversité.

14.08 **Vanessa Matz** (cdH): We zullen deze belangrijke resolutie, waarin er voorgesteld wordt om met de bevoegde overheden een kader uit te werken om een einde te maken aan de handel in vlees van wilde dieren, die door de VN als gespecialiseerd domein van de georganiseerde misdaad erkent wordt, steunen. Die winstgevende illegale handel heeft zeer ernstige gevolgen voor de diersoorten, de biodiversiteit, de ecosystemen en de wereldwijde volksgezondheid.

Een Europese coördinatie en een opleiding van de douanebeamten zijn noodzakelijk. Het fenomeen zou middels een Europees mechanisme aan banden gelegd kunnen worden.

14.09 **Sophie Rohonyi** (DéFI): Dit voorstel van resolutie focust op enkele belangrijke uitdagingen, zoals de voedselveiligheid, het behoud van de biodiversiteit, maar ook de rol van de douanediensten. In de context van de huidige pandemie was het bijna vanzelfsprekend dat de commissie eensgezind zou zijn over deze kwestie, waarbij er zonder enige gezondheidscontrole vlees verhandeld wordt.

Volgens het WWF wordt er op de luchthaven van Zaventem elk jaar 44 ton bushmeat in beslag genomen. Die handel bevordert de zoonoses, de stroperij en de vernietiging van de ecosystemen.

Het is absoluut noodzakelijk dat wij over een regelgeving beschikken. We moeten de kosten ter bestrijding van dit fenomeen dragen en de nodige personele en materiële middelen ter beschikking stellen om het stadium van de goede voornemens te overstijgen.

Pour toutes ces raisons, une réglementation et des sanctions sont plus que nécessaires. Certes, cela aura un coût. Les contrôles ne s'improvisent pas. Nous aurons donc pour tâche, chers collègues, de soutenir les douanes dans leurs missions ou, en tout cas, de veiller à ce que le gouvernement agisse en conséquence.

Lorsque l'on voit les dégâts que cause ce fléau sur notre économie, notre santé et notre planète, il s'agit ici ni plus ni moins de protéger nos acquis et notre avenir. Le cadre légal qu'appelle cette proposition de résolution devra s'accompagner de moyens concrets, humains et financiers pour être réellement utile et efficace, au-delà de la bonne intention portée par cette proposition de résolution.

Bien sûr, cette efficacité ne sera pas obtenue si nous agissons seuls. À problématique mondiale, il faut une réponse et une collaboration qui soient tout aussi mondiales. Tous les niveaux de pouvoir doivent s'y impliquer: l'Europe au moyen de ses conventions et règlements, le fédéral avec l'Agence fédérale pour la sécurité de la chaîne alimentaire, la police des douanes, l'Agence fédérale des médicaments et des produits de santé mais aussi les Régions vu les compétences concernées (la chasse, la pêche, la protection des espèces ou encore la biodiversité).

Les effets délétères de notre emprise sur la nature constituent l'une des grandes leçons de cette crise sanitaire. N'attendons pas la prochaine pour agir!

La présidente: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)
Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion est close.
 De bespreking is gesloten.

*Aucun amendement n'a été déposé.
 Er werden geen amendementen ingediend.*

Le vote sur la proposition aura lieu ultérieurement.
 De stemming over het voorstel zal later plaatsvinden.

15 Projet de loi visant à approuver le compte général de l'Administration générale pour l'année 2019 et des comptes d'exécution des budgets des Services de l'État à gestion séparée pour des années précédentes (1718/1-3)

15 Wetsontwerp tot goedkeuring van de algemene rekening van het algemeen bestuur van het jaar 2019 en van de uitvoeringsrekeningen van de begrotingen van Staatsdiensten met afzonderlijk beheer van voorgaande jaren (1718/1-3)

Discussion générale *Algemene bespreking*

La discussion générale est ouverte.
 De algemene bespreking is geopend.

M. Benoît Piedboeuf, rapporteur, m'a fait savoir qu'il renvoyait à son rapport écrit.

15.01 Wouter Vermeersch (VB): Mevrouw de voorzitster, wij hebben het vorige maand in de plenaire vergadering al gehad over de algemene rekeningen van het algemeen bestuur van 2018. De eindafrekening van die begrotingsoefening kan in dit Parlement

Als we doeltreffend te werk willen gaan, moet er wereldwijd gereageerd en samengewerkt worden. Alle beleidsniveaus moeten zich inzetten: Europa, het federale niveau, maar ook de Gewesten, die voor de jacht, de visvangst en de biodiversiteit bevoegd zijn.

Laten we niet op de volgende gezondheidscrisis wachten om actie te ondernemen!

nauwelijks nog op interesse rekenen en wordt op een drafje en hopeloos te laat door de commissies en de plenaire vergadering gejaagd.

Vandaag hebben wij het over 2019. Eind vorig jaar publiceerde het Rekenhof zijn 177^e 'Blunderboek' over de jaarrekening voor 2019 van het algemeen bestuur. Daarin staat het volgende te lezen: "Terwijl de kwaliteit van de jaarrekening van het algemeen bestuur vorig jaar was verslechterd, is zij in het onderzochte boekjaar gestabiliseerd. Net zoals het voorbije jaar geeft die rekening echter nog altijd geen getrouw beeld van de financiële toestand en de vermogenstoestand van het algemeen bestuur."

Nu, collega's, over de woorden "getrouw beeld" wordt soms nogal licht overgegaan, maar een getrouw beeld is een fundamenteel uitgangspunt en staat eigenlijk boven alle andere boekhoudbeginselen. De vereiste van getrouwheid van het beeld van de jaarrekening vloeit voort uit de algemeen aanvaarde boekhoudprincipes en de daaruit voortvloeiende waarderingsregels.

Het Rekenhof zegt dus eigenlijk, door te stellen dat er geen getrouw beeld is, dat de federale Staat de algemeen aanvaarde boekhoudkundige principes en de daaruit voortvloeiende boekhoudkundige waarderingsregels zelf niet correct toepast.

U begrijpt dat wij deze rekeningen over 2019 dan ook niet zullen goedkeuren.

Het Rekenhof schrijft verder nog dat voor bepaalde rubrieken heel wat verrichtingen niet of onjuist in de rekeningen geboekt worden. Dat geldt vooral voor de materiële en immateriële vaste activa, de voorraden, de fiscale vorderingen en de financiële middelen.

Wat de fiscale ontvangsten betreft, is de FOD Financiën ondanks de oprichting van een werkgroep ad hoc met het Rekenhof er niet in geslaagd de overgang te maken naar de boeking op basis van vastgestelde rechten, die eigenlijk sinds 1 januari 2017 al verplicht is.

Het Rekenhof benadrukt daarnaast dat door het gebrek aan kennis en beheersing van de boekhoudverrichtingen bij de departementen geen structurele oplossingen kunnen worden gevonden voor de problemen die het Rekenhof sinds de opstart van het FEDCOM-project heeft aangegeven.

Zo passen de departementen de instructies van de Federale Accountant bij de jaar- of maandafsluitingen onvoldoende en niet eenvormig toe.

Mevrouw de staatssecretaris, in uw schriftelijk antwoord op onze vragen hierover antwoordde u dat de FEDCOM School ondertussen tot een soort online webinar wordt omgedoopt. Allemaal goed voor ons, maar we kunnen uw kabinet alleen maar oproepen om toch een tandje bij te steken.

Het Rekenhof heeft ook een duidelijke opdracht voor de regering. De toepassing van de notie van vastgesteld recht en de verantwoording van de boekhoudverrichtingen zijn verbeterpunten. De interne vorderingen en schulden zijn onvolledig geëlimineerd. Tot slot blijft het

nistration générale pour l'année 2019. La Cour des comptes constate dans ce document qu'après une dégradation en 2018, la qualité des comptes annuels de l'administration générale s'est stabilisée mais qu'ils ne donnent toujours pas une image fidèle de la situation financière et patrimoniale de l'administration générale. Ce faisant, la Cour des comptes suggère donc que l'État fédéral n'applique pas correctement les principes comptables généralement admis. Par conséquent, nous n'approuverons pas les comptes de l'année 2019.

D'après la Cour des comptes, pour certaines rubriques, de nombreuses opérations ne sont pas, ou pas correctement, enregistrées dans les comptes. C'est surtout le cas pour les immobilisations corporelles et incorporelles, les stocks, les créances fiscales et les liquidités.

En ce qui concerne les recettes fiscales, le SPF Finances n'est pas parvenu à réaliser la transition vers la comptabilisation en droits constatés. Le manque de connaissance et de maîtrise des opérations comptables ne permet pas de dégager des solutions structurelles aux problèmes que la Cour a identifiés depuis le lancement du projet Fedcom. Ainsi, les départements ne suivent pas suffisamment et uniformément les instructions du Comptable fédéral lors des clôtures annuelles et mensuelles. La secrétaire d'État a indiqué que la Fedcom School va être transformée en un genre de webinaire en ligne. Je veux bien, mais davantage d'efforts devront être consentis.

La Cour des comptes indique également que l'application de la notion de droit constaté et la justification des écritures comptables doivent être améliorées. L'élimination des créances et dettes internes est incomplète, le cadre législatif et réglementaire demeure

wetgevend en regelgevend kader onvolledig en zijn de huidige maatregelen van interne beheersing ontoereikend.

U bent van plan om wetgevende en regelgevende initiatieven te nemen om de kwaliteit en de betrouwbaarheid van de rekening structureel te verbeteren. U zei in de commissie ook dat u, indien nodig, gebruik zult maken van de mogelijkheid om geldboetes op te leggen aan de diensten die niet aan hun verplichtingen voldoen. Wij zullen uw wet- en regelgevende initiatieven in die zin de komende maanden dus zeker in het oog houden.

Uw voorganger, de heer Clarinval, was er zich reeds van bewust dat bepaalde aanbevelingen sinds meerdere jaren door het Rekenhof worden geformuleerd, geherformuleerd en steeds opnieuw worden geformuleerd. Hij gaf de FOD BOSA dan ook de opdracht om een actieplan op te stellen en op te volgen.

Wij hebben daarover in de commissie al heel wat vragen gesteld. U hebt ons ondertussen een uitvoerig schriftelijk antwoord bezorgd. Ik wil u trouwens bedanken voor die uitvoerige en duidelijke antwoorden. Dat is een goede en correcte manier van samenwerken met het Parlement.

U liet ons weten dat in het kader van dit actieplan de afgelopen weken en maanden overleg werd gepleegd tussen de FOD BOSA en de verschillende betrokken administraties. De opmerkingen van het Rekenhof voor de rekeningen van 2018 en 2019 vormen de eerste werkpunten en prioriteiten in de voorbereiding van de certificering.

Zoals gezegd tijdens de commissievergadering, zal hieraan de komende weken en maanden door alle betrokken instellingen en in overleg met het Rekenhof intensief worden gewerkt.

Ik wil tot slot benadrukken dat wij dit dossier vanuit de oppositie in de komende maanden zullen blijven opvolgen, zeker richting de certificering eind dit jaar. Wij kijken al uit naar het vervolg van dit dossier.

15.02 Marco Van Hees (PVDA-PTB): Chers collègues, nous ne sommes pas ici dans le cadre d'un budget. Cela a donc moins d'intérêt. Cependant, il est intéressant de noter certaines remarques interpellantes de la Cour des comptes par rapport à ces comptes 2019. La Cour des comptes constate finalement que la situation n'est pas vraiment meilleure que celle des comptes de l'année 2018 pour ce qui est de leur gestion.

Je communiquerai quelques citations de la Cour des comptes.

"La Cour constate une nouvelle fois que, si des problèmes particuliers ont été résolus dans les comptes annuels 2019, les observations fondamentales concernant les comptes annuels des années précédentes n'ont pas donné lieu à une amélioration significative." Constat assez affligeant!

"Le comptable fédéral a autorisé que des droits constatés soient rattachés à l'exercice 2019 après le 31 janvier 2020", alors que les comptes annuels donnent une image plus fidèle de la réalité économique. La Cour souligne une nouvelle fois que cette pratique

incomplet et les mesures actuelles de contrôle interne sont insuffisantes. La secrétaire d'État souhaite améliorer structurellement la qualité et la fiabilité du compte en infligeant si nécessaire des amendes aux services qui ne respectent pas leurs obligations. Son prédécesseur, M. Clarinval, avait déjà demandé un plan d'action en raison de ces mêmes avis récurrents et elle-même a déclaré que des concertations ont eu lieu ces derniers mois à ce sujet entre le SPF Stratégie et Appui et les administrations concernées. Nous continuerons dans les prochains mois à suivre ce dossier depuis les rangs de l'opposition.

15.02 Marco Van Hees (PVDA-PTB): Hoewel we hier niet over een begroting debatten, is het toch vermeldenswaard dat volgens het Rekenhof de rekeningen in 2019 niet beter zijn beheerd dan in 2018. Het Hof stelt vast dat er weliswaar een aantal problemen zijn opgelost maar dat de fundamentele opmerkingen van de voorbije jaren niet tot een verbetering hebben geleid. Dit is hemeltegend! Het Hof wijst erop dat het strijdig is met de wet van 22 mei 2003, dus met de basis-principes van de Rijkscomptabiliteit, om na 31 januari 2020 vastgestelde rechten aan het boekjaar 2019 te hechten. De FOD Financiën kan hier dus geen

est contraire à la loi du 22 mai 2003. On ne respecte donc pas les principes fondamentaux de la comptabilité d'État. Le SPF Finances, par exemple, ne peut pas garantir l'image fidèle du compte général 2019 parce que les droits constatés ne sont pas encore tous repris dans la comptabilité.

"Nous n'avons pas encore de vue sur le patrimoine de l'État". Dans toute société, il y a un bilan et un compte de résultats. Cela devrait être la même chose pour ce qui est de la comptabilité de l'État, mais "le bilan 2019 n'est toujours pas fondé sur un inventaire complet des avoirs, droits et obligations etc. Une image complète de la situation patrimoniale de l'administration générale aurait dû être disponible le 31 décembre 2016. Elle ne l'était toujours pas au 31 décembre 2019". C'est un certain retard; ou encore cette autre constatation: "Le SPF Mobilité confirme qu'aucun terrain ou bâtiment n'a été repris au bilan", tout simplement!

Imaginez des sociétés qui feraient la même chose, ce serait assez interpellant!

Fait peut-être nettement plus grave: la Cour des comptes relève une erreur au niveau de la TVA, d'un montant de trois milliards d'euros. Une erreur de trois milliards d'euros, excusez du peu! Le SPF Finances était au courant de cette différence, mais il ne l'a pas corrigée en temps voulu.

De telles erreurs sont bien évidemment très interpellantes, de sorte que nous ne pourrons pas soutenir ces comptes. On comprend que la majorité soit un peu obligée de le faire. Peut-être que la N-VA, qui était aux affaires en 2018, est également obligée de les soutenir. Je suppose que ses membres suivront leur logique pour l'année 2019.

Nous avons eu une discussion en commission avec Mme la secrétaire d'État à propos des comptes de 2018. Quelles sont les causes de cette situation? On peut comprendre que la secrétaire d'État s'engage à faire en sorte que les choses changent dans le bon sens, et on ne pourrait d'ailleurs pas attendre autre chose. Toutefois, pour que les choses puissent changer, il serait utile de s'interroger sur les causes de ces anomalies, à défaut de quoi il sera plus difficile d'apporter des solutions.

À cet égard, j'avais émis une hypothèse – que la secrétaire d'État ne semblait pas partager – selon laquelle les manques de personnel, les coupes sombres effectuées dans les services du personnel public sous les précédents gouvernements - il s'agit en effet d'une politique et d'une hémorragie qui ne datent pas d'hier – pouvaient constituer une piste sur laquelle se pencher pour déceler la cause des problèmes.

Malheureusement, le gouvernement actuel ne semble pas vouloir rompre avec cette logique de coupes sombres dans les effectifs de l'État. On a calculé que 5 000 emplois étaient amenés à disparaître sous cette législature selon les économies programmées.

J'avais suggéré à Mme la secrétaire d'État de se pencher sur cette piste pour voir pourquoi ces problèmes existent. Or, elle n'y croyait pas trop. Elle était un petit peu sceptique sur cette explication. On sait que les libéraux sont un peu moins sensibles à la question du

getrouw beeld van de algemene rekening garanderen omdat niet alle vastgestelde rechten hierin al zijn opgenomen.

Het Hof stelt dat het nog geen zicht heeft op het patrimonium van de Staat. Zoals in elke vennootschap zou de Rijkscomptabiliteit in een balans moeten worden opgenomen maar de volledige inventaris van de tegoeden, de rechten en verplichtingen van de algemene administratie, die eigenlijk al op 31 december 2016 beschikbaar had moeten zijn, was er nog altijd niet op 31 december 2019! Bovendien bevestigt de FOD Mobiliteit dat er geen enkel terrein of gebouw in de balans is opgenomen!

Indien bedrijven hetzelfde zouden doen, zou men moord en brand schreeuwen! Erger nog, het Rekenhof wijst op een fout van 3 miljard euro op het vlak van de btw, waarvan de FOD Financiën op de hoogte was, maar die door die overheidsdienst niet tijdig gecorrigeerd werd.

Wij kunnen aan deze rekeningen ons zegel niet hechten, maar begrijpen dat de meerderheidspartijen, en misschien zelfs de N-VA, die in 2018 deel uitmaakte van de regering, verplicht zijn om dat te doen.

In de commissie hebben wij de oorzaken van de huidige situatie met de staatssecretaris besproken. Zij heeft zich ertoe verbonden die situatie te verbeteren. De regering lijkt echter niet te willen breken met de inkrimpingen van het overheidspersoneel. Tijdens deze legislatuur zouden er 5.000 banen moeten verdwijnen.

Het is genoegzaam bekend dat de liberalen een tikkeltje minder gevoelig zijn voor de kwestie van het overheidspersoneel. In het verslag van het Rekenhof wordt er nadrukkelijk op gewezen dat het personeelstekort een rol gespeeld heeft, aangezien de Federale Ac-

personnel public. On constate toutefois, dans le rapport de la Cour des comptes, qu'il y a quand même une petite mention, peut-être représentative d'un problème plus fondamental, dans laquelle il est souligné que le manque de personnel a joué un rôle. Cet exemple est repris à la page 93: "Le comptable fédéral organisait ces dernières années une session d'information annuelle au sujet de la clôture des opérations et du rapportage. En raison notamment de l'effectif réduit du service, il a supprimé la session d'information pour la clôture annuelle des comptes 2019 et l'a remplacée par une présentation transmise par courriel."

On se dit en quelque sorte que ce personnel n'est pas assez formé que pour gérer convenablement la comptabilité de l'État mais, lorsque le comptable fédéral veut organiser une formation, on constate qu'il n'y a pas assez de personnel, ne fût-ce que pour suivre la formation. Donc, s'il n'y a pas assez de personnel pour suivre la formation, imaginez ce qu'il en est pour mettre en place ce qu'on aurait appris à cette formation! Voilà donc un peu la conclusion que nous tirons par rapport à cela. Madame la secrétaire d'État, évitez de continuer dans ces coupes de personnel car cette situation est catastrophique et elle risque encore de se dégrader plus dans les prochaines années.

La présidente: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)
Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.
 De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles **Bespreking van de artikelen**

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion.
 (Rgt 85, 4) (**1718/1**)

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) (**1718/1**)

Le projet de loi compte 12 articles.
 Het wetsontwerp telt 12 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.
 Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 à 12 sont adoptés article par article, ainsi que les tableaux A à I annexés.
De artikelen 1 tot 12 worden artikel per artikel aangenomen, evenals de bijgevoegde tabellen A tot I.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.
 De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

- 16 Projet de loi portant introduction d'une taxe annuelle sur les comptes-titres (1708/1-7)**
- 16 Wetsontwerp houdende de invoering van een jaarlijkse taks op de effectenrekeningen (1708/1-7)**

Discussion générale **Algemene bespreking**

La discussion générale est ouverte.
 De algemene bespreking is geopend.

De heren Ahmed Laaouej en Wouter Vermeersch, rapporteurs, verwijzen naar hun schriftelijk verslag.

countant, met name wegens de beperkte personeelsformatie van de dienst, de informatiesessie over de jaarlijkse afsluiting van de rekeningen 2019 geannuleerd heeft. Mevrouw de staatssecretaris, u moet ophouden met in het personeelsbestand te snijden, want de toestand is nu al rampzalig!

16.01 Joy Donné (N-VA): Mevrouw de voorzitster, mijnheer de minister, wij hebben al veel gedebatteerd over dit thema. Ik heb soms de indruk dat we al aan de derde effectentaks toe zijn. We zijn er al drie maanden mee bezig. Ik zal het vandaag minder hebben over de techniciteit en de juridische kwaliteiten. Daarover hebben we het in de commissie al zeer uitgebreid gehad. Ik zal mij proberen te beperken tot een aantal politieke lijnen, waarvan ik denk dat het belangrijk is dat die nog eens, een laatste maal, in herinnering gebracht worden.

Zoals u weet, mijnheer de minister, vinden wij de eventuele invoering van een dergelijke taks buiten het kader van een grote fiscale hervorming niet opportuun, omdat de belastingdruk in België al dermate hoog is dat een nieuwe belasting alleen kan in het kader van een globale hervorming, waarbij er een shift is en in het geheel een belastingverlaging.

Men vergeet ook vaak dat beleggers al zwaar belast worden in België. In 2020 noteerden we 3,8 miljard euro aan inkomsten uit de beurstaks, effectentaks en roerende voorheffing.

De taks moet er absoluut komen. Het is een van de eerste daden van deze regering geweest, omdat de regering een signaal wil geven. Dat signaal blijkt echter veel diffuser te zijn dan aanvankelijk verwacht. Als wij naar u luisteren en de tekst over de taks lezen, dan gaat het over een budgettaire doelstelling, een belasting die op rekeningen wordt geheven en op geen enkele manier met draagkracht te maken heeft.

We hebben de collega's van de meerderheid in de commissievergaderingen gehoord in de eerste en de tweede lezing. Ik zal niet alles daaruit citeren, maar er is toch een duidelijke rode draad in te ontwaren. Het gaat namelijk om een taks die erop gericht is om de sterkste schouders, de rijksten, extra te laten bijdragen in het kader van deze crisis. Mij lijkt het dan ook zeer moeilijk om voor het Grondwettelijk Hof, wanneer het deze tekst zal moeten beoordelen, vol te houden dat dit een louter budgettaire tekst is. Dat is van belang voor de overlevingskansen van deze tekst, want er zal waarschijnlijk wel iemand naar het Grondwettelijk Hof stappen.

Er is een tweede bewering die wordt gedaan. Laten wij nu even ingaan op het feit dat de taks een extra bijdrage vraagt van de sterkste schouders. Als dat effectief de bedoeling van de regering is, dan blijkt al snel dat die doelstelling helemaal niet wordt bereikt door het insluiten van al die rechtspersonen. De allergrootste vermogens ontspringen de dans en door alle rechtspersonen zonder onderscheid te viseren, worden ook lokale besturen en grote universitaire instellingen geraakt, hun ziekenhuis inclusief. Dit zijn allemaal actoren die in deze crisis al hun steentje bijdragen. Tot slot zal indirect – u ontkent dat wel, maar dat blijkt toch – ook de kleine belegger onder meer via de tak 23-producten, waarvoor u geen uitzondering wenst te maken, worden geraakt. Daarnaast zal de gewone belegger die niet investeert in tak 23-producten ook onrechtstreeks worden geraakt, want het aanbod van financiële producten waarin belegd wordt, zal armer en armer worden. Vandaag staat er een artikel in *The Financial Times* over Amsterdam, dat de plaats van Londen aan het innemen is als de grote speler voor het beleggen in aandelen. België gaat achteruit op dat vlak en deze taks zal daar zeker geen goed aan doen.

16.01 Joy Donné (N-VA): Pour la N-VA, la mise en place d'une taxe sur les comptes-titres en dehors d'une grande réforme fiscale n'est pas opportune. La pression fiscale est déjà élevée en Belgique. Instaurer un nouvel impôt doit aller de pair avec un shift fiscal et une diminution globale des taxes.

Les investisseurs sont déjà lourdement taxés en Belgique mais cette taxe supplémentaire doit être mise en place et le sera. Le signal donné par le gouvernement est toutefois plus diffus qu'escompté. Il semble surtout poursuivre un objectif budgétaire, qui n'a rien à voir avec les moyens financiers des individus. Cette taxe vise à ce que ceux qui ont les reins les plus solides contribuent davantage dans le cadre de la crise. Il me semble en tout cas difficile de soutenir devant la Cour constitutionnelle qu'il s'agit uniquement d'une taxe budgétaire.

Le prétendu objectif qui est de laisser les épaules les plus larges payer davantage n'est pas atteint. Les plus grosses fortunes restent hors de portée. En visant toutes les personnes morales sans discernement, les pouvoirs locaux et les grandes universités, y compris leurs hôpitaux, sont en outre visés. Indirectement, le petit épargnant sera aussi impacté par le biais des produits de la branche 23. L'offre de produits financiers se réduira comme une peau de chagrin. Alors que le quotidien anglais *The Financial Times* appelle déjà Amsterdam la nouvelle Londres sur le plan des placements financiers, la Belgique régresse.

Cette taxe est certes considérée comme une forme de fiscalité équitable et juste, mais ce n'est pas ce que nous observons quand nous analysons la manière dont cette taxe a été conçue. Cinq enfants qui héritent et possèdent en indivision 1 million d'euros doivent payer la taxe. Mais quelqu'un

Een andere bewering die wordt gedaan, is dat het gaat om een rechtvaardige of eerlijke fiscaliteit. Ik heb het sowieso al moeilijk met de gezwollen terminologie van eerlijke of rechtvaardige fiscaliteit, maar als wij de taks en de manier waarop zij wordt uitgewerkt, bekijken, dan zie ik die rechtvaardigheid toch niet overal. Wij zien dat duidelijk bij de verantwoording van de drempel van 1 miljoen euro en de ongelijke behandeling die dat oplevert bij een onverdeeldheid. Wat is er bovendien eerlijk aan een situatie waarin vijf kinderen die in onverdeeldheid zitten, bijvoorbeeld in het kader van een erfenis, en die ieder 200.000 euro hebben, de effectentaks zullen moeten betalen, terwijl iemand die vijf rekeningen heeft van 750.000 euro de taks niet zal moeten betalen? Ik zie niet in wat daaraan eerlijk of rechtvaardig is.

Ook de niet-tegenstelbaarheidsbepalingen en de strikte omkering van de bewijslast zijn problematisch en leiden tot ongelijkheid en tot situaties waarin de goedmenende belastingplichtige zonder verhaal blijft ten aanzien van de fiscus.

Als voorbeeld noem ik de belastingplichtige die zijn aandelen omzet in aandelen op naam. Daarbij kan de belastingplichtige een perfect legitiem doel nastreven, namelijk de verwerving van dubbel stemrecht in een beursgenoteerde vennootschap. Die omzetting zal echter als misbruik beschouwd worden en niet aanvaard worden. Wat is daar rechtvaardig aan?

Ik spreek dan ook liever van correcte fiscaliteit, waarmee ik fiscaliteit bedoel die de burgers gelijk behandelt, zonder discriminatie, en waarbij burgers die het goed voorhebben niet als fraudeurs worden bestempeld, maar de echte fraudeurs wel hard worden aangepakt. Dat is voor mij een correcte, rechtvaardige fiscaliteit, niet wat er hier nu voorligt, want in de nu voorliggende tekst blijft de goedmenende belastingplichtige zonder verhaal ten aanzien van de fiscus.

Een volgend punt is dat u probeert te maskeren dat het eigenlijk niet om een abonnementstaks gaat. Ik begrijp waarom u dat probeert te doen, want dat is de juridische grondslag op basis waarvan u hoopt dat de tekst niet door het Grondwettelijk Hof vernietigd zal worden. Deze effectentaks moet worden voorgesteld als een abonnementstaks, maar wij hebben in de commissie aangetoond dat het geen abonnementstaks is. Het maakt immers wel degelijk uit of het om een inwoner of een niet-inwoner gaat, eveneens is de hoedanigheid en dus ook de draagkracht van belang. U moet daarom goed motiveren waarom u vanaf een bepaald bedrag iemand wel viseert, maar onder dat bedrag niet. Die motivering voldoet niet.

U voelt volgens mij ook aan dat deze taks intrinsiek dezelfde problemen kent als de vernietigde effectentaks. Het is niet omdat de problemen affirmatief worden ontkend, dat ze niet ingebakken zitten in de wettekst. De niet-tegenstelbaarheid in de antimisbruikbepalingen moet dat alleen maar maskeren. Mijn vrees is niet zozeer dat de taks vernietigd kan worden, wel vrees ik wat er daarna komt. In die zin hebben we ook al signalen gekregen. Paul Magnette heeft onlangs namelijk gezegd dat er in dat geval een progressieve vermogensbelasting moet worden ingevoerd. In de commissie voor Financiën hebben wij daaromtrent enkele dagen geleden de heer Piketty gehoord. Jaarlijkse taxaties tot 3 % op het vermogen, ik wil het niet

qui détient cinq comptes sur chacun desquels 750 000 euros sont déposés ne sera pas tenu de l'acquitter. Est-ce juste? Les dispositions relatives à la non-opposabilité et à la stricte inversion de la charge de la preuve aboutiront à des deux poids deux mesures.

Le contribuable bien intentionné risque de se retrouver dans des situations où il n'aura aucune possibilité de recours contre l'administration fiscale. Une conversion en actions nominatives peut avoir un but parfaitement légitime, mais elle sera considérée comme un abus. Je préfère plutôt une fiscalité correcte, qui traite tous les contribuables de manière égale, qui ne traite pas les contribuables de bonne foi de fraudeurs et qui sanctionne lourdement les véritables fraudeurs.

Le gouvernement tente de masquer qu'il ne s'agit pas d'une taxe d'abonnement. C'est en effet par ce fondement juridique qu'il s'efforce de légitimer cette loi auprès de la Cour constitutionnelle. Mais argumenter sur les raisons pour lesquelles une personne est visée à partir d'un montant déterminé ne suffit pas. Je pense que le gouvernement n'ignore pas que la présente taxe présente intrinsèquement les mêmes problèmes que la taxe sur les comptes-titres précédemment annulée. Je ne crains pas tant l'annulation de la taxe que ce qui suivra. Le président du PS, M. Magnette a déjà mentionné un impôt progressif sur la fortune et M. Piketty a été invité à la commission des Finances. Je ne veux pas d'un impôt sur la fortune pouvant aller jusqu'à 3 %.

Ensuite, il y a le signal envoyé aux acteurs internationaux. Le ministre s'en est pris aux sociétés belges qui placent leurs liquidités excédentaires sur un compte-titres et mettent temporairement des fonds à la disposition d'un membre du groupe à l'étranger. Ce faisant, le

zien.

Ik wil het ten slotte nog hebben over het signaal dat deze taks geeft aan internationale spelers en investeerders. Ik heb dat in de tweede lezing ook al gedaan. U hebt heel fors uitgehaald naar Belgische vennootschappen wanneer deze overtollige liquiditeiten willen beleggen op een effectenrekening en hiertoe tijdelijk geld ter beschikking stellen van een buitenlands groepslid, dat op verzoek of aanwijzing van de Belgische vennootschap tot het aanhouden van een effectenrekening bij een buitenlandse instelling overgaat.

U hebt daarop gezegd dat de administratie krachtdadig zal optreden met de algemene antimisbruikbepaling. U gaat hier voorbij aan het vrij verkeer van kapitaal en diensten in de Europese Economische Ruimte. Er was een tijd dat het Belgische beleid trachtte overtollige liquiditeiten binnen multinationals naar België te halen, maar deze taks is een duidelijk signaal dat België niet meer de plaats is voor het financieel beheer van buitenlandse vermogens. We moeten dan ook niet verbaasd zijn als de buitenlandse investeringen in ons land zouden terugvallen.

Ik wil besluiten met een woord over politieke vernieuwing. Dat is toch het modewoord waarmee deze regering van start is gegaan. Wij hebben in het begin alle ministers gehoord, die zeiden dat ze openstaan voor suggesties, ook van de oppositie, om hun teksten beter te maken. Wij hebben in de commissie over de twee lezingen heen geprobeerd, wetende dat die taks er toch zou komen, om die elementen in de tekst aan te scherpen en te verbeteren waarvan wij vonden dat ze de rechten van de belastingplichtigen zouden schaden.

Ik denk dat wij daarover heel constructieve voorstellen hebben gedaan, op een technische manier en heel redelijk en rustig uitgelegd, maar er werd meer tijd gestoken in het zoeken naar mogelijke antwoorden en manieren om toch maar niet te moeten meegaan in de amendementen en suggesties van de oppositie, in plaats van toe te geven dat zo'n amendement de robuustheid van de tekst zou verbeteren.

Ik ben er zeker van dat, misschien niet alle maar toch een aantal amendementen uw tekst zeker beter en robuuster zouden hebben gemaakt, niet alleen ten aanzien van het Grondwettelijk Hof, maar ook voor de positie van de belastingplichtige ten aanzien van de fiscus. Dat betreurt ik misschien nog het meeste van al. Ik begrijp dat wij qua ideologie verschillen. Dit is een linkse regering en wij zijn een centrumrechtse partij, maar dat de hand die wij op dat vlak hebben uitgestoken niet wordt opgenomen, betreurt ik nog het meeste.

Het zal u dan ook niet verbazen dat wij dit wetsontwerp met al zijn gebreken, niet zullen steunen.

16.02 Dieter Vanbesien (Ecolo-Groen): Mevrouw de voorzitster, collega's, tijdens de commissievergadering heb ik reeds aangegeven dat het voorliggend ontwerp een van de belangrijkste wetten zal zijn die wij tijdens de huidige legislatuur zullen goedkeuren, althans op het vlak van Financiën. Deze wet zal er immers voor zorgen dat de grotere vermogens ook een grotere bijdrage zullen leveren aan de samenleving.

ministre ne tient pas compte de la libre circulation des capitaux dans l'Espace économique européen. La Belgique n'est donc plus un lieu de gestion financière des avoirs étrangers. Les investissements étrangers dans notre pays vont sans aucun doute diminuer.

Nous avons fait des propositions constructives pour améliorer ce texte, sachant que la taxe serait de toute façon introduite. Malgré les nombreux discours de ce gouvernement sur le renouveau politique, il n'a jamais concédé que nos propositions rendraient le texte plus solide. Je comprends que nous ayons une idéologie différente, mais cela ne signifie pas que notre main tendue n'est pas la bienvenue. C'est peut-être ce que je regrette le plus.

Nous ne soutiendrons pas ce projet de loi.

16.02 Dieter Vanbesien (Ecolo-Groen): Ce projet de loi garantira que les patrimoines les plus importants apportent aussi une contribution plus conséquente à la société. Certains tenteront toujours de contourner la loi et certains tenteront toujours d'en

Bij de opmaak van een wet die aan de belastbare basis raakt en aan de principes over wie welk bedrag bijdraagt in onze samenleving, weten wij al vooraf dat twee fenomenen zullen opduiken. Ten eerste, zodra de wet een feit is, zullen sommigen op zoek gaan naar manieren om de wet te omzeilen. Zij zullen veel geld vragen om hun bevindingen te delen met hun klanten. Wij weten dat dit zal gebeuren. Ten tweede, wij weten ook dat, zodra de wet een feit is, mensen op zoek zullen gaan naar argumenten om het Grondwettelijk Hof te overtuigen de wet te vernietigen. Ook dat weten wij.

Net daarom is het zo belangrijk dat het advies van de Raad van State grondig wordt bestudeerd. Ik wil dan ook de minister en zijn team bedanken voor de heel uitgebreide ophelderingen, zowel in de memorie van toelichting als in de antwoorden op de vragen van de Raad van State en in de mondelinge toelichting die door de minister werd gegeven tijdens de commissievergaderingen. Het is een moeilijke evenwichtsoefening.

Ik ben ervan overtuigd dat wij een mooi evenwicht hebben gevonden. Natuurlijk kan men altijd pleiten voor aanpassingen, voor uitzonderingen voor bepaalde situaties of voor het opnemen van extra punten in de regeling. Elke gemaakte aanpassing kan echter tot gevolg hebben dat de wet minder robuust wordt en dat die fenomenen waarover ik het had een grotere kans op slagen krijgen, een grotere kans om de wet te ontwijken of een grotere kans dat de wet alsnog wordt vernietigd door het Grondwettelijk Hof.

Dat is net wat er is gebeurd met de effectentaks van de Tweedese regering enkele jaren geleden. Het toevoegen van uitzonderingen en het maken van aanpassingen hebben ervoor gezorgd dat die wet uiteindelijk werd vernietigd door het Grondwettelijk Hof. Ik heb erop gewezen dat er personen zijn uit de partij van de toenmalige minister van Financiën, de N-VA, die beweren dat het altijd de bedoeling is geweest dat de wet zou worden vernietigd. Dat was van bij het begin de intentie.

Dat is absoluut niet onze intentie. Het is de bedoeling van alle meerderheidspartijen dat we hier een eerste, duidelijke, recurrente bijdrage van de grotere vermogens installeren. Ik ben ervan overtuigd dat het resultaat van deze tekst conform het advies van de Raad van State is en dat die dus de toets van het Grondwettelijk Hof zal doorstaan. Het zorgt ervoor dat de grotere vermogens 400 miljoen euro zullen bijdragen, elk jaar opnieuw. Dat is niet niks. Velen doen daar kleinerend over, maar dat is niet niks. Dit is een belangrijke stap vooruit. Daarom zal de Ecolo-Groenfractie deze wet met plezier mee goedkeuren.

16.03 Wouter Vermeersch (VB): Mevrouw de voorzitster, collega's, ik neem u even mee terug in de tijd naar de begrotingsbesprekingen enkele dagen voor de kerstvakantie. De heer Piedboeuf zei toen het volgende over de effectentaks.

"Ce n'est pas une nouvelle taxe, c'est la résurrection de la taxe que nous avons conçue ensemble. Quand Georges-Louis Bouchez dit

obtenir l'annulation auprès de la Cour constitutionnelle. Raison pour laquelle l'avis du Conseil d'État a été étudié de manière approfondie. Le ministre s'est efforcé de répondre aux questions du Conseil dans l'exposé des motifs ainsi qu'en commission. L'ajout d'exceptions et d'adaptations ne fait qu'augmenter le risque que la loi soit annulée par la Cour constitutionnelle, comme ce fut le cas pour la taxe sur les comptes-titre du temps de la Suédoise. Certains membres de la N-VA affirment d'ailleurs que leur intention réelle a toujours été que la loi soit finalement annulée.

L'ensemble des partis de la majorité veulent aujourd'hui instaurer pour la première fois une taxe permettant de faire contribuer les grandes fortunes de manière claire et récurrente. Je suis convaincu que le texte est conforme à l'avis rendu par le Conseil d'État et qu'il résistera à l'examen de la Cour constitutionnelle.

Les grandes fortunes contribueront à hauteur de 400 millions d'euros par an. Beaucoup s'ingénient à dénigrer cette somme, mais elle est tout de même appréciable et elle représente un fameux pas en avant. Notre groupe se fera dès lors un plaisir de voter pour ce projet.

16.03 Wouter Vermeersch (VB): Au cours des discussions budgétaires, M. Piedboeuf a déclaré qu'aucune nouvelle taxe ne serait instaurée et que la taxe sur les comptes-titres n'était que la résurrection de la taxe qui avait été annulée. Je le cite:

"Het is geen nieuwe taks, het is de herrijzenis van de taks die we

qu'il n'y aura pas de nouvelles taxes, une chose est sûre, c'est que c'est sa volonté. Nous ne voulons pas de nouvelles taxes. Moi non plus, je ne veux pas de nouvelles taxes."

Collega Piedboeuf wordt tegengesproken op de eerste pagina van de memorie van toelichting bij dit wetsontwerp. Ik lees het even voor: "Het is niet de bedoeling om die vernietigde taks te remediëren in functie van het voormalde arrest, maar wel om een nieuwe taks in te voeren." Ik zal het nog even herhalen in het Frans, zodat de collega's van de MR het zeer goed begrijpen:

"L'objectif n'est pas de corriger la taxe annulée mais d'introduire une nouvelle taxe."

Het betreft hier een nieuwe taks, een nieuwe belasting. Het moet voor iedereen duidelijk zijn dat de effectentaks een nieuwe belasting is.

De liberalen wringen zich in alle bochten en semantiek om het maar niet over nieuwe belastingen te moeten hebben. Daarom hebben de liberalen het dan ook wijselijk over *la résurrection*, de verrijzenis van de effectentaks. Dat is op zijn zachtst gezegd nogal een verbloeming van de realiteit, collega's.

Wij zouden de effectentaks niet durven te bestempelen als een verrijzenis, maar veeleer als een soort opgewarmd lijk.

Minister Van Peteghem kreeg de ondankbare taak van de onderhandelaars die eerste effectentaks in zeven haasten op te lappen tot iets dat min of meer de juridische toets zou doorstaan. Vooral de haast om een extra belasting te kunnen innen, was daarbij blijkbaar belangrijk, belangrijker alvast dan een grondige voorbereiding.

De haast om de taks te allen prijs na enkele weken door te duwen, schept bij ons alvast weinig vertrouwen en zorgt ook voor onzekerheid, en dat is nu net wat we in deze harde economische tijden allesbehalve nodig hebben.

Eerste minister De Croo zei onlangs in *De Tijd*: "Er is nu vooral behoefte aan fiscale rust." Wel, vandaag doen we net het omgekeerde: de regering zaait fiscale onrust. Voor de ondernemers, de belastingbetalers in dit land, is dat natuurlijk bijzonder nefast. Als iets de toekomstige consumptie en groei hypothekert bij de relance, is het natuurlijk het vooruitzicht op nieuwe belastingen.

De dubbelzinnige passages in verband met de effectentaks zullen uiteindelijk tot veel discussie leiden tussen de fiscus, de belastingplichtigen en de banken. Op die manier lijkt het bijzonder onzeker dat de taks op kruissnelheid de beoogde 430 miljoen euro voor de begroting zal opbrengen.

De vraag is dus veeleer of de eerste Van Peteghentaks ofwel zal falen bij de juridische toets, ofwel een begrotingsflop zal worden. Daarom lijkt het ons dus beter te spreken van een opgewarmd lijk in plaats van een verrijzenis. Die verrijzenis is trouwens buiten de vurige

samen ontworpen hebben. Als Georges-Louis Bouchez zegt dat er geen nieuwe taksen komen, dan is dat wat hij wil. We willen geen nieuwe taksen."

Dans l'exposé des motifs, il est toutefois indiqué que "*het niet de bedoeling is om de vernietigde effectentaks te remediëren, maar wel om een nieuwe taks in te voeren*". Je cite à nouveau:

"*het is niet de bedoeling de vernietigde taks te remediëren, maar een nieuwe taks in te voeren*".

En conclusion, cette taxe sur les comptes-titres constitue clairement un nouvel impôt. Les libéraux trouvent tous les moyens possibles et imaginables pour ne pas devoir parler de nouveaux impôts.

Le ministre, Vincent Van Peteghem, s'est vu confier la tâche ingrate de faire de cette première taxe sur les comptes-titres un instrument juridiquement correct, et ce, en toute hâte. L'emprise à percevoir un impôt supplémentaire a clairement pesé davantage dans la balance qu'une préparation minutieuse.

Au moment précis où nous avons besoin de stabilité et de sécurité pour faire face à cette période difficile sur le plan économique, le gouvernement sème le trouble fiscal à tout va. Si une chose est susceptible d'hypothéquer la croissance future lors de la relance, c'est bien la perspective de nouveaux impôts. Les ambiguïtés que recèle cette taxe sur les comptes-titres susciteront de nombreuses discussions entre le fisc, les contribuables et les banques, rendant le résultat escompté plus qu'improbable.

La taxe sur les comptes-titres a toujours été une revendication socialiste, y compris durant les négociations en vue de la formation d'un gouvernement. L'été dernier,

tongen van links en de socialisten in de regering gerekend. Herinner u, 50 dagen na de verrijzenis daalden de vurige tongen neer.

Collega Donné zei het al, ook Paul Magnette daalde neer in een ondertussen berucht interview in *L'Echo*, en Magnette zette in het interview nog eens de puntjes op de i. Als de effectentaks de juridische toets van het Grondwettelijk Hof niet doorstaat, wil de PS-voorzitter toch doorzetten met een aangepaste versie van de nieuwe belasting en de tarieven nog eens fors verhogen.

Ondertussen zijn de vurige tongen echter ook op de socialistische vakbond neergedaald en begint ook het ABVV-FGTB de druk op te voeren over de effectentaks. Links zet dus keihard druk op de regering. Toen de PS en de N-VA afgelopen zomer een akkoord bereikten, zat daar trouwens ook een effectentaks bij, een vermogensbelasting die ook de kleine spaarder en de zelfstandige trof. Het is dus een duidelijke socialistische eis. Herinner u, dat was de liberalen afgelopen zomer een doorn in het oog. Zo leek het althans. Nu Open Vld het premierschap heeft kunnen verzilveren, van op de zevende plaats dan nog, voeren ze dezelfde socialistische eis vandaag echter in.

Open Vld mag dan wel officieel de eerste minister leveren, officieus leveren de PS en de FGTB met Paul Magnette de schaduw premier die het belastingbeleid van de regering bepaalt. De Parti Socialiste en niemand anders tekent uiteindelijk fiscaal de lijnen uit in dit land. Hoeft dat eigenlijk te verwonderen? Toen het regeerakkoord in oktober werd voorgesteld, viel vooral de wolligheid van de tekst op. Iedereen kon de tekst op zijn manier interpreteren. De MR en Open Vld orakelden dat er zeker geen nieuwe belastingen zouden komen, de PS en sp.a hadden het dan weer over een bijdrage van de vermogens, terwijl CD&V smeekte en bad om wat een eerlijke fiscaliteit heet.

Na vier maanden is het ondertussen echter steeds duidelijker dat de PS en de socialisten in de regering het beleid bepalen. Kijk maar naar de actualiteit, namelijk het pleidooi van de PS voor een relance zonder structurele en broodnodige hervormingen, de oproep tot een tobtaks, het veto tegen de verkoop van Ethias en het openbreken van de loonwet. De socialisten voeren de druk op en zetten de liberalen het mes op de keel.

De eerste effectentaks sneuveld voor het Grondwettelijk Hof; de tweede effectentaks, die hier vandaag voorligt, werd speciaal geconstrueerd om de toets van het Grondwettelijk Hof te overleven, niet om het best mogelijke beleid te voeren. In de coulissen van het Parlement staat Paul Magnette al met een derde versie van de effectentaks klaar. Hij wacht eigenlijk gewoon tot het Grondwettelijk Hof zijn werk doet.

De paars-groene regering heeft de mond vol van eerlijke fiscaliteit, maar raakt uiteindelijk niet verder dan gerommel in de fiscale marge. De nieuwe effectentaks is eigenlijk gewoon een opgelapte versie van de vorige.

Het is typisch Belgisch fiscaal loodgieterswerk. In elk geval is de effectentaks niet de hervorming van de fiscaliteit die wij nodig hebben. De effectentaks zal onze fiscaliteit niet eenvoudiger maken, maar juist ingewikkelder. De effectentaks van de regering-De Croo is niet alleen

il semblait encore que les libéraux ne céderaient pas, mais dès lors que l'Open Vld a réussi à monnayer le poste de premier ministre, les libéraux ont capitulé devant les socialistes. Officieusement, c'est, dès lors, le PS en la personne du premier ministre fantôme Paul Magnette qui dicte la politique fiscale de l'exécutif. L'accord de gouvernement était, par conséquent, un texte flou; libre à chacun de l'interpréter à sa guise. Il apparaît désormais toujours plus évident que ce sont les socialistes qui posent les jalons de la politique.

La première taxe sur les comptes-titres n'a pas passé la rampe de la Cour constitutionnelle. La deuxième a été construite spécialement pour survivre à l'évaluation de la Cour constitutionnelle, mais pas pour mener la politique optimale. Paul Magnette attend déjà en coulisses avec une troisième version de la taxe sur les comptes-titres. Le présent gouvernement arc-en-ciel ne cesse de parler de fiscalité équitable, mais ne réussit que quelques gesticulations dans la marge.

Il ne s'agit certainement pas de la réforme fiscale dont nous avons besoin. Cette taxe ne simplifiera pas notre fiscalité, mais la rendra au contraire encore plus complexe. Cette taxe n'est pas équitable mais stupide. La crise du coronavirus est instrumentalisée et utilisée comme prétexte pour faire passer une augmentation d'impôt et pour vendre un nouvel impôt structurel comme une mesure temporaire de crise. Il s'agit toutefois, de toute évidence, d'un impôt sur la fortune caractérisé qui vise non seulement les citoyens, mais aussi l'entrepreneuriat et les autres autorités dans notre pays. Il ne touche pas les riches, mais bien, indirectement, la classe moyenne. Pour la énième fois, on décourage l'épargne et les placements. Par-dessus le marché, on organise un nouveau

een vorm van symboolpolitiek, maar staat gelijk aan een hervorming die onze fiscaliteit nog complexer maakt en niet eerlijker. Daarom is de effectentaks geen eerlijke maar wel een domme belasting.

Het eerste, serieuze wetgevend werk van paars-groen leert ons wel een en ander. Ten eerste wordt de coronacrisis misbruikt als voorwendsel om een belastingverhoging door te duwen. Ten tweede wordt de coronapandemie misbruikt om een structurele, nieuwe belasting te verkopen als een soort tijdelijke crismaatregel, een ronduit misleidend verkoopspraatje. Ten derde gaat het om een onversneden vermogenbelasting, een duidelijk linkse eis, die niet alleen burgers, maar ook het ondernemerschap en andere overheden in dit land viseert. Wat wordt verkocht als een rijkentaks, raakt de allerrijksten niet, maar treft, zoals steeds, onrechtstreeks de middenklasse. De grote reikwijdte van de belasting is een regelrechte aanval op het ondernemerschap. Ten vierde wordt sparen en beleggen in tijden van historisch lage rentes voor de zoveelste keer ontmoedigd. Ten vijfde organiseren de paars-groene partijen met de effectentaks, die zo goed als elke andere overheid in dit land taxeert, een nieuwe transfer van Vlaanderen naar Wallonië. Het is duidelijk dat links en Wallonië in dit land mogen bepalen, maar dat Vlaanderen uiteindelijk de rekening moet betalen.

De regering probeert de kritiek op de effectentaks te onderdrukken door te stellen dat de nieuwe belasting zal gebruikt worden voor de financiering van de gezondheidszorg. Mijnheer de minister, u zei bij de voorstelling van de effectentaks aan de pers dat de middelen zullen dienen voor de extra uitgaven in de gezondheidszorg ten gevolge van de coronacrisis en de extra handen rond het bed van de coronapatiënten. In een interview in *De Zondag* op 17 januari van dit jaar vroeg journalist Paul Cobbaert u of er nu eigenlijk een eerlijke bijdrage komt van de sterkste schouders. U herhaalde: "De eerste stap is gezet. De effectentaks, dat geld is integraal voor de gezondheidszorg."

Mijnheer de minister, dat is natuurlijk de waarheid geweld aandoen. Het is ook laakbaar.

In de communicatie legt de regering de nadruk op zaken die door de huidige gezondheidscrisis naar voren komen, maar beide doelstellingen, het bijdragen van de sterkste schouders en de financiering van de gezondheidszorg, mogen door de Raad van State uitdrukkelijk niet worden gebruikt in de wetteksten waarover wij hier vandaag moeten stemmen. Zo niet dreigt opnieuw de vernietiging door het Grondwettelijk Hof.

Wat u doet in *De Zondag* is natuurlijk een ronduit misleidend verkoopspraatje. Het is geen correcte weergave van de geest van de effectentaks die wij hier goedkeuren. Corona wordt misbruikt om een nieuwe belasting door te duwen.

Een aantal partijen probeerden deze effectentaks ook als een solidariteitsbijdrage te verkopen, maar niets is natuurlijk minder waar. De effectentaks is ook helemaal geen solidariteitsbijdrage. In de oorspronkelijke motivering voor de taks verwees de regering nog naar solidariteit, maar ook volgens de Raad van State heeft de taks niets met solidariteit te maken. Elke verwijzing naar de solidariteit werd geschrapt en zonder enige schaamte werd een nieuwe motivering

transfert de la Flandre vers la Wallonie.

Le gouvernement répond aux critiques sur la taxe sur les comptes-titres en affirmant qu'il utilisera la nouvelle taxe pour financer les soins de santé. Dans *De Zondag* du 17 janvier, le ministre a qualifié cette initiative de premier pas vers une contribution équitable des épaules les plus solides. Ces propos sont destinés à travestir la vérité, ce qui est répréhensible. Les deux objectifs, faire contribuer les épaules les plus solides et financer les soins de santé, ne peuvent pas être utilisés expressément par le Conseil d'État dans les textes de loi. Ce n'est rien d'autre qu'un argument de vente. Le coronavirus est utilisé à mauvais escient pour faire adopter une nouvelle taxe.

Par ailleurs, la taxe sur les comptes-titres n'est pas non plus une contribution de solidarité. Le Conseil d'État ayant même fait supprimer toute référence à la solidarité, une nouvelle justification a été inventée sans aucun scr-

voor deze tekst verzonnen.

Deze regering wil *fake news* bestrijden, maar het is natuurlijk *fake news* om te poneren dat deze regering een nieuw systeem van solidariteit voor de redding van de gezondheidszorg invoert.

Het is ook indicatief voor de zwakte van deze coalitie. Uw regering heeft de mond vol over eerlijke fiscaliteit, maar is allesbehalve eerlijk over dit stuk fiscaliteit. Gerommel in de fiscale marge en een belastingverhoging moeten via een misleidend verkoopspraatje bij het grote publiek worden versleten. Wij hopen dat dit geen voorafname is van de nieuwe politieke cultuur binnen deze regering.

De meerderheidspartijen laten ook uitschijnen dat het hier om een rijkentaks gaat, maar het is uiteindelijk een platte belasting op de middenklasse. Mensen met een kunstcollectie van 10 miljoen euro worden op geen enkele manier extra belast, maar de taks sijpelt uiteindelijk wel door naar de middenklasse.

Wij zien drie manieren waarop die taks naar de middenklasse doorsijpelt.

Ten eerste, deze taks zet de begroting van heel wat organisaties en overheden onder druk, want ook die worden door deze nieuwe effectentaks geviseerd. Als ze hun begroting sluitend willen houden, moeten ze op zoek naar extra financiering. Nieuwe inkomsten en belastingen dus. Die belanden, zoals steeds in dit land, op kap van de middenklasse.

Ten tweede, niets belet deze of een toekomstige regering om het maximumbedrag van 1 miljoen euro te verlagen of het tarief van 0,15 % te verhogen.

Het regeerakkoord laat ook toe om de belastingen te verhogen bij elke begrotingsopmaak en bij elke begrotingscontrole. Waar ligt uiteindelijk straks de grens, collega's? Als deze wet van kracht wordt, kan met één pennentrek de bovengrens worden verlaagd of het tarief worden verhoogd en dan komen we natuurlijk opnieuw snel bij de middenklasse terecht.

Ten derde, ondertussen is gebleken dat de nieuwe versie van de effectentaks – het werd al aangehaald door collega Donné – indirect mensen met een vermogen van minder dan 1 miljoen euro zal treffen, omdat verzekерingsmaatschappijen die beleggingsproducten verkopen aan kleine spaarders die effectentaks zullen mogen doorrekenen.

Belgische verzekeraars halen dan ook heel zwaar uit naar de nieuwe effectentaks. Zij klagen de oneerlijke behandeling van kleine spaarders onder de nieuwe taks aan. Sinds de normale spaarboekjes bijna niets meer opbrengen, stellen bankiers aan hun kleine spaarders steeds meer alternatieven voor, zodat hun geld toch wat rendement zou opleveren.

Tak 23-fonden zijn zo'n typisch populair spaarproduct. Rechtstreeks zal de houder van een tak 23 onder 1 miljoen euro niet worden belast, maar de verzekeraar die de fondsen beheert, bundelt de beleggingen van meerdere klanten doorgaans wel op een effectenrekening en die staat uiteraard al heel snel op 1 miljoen euro.

upule. On peut donc parler d'infox. C'est également révélateur de la faiblesse de cette coalition. Le gouvernement ne cesse de parler de fiscalité équitable mais il ne s'agit ni plus ni moins que de gesticulations dans la marge fiscale et d'une augmentation d'im-pôts.

De plus, il ne s'agit pas en l'occurrence d'une "taxe des riches". Les collectionneurs possédant des œuvres d'art d'une valeur de 10 millions d'euros ne seront pas davantage taxés mais la taxe percolera en définitive vers la classe moyenne. La taxe va, en effet, mettre sous pression le budget de nombreuses organisations et autorités, lesquelles devront dès lors se mettre en quête de nouvelles recettes et donc de nouveaux impôts. Si la loi est adoptée, rien n'empêchera le gouvernement d'abaisser le montant maximum ou de majorer le taux.

De plus, les compagnies d'assurance qui vendent des produits de placement aux petits épargnants pourront facturer la taxe sur les comptes-titres. Les fonds branche 23, très populaires, sont par exemple regroupés sur un compte-titres qui atteint facilement le million d'euros.

Le silence des libéraux en dit long, mais la taxe en question créera des conditions de concurrence inégales au détriment des petits investisseurs et du secteur financier belge.

Les assureurs belges craignent que davantage d'épargnants belges vont opter pour le Luxembourg. Une concertation préalable avec le secteur aurait permis de l'éviter.

Zodra de effectenrekening meer dan 1 miljoen euro bedraagt, wordt ze het voorwerp van deze nieuwe belasting. De meeste fiscalisten die het wetsontwerp al zagen, laten er geen twijfel over bestaan: banken en verzekeraars die tak 23-producten aanbieden, zullen via de beheerskosten de effectentaks gewoon doorrekenen. In de praktijk betekent dit dat alle particuliere spaarders die in een tak 23-fonds beleggen indirect de effectentaks betalen, ook de kleinere spaarders die bijvoorbeeld 2.000 euro in een tak 23-fonds hebben gestopt.

De kleine spaarder wordt dus ook het slachtoffer van collateral damage. De liberalen bleven tot nu toe opvallend stil over het onrechtstreeks aanspreken van die kleine spaarders. De kleine spaarders zullen dus effectief het slachtoffer worden, tenzij zij natuurlijk naar bijvoorbeeld Luxemburg gaan. Buitenlandse verzekeringsinstellingen ontsnappen namelijk aan de taks.

Met deze taks wordt dus een ongelijk speelveld gecreëerd waar de kleine belegger en de Belgische financiële sector het slachtoffer van worden. Belgische verzekeraars vrezen dat meer Belgische spaarders zullen kiezen voor Luxemburg. Vandaag komt al ongeveer 30 % van de tak 23-producten in ons land uit in Luxemburg gevestigde verzekeringsondernemingen. Die verhouding zal door de effectentaks alleen maar toenemen.

Misschien moeten we met de NMBS opnieuw een couponnetjestrein inleggen naar Luxemburg. Fiscale toeristen kunnen dan met hun gratis Railpass van deze overheid de couponnetjestrein nemen naar Luxemburg om daar te gaan beleggen in tak 23-producten.

Voorafgaandelijk overleg tussen de sector en de minister van Financiën had kunnen zorgen voor een evenwichtige en gedragen wetgeving zonder nadelige impact op de Belgische economie en de financiële sector. Om een lang verhaal kort te maken: het zijn niet de superrijken die deze belasting zullen betalen, maar deze belasting zal onrechtstreeks op drie manieren doorsijpelen naar de middenklasse.

Het is niet alleen een belasting op de middenklasse, het is wel degelijk ook een belasting op het ondernemerschap. Het regeer-akkoord is amper vier maanden oud of het wordt al op twee cruciale punten gebroken.

Ten eerste, er zouden geen nieuwe belastingen worden ingevoerd, behalve in het kader van budgettaire discussies. Er werd dus van uitgegaan dat nieuwe belastingen pas ter sprake zouden komen bij de begrotingscontrole van maart 2021, maar vandaag en ook bij de programmawet keurden wij reeds verschillende directe en indirecte belastingen goed.

Ten tweede, er zou een eerlijke bijdrage komen van de personen met de grootste draagkracht, met respect voor het ondernemerschap, maar de nieuwe effectentaks viseert ook vennootschappen en zelfstandigen. Ondernemers zullen de effectentaks, geheel terecht overigens, zien als een extra belasting op ondernemen. Het effect werd al aangehaald door collega Donné: aandelen op naam worden niet geviseerd, maar heel wat ondernemingen hebben ook nog een spaarpot. Naast het kapitaal van de eigen onderneming zit die spaarpot vaak in beleggingen. Die ondernemingen waren al

Par ailleurs, il s'agit également d'un impôt sur l'entrepreneuriat. Deux promesses de l'accord de gouvernement, à savoir pas de nouvelles taxes et une contribution équitable des plus nantis, sont déjà bafouées après quatre mois. Pour les entrepreneurs, il s'agit d'un impôt supplémentaire sur l'entrepreneuriat, puisque de nombreuses entreprises ont placé leurs économies dans des produits d'investissement. Après la taxation sur les plus-values, les voilà confrontées en plus à cette taxe sur les comptes-titres.

Toutes les personnes physiques ou morales titulaires d'un compte-titres sont visées, c'est-à-dire entre autres les Régions, les Com-

onderhevig aan een relatief nieuwe meerwaardebelasting en daar komt de effectentaks dus nog eens bovenop. Normaal dienen die beleggingen om het veel te lage pensioen van zelfstandigen te compenseren, maar daarop zullen zij nu dus extra worden belast.

De fiscale loodgieterij en het fiscaal gerommel, terwijl heel wat ondernemingen vechten voor hun voortbestaan, vallen niet uit te leggen. Terwijl heel wat zelfstandigen en ondernemers op dit moment vechten voor hun zaak, bent u aan het rammelen met hun pensioen. Dit is geen solidariteitsbijdrage, maar eerder een aanval op het ondernemerschap.

Men viseert met deze belasting niet langer de personen, maar de effectenrekeningen zelf. Het gaat over elke natuurlijke persoon, maar ook elke rechtspersoon die een effectenrekening heeft. Dat betekent dus dat ook de Gewesten, de Gemeenschappen, de provincies, de intercommunales, de autonome gemeentebedrijven, de steden en gemeenten, de agglomeraties, de OCMW's, de ziekenfondsen, de universiteiten, de stichtingen, de vzw's enzovoort allemaal door deze belastingverhoging worden geviseerd.

De federale regering wil eigenlijk zowat elke andere overheid of instelling in dit land belasten. Ons lijkt het alleszins logisch dat de ene overheid geen belasting oplegt aan de andere.

De Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) zegt dat trouwens ook, en als titelvoerend burgemeester van De Pinte is die vereniging u wellicht wel bekend, mijnheer de minister. Als er nu één partij moet zijn die gevoelig is voor wat er leeft bij de lokale besturen, dan is dat toch CD&V? Een grote meerderheid van de CD&V-burgemeesters staat bijzonder kritisch tegenover deze paars-groene coalitie, wat u al wel weet. Wie kan hen ongelijk geven, als zij nu een van de eerste concrete beleidsdaden van deze regering zien?

Luc Sels, rector van de Katholieke Universiteit Leuven, was trouwens ook niet te spreken over uw nieuwe belasting. "Het is voor een universiteit met een groot ziekenhuis in dezelfde rechtspersoon bijzonder om een effectentaks te moeten betalen voor de financiering van uitgerekend de sociale zekerheid", zo schreef hij op Twitter, duidelijk verwijzend naar een soort vestzak-broekzakoperatie.

Die instellingen, vzw's en stichtingen sparen normaal gezien heel defensief. Aangezien spaarrekeningen zo goed als niets meer opbrengen, worden zij bijna verplicht om te beleggen via effectenrekeningen. Zij worden nu geconfronteerd met een extra belasting, zonder dat daar iets tegenover staat. Daarbovenop komen nog instapkosten, beurstaksen en de onzekerheid die met beleggen gepaard gaat.

De kans is klein dat de rente in de komende jaren opnieuw aanzienlijk zal stijgen. Beleggen blijft voor veel burgers en organisaties dus de beste optie om spaargeld te doen opbrengen. Maar het is ondertussen duidelijk dat beleggers het gat in de staatskas zullen moeten helpen dichtrijden. Eind januari bleek dat beleggers, vooral Vlaamse beleggers dan, ruim 3,8 miljard euro roerende voorheffing, beurstaks en effectentaks hebben betaald in 2020. De federale regering verwacht dat de beleggers in 2021 nog veel meer belastingen zullen betalen. Ze rekent op 3,9 miljard euro roerende

munautés, les intercommunales, les universités, les fondations et les ASBL. C'est également l'avis de la Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten.

Pour de nombreux citoyens et organisations, investir demeure la meilleure option pour rentabiliser l'épargne. Il est désormais évident que les investisseurs devront aider à colmater le déficit du Trésor public. Pour 2021, le gouvernement fédéral espère encaisser 3,9 milliards d'euros de précompte mobilier. Il va de soi que le rendement de la taxe sur les opérations boursières dépendra du climat boursier et du comportement des investisseurs, mais la taxe sur les comptes-titres devrait substantiellement gonfler ce montant. Il est, de plus, particulièrement dommage que l'investissement soit une fois de plus découragé.

Étendre cet impôt aux personnes morales de droit public et aux autorités constitue le nième transfert scandaleux en Belgique de l'argent de ceux qui sont économies vers ceux qui dépensent sans compter et accumulent les dettes. La majorité des titulaires de comptes-titres se trouve, qui plus est, de toute façon déjà en Flandre.

Cette réalité n'est pas conforme à l'esprit de la réforme de l'État, car cet impôt sur l'épargne des communes, des provinces et des entités fédérées constitue un nouveau transfert en faveur de la sécurité sociale fédérale qui n'est qu'un puits sans fond. Dans ce pays, c'est la gauche et la Wallonie qui décident, et le Flamand n'a qu'à payer.

Il ne s'agit pas – loin s'en faut – de la première tentative d'imposer davantage les grandes fortunes et il est déjà clair que l'exercice sera périlleux, tant sur le plan politique qu'au niveau juridique. Cette taxe a été annulée sous le gouvernement Michel I et l'actuelle est,

voorheffing dankzij een gedeeltelijk herstel van de dividendbetalingen. De opbrengst van de beurstaks zal uiteraard afhangen van het beursklimaat en het gedrag van de beleggers, maar de effectentaks moet daar dit jaar nog een flink schepje bovenop doen.

Die negatieve reclame en taksen door de effectentaks zijn natuurlijk nefast voor de vele soorten institutionele en particuliere beleggers die dit land rijk is.

Velen weten natuurlijk dat het plafond van 1 miljoen euro met een pennentrek kan worden verlaagd.

Het is dan ook bijzonder jammer dat beleggen alweer wordt ontmoedigd door een nieuwe belastingverhoging.

Dat publieke rechtspersonen en overheden deze belasting moeten betalen, is een zoveelste schandalige transfer binnen België. Het Vlaams Gewest, de provincies, de gemeenten en de OCMW's zullen moeten afdokken in de mate waarin zij een effectenrekening hebben ter waarde van meer dan 1 miljoen euro. Dat geld komt allemaal in de federale kas. De federale overheid is verantwoordelijk voor de inkomsten en uitgaven voor de sociale zekerheid, maar zal nu wel geld zoeken voor de financiering ervan bij onder andere de lokale overheden. De deelstaten en de lokale overheden zullen dus mee de federale sociale zekerheid financieren, wat opnieuw een transfer is van zij die spaarzaam zijn naar zij die alles verteren en schulden opbouwen.

Dat komt boven op het feit dat de meeste effectenrekeninghouders sowieso in Vlaanderen te vinden zijn en boven op het feit dat wij momenteel in een ongeziene sociale en economische crisis zijn beland. Elke overheid in dit land zal alle middelen nodig hebben om uiteindelijk een herstelbeleid te kunnen voeren. De regionale en lokale overheden worden door het federale niveau gemolken en beperkt in hun mogelijkheden om vrij te investeren, net nu dat absoluut noodzakelijk is.

Dat gaat in tegen de idee achter de staatshervorming. Via de achterpoort van een belasting op de spaarcenten van de gemeenten, de provincies en de deelstaten wordt nu een nieuwe transfer georganiseerd in de richting van de federale sociale zekerheid, die een bodemloze put is.

Dat de federale overheid nu ook de lokale en regionale overheden laat bijdragen om de federale put te dempen of iets minder diep te maken, is voor ons onaanvaardbaar. Het is duidelijk dat links en Wallonië in dit land mogen bepalen, maar dat Vlaanderen uiteindelijk de rekening moet betalen.

Collega's, in het verleden zijn al heel wat pogingen ondernomen om grote vermogens meer te beladen, zij het zonder al te veel succes. Het beladen van grote vermogens is niet alleen politiek maar ook juridisch niet erg evident.

De oorspronkelijke effectentaks werd door het Grondwettelijk Hof vernietigd. De Raad van State legt perfect bloot dat ook de nieuwe effectentaks kunst- en vliegwerk is. Om te kunnen verantwoorden dat aandelen op naam niet worden geviseerd, moest de belasting worden

selon le Conseil d'État, un véritable numéro d'acrobatie. Le Conseil se pose des questions quant à l'utilité du seuil de 1 million d'euros et de la mesure rigoureuse anti-abus alors qu'il ne s'agit en définitive que d'une mesure budgétaire.

À la suite des critiques formulées par le Conseil d'État, la taxe a été réformée de telle sorte qu'il ne s'agisse plus d'une taxe visant les riches ni d'une cotisation de solidarité, mais bien d'une augmentation d'impôt ordinaire. Le Conseil d'État estime que le choix en faveur d'un seuil d'un million d'euros est insuffisamment justifié et il existe un risque réel que la Cour constitutionnelle annule également cette taxe.

Les dispositions anti-abus retravaillées sont source de litiges entre les banques, les investisseurs et le fisc, ce qui pourrait également poser des problèmes si une partie décide de saisir la Cour constitutionnelle. La modification est une pilule amère pour les partis de gauche qui veulent des garanties que les plus nantis contribuent effectivement. Le Conseil d'État a torpillé cette ambition et selon les avocats fiscalistes, la disposition modifiée est purement kafkaïenne.

omgevormd tot een puur budgettaire maatregel. In dat geval vraagt de Raad van State zich echter af waarom een drempel van bijvoorbeeld 1 miljoen euro en ook een rigoureuze antimisbruikbepaling nodig zijn.

De kritiek van de Raad van State en de daaruit volgende aanpassingen zorgen ervoor dat de effectentaks geen rijkentaks meer is en ook niet langer een solidariteitsbijdrage. De kritiek van de Raad van State herleidt de effectentaks tot zijn essentie, een ordinaire belastingverhoging.

De drempel van 1 miljoen blijft het zwakke punt van deze effectentaks. De Raad van State vond dat de regering daarover geen overtuigende verantwoording gaf. De regering paste daarop de verantwoording aan, maar wij zijn alvast niet zeker dat die argumentatie zal volstaan. Voor ons is het risico zeer reëel dat het Grondwettelijk Hof de voorliggende effectentaks opnieuw zal vernietigen.

Ook de bijgespikerde antimisbruikbepaling lijkt aanleiding te geven tot bewistingen tussen banken, beleggers en de fiscus, wat tot problemen kan leiden als uiteindelijk iemand naar het Grondwettelijk Hof trekt.

De aanpassing van die antimisbruikbepaling is vooral een bittere pil voor de linkse partijen binnen paars-groen. Vooral de socialisten hamerden op strenge antimisbruikbepalingen om een voldoende hoge bijdrage van de sterkste schouders te garanderen. De Raad van State doorkruist die duidelijk linkse en socialistische ambitie. Volgens fiscale advocaten is de aangepaste antimisbruikbepaling in deze wettekst pure kafka. Behalve die fiscale advocaten zal uiteindelijk niemand beter worden van deze effectentaks.

Minister Van Peteghem moest dus kosten wat het kost een symbolische taks doorzuwen, terwijl alle voorzitters aan de onderhandelingstafel en ook de ervaren leden in de commissie voor Financiën en de ervaren leden in dit Parlement maar al te goed wisten dat de taks die hier vandaag ter stemming voorligt op heel wat juridische moeilijkheden botst.

Dat is het drama van een regering met zeven minipartijtjes en vier verschillende ideologieën, een regering die een paars-groen gedrocht heeft gebaard. Deze effectentaks is een blok aan het been en een politiek probleem aan het worden voor deze regering en het risico is heel reëel dat het Grondwettelijk Hof ook deze effectentaks zal vernietigen.

Vlaams Belang kan en zal dit wetsontwerp dus niet goedkeuren.

16.04 Steven Matheï (CD&V): Mevrouw de voorzitster, het begrip "rechtvaardigheid" is hier al gevallen. Voor CD&V is rechtvaardigheid belangrijk in alle aspecten, zeker ook in de fiscaliteit. Dat is ook in het regeerakkoord terug te vinden op tal van vlakken, inzake fiscale fraude, inzake ontwijkingsmechanismen, maar ook inzake deze taks. Wat voorligt, is één van de schakels in die rechtvaardige fiscaliteit. Het ontwerp zorgt voor een eerlijke bijdrage op effectenrekeningen. Niet zomaar op elke effectenrekening, maar wel op effectenrekeningen van een zekere omvang. Dit moet de algemene middelen ten voordele van de gezondheidszorg financieren.

Le ministre Van Peteghem devait donc à tout prix faire passer une taxe symbolique, alors que tous ceux qui sont un tant soit peu informés savent que le texte se heurtera à de nombreux obstacles juridiques. Tel est le drame d'un gouvernement qui regroupe sept mini-partis et quatre idéologies différentes. Cet avorton arc-en-ciel ne recevra pas notre soutien.

16.04 Steven Matheï (CD&V): Le CD&V considère que la justice est importante dans tous les domaines et certainement en matière de fiscalité. Les propriétaires de comptes-titres bien pourvus doivent contribuer. La contribution servira à financer les soins de santé. Afin de faire face à cette crise sanitaire, les autorités doivent tout mettre en œuvre, tant au

Het is natuurlijk een open deur intrappen. Vandaag worden wij geconfronteerd met de grootste gezondheidscrisis die onze generaties ooit hebben meegemaakt. Het openbare leven ligt stil. Met de vaccinatiecentra krijgen wij de grootste logistieke operatie sinds de Tweede Wereldoorlog. Om deze gezondheidscrisis het hoofd te bieden, moet de overheid natuurlijk alles uit de kast halen, zowel operationeel als financieel.

Van de overheid verwacht men dat zij de bedrijven financieel steunt en dat zij werknemers die getroffen zijn steunt, de kwetsbaren beschermt, en onze ziekenhuizen en gezondheidsmedewerkers een goede verloning en goede arbeidsomstandigheden geeft. Dat gaat allemaal niet vanzelf. Daar zijn zekere kosten aan verbonden. Ook inspanningen en tijd zijn daarvoor nodig. En ook geld. Als een overheid inspanningen doet voor de samenleving, moeten die natuurlijk gefinancierd worden. Daarom betalen wij allemaal belastingen en daarom kan een overheid ook een beroep doen op die personen en entiteiten die middelen hebben om extra bij te dragen. Het zijn precies de opbrengsten van deze jaarlijkse taks op de effectenrekeningen die deel zullen uitmaken van de inspanningen die nodig zijn om onder andere de huidige gezondheidscontext aan te pakken.

Laten wij kijken naar het wetsontwerp zelf. Het is duidelijk dat er een invoering is van een jaarlijkse taks op de effectenrekeningen van gemiddeld meer dan 1 miljoen euro. Wat is daar cruciaal? Wel, die taks zal geïnd worden via tussenpersonen. Het uitgangspunt is dat de aangifte, inhouding en betaling allemaal via die tussenpersonen zal verlopen, wat ook de implementatie en de uitwerking een heel stuk eenvoudiger maakt.

Daarnaast is het heel kenmerkend dat in deze taks de effectenrekening centraal staat, en niet de titularis, en dat de manier van aanhouden van de effectenrekening niet relevant is. Ook het aantal uitzonderingen is zeer beperkt gehouden. Daar is in de commissie uitgebreid op ingegaan. Uiteindelijk heeft de minister dan ook heel wat technische vragen en bekommernissen op een zeer uitgebreide manier beantwoord.

We kunnen dus spreken van een goed uitgebalanceerde taks, de effectenrekeningen staan centraal en het is relatief eenvoudig in praktijk om te zetten.

Naar aanleiding van de discussie in de commissie en hier is er in de media al een en ander verschenen over deze taks. Specialisten en krantencommentatoren spraken van de revival van de vernietigde effectentaks van Michel I. Wel, niets is minder waar. We hebben weer een taks die te maken heeft met effecten en er is dus wel een gelijkenis, maar deze taks werd technisch, juridisch en fiscaal helemaal herzien en opnieuw opgebouwd. Het is dan ook een abonnementstaks geworden, zoals de jaarlijkse taks op de kredietinstellingen en de verzekeringsondernemingen.

Daarnaast was het duidelijk niet de bedoeling om de vernietigde taks helemaal te remediëren, rekening houdend met het arrest, het was wel de bedoeling om een nieuwe taks in te voeren. De nieuwe taks heeft te maken met het aanhouden van een effectenrekening, die vormt de belastbare materie. Dat is heel anders dan de Zweedse

plan opérationnel que financier. Il est attendu du gouvernement qu'il soutienne les entreprises, soutienne les travailleurs touchés, protège les personnes vulnérables, paie convenablement les hôpitaux et les travailleurs de la santé et veille à leurs conditions de travail. Cela ne va pas de soi et c'est la raison pour laquelle les autorités font appel aux personnes et aux entités qui peuvent contribuer sans problème.

La taxe sur les comptes-titres qui dépassent 1 million d'euros en moyenne sera perçue par l'entremise d'intermédiaires. La déclaration, la retenue et le paiement passeront tous par ces intermédiaires, ce qui facilitera beaucoup l'exécution et la mise en oeuvre. C'est le compte qui importe, plus que le titulaire. Le mode de détention du compte-titre n'importe pas et le nombre d'exceptions est à dessein maintenu très bas.

Je dirais pour ma part qu'il s'agit d'un texte bien équilibré. Il est faux de prétendre qu'il s'agit d'une nouvelle mouture de la taxe sur les comptes-titres du gouvernement Michel qui avait été annulée. Il s'agit d'une taxe abonnement qui sera perçue chaque année. Nous n'avons pas davantage cherché à réparer la taxe annulée sur la base de l'arrêt. La taxe précédente se focalisait sur le titulaire, celle-ci se concentre sur le compte-titre. La nouvelle taxe vise de surcroît tous les instruments financiers sur le compte et n'opère pas de sélection comme le faisait la taxe Michel. Nous avons donc tiré des enseignements du passé.

La critique selon laquelle il s'agit en l'occurrence d'une taxe sur la classe moyenne dépasse l'entendement. La classe moyenne n'est pas si riche. Les communes et administrations locales qui ont un million d'euros sur le compte ne sont pas non plus très nombreuses.

effectentaks, want daar ging het over de titularis als belastbare materie. Daar is men op ingegaan, juist om eventuele toekomstige bezwaren te ondervangen.

De nieuwe taks viseert daarenboven alle financiële instrumenten op een effectenrekening. Ook dat vormt een contrast met de taks van de regering-Michel waarin er een selectie werd gemaakt. Ook dat dient eventuele bezwaren te ondervangen.

Kortom, dit wetsontwerp maakt duidelijk dat men geleerd heeft van het verleden. De taks is helemaal opnieuw opgebouwd en we zijn gekomen tot een gebalanceerde regeling, om ervoor te zorgen dat personen met een grote draagkracht een eerlijke bijdrage kunnen leveren.

Ik zei dat er in de aanloop naar deze besprekking al heel wat gezegd en geschreven is en ook vandaag hebben we hier weer kritiek gehoord. Er wordt in de eerste plaats gezegd dat dit een taks is op de middenklasse. Wanneer we spreken van een effectenrekening van minstens 1 miljoen euro, dan is dat wel een rare definitie van de middenklasse. Er wordt ook verwezen naar de gemeenten en de lokale besturen die hiervan het slachtoffer zouden worden. Ik kan u mededelen dat het aanhouden van een effectenrekening met meer dan 1 miljoen euro door een gemeente of een lokaal bestuur niet overal voorkomt, dat gebeurt niet standaard.

Er was ook veel kritiek op de robuustheid van de wet. De wet zou worden vernietigd, ze is niet robuust en niet goed genoeg geschreven. Dat is op zich een aan te nemen kritiek. De wet moet natuurlijk robuust zijn. Tegelijkertijd wordt er dan wel gezegd dat de schrappingen na bezwaar van de Raad van State weer moeten worden ingevoerd. Voor de openbare besturen zouden uitzonderingen gemaakt moeten worden. Voor vzw's zouden uitzonderingen gemaakt moeten worden. Als men dat doet, worden er juist argumenten bijeengesprokkeld om de taks te kunnen laten vernietigen.

Dan wordt natuurlijk ook het argument van de tak 23 aangehaald, waarop de geheven belasting een negatief effect zou kunnen hebben. Dat zou de theoretische mogelijkheid zijn als de aanhouder ervan die taks zou doorrekenen aan degene die de belegging heeft gedaan. Dan gaat het natuurlijk om 0,15 %. Iemand met een tak 23 van 1.000 of 2.000 euro wordt dus niet zwaar getroffen door deze taks. Het betreft hier 1,5 tot 3 euro per jaar voor die bedragen.

Aan de andere kant vinden sommigen dat het voorstel niet ver genoeg gaat en worden er alternatieve scenario's gelanceerd die veel verder gaan. Daar zijn dan wel een heel aantal juridische problemen mee. Het beginsel *non bis in idem* kan zo worden geschonden door een algemene, grote vermogensbelasting en er kan een inbreuk optreden tegen de federale loyaliteit. Bovendien zijn zulke zaken niet realistisch en niet goed implementeerbaar. Dat is deze taks nu net wel. Hij is niet alleen uitgebalanceerd, maar ook heel realistisch en makkelijk implementeerbaar. Er is rekening gehouden met de kritiek van het Grondwettelijk Hof. Dat zorgt niet voor 100 % garantie, maar de nieuwe taks is gebaseerd op een set van nieuwe principes die het niet meer vanzelfsprekend maken om de taks te laten vernietigen, dit in tegenstelling tot de vorige taks. Daarenboven is er toch ook een heel mooi rendement verbonden aan deze taks. Vanaf volgend jaar is

La loi doit être solide et je comprends, dès lors que ceux qui ne la jugent pas assez solide formulent des critiques à ce sujet. D'aucuns plaident en faveur d'exceptions pour les ASBL et les administrations publiques, mais cela donnerait précisément du grain à moudre à la Cour constitutionnelle. Les critiques à propos de la branche 23 doivent être nuancées, car cette taxe n'affectera pas lourdement l'investisseur qui a placé 1 000 ou 2 000 euros dans un produit de la branche 23.

D'autres, en revanche, estiment que la proposition joue petit bras et ils avancent des options qui vont nettement plus loin. Celles-ci soulèvent des objections juridiques, telles que la violation du principe du *non bis in idem* et de la loyauté fédérale. Ces options sont, en outre, beaucoup plus difficiles à mettre en œuvre.

Nous avons tenu compte des critiques de la Cour constitutionnelle et nous nous sommes efforcés, cette fois, de rédiger un texte capable de passer la rampe de la Cour.

Le rendement annuel de la taxe s'élève à 429 millions d'euros, un montant substantiel pour nos soins de santé. La perception rapide et aisée de la taxe est une bonne chose et elle pourra contribuer, de la sorte, directement à soulager les difficultés liées à la crise sanitaire aiguë.

Il existait assurément des alternatives, mais la question est de savoir si elles auraient pu également être mises en œuvre de manière aussi efficace. Le groupe CD&V soutiendra ce projet de loi.

dat 429 miljoen euro per jaar. Dat is niet niks. Dat is een echt structurele en wezenlijke bijdrage voor onze gezondheidszorg.

Ten slotte is die taks ook efficiënt en eenvoudig te innen. We hebben hier allemaal, stuk voor stuk, de mond vol van vereenvoudiging, van een goede dienstverlening, van minder paperassen en administratie. Deze taks kan via tussenpersonen snel en eenvoudig geïmplementeerd worden. Dat is nu juist nodig omdat de opbrengst ook deels zal dienen voor het acuut karakter van de gezondheidscrisis.

Waren er andere mogelijkheden vorhanden? Misschien wel, maar de vraag is of ze ook zo efficiënt en eenvoudig te implementeren zouden zijn.

Collega's, met dit wetsontwerp wordt een eenvoudige, efficiënte, snel te implementeren taks ingevoerd, met een significante opbrengst. Dat zal deel uitmaken van de inspanningen die nodig zijn om de gezondheidscrisis te ondervangen. Onze fractie zal dit wetsontwerp dan ook steunen.

[16.05] Marco Van Hees (PVDA-PTB): Madame la présidente, chers collègues, je suis assez stupéfait d'entendre les partis de la droite nationaliste plus ou moins extrême critiquer cette taxe sur la base de considérations qui me semblent vraiment à côté de la plaque.

J'entends la N-VA qui exprime toute sa peur du rouge qu'on pourrait trouver dans cette taxe, alors que cette dernière est, en fait, un copier-coller de la taxe que le ministre des Finances N-VA, Johan Van Overtveldt, avait fait passer sous le gouvernement précédent. On peut dire que Johan Van Overtveldt n'est pas vraiment un gauchiste; il est même un grand adepte de Milton Friedman, le père du néolibéralisme. Cette taxe qui avait donc été introduite par Johan ou Milton Van Overtveldt est, aujourd'hui, critiquée par la N-VA.

J'entends également le Vlaams Belang dire que ce sont les socialistes qui imposent la politique fiscale dans ce gouvernement, alors qu'il s'agit, comme l'a dit le collègue Benoît Piedboeuf, d'une résurrection de la taxe sur les comptes-titres du gouvernement Michel. C'est assez stupéfiant d'entendre ce genre d'aberration! Mais il faut bien que ce parti se raccroche à quelque chose.

La réalité, c'est que les libéraux n'ont jamais admis le principe qui consiste à taxer réellement les plus riches. Je me souviens de débats que j'ai eus avec Charles Michel, au début de la précédente législature, au cours desquels il a déclaré que le gouvernement était d'accord avec le principe d'une taxation plus juste, mais qu'il fallait voir sur la base de quelles modalités. Cela rappelle finalement le débat que nous avons eu, mardi, en commission des Finances, dans le cadre duquel M. Piedboeuf a dit qu'il était favorable à l'égalité des chances, ce à quoi M. Piketty lui a répondu qu'il était pour l'égalité des chances, sauf quand il faut essayer de la mettre en œuvre.

Force est de constater que les libéraux sont parvenus à imposer leurs trois balises dans ce dossier. Ces balises qu'ils avaient imposées pour la taxe sur les comptes-titres sous le gouvernement Michel, ils les ont à nouveau imposées ici. Ces trois balises consistent: premièrement, en une taxe purement symbolique; deuxièmement, en une taxe qui ne touche pas les toutes grandes fortunes; troisièmement,

[16.05] Marco Van Hees (PVDA-PTB): Het verbaast me dat de rechtse nationalistische partijen deze taks bekritisieren omdat die te 'rood' zou zijn terwijl het een copy-paste is van de taks die de N-VA-minister van Financiën Johan Van Overtveldt in het leven geroepen heeft. Het Vlaams Belang beweert dat de socialisten het fiscaal beleid bepalen terwijl de heer Piedboeuf zegt dat deze taks de verrijzenis is van de effectentaks van de regering-Michel. In werkelijkheid weigeren de liberalen de allerrijksten te belasten. Net zoals onder de regering-Michel hebben ze een louter symbolische taks opgelegd die de allerhoogste vermogens spaart en waarmee het bankgeheim nog steeds beschermd wordt omdat men weigert een vermogenskadastrale te voeren.

Ten tijde van de regering-Michel hadden we een taks van 0,15 %, die enkel voor effectenrekeningen gold. Deze regering voert nu precies hetzelfde in, enkele details niet te na gesproken. Hoe hebben de vier linkse partijen hun stempel kunnen drukken op de totstandkoming van deze tekst? Niet in het minst, want het eindresultaat is exact hetzelfde als ten tijde van de rechtse regering.

ment, en une taxe qui ne remet pas en cause le secret bancaire et qui n'implique pas la constitution d'un cadastre des fortunes. C'est la réalité de cette taxe.

On avait sous le gouvernement de droite, le gouvernement Michel, une taxe de 0,15 % qui ne visait que les comptes-titres. Sous ce gouvernement-ci, on a une taxe de 0,15 % qui ne touche que les comptes-titres. Oui, quelques modalités ont été apportées pour éviter l'annulation sur la base des mêmes éléments par la Cour constitutionnelle, même si d'autres éléments peuvent être mis en cause par la Cour, mais sur le fond, on a exactement un copier-coller.

On s'interroge. Qu'ont pesé les quatre partis de gauche de ce gouvernement dans l'élaboration de cette taxe, durant les débats? On peut comprendre qu'il faille faire des compromis quand on est dans un gouvernement qui mélange partis de droite et de gauche mais ici, quel a été le poids des quatre partis de gauche? Il est nul puisqu'on avait, avant, 0,15 % uniquement sur les comptes-titres et que, maintenant, on a 0,15 % uniquement sur les comptes-titres!

En commission, j'avais demandé à pouvoir entendre l'avis de Thomas Piketty et Paul De Grauwe sur cette taxe sur les comptes-titres. Paul De Grauwe est assez critique et on connaît la qualité de l'analyse de Thomas Piketty. C'est l'économiste, je pense, le plus réputé dans le monde sur la question de la taxation des grands patrimoines. C'est quelqu'un avec qui j'entretiens d'ailleurs une relation depuis longtemps sur ces questions. Bien avant qu'il n'ait écrit son best-seller, *Le Capital au XXIe siècle*, et dans le cadre de la réflexion que nous menions au PTB sur la taxation des grandes fortunes et notre proposition de taxe de millionnaires, j'avais eu des échanges avec lui pour avoir ses conseils très éclairés.

Je trouvais donc utile de pouvoir l'entendre sur la question de cette taxe sur les comptes-titres. Malheureusement, aucun parti ni de la majorité ni de l'opposition n'a soutenu ma demande. J'ai d'ailleurs été très étonné mardi d'entendre le collègue Ben Achour dire à Thomas Piketty combien il était heureux et fier de l'avoir en commission et qu'il était pour son groupe "une source d'inspiration majeure". Mais alors que je proposais d'inviter cette "source d'inspiration majeure" pour discuter de la taxe sur les comptes-titres, là, son groupe et tous les autres ont refusé la venue de M. Piketty.

Finalement, heureux hasard de calendrier, il y a deux jours, Thomas Piketty est tout de même venu, pas pour se prononcer sur la taxe sur les comptes-titres, mais – comme c'était prévu de longue date – pour donner un avis sur la taxe "corona" sur les multimillionnaires du PTB. Il s'agit d'une version "*one shot*", dans le cadre de la crise du coronavirus, de notre taxe sur les millionnaires, qui est une taxe annuelle, mais avec un taux plus élevé, puisqu'il s'agirait d'un taxe *one shot* pour faire face à la crise sanitaire. Cette taxe n'est pas simplement sur les comptes-titres et n'a pas un taux d'imposition ridicule, mais elle constitue un vrai impôt sur les grandes fortunes.

Nous avons donc eu la chance de recevoir Thomas Piketty qui est venu en commission pour donner son avis sur la proposition du PTB. M. Piketty étant quelqu'un d'intelligent et de bien informé, il s'est rendu compte qu'il y avait un débat fiscal sur la taxation des grandes fortunes, et que ce débat se cristallisait quelque part entre un vrai

Ik had gevraagd dat Paul De Grauwe en Thomas Piketty, die ik al geruime tijd kan waarderen, in de commissie gehoord zouden worden. De expertise van laatstgenoemde op het vlak van vermogensbelasting is bekend. Jammer genoeg vond geen enkele partij dat een goed idee, ook al gaf de heer Ben Achour toe dat de heer Piketty voor zijn fractie een inspiratiebron is.

Het toeval wil dat we zeer kort geleden de Franse econoom Thomas Piketty hebben kunnen horen, niet over de taks op de effectenrekeningen, maar over ons voorstel in verband met een coronataks voor de multimiljonairs, meer bepaald een eenmalige versie van onze miljonairstaks om de coronacrisis tegen te gaan.

De heer Piketty is zeer goed op de hoogte van het debat dat gaat over een echte belasting op grote vermogens, zoals door de PVDA voorgesteld wordt, enerzijds en de schijnbelasting van de regering anderzijds. De heer Piketty heeft de vergelijking gemaakt en is erg kritisch over de taks op de effectenrekeningen, waarvan hij het tarief (0,15 %) werkelijk zeer laag vindt. Hij voegt eraan toe dat men in Duitsland in 1952 een belastingtarief van 50 % had en in Japan zelfs een belastingtarief van 80 % in crisistijden. En dat waren vermogensbelastingen, geen inkomenbelastingen.

Een andere tekortkoming volgens hem is dat de aandelen die niet op een effectenrekening staan of het onroerend vermogen vrijgesteld zijn van de taks. Hij is van oordeel dat gelijke vermogens gelijk moeten worden belast, want anders ontstaat er een gevoel van fiscale onrechtvaardigheid.

De heer Piketty vindt dat de coronataks van de PVDA (5 % op vermogens van meer dan 3 miljoen euro) beter aansluit bij

impôt sur la fortune, tel que prévu dans la proposition du PTB, ou un faux impôt sur la fortune, tel que prévu dans le texte du gouvernement.

M. Piketty a fait les comparaisons qu'il fallait. Je pense que son avis est sans appel. Que nous dit-il? Il est très critique sur cette taxe sur les comptes-titres. Il nous dit d'abord que le taux de 0,15 %, "c'est vraiment pas beaucoup, ça ne va pas rapporter grand-chose" – je le cite. Il fait référence à l'Allemagne de 1952 où il y avait un taux de 50 %, ou même au Japon où il y avait des taux de 80 % dans des situations de crise.

Il s'agit de taux de taxation sur le patrimoine, et pas sur les revenus. On peut comprendre qu'un taux de taxation sur le patrimoine, ce n'est pas la même chose qu'un taux de taxation sur les revenus. Ce sont deux choses fort différentes. Mais lui parlait bien de taux de taxation sur le patrimoine.

Un autre souci à ses yeux, et qui rejoint nos critiques, est que tous les actifs ne sont pas visés. Les actions qui ne sont pas détenues sur un compte-titres ou le patrimoine immobilier seront exemptés. Il ajoute que tout cela est très regrettable car il faut à patrimoine égal un impôt égal, faute de quoi on rend difficile la construction d'un consensus. En effet, à partir du moment où les grandes fortunes y échappent parce qu'elles ont un type de patrimoine qui n'est pas visé par la taxe, cela crée un sentiment d'injustice au lieu d'avoir plus de justice fiscale.

Finalement, M. Piketty compare cette taxe comptes-titres à la taxe corona du PTB: un taux de 5 % qui s'appliquerait au-dessus de 3 millions d'euros. Il dit que cette taxe lui paraît plus de nature à développer une notion de fiscalité équitable, qui pourrait être adaptée au contexte actuel. Le rendement évalué est évidemment beaucoup plus considérable, sans être excessif. Le jugement de Thomas Piketty est sans appel par rapport à cette taxe factice.

Les deux problèmes principaux de cette taxe sont le patrimoine visé et le rendement symbolique. Presque tout est exclu de l'assiette imposable: les châteaux, les domaines de chasse – dont les propriétaires, qui possèdent des centaines d'hectares, font la loi comme au Moyen Âge –, les yachts, les jets privés, les bijoux, les antiquités, les œuvres d'art et, surtout, les actions nominatives.

Aujourd'hui, il y a trente milliardaires en Belgique contre un il y a vingt ans. Thomas Piketty explique cet accroissement des fortunes en disant que le rendement du capital est supérieur à la croissance de l'économie et que les riches deviennent donc toujours plus riches. Un impôt sur la fortune ne fera que limiter l'accroissement de ces fortunes et non les dilapider.

Tout cela n'est pas visé. Ces actions nominatives ne sont pas visées et, dès lors, les toutes grandes fortunes ne sont pas touchées par la taxe sur les comptes-titres, y compris certaines de ces grandes fortunes qui sont des mandataires du MR, que ce soit au Parlement bruxellois ou au Parlement wallon. Monsieur Piedboeuf, je vous rassure, je ne donnerai pas de nom. Ce n'est pas mon genre!

Pour la critique, ces actions nominatives n'étant pas touchées par la taxe sur les comptes-titres, je citerai M. Vanvelthoven, qui était député

het concept van een billijke fiscaliteit, die aan de huidige omstandigheden zou kunnen worden aangepast. Het geschatte rendement is veel hoger zonder daarom buitensporig te zijn.

De twee belangrijkste problemen van deze effectentaks zijn het vermogen waarop hij betrekking heeft en het symbolische rendement. Bijna alles is vrijgesteld van deze belasting: kastelen, jachtdomeinen, jachten, privéjets en vooral aandelen op naam.

België telt momenteel dertig miljardairs terwijl er twintig jaar geleden nog maar een was. Thomas Piketty wijt deze toename aan het feit dat het kapitaalrendement hoger is dan de economische groei en dat de rijken bijgevolg steeds rijker worden. Een vermogensbelasting zal de aangroei van die fortuinen alleen wat afremmen maar zal deze niet doen verdwijnen.

Aandelen op naam vallen buiten de scope van deze taks en bijgevolg worden de zeer grote vermogens niet belast, en de vermogens van sommige MR-mandatarissen dus evenmin!

De heer Vanvelthoven, die tijdens de vorige legislatuur sp.a-parlementslid was, zei dat de taks op de effectenrekeningen een vermeende vermogensbelasting was en dat de uitsluiting van aandelen op naam door de regering als gevolg zou hebben dat sommige grote vermogens wel en andere niet belast zouden worden.

Tijdens de vorige legislatuur vond de heer Laaouej nog dat de beslissing om effecten op naam niet te belasten omdat die instrumenten veleer voor investeringen in plaats van voor beleggingen gebruikt worden, een miskenning van de realiteit van effecten op naam inhield. Hij had het probleem toen goed begrepen.

sp.a sous la précédente législature. Celui-ci disait: "La taxe sur les comptes-titres est le préteur impôt sur la fortune du gouvernement. Or, dès le début, le gouvernement a clairement indiqué que les actions nominatives ne seraient pas soumises à cette taxe, ce qui a été critiqué tant dans la société que sur le plan politique, au motif que certaines grandes fortunes seraient taxées mais d'autres pas."

S'il le permet, je vais également citer notre collègue, Ahmed Laaouej qui, sous la précédente législature disait: "Le projet de loi exclut également du champ d'application de la taxe les titres nominatifs qui sont uniquement détenus dans un registre d'actions au motif notamment que ces instruments sont plus difficilement négociables et procèdent plus d'une logique d'investissement que d'une logique de placement. Or faire cette distinction, c'est méconnaître la réalité des titres nominatifs." J'applaudis M. Laaouej, en tout cas dans sa version de la précédente législature car il avait bien cerné le problème de la taxe sur les comptes-titres.

Aujourd'hui, effectivement, les syndicats et le monde associatif sont très critiques par rapport à cette taxe, notamment le Réseau pour la Justice Fiscale qui, dans un récent communiqué dit: "Cette taxe ne rencontre pas la revendication légitime d'une contribution significative de celles et ceux qui disposent de moyens financiers les plus importants, notamment pour soutenir le secteur de la santé. Seul le patrimoine mobilier et financier détenu via un compte-titres serait visé."

Je ne vais pas citer une nouvelle fois Paul De Grauwé, qui critique l'hypocrisie entourant cette taxe sur les comptes-titres et formule la même critique sur l'absence de taxation des actions nominatives.

Chers collègues, il y a tout de même un point que j'aimerais épinglez en rapport avec cette question, c'est la "contrevérité" du président du parti socialiste. Cette contrevérité a été répétée mardi en commission par notre collègue Ben Achour, qui disait que cette taxe sur les comptes-titres avait été instaurée parce que, en fin de compte, le patrimoine immobilier ne peut pas être inclus dans une taxe fédérale sur les fortunes car il relève d'une matière régionale.

Je pense que le collègue Laaouej ne s'aventurerait pas sur un terrain aussi mouvant parce qu'il est reconnu comme quelqu'un qui connaît la fiscalité. Les propos de M. Ben Achour constituent donc une contrevérité flagrante, car il est évident que le patrimoine immobilier peut faire partie du patrimoine visé par une taxe fédérale sur les grandes fortunes! Tous les spécialistes le disent. Il s'agit donc d'une manœuvre quelque peu douteuse pour tenter de justifier le fait que seuls les comptes-titres sont visés.

Ces propos sont un écran de fumée que je perçois comme un argument douteux. Cet argument est d'ailleurs contredit par la proposition du PS, qui a effectivement déposé dans ce Parlement une proposition de loi relative à une taxe sur la fortune qui vise l'ensemble du patrimoine, y compris les actifs immobiliers. Le PS se contredit donc lui-même par la proposition qu'il a introduite.

L'autre principale critique à l'égard de cette taxe est bien évidemment le rendement symbolique. Thomas Piketty parle de 0,15 %, ce qui est vraiment dérisoire. Et effectivement, les libéraux ont reconnu dès le

Van zijn kant zegt het Réseau pour la Justice Fiscale dat deze taks niet tegemoetkomt aan de eis om de sterkste schouders op een significante manier te doen bijdragen, meer bepaald voor de ondersteuning van de gezondheidssector.

De econoom Paul De Grauwé uit kritiek op de hypocrisie in verband met die taks.

De heer Ben Achour heeft in de commissie het fabeltje van de PS herhaald door te stellen dat die taks op de effectenrekeningen ingevoerd werd omdat het onroerend goed, een bevoegdheid van de Gewesten, niet in een federale vermogensbelasting opgenomen kan worden. Dat is een rookgordijn! Het onroerend goed kan uiteraard wel deel uitmaken van het vermogen dat door een federale vermogensbelasting geïssed wordt! De PS heeft overigens zelf een wetsvoorstel voor een vermogensbelasting ingediend waarin er met het volledige vermogen, en dus ook met de onroerende activa, rekening gehouden wordt.

De opbrengst van die taks is louter symbolisch. Dat hebben de liberaal overigens van bij het begin erkend. De enige bedoeling is dus het vergulden van de pil van andere maatregelen, die de werknemers en de bevolking wel zullen treffen.

Het bewijs dat het een symbolische taks betreft, is de geringe opbrengst (428 miljoen euro), die slechts 0,36 % van de door de federale Staat geïnde fiscale ontvangsten zal uitmaken.

Om te voorkomen dat het Grondwettelijk Hof de taks zal vernietigen, werd er een arsenal aan juridische technieken ingezet, die tot tegenstrijdigheden leiden. Aangezien men ervoor gekozen heeft om niet de personen, maar de effectenrekeningen te belasten,

départ – ce qui est d'ailleurs dommageable et hypocrite de la part des partis de droite de ce gouvernement – que l'objectif était purement symbolique. Le seul objectif était donc de faire passer la pilule des autres mesures qui, elles, vont toucher les travailleurs et la population.

La preuve du caractère symbolique de cette taxe est son rendement de 428 millions d'euros. En valeur absolue, cela peut paraître important si on n'est pas conscient des échelles budgétaires. Mais si l'on rapporte cela aux recettes fiscales prélevées par le pouvoir fédéral, on constate que cela correspond à 0,36 % des recettes fiscales prélevées – 0,36 % pour une partie des riches parce que les plus riches ne sont pas visés – et le reste est payé par la population.

Pour éviter une annulation par la Cour constitutionnelle, on a mis en place tout un arsenal d'arguments et de techniques juridiques pour faire passer les vessies pour des lanternes. C'est l'aboutissement le plus pernicieux de cette taxe. Au final, on a créé une usine à gaz qui génère elle-même ses propres contradictions. Parmi celles-ci, un effet collatéral sera de toucher des personnes qui ne sont pas du tout millionnaires, puisque l'artifice juridique consiste à dire que l'on ne va pas taxer les personnes, mais les comptes-titres via une taxe d'abonnement.

Par exemple, dans le cas d'un compte-titre d'un patrimoine de 1,2 million qui serait détenu par quatre frères et sœurs qui en auraient hérité de leurs parents, cela leur fait chacun un patrimoine de 300 000 euros. Ils seront malgré tout touchés par la taxe.

Un autre cas de figure est la branche 23 suffisamment épingle par la presse et de nombreux juristes. Ces assurances associées à un investissement financier à risque seront touchées par la taxe à partir du moment où les compagnies d'assurance utilisent des comptes-titres pour mettre en oeuvre ces assurances branche 23. Assuralia a déclaré que cela se répercuterait sur de petits épargnants qui, passant par la branche 23, seront touchés indirectement par la taxe comptes-titres.

C'est le summum, puisque les grandes fortunes ne seront pas touchées, tandis que les petits épargnants le seront. Or cette taxe nous avait été vendue comme visant les épaules les plus larges.

Par conséquent, vous comprendrez que nous ne pouvons pas soutenir ce texte qui, contrairement à ce qu'ont affirmé certains collègues, ne constitue pas un premier pas vers une taxation des plus riches. C'est un véritable enterrement de première classe de l'idée de la création d'un véritable impôt sur la fortune. Il s'agit seulement d'une taxe symbolique, qui permet de se dire: "Nous avons rempli notre travail. Maintenant, nous pouvons nous attaquer à la population." L'effet en sera donc contre-productif.

Comme je l'ai dit, cette taxe épargne les milliardaires et frappe de modestes épargnants. Pour cette raison, nous ne la soutiendrons pas et voterons contre.

16.06 Christian Leysen (Open Vld): Madame la présidente, c'est toujours un plaisir de parler après M. Van Hees. Cela permet de poser des balises entre l'extrême gauche et l'extrême droite, puisque la

zullen bijvoorbeeld vier kinderen die elk 300.000 euro erven die taks moeten betalen, terwijl ze geen miljonairs zijn. De kleine spaarders die voor een tak 23-product gekozen hebben, zullen ook onder de scope van de taks vallen, wanneer de verzekeraarsmaatschappijen voor die beleggingsverzekeringen gebruikmaken van effectenrekeningen. Assuralia heeft aangegeven dat de kosten zouden worden doorgerekend aan de cliënten.

Wij kunnen deze tekst niet steunen, want hij vormt zelfs niet de aanzet tot een belasting van de allerrijksten. Dit is een eersteklasbegrafenis van de vermogensbelasting. Deze pseudomaatregel zal contraproductief werken. Wij zullen een tegenstem uitbrengen.

16.06 Christian Leysen (Open Vld): Ondanks zijn flair en eruditie predikt de heer Piketty een on-

vérité se trouve au milieu.

Cela m'étonne de votre part, monsieur Van Hees, qu'un montant de 400 millions ne vous semble pas énorme. Vous aimez M. Piketty. Toutefois, malgré son flair et son savoir, il prêche une idéologie erronée et dangereuse – sans prétendre qu'elle le soit physiquement. Ceux qu'il conseille, à savoir les socialistes français, n'ont guère recueilli de succès. Ainsi, M. Hollande, qui avait prôné la fameuse idée d'un taux progressif de 75 % sur les revenus, n'a pas osé la renouveler. Surtout, il n'a pas osé se représenter en vue d'un nouveau mandat. Puis, M. Piketty a conseillé M. Benoît Hamon, leader du PS, dont le score aux élections présidentielles a atteint 6 %, avant d'enregistrer 3 % deux ans plus tard. Bref, je ne sais pas si c'est de bon conseil que de se référer à cet auteur.

Ik zal voorts even herhalen wat ik ook in de commissie gezegd heb. De effectentaks is een verbeterde versie van hetgeen tot stand gekomen is onder de vorige coalitie. Een schoonheidsprijs verdient de taks zeker niet. Weinig fiscale wetten verdienen er trouwens een. Er zullen steeds fiscalisten zijn die in het oor fluisteren dat er een probleem is. Zo konden we gisteren nog horen dat er een nieuwe fiscale niche uitgevonden is, waar de 200 miljoen euro aan achterstallige mijnwerkerspensioenen onder vallen, waardoor die niet belast moeten worden.

Hoe dan ook is het duidelijk voor iedereen dat het een beter onderbouwde tekst is. Laten wij eerlijk zijn, liberalen zijn nooit enthousiast over belastingen, maar het betreft hier een reeds ingevoerde bijdrage die een rechtsgeldige basis krijgt. 400 miljoen is niet weinig. Men kan nu discussiëren over de vraag welke schouders de lasten moeten dragen. Welnu, dat zullen de schouders zijn die dat ook kunnen. Wij vinden het niet leuk, maar alles in acht genomen is de regeling wel fair. De taks komt er met respect voor het ondernemerschap. Het betekent zelfs een aansporing om spaargeld in de reële economie te investeren.

Wij respecteren het woord dat wij gegeven hebben in het kader van het regeerakkoord.

Mijnheer de minister, ik reken er ook op dat uw collega's in andere dossiers evenveel vaart zetten. Zo moeten wij ook werk maken van de essentiële hervorming van de arbeidsmarkt. Wij kunnen de extra middelen voor de schatkist immers niet blijven halen bij de burgers. Ons maatschappijbeeld met bijkomende herverdeling kan alleen maar worden gerealiseerd als wij duurzaam de basis vergroten, als er meer mensen werken en wij uitkomen op een activiteitsgraad van 80 %.

Daarom zal onze fractie het wetsontwerp goedkeuren.

juiste en gevaarlijke ideologie. De Franse socialisten, die hij adviseert, hebben met zijn ideeën niet meteen succes geoogst: de heer Hollande heeft het progressief tarief van 75 % op de inkomsten weer ingetrokken en heeft zich niet opnieuw voor het presidentschap kandidaat gesteld; de heer Hamon kreeg tijdens de presidentsverkiezingen slechts 6 % van de stemmen om vervolgens bij de Europese verkiezingen tot 3 % van de stemmen weg te zakken.

Cette taxe sur les comptes-titres est une version améliorée du travail effectué par la coalition précédente, bien qu'elle ne mérite toutefois pas une médaille, comme c'est le cas pour la plupart des lois fiscales. À cet égard, les 200 millions d'euros d'arriérés de pensions des mineurs feraient partie, pour certains, d'une nouvelle niche qui ne devrait pas être taxée.

Il s'agit d'un texte mieux étayé et, bien que les libéraux ne soient jamais très enthousiastes à l'égard des impôts, il s'agit d'une contribution qui a déjà été introduite et qui doit maintenant recevoir une force juridique. Une taxe de 400 millions d'euros n'est pas insignifiante et, bien que nous ne nous en réjouissions pas, c'est, dans l'ensemble, un arrangement équitable qui incite même à investir son épargne dans l'économie réelle. Nous respectons notre engagement mais j'espère bien que d'autres dossiers, comme la réforme du marché du travail, seront gérés avec autant de dynamisme. Après tout, continuer à mobiliser les ressources supplémentaires nécessaires pour les caisses de l'État n'est possible que moyennant une augmentation de la base sur le long terme, c'est-à-dire un taux d'activité de 80 %.

Le groupe Open Vld approuvera ce projet de loi.

16.07 Benoît Piedboeuf (MR): Madame la présidente, je ne serai pas très long. Je souhaite simplement apporter quelques précisions. Finalement, dans cette sémantique, tout le monde a raison.

Comme l'a dit mon collègue, Steven Matheï, on a tiré les leçons du passé. On a tenu compte des remarques de la Cour constitutionnelle, notamment. Il s'agit d'une résurrection du concept. En effet, la cible est différente, la forme est différente et la base est différente. En ce sens, il s'agit effectivement d'une nouvelle taxe. Mais le concept existait. Et si j'ai parlé de résurrection de la taxe, c'est parce que nos collègues de la N-VA critiquaient cette taxe dont ils avaient conçu les principes avec nous. Donc, tout le monde a raison.

J'en arrive aux remarques de M. Marco Van Hees. Monsieur Van Hees, dire qu'il s'agit d'une recette dérisoire alors que cela permet de payer le Fonds blouses blanches, c'est quand même franchement scandaleux!

On honore ses saints comme on les connaît, monsieur Van Hees. Votre saint, c'est M. Piketty. Vous lui rendez hommage, c'est très bien! Mais, dans son exposé, il a fait aussi la démonstration de la capacité de sa vision confiscatoire. Il veut faire hériter tous les jeunes de 26 ans de 120 à 140 000 euros, et quand on lui demande comment il fait pour faire hériter tout le monde, il répond qu'il va capter l'argent un peu partout parmi ceux qui en ont. Ce faisant, celui qui aurait dû toucher un héritage d'un million d'euros, n'héritera finalement que de 600 000 euros parce qu'il aura dû payer une taxe de 400 000 euros pour que cet argent puisse être distribué. Cela ressemble un peu à une vision biblique de la distribution des pains! C'est du Robin des Bois! Si M. Piketty est votre saint, c'est votre droit. Saint Piketty, vous lui rendez hommage, c'est très bien!

Je dois vous avouer que je ne connaissais pas ce monsieur, et j'étais complexé de ne pas le connaître. Maintenant que j'ai fait sa connaissance, je suis guéri à tout jamais, même s'il est vrai que l'échange que nous avons eu était intéressant. Cela nous a permis de connaître sa vision.

Pour ce qui nous concerne, notre vision n'est pas confiscatoire. Elle est contributive, dans la mesure où c'est possible.

Cela dit, il s'agit effectivement d'un concept que nous avons conçu et qui est maintenant présenté, avec des arguments beaucoup plus solides, par le ministre. Nous allons, bien entendu, soutenir ce projet de loi. Et grâce au montant qu'on va aller chercher, on va payer le Fonds blouses blanches qui n'avait pas été financé. On avait décidé de la dépense, mais pas de la recette. Nous allons donc apporter notre soutien à cette recette.

16.08 Joris Vandenbroucke (sp.a): Mevrouw de voorzitster, mijnheer de minister, ik zal beginnen bij het belangrijkste: ik kan u verzekeren dat de sp.a-fractie het voorliggend wetsontwerp uiteraard zal steunen. Het zorgt er, amper vier maanden na het aantreden van de regering, voor dat de personen met de meeste draagkracht in onze samenleving jaarlijks 400 miljoen euro extra zullen bijdragen aan onze gezondheidszorg. Wij hebben de afgelopen maanden gezien hoe belangrijk de gezondheidszorg is om het hoofd boven water te houden tijdens deze aanhoudende gezondheidscrisis. Zij staat enorm onder

16.07 Benoît Piedboeuf (MR): We hebben de lessen uit het verleden en uit de opmerkingen van het Grondwettelijk Hof getrokken. Dit is een nieuwe versie van het concept, met een verschillend oogmerk, een andere vorm en een verschillende grondslag. De N-VA bekritiseert een belasting waarvan ze het principe samen met ons had uitgedacht.

Volgens de heer Van Hees is de opbrengst belachelijk laag. Wan-ner men weet dat daarmee het Zorgpersoneelfonds kan gefinancierd worden, dan is het schandalig om zo iets te beweren. De heer Piketty, aan wie u hulde brengt, heeft aangetoond dat hij alleen maar mensen geld afhandig wil maken: hij wil dat elke jongere van 26 jaar 120.000 euro krijgt, en dat geld moet worden gehaald bij al wie er heeft. Dat is de heilige Piketty oftewel Robin Hood! Wij willen de mensen geen geld afhandig maken, wij willen dat iedereen in de mate van het mogelijke bijdraagt.

Wij zullen dit solide concept dat door de minister voorgesteld wordt steunen en dankzij dat bedrag zal het Zorgpersoneelfonds kunnen worden gefinancierd.

16.08 Joris Vandenbroucke (sp.a): Il va de soi que le groupe sp.a soutiendra ce projet de loi. Les plus nantis dans notre société apporteront chaque année une contribution supplémentaire de 400 millions d'euros à nos soins de santé, dont l'importance a été démontrée de manière empirique.

druk, dus die extra bijdrage van 400 miljoen euro is meer dan ooit welkom en zij is nu welkom.

Ik ben blij dat collega Leysen het heeft aangehaald, het is inderdaad niet meer dan fair dat wij hiervoor de personen met de meeste draagkracht aanspreken, want dat is precies wat wij doen met een jaarlijkse taks van 0,15 % op effectenportefeuilles van meer dan 1 miljoen euro. Pro memorie – ik wil dat graag benadrukken, want sommigen zijn ziende blind – 80 % van de gezinnen in ons land heeft geen andere financiële activa dan een spaarrekening. Alle andere financiële activa zijn geconcentreerd bij de top 20 %-verdieners, bij het vijfde van de bevolking met de hoogste inkomens. Met de drempel van 1 miljoen euro maken wij daar dan nog eens een zeer kleine selectie van. Het gaat dus wel absoluut over een bijdrage van de allerrijksten in ons land. Ik ben bijzonder blij, mijnheer de minister, dat u daar zo snel werk van hebt gemaakt. Het zegt iets over de daadkracht van deze coalitie in crisistijd.

Het zegt ook iets over een deel van de oppositie. Ik heb het over dat deel dat zich situeert aan de extreme zijden van het politieke centrum, zowel links als rechts, dat met – ik kan het niet anders noemen – fake argumenten moet zwaaien om toch maar uitgelegd te krijgen waarom zij tegen zullen stemmen. Mijnheer Vermeersch, ik heb naar uw lang betoog geluisterd, maar daar zat nu eens nul coherentie in.

U bent begonnen met te stellen dat het regeerakkoord door de socialisten werd geschreven en dat de socialisten "met het mes op de keel" de rechtse partijen hun fiscaal programma doen slikken. Op het einde van uw betoog zegt u dat de linkse partijen in het zand hebben gebeten. Dat zijn twee verschillende standpunten in één betoog. Veel onthoud ik er dus niet uit.

Mijnheer Vermeersch, ik heb de verslagen – het gaat om twee lezingen – van de commissie er nog eens op nagelezen en daaruit blijkt dat het Vlaams Belang gewoonweg geen extra bijdrage wil van de meest vermogenden in dit land. Daar is het u om te doen.

Van de PVDA hoorden wij opnieuw een lang betoog. Het is duidelijk dat zij nog liever alleen in de woestijn blijven staan roepen, dan te stemmen voor een taks die jaarlijks 400 miljoen euro extra zal opbrengen voor onze gezondheidszorg, betaald door de rijksten in onze samenleving. *Il faut le faire.*

Welke argumenten gebruikt de oppositie, ter linker- en rechterzijde, om te proberen uit te leggen waarom zij dit wetsontwerp niet kunnen goedkeuren?

Een eerste argument handelt over de tak 23-levensverzekeringen. De oppositiepartijen voeren de kleine pensioenspaarder met een deelbewijs in de effectenportefeuille van een verzekeraar op. In theorie kan die kleine pensioenspaarder worden blootgesteld aan 1,5 euro kosten per 1.000 euro inleg, althans op voorwaarde dat de verzekeraar, die de taks inderdaad moet betalen, ertoe beslist om die taks integraal door te rekenen aan zijn klanten. Het klopt dat de verzekeringssector met die doorrekening gedreigd heeft toen die kwam lobbyen om onze tekst aan te passen op maat van de sector.

Collega's van Vlaams Belang en PVDA, u had ervoor kunnen kiezen

Cet argent est donc plus que jamais le bienvenu. M. Leysen a, à juste titre, qualifié cette contribution d'équitable, puisque nous levons une taxe annuelle de 0,15 % sur les portefeuilles de titres de plus d'un million d'euros. Ce seuil nous permet de ne viser que les plus riches. Je suis heureux que le ministre s'y soit attelé aussi rapidement. Il est symptomatique que tant les partis d'extrême droite que ceux d'extrême gauche avancent des arguments boiteux pour justifier leur vote négatif. L'exposé de M. Vermeersch a brillé par son incohérence.

En effet, d'une part, les socialistes auraient mis le couteau sur la gorge des partis de droite pour faire passer ce programme fiscal et d'autre part, les partis de gauche auraient mordu la poussière. Comprenez qui pourra. Il ressort toutefois des rapports de la commission que le nœud du problème réside dans le fait que le Vlaams Belang refuse toute contribution supplémentaire des personnes les plus riches. Sans parler du PTB qui préfère continuer à crier dans le désert plutôt que voter en faveur d'une taxe qui rapportera chaque année 400 millions d'euros de plus, déboursés par les plus riches, pour financer nos soins de santé.

Un premier argument avancé par l'opposition porte sur les assurances sur la vie de la branche 23 et elle cite, à cet égard, l'exemple d'un petit épargnant détenant une part dans le portefeuille de titres d'un assureur. En théorie, si l'assureur décide de facturer l'intégralité de la taxe à ses clients, cet épargnant paiera 1,5 euro par part de 1 000 euros. Cette menace a été, il est vrai, également agitée par le secteur des assurances et le Vlaams Belang et le PTB auraient alors pu arguer que l'épargnant en question paie déjà dix fois plus de frais au secteur, notamment de 4 à 6 % de frais

om de verzekeringssector van antwoord te dienen door voor te stellen dat die sector voor een keertje eens niet alle kosten doorrekent aan de klanten. De pensioenspaarders, waar het u zogenaamd om te doen is, betalen immers al minstens het tienvoudige aan kosten. De instapkosten voor een tak 23-verzekering bedragen immers 4 tot 6 % en de jaarlijkse beheerskosten bedragen 1,5 %, het tienvoudige van wat nu voorligt in de effectentaks.

U had de verzekeraars kunnen zeggen dat ze de kosten beter niet zouden doorrekenen, maar dat hebt u niet gedaan.

U had ook de optie kunnen lichten die deze coalitie licht. U moet maar eens kijken in het regeerakkoord. Daarin staat een passage waarin staat dat we de instapkosten en beheerskosten in kaart willen brengen en willen aanpakken. Daarvoor had u ook een voorstel kunnen indienen.

Wat hebt u gedaan? U hebt zich opgeworpen als de woordvoerders van Assuralia in plaats van de verdedigers van de pensioenspaarders. U bent gewoon de buikspreekpoppen van de verzekeringssector. Mijnheer Vermeersch, ik heb u in uw betoog letterlijk uit het persbericht van Assuralia horen citeren, dat er inderdaad mee dreigt om die taks door te rekenen.

Ik vraag mij af, collega's van de PVDA en Vlaams Belang, hoe u dat eigenlijk aan die kleine pensioenspaarder krijgt uitgelegd dat u zich verzet tegen een extra bijdrage, niet door hen, maar door het rijkste deel van de bevolking, om bij te dragen aan de kosten van deze gezondheidscrisis die iedereen treft en de kleine pensioenspaarder wellicht nog meer dan de rijksten die zullen bijdragen.

Hoe legt u uit dat u met geen woord rept over de kosten die zij elk jaar aan die verzekeraars moeten betalen? Meer zelfs, hoe legt u uit dat u het vanzelfsprekend vindt dat de effectentaks door de verzekерingsmaatschappijen integraal wordt doorgerekend? U vindt dat vanzelfsprekend.

De sector komt hier dreigen en lobbyen en de PVDA en Vlaams Belang zeggen: ze hebben gelijk, ze gaan dat doorrekenen, we moeten daar iets tegen doen en daarom gaan wij tegen die taks stemmen.

Ik vind dat waanzin. Ik weet niet welk belang u hiermee denkt te dienen, maar het is zeker niet het belang van de hardwerkende medeburger die een cent opzijzet voor zijn pensioen.

Collega's, wij van de meerderheid kunnen die mensen in de ogen kijken, want wij houden woord. Wij voeren uit wat wij vier maanden geleden op papier hebben gezet en dat is dat de meest vermogenden extra zullen bijdragen voor de gezondheidszorg van ons allemaal.

De collega's van uiterst links, van PVDA, hebben ons in bijna elke commissievergadering en ook vandaag om de oren geslagen met hun miljonairstaks. Mijnheer Van Hees, de collega's van PVDA zijn blijkbaar niet in staat om te erkennen dat 400 miljoen euro per jaar wel degelijk een substantieel bedrag is, elk jaar opnieuw. Dat betekent meer dan een miljard tegen het einde van de legislatuur extra voor onze gezondheidszorg.

d'entrée, auxquels il faut encore ajouter 1,5 % de frais de gestion annuels.

Qu'a fait M. Vermeersch? Il n'a ni abordé la répercussion des coûts ni déposé de proposition pour s'attaquer aux frais d'entrée et d'administration. Il joue au porte-parole d'Assuralia au lieu de défendre ceux qui épargnent pour leur pension.

Comment le PTB et le Vlaams Belang expliqueront-ils aux petits épargnants qu'ils sont opposés à une contribution supplémentaire qui doit être payée par la frange la mieux nantie de la population et non par ces petits épargnants, afin de contribuer aux frais de cette crise sanitaire, laquelle touche davantage les petits épargnants que les riches? Comment expliqueront-ils qu'ils semblent apparemment estimer aller de soi que la taxe sur les comptes-titres soit répercutée? Le secteur vient ici pour proférer des menaces et exercer des pressions. Le PTB et le Vlaams Belang lui donnent raison et votent contre la taxe. Ils ne servent pas, en agissant ainsi, les laborieux concitoyens qui mettent un peu d'argent de côté pour leur pension. Nous autres, membres de la majorité, nous tenons parole. Nous exécutons ce que nous avons mis sur papier voici quatre mois.

Lors de chaque réunion de commission, le PTB nous ressert sa taxe sur les millionnaires. Ce parti n'est visiblement pas en mesure de reconnaître que 400 millions d'euros par an représentent un montant substantiel. On aura ainsi collecté, au terme de cette législature, un montant supplémentaire d'un milliard d'euros pour les soins de santé. La taxation des portefeuilles de titres de plus d'un million d'euros ne touche qu'un pourcentage minime de la population. Le choix en faveur des portefeuilles de titres s'explique par le fait qu'ils sont enregistrés,

Collega Van Hees, u weet goed genoeg dat effectenportefeuilles van meer dan 1 miljoen euro belasten maar voor een minimaal percentage van de bevolking geldt. Dit gaat over de meest draagkrachtigen. Waarom doen wij dat via die effectenportefeuilles? Omdat die allemaal geregistreerd zijn, omdat wij weten van wie ze zijn en omdat wij tot twee cijfers achter de komma weten wat de waarde daarvan is, zodat wij snel en efficiënt die belasting kunnen berekenen en daadwerkelijk kunnen innen.

Vanaf nu, elk jaar opnieuw, 400 miljoen euro extra voor de gezondheidszorg en de Partij van de Arbeid zal daar tegenstemmen.

Mijnheer Vermeersch, ik heb u de PVDA horen bittreden, wat ik heel verrassend vond. Het klopt dat de meest vermogenden in dit land ook kastelen, jachten, jachtgronden, bossen, kunstcollecties en goedgevulde wijnkelders hebben. Dat klopt, maar kennen wij die vermogenscomponenten? U vindt het niet eerlijk dat die niet worden belast. U pleit dus voor een vermogenskadastrer. Dat is uw pleidooi dat ik net heb gehoord. U hebt letterlijk gezegd dat het niet eerlijk is dat mensen met een grote kunstcollectie niets moeten betalen. Wel, dat is een pleidooi voor een vermogenskadastrer.

Vandaag, in deze crisis, heeft onze gezondheidszorg extra financiering nodig. We hebben afgesproken dat de rijksten zullen bijdragen. We hebben gezegd dat we de effectenportefeuilles tot de laatste eurocent kennen en dat we al die vermogenscomponenten waarmee de PVDA zwaait niet kennen, laat staan dat we ze kunnen waarderen of er een belasting op kunnen heffen en snel kunnen innen.

Gisteren zal inderdaad een hoogdag geweest zijn voor u, collega Van Hees, toen we professor Piketty hoorden zeggen dat er in Duitsland vlak na de Tweede Wereldoorlog vermogensbelastingen werden geheven tot wel 50 %. Ik heb uw ogen zien twinkelen. U citeert de heer Piketty heel graag, maar dan vraag ik mij af waar u nu staat met uw lange exposés over de miljonairstaks. Ik heb het opgezocht. U hebt in het begin van deze legislatuur, in september al, het wetsvoorstel nr. 0397/001 tot invoering van een miljonairstaks ingediend.

Mijnheer Van Hees, ik vraag u of u ondertussen, bijna anderhalf jaar later, al iemand hebt gevonden behalve uzelf, om dat wetsvoorstel mee te ondersteunen. Bent u erin geslaagd om in die lange periode zonder regering, waarin wij onderling op zoek gingen naar meerderheden om voorstellen goed te keuren, in de commissie voor Financiën ook maar één voorstel in te dienen wat de steun genoot van een andere fractie dan de uwe? Mijnheer Van Hees, uw wetsvoorstel is al vanaf dag 1 een doodgeboren kind.

Nu komt u hier een hoorzitting met de heer Piketty na anderhalf jaar verkopen als een grote overwinning. Ik wens u proficiat. Wij hebben een hoorzitting gehad anderhalf jaar na het indienen van een wetsvoorstel waarvan iedereen weet dat het hier nooit zal worden goedgekeurd. Meent u nu echt dat er sinds gisteren ook maar iets is veranderd aan het feit dat u helemaal alleen staat te roepen in de woestijn?

ce qui nous permet de nous en servir d'emblée.

Il est vrai que les personnes les plus nanties possèdent également des châteaux, des yachts, des collections d'art et des caves à vin, mais connaissons-nous ces composantes du patrimoine? Ceux qui veulent également imposer ces éléments plaident pour un cadastre des fortunes. Nos soins de santé ont besoin de fonds supplémentaires aujourd'hui. Nous connaissons d'ores et déjà, au centime d'euro près, les valeurs des portefeuilles de titres, alors que nous ne connaissons pas les composantes du patrimoine que le PTB souhaite prendre en compte.

Qu'a obtenu M. Van Hees avec ses exposés interminables sur la taxe des millionnaires? Il a déposé une proposition de loi à ce sujet en septembre 2019. Cela fait déjà près de dix-huit mois que je lui demande s'il a déjà trouvé quelqu'un pour soutenir ce texte. C'est une proposition mort-née depuis le départ. L'audition de M. Piketty, un an et demi après le dépôt d'une proposition de loi dont chacun sait qu'elle ne sera jamais adoptée, est aujourd'hui revendiquée comme une victoire éclatante.

Entre-temps, le sp.a et pas moins de six autres partis ont signé un accord de gouvernement incluant des investissements supplémentaires substantiels: 4 500 recrutements dans le secteur des soins, 6 % d'augmentation salariale, 2 milliards d'euros de plus pour les soins, 2 milliards d'euros additionnels pour les pensions, de nouveaux investissements dans le rail, le recrutement de 1 600 policiers et une réforme fiscale ambitieuse axée sur la simplicité, l'efficacité et l'équité. Les multinationales devront payer un impôt minimum, la lutte contre la fraude fiscale passera à la vitesse supérieure. L'accès de l'administration fiscale aux soldes des comptes

Terwijl u ons al maanden bezighoudt met uw beschouwingen over een voorstel dat nul draagvlak heeft hier in het Parlement, heeft mijn partij, de sp.a, samen met zes andere partijen nog geen vijf maanden geleden haar handtekening geplaatst onder een regeerakkoord met forse extra investeringen. Het gaat om 4.500 extra personeelsleden in de zorg, 6 % loonopslag, 2 miljard euro extra voor de gezondheidszorg, 2 miljard euro voor de pensioenen, extra investeringen voor het spoor en 1.600 politieagenten. Ik kan zo nog doorgaan.

Wij hebben afgesproken dat wij een grote fiscale hervorming in de steigers zullen zetten, die gericht is op eenvoud, efficiëntie en rechtvaardigheid. Wij hebben afgesproken dat multinationals een minimumbelasting moeten betalen en dat ook de Googles, de Amazons, de Facebooks en de Apples dat moeten doen. Wij hebben afgesproken dat wij een turbo zullen plaatsen op fiscale fraudebestrijding. De toegang van de fiscus tot de saldi van binnenlandse rekeningen hebben wij al geregeld. Binnenkort stemmen wij over een wetsontwerp dat een einde maakt aan de fiscale regularisatie.

U durft nu hier komen beweren en ons verwijten dat er niets zou zijn veranderd sinds de vorige legislatuur. Ik kan de opsomming nochtans nog langer maken, indien u dat wenst.

Vandaag stellen wij een volgende realisatie van onze coalitie voor, de effectentaks. Er komt 400 miljoen euro extra, per jaar, voor de gezondheidszorg, betaald door de rijksten. Dat is een zeer concrete en snelle stap vooruit.

Collega Van Hees, waar effectief niets aan veranderd is vergeleken met de periode onder de Zweedse regering, is de positie van uw partij. Het is een positie van effectloze oppositietaal.

16.09 Wouter Vermeersch (VB): Mijnheer Vandebrucke, ik wil graag even reageren op een aantal van uw uitspraken.

Als u zegt dat ik geen coherent bezoek hield, dan hebt u niet goed geluisterd. Ik heb namelijk gezegd dat de PS en de sp.a in dit land het fiscaal beleid bepalen. Ik heb een aantal voorbeelden aangehaald, bijvoorbeeld de tobintaks maar ook het interview van Paul Magnette, waarin hij duidelijk al een derde versie van de effectentaks heeft geschatst.

Wat de antimisbruikbepaling betreft, heb ik gezegd dat de socialisten op dat vlak effectief in het zand bijten. U hamerde op strenge antimisbruikbepalingen, maar wat we in dit wetsontwerp krijgen is eigenlijk pure Kafka. U gaat voor de tak 23-producten immers verbieden om de kosten door te rekenen. Ik weet niet in welk economisch model u leeft, maar als die maatschappijen extra kosten maken, dan gaan zij die gewoon doorrekenen aan de klanten. Dat is een economische wetmatigheid, men kan die vanuit een doctrinaire socialistische visie wel miskennen maar het blijft een feit. Voorts heeft Vlaams Belang helemaal geen lessen over sociaal zijn te krijgen van de socialisten. Ik geef even een voorbeeld. Deze taks zal in het beste geval 400 miljoen euro opleveren voor de sociale zekerheid.

De leeflonen aan niet-Belgen kosten aan de sociale zekerheid alleen al 500 miljoen euro.

ouverts en Belgique a déjà été réglé, nous voterons prochainement sur la fin des régularisations fiscales. Comment, dans ces conditions, avoir le toupet de prétendre que rien n'a changé depuis le gouvernement précédent? La taxe sur les comptes-titres constitue une avancée de plus, concrète et rapide engrangée par cette coalition. La rhétorique d'opposition stérile du PTB est la seule chose qui n'a pas changé.

16.09 Wouter Vermeersch (VB): Mon argumentation était cohérente. J'ai déclaré que le PS et le sp.a définissaient la politique fiscale. Au sujet de la disposition anti-abus, j'ai déclaré que les socialistes mordaient la poussière. Répercuter des coûts supplémentaires relève simplement des lois économiques. Le Vlaams Belang n'a pas de leçons à recevoir des socialistes par rapport à ce qui est social. Cette taxe rapportera dans le meilleur des cas 400 millions d'euros. Les revenus d'intégration versés à des non-Belges coûtent 500 millions d'euros. Quel modèle social choisirait le Flamand moyen? Un modèle qui impose indirectement une taxe de 400 millions d'euros à de petits épargnants pour ensuite distribuer 500 millions d'euros au reste du monde? Ou le modèle du Vlaams Belang qui ne fait ni l'un ni l'autre? Le résultat des élections montre

Wel, ik durf hier buiten gaan en aan de modale Vlamingen vragen welk sociaal model zij verkiezen. Uw sociaal model, waarbij u een taks oplegt van 400 miljoen euro die onrechtstreeks door de kleine spaarder en ook de hardwerkende ondernemer in dit land zal worden betaald om dan uiteindelijk 500 miljoen uit te delen aan de rest van de wereld. Of het Vlaams Belangmodel, waarbij wij zeggen: geen taks van 400 miljoen euro, maar wij delen ook die 500 miljoen euro niet uit aan de rest van de wereld. Wij kiezen voor "eerst onze mensen".

Wel, als u die vraag voorlegt aan de modale Vlamingen, ben ik ervan overtuigd dat zij het sociaal model van Vlaams Belang zullen verkiezen. Dat hebben wij uiteindelijk ook op 26 mei in de verkiezingsuitslag gezien.

Dat is sociaal zijn, mijnheer Vandenbroucke.

16.10 Marco Van Hees (PVDA-PTB): Monsieur Vandenbroucke, je vais vous répondre.

Je peux comprendre votre nervosité. En effet, vous me dites que j'utilise de faux arguments pour attaquer la taxe comptes-titres. Les arguments que j'utilise sont notamment ceux de votre parti, qui étaient utilisés à l'époque contre la taxe comptes-titres du gouvernement Michel. Si ces arguments étaient faux – mais je pense qu'ils ne le sont pas, je pense qu'ils sont justes –, ce sont vos arguments, notamment, que j'ai utilisés.

Vous nous dites que le PTB pèse pour zéro dans cet hémicycle. Mais vous, votre parti, les partis de gauche, pour combien ont-ils pesé dans cette taxe comptes-titres? Pour refaire une taxe de 0,15 % sur les seuls comptes-titres, de la même manière que la taxe comptes-titres du gouvernement Michel était de 0,15 % sur les seuls comptes-titres, vous avez pesé combien? Vous avez pesé zéro. Vous, non seulement vous êtes dans le gouvernement, mais en plus, même dans le gouvernement, vous pesez zéro. C'est assez affligeant!

Comment votre parti a-t-il voté, monsieur Vandenbroucke, sur la taxe comptes-titres du gouvernement Michel? Avez-vous voté pour ces 0,15 %, ces avancées, ces millions d'euros? Vous dites que c'est énorme. Comment votre parti a-t-il voté sur cette taxe compte-titres du gouvernement Michel? Il a voté contre. Vous avez voté contre la taxe comptes-titres du gouvernement Michel. Sur cette taxe de 0,15 % uniquement sur les comptes-titres.

Et aujourd'hui, vous dites: "Grande victoire! Nous avons obtenu 0,15 % de taxe sur les seuls comptes-titres!" C'est merveilleux, monsieur Vandenbroucke. C'est vraiment merveilleux.

Vous nous dites qu'il est faux de dire que vous allez faire payer les petits épargnants.

Ce qui est grave avec l'histoire de la branche 23, c'est la cause, la raison pour laquelle cette taxe va toucher les petits épargnants. C'est en fait pour épargner les plus riches, les milliardaires, ceux qui ont des centaines de millions. Votre usine à gaz juridique évite de les taxer. Vous dites qu'on va taxer les comptes-titres plutôt que les titulaires des comptes-titres. C'est la conséquence de cela qui impacte les petits épargnants.

clairement pour quel modèle le Flamand opte. Nous prenons fait et cause pour les gens de chez nous.

16.10 Marco Van Hees (PVDA-PTB): Mijnheer Vandenbroucke, ik gebruik dezelfde argumenten als uw partij toen die zich tegen de taks op de effectenrekeningen van de regering-Michel verzette.

U stelt dat de PTB een veder gewicht is, maar hoe zwaar hebben de linkse partijen kunnen wegen op de beslissing om een taks in te voeren die identiek was aan die van de regering-Michel, die niet meer bedroeg dan 0,15 % op de effectenrekeningen? Niet! U maakt deel uit van de regering en u kunt geen gewicht in de schaal leggen! Uw partij heeft tegen de taks van de regering-Michel gestemd en vandaag stelt u een volledig identieke taks, van niet meer dan 0,15 % op de effectenrekeningen, als een glorieuze overwinning voor!

Het trieste aan het verhaal over de tak 23 is het feit dat, door de effectenrekeningen te belasten in plaats van de houders, uw fiscale spaghetti er net voor zorgt dat miljardairs niet worden belast. U futselt geld uit de zak van de kleine spaarders om de rijksten te sparen en dan zegt u dat het de schuld van de verzekeraars is! Maar jullie hebben wel die taks uitgewerkt. Deze regering is hiervoor verantwoordelijk. U moet hier geen uitvluchten zoeken!

Meneer Piedboeuf, u zegt dat 400 miljoen veel is omdat met dat

C'est cela qui est très grave. Vous touchez les petits épargnants pour épargner les plus riches, puis vous dites: "Ce n'est pas de notre faute, c'est de la faute des assureurs! Vous devez vous attaquer aux assureurs, aux compagnies d'assurance. Ce sont eux les méchants!" Mais, c'est votre taxe. C'est vous qui faites cela. Ne reportez pas la faute sur les autres! Moi, je n'aime pas les grandes compagnies d'assurance. Elles ne sont pas mes amies mais je ne vais pas les accuser de quelque chose qui relève de la responsabilité du gouvernement. C'est la responsabilité de ce gouvernement d'avoir fait payer les titulaires de la branche 23 pour épargner les plus riches. Ne trouvez pas de faux-fuyants!

Il y a la question de M. Piedboeuf sur laquelle vous êtes revenu en disant que 400 millions, c'est beaucoup et que la preuve, c'est que c'est le montant du Fonds blouses blanches. Excusez-moi, monsieur Piedboeuf, le Fonds blouses blanches, vous, vous avez trouvé que c'était beaucoup parce que vous avez voté contre quand on est venu avec l'amendement Fonds blouses blanches. Ne niez pas la réalité! C'était un jour où les blouses blanches manifestaient dans la rue. On abordait les douzièmes provisoires. On est venu avec l'amendement Fonds blouses blanches. Le MR a voté contre. C'est une réalité. Voulez-vous nier la réalité?

16.11 Benoît Piedboeuf (MR): Monsieur Van Hees, c'est un fait personnel, comme d'habitude! En commission des Finances, c'est chaque semaine la même chose, je dois corriger les propos de M. Van Hees. Qu'avons-nous fait? Nous avons voté le Fonds blouses blanches. Mais quel Fonds blouses blanches avons-nous voté? Nous avons voté le Fonds blouses blanches qui faisait consensus, car on a amélioré votre "truc" qui était mal fichu! C'est tout!

bedrag het Zorgpersoneelfonds kan worden gefinancierd. Voor u was dat inderdaad veel want u stemde tegen het amendement dat we indienden om het op te richten. Op dat eigenste moment, tijdens het debat over de voorlopige twaalfden, was het zorgpersoneel aan het betogen op straat. De MR stemde toen tegen. Ontken het maar niet!

16.11 Benoît Piedboeuf (MR): Dat is een persoonlijk feit, zoals gewoonlijk, en dat gebeurt nu elke week in de commissie! Wij hebben de tekst over het Zorgpersoneelfonds goedgekeurd, maar dan wel de versie waarover er een consensus bestond nadat uw slecht ineengedraaid concept werd rechtgetrokken!

16.12 Joris Vandebroucke (sp.a): Mijnheer Vermeersch, ik raad u aan geen tijd meer te steken in het zoeken wie nu welke invloed heeft gehad en wie er nu een compromis zou hebben gesloten of wie de grote winnaar is. Wat wij vandaag goedkeuren, is niet meer of minder dan de uitvoering van het regeerakkoord. Dat is een overwinning van zeven partijen. Zeven partijen hebben het afgesproken en voeren dat uit binnen de vijf maanden. In uw wereld worden geen compromissen gesloten, wordt er niet samengewerkt met anderen om iets te realiseren. Daarover gaat het. Stop met te zoeken wie waar iets heeft binnengehaald. Dat heeft geen enkele zin.

Mijnheer Van Hees, u laadt zich steeds meer op in uw rol als woordvoerder van Assuralia. Dat is ongelooflijk. Het is een regeerakkoord met 2 miljard extra voor de pensioenen, 2 miljard extra voor de zorg, 1 miljard extra voor veiligheid. Het is een regeerakkoord dat er nu al toe heeft geleid dat de fiscus toegang zal hebben tot de saldi van binnenlandse rekeningen. Het is een regeerakkoord dat maakt dat we na de krookvakantie de fiscale regularisatie stopzetten. Ik weet een ding: na vandaag staat de teller sp.a-PVDA op 400 miljoen-0. Dat is de realiteit.

16.12 Joris Vandebroucke (sp.a): Le texte que nous adoptons aujourd'hui est la mise en œuvre de l'accord de gouvernement. Il s'agit d'une victoire de sept partis. Dans le monde de M. Vermeersch, on ne fait pas de compromis et on ne travaille pas avec d'autres pour réaliser quelque chose. Cela n'a pas de sens de chercher qui a obtenu quoi.

M. Van Hees se fait le porte-parole d'Assuralia. L'accord de gouvernement prévoit deux milliards supplémentaires pour les pensions, deux milliards supplémentaires pour les soins et un milliard pour la sécurité. Le fisc aura accès aux soldes des comptes intérieurs. Nous mettons un terme à la régularisation fiscale. Quelles avancées le PVDA a-t-il engrangées?

16.13 Marco Van Hees (PVDA-PTB): Monsieur Vandenbroucke, je vois que vous êtes obligé de sortir de la discussion sur la taxe sur les comptes-titres par manque d'arguments sur la taxe elle-même!

Je pourrais vous parler du secret bancaire, spécificité belge, qui n'existe nulle part ailleurs. Le fisc belge est mieux informé sur les contenus des comptes bancaires à l'étranger que sur ceux qui sont en Belgique. Je pourrais aussi vous parler des 5 000 emplois de fonctionnaires que l'on va supprimer sous ce gouvernement. Mais, voilà, nous en sommes à discuter de la taxe sur les comptes-titres et non pas du bilan de l'ensemble de la politique du gouvernement!

Monsieur Piedboeuf, vous avez voté contre le Fonds blouses blanches. Comment cela s'est-il passé? Vous avez donné votre version. Je vais vous donner la mienne qui correspond à la réalité.

16.14 Benoît Piedboeuf (MR): (...)

16.15 Marco Van Hees (PVDA-PTB): Je comprends que vous vous sentiez mal à l'aise. Oui, après coup, vous avez voté!

Que s'est-il passé au moment du Fonds blouses blanches? Ce jour-là, il y avait un mouvement social. Les blouses blanches étaient en action dans la rue, réclamant depuis des mois des moyens supplémentaires. Le PTB a introduit cet amendement avec les acteurs de terrain, véritables héros, qui faisaient du forcing et qui par leur pression ont arraché ce Fonds.

C'est nous qui avons apporté l'amendement qui correspondait à leurs revendications. Une majorité s'est formée à la Chambre. Vous, vous étiez dans la minorité qui s'est opposée au Fonds blouses blanches. Après coup, puisqu'il fallait fondre le fonds dans une loi, vous vous êtes alors inscrit dans la réalité et vous avez accepté de mettre en œuvre le Fonds blouses blanches. Vous étiez minoritaire mais vous vous êtes inscrit dans le processus voté finalement à la majorité. Mais au départ, c'est pour une raison de principe que vous étiez contre. Je me rappelle encore Mme Wilmès qui s'écriait que 400 millions c'était trop! Vous ne vouliez pas donner cet argent au nom de la rigueur budgétaire. Vous pouvez réinventer l'histoire aujourd'hui, mais c'est ça la réalité!

Ce montant de 400 millions est-ce beaucoup? Oui, pour vous à l'époque lorsque vous avez voté contre, c'était beaucoup. Mme Wilmès faisait d'ailleurs des grands yeux! Mais dans l'absolu, 400 millions représentent 0,36 % des recettes fiscales prélevées par le fédéral.

C'est une goutte d'eau par rapport à l'ensemble des dépenses. Si on dit que la contribution des plus riches, ou plus précisément d'une partie des plus riches, pas les riches les plus riches, est de 0,36 % et que les travailleurs et la population vont payer les 99 % restants, ce n'est effectivement pas grand-chose. Ce n'est pas grand-chose si on regarde les choses de cette manière.

Vous nous dites aussi que le Fonds blouses blanches n'était pas financé et que c'est la taxe sur les comptes-titres qui finance le Fonds blouses blanches qui n'était pas financé. C'est faux car un fonds a été

16.13 Marco Van Hees (PVDA-PTB): Mijnheer Vandenbroucke, u wil dat de discussie over de effectentaks stopt omdat u geen argumenten met betrekking tot de taks zelf hebt!

Mijnheer Piedboeuf, u hebt tegen het Zorgpersoneelfonds gestemd, en ik begrijp dus dat u zich ongemakkelijk voelt!

16.15 Marco Van Hees (PVDA-PTB): Die dag was er sprake van een echte sociale beweging. De zorgsector kwam op straat en eiste meer middelen. De PVDA heeft het amendement ingediend dat tegemoetkwam aan hun eisen. Er vormde zich een meerderheid in de Kamer, maar u hebt zich daartegen gekant. Toen dat in een wet moest worden gegoten hebt u zich wel bereid verklaart om dat mee goed te keuren. Aanvankelijk was u daar echter tegen gekant, ter wille van de begrotingsdiscipline. Mevrouw Wilmès vond de eisen overdreven.

U vond destijds dat 400 miljoen te veel was. Eigenlijk vertegenwoordigt dat echter maar 0,36 % van de fiscale ontvangsten van de federale overheid.

Dat stelt niet veel voor in vergelijking met wat de werknemers betalen.

U zegt dat het Zorgpersoneelfonds niet gefinancierd was en dat de taks op de effectenrekeningen het fonds zal financieren. Dat klopt niet. Er werd een fonds gecreëerd, en er wordt 400 miljoen afgenomen van de opbrengsten van de personenbelasting. Volgens de logica van de heer Piedboeuf wordt het Zorgpersoneelfonds evenwel gefinancierd met de op-

créé et prélève sur l'impôt des personnes physiques le montant de 400 millions d'euros. Il a donc été financé. De plus, si je suis votre logique, monsieur Piedboeuf, que finance alors la taxe sur les comptes-titres? Rien! Elle finance une mesure de santé qui était déjà adoptée avant que ce gouvernement soit en place. Vous voyez donc à quel point ce que vous dites aboutit à une absurdité, monsieur Piedboeuf!

Je constate que la gauche avait voté contre ou s'était abstenu, selon les partis, sur cette taxe sur les comptes-titres et qu'aujourd'hui, ces partis la défendent certains avec plus d'enthousiasme que d'autres. Je le remarque quand même car certains partis sont plus circonspects sur la question.

Monsieur Vandenbroucke, votre poids dans cette taxe est effectivement de zéro car vous faites exactement ce que le néolibéral, Johan Van Overtveldt, avait fait sous le gouvernement précédent.

brengst van de effectentaks, maar dat is helemaal niet zo, want deze maatregel voor het zorgpersoneel werd al aangenomen vóór het aantreden van deze regering. Wat u zegt is absurd.

De linkse partijen hebben tegengestemd of zich onthouden, en vandaag verdedigen diezelfde partijen de maatregel met wisselend enthousiasme.

Mijnheer Vandenbroucke, u hebt helemaal geen gewicht in de schaal gelegd toen deze maatregel werd genomen, want u doet precies hetzelfde als wat de neoliberale Van Overtveldt tijdens de vorige regeerperiode al deed.

16.16 Vanessa Matz (cdH): Madame la présidente, je ne suis pas vraiment sûre que les citoyens qui nous écoutent et qui nous regardent auront vu plus clair dans le positionnement des uns et des autres, car ces joutes verbales permanentes ne portent que très peu sur le fond du dossier qui nous occupe.

Nous avons eu largement l'occasion en commission de commenter ce projet de loi en première lecture et en deuxième lecture. Pour notre part, nous avons mis en évidence que nous soutenions le principe de la contribution des épaules les plus larges par rapport à un objectif qui est le financement des soins de santé.

Permettez-moi un bref rétroacte: nous nous souvenons tous que le 7 février 2018, la majorité MR-N-VA-CD&V-Open Vld votait une première loi instaurant une taxe sur les comptes-titres, à l'initiative du gouvernement Michel. Très rapidement, des accroches juridiques ont émaillé ce texte, qui a fait l'objet d'attaques devant la Cour constitutionnelle, avant d'être purement et simplement annulé.

Les griefs soulevés n'étaient pas minces car ils évoquaient un traitement différencié selon la nature des actifs au sein d'un même compte-titres, un seuil arbitraire de 500 000 euros par contribuable afin de déterminer qui était ou non redevable de cette taxe ou encore la différence de traitement entre personnes physiques et personnes morales.

Nous avons noté que l'actuelle majorité a revu sa copie, a bien étudié son dossier juridique – nous l'espérons, du moins – et a tenté d'apporter une réponse méthodique aux critiques qui avaient été soulevées par la Cour constitutionnelle. Ainsi, ce n'est désormais plus le citoyen détenteur de 500 000 euros sur un compte-titres qui génère la taxe, mais bien la valeur du compte-titres proprement dit. De même, l'ensemble des actifs repris sur un compte-titres sera soumis demain à la taxe, et toute personne, qu'elle soit physique ou morale, se verra demain concernée par la taxe.

Bref, nous soulignons à nouveau que le gouvernement a bien potassé

16.16 Vanessa Matz (cdH): Wij steunden het principe van de financiering van de gezondheidszorg door de rijken.

Op 7 februari 2018 keurde de Zweedse meerderheid een eerste wet tot instelling van een effectentaks goed, maar die werd door het Grondwettelijk Hof vernietigd. De bezwaren luidden dat er een verschil in behandeling gemaakt werd op grond van de aard van de activa op een effectenrekening, dat de drempel van 500.000 euro per belastingplichtige willekeurig gekozen was en dat natuurlijke en rechtspersonen op een verschillende manier behandeld werden.

De huidige meerderheid heeft getracht op een methodische wijze de bezwaren van het Hof te ondervangen. Zo is de waarde van de effectenrekening bepalend voor de heffing van de taks en niet langer de burger als rekeninghouder. Voorts zullen alle activa op een effectenrekening aan de taks onderworpen worden en zal de taks gelden voor natuurlijke en rechtspersonen.

De regering heeft hard gewerkt om een nieuwe vernietiging te voorkomen.

son dossier sur le plan juridique et a tenté de mettre toutes les chances de son côté pour que cette taxe ne soit pas une nouvelle fois invalidée.

Et pourtant, en pratiquant de la sorte, le gouvernement a clairement arrêté un choix, puisqu'il a sacrifié l'équité et la justice fiscale sur l'autel de la légalité. En effet, comme nous avons eu l'occasion de le soulever en commission, il nous est difficile d'admettre que, demain, de petits actionnaires détenant une part d'un compte-titres au travers d'une assurance de type branche 23 seront plus taxés qu'un actionnaire unique détenant un compte-titre dont la valeur serait inférieure à un million d'euros. Ce sera, hélas, bien le cas. Si nous prenons l'exemple d'une branche 23 au travers de laquelle 200 clients sont titulaires d'un compte-titres dont la valeur cumulée atteint 2 millions d'euros, ces petits actionnaires détenant chacun 10 000 euros subiront la taxe proposée ce soir au vote, alors même que les détenteurs uniques d'un compte-titres de 990 000 euros n'en seront pas frappés. Cela n'a évidemment pas de sens et contrevient aux principes d'équité et de justice sociale qui sont chers au cdH.

Je sais bien que vous avez répété que l'assureur n'était pas obligé de répercuter. Évidemment, on n'est jamais tenu à quoi que ce soit, mais les assurances ont déjà annoncé qu'elles le feraient à hauteur du taux prévu par la taxe. En bref, ce sont de petits épargnants qui seront touchés. Au nom du principe, bien entendu, éminent de légalité, il n'a pas été possible de trouver une solution pour extraire ces petits épargnants du champ d'application de la taxe.

Il en va de même pour les titulaires de multiples comptes-titres dont la valeur individuelle est inférieure à un million d'euros, mais dont la somme excède très largement ce montant, et qui ne seront pas taxés. Dans la même logique, les propriétaires en indivision – qui peut être forcée - d'un compte-titres de plus de un million et dont la part peut être – s'ils sont nombreux – largement inférieure à ce montant, seront malgré tout taxés.

Par ailleurs, les plus grosses fortunes détenues de manière nominative échapperont complètement, pour leur part, au champ d'application de cette taxe. C'est ce qui nous l'a fait qualifier de "trop" - à cause de la branche 23 – et de "trop peu" – en raison des actions nominatives détenues par des grosses fortunes.

Pour toutes ces raisons que j'ai eu l'occasion d'expliquer largement en commission – je ne vais pas faire durer les choses car vous avez, je pense, bien compris –, nous sommes en défaveur d'une taxe qui semble vous rassurer au niveau de la légalité mais que nous jugeons inéquitable, injuste et qui risque un jour de devenir économiquement dangereuse. Il s'agit d'options politiques que vous avez prises pour vous abriter sur le plan juridique mais vous avez, selon nous, enfreint d'autres principes importants. Je vous remercie.

16.17 François De Smet (DéFI): Madame la présidente, chers collègues, en effet, parlons du fond. Je fais moi aussi un rapide historique. En février 2018, l'ancien gouvernement avait instauré cette fameuse taxe annuelle de 0,15 % due par les personnes titulaires d'un ou de plusieurs comptes-titres en Belgique ou à l'étranger, avec un seuil d'application à 500 000 euros.

Door zo te werk te gaan, heeft de regering de fiscale billijkheid en rechtvaardigheid geofferd op het altaar van de legaliteit. Kleine aandeelhouders die via een tak 23-verzekering een aandeel in een effectenrekening hebben, zullen meer worden belast dan iemand die enig aandeelhouder is met een effectenrekening waarop minder dan 1 miljoen euro staat. Dat heeft totaal geen zin.

De verzekeraar is weliswaar niet verplicht om dat door te berekenen maar de verzekeringsmaatschappijen hebben al gezegd dat ze dat wel zullen doen. De kleine spaarders zijn dus de pineut. Ter wille van het legaliteitsprincipe kunnen er niet voor zorgen dat de taks niet op hen van toepassing zou zijn. Volgens dezelfde logica zullen de eigenaars in onverdeeldheid van een effectenrekening van meer dan 1 miljoen euro maar wier individueel aandeel lager is dan dat bedrag de taks moeten betalen.

En wie houder is van verschillende effectenrekeningen, elk met een waarde van minder dan 1 miljoen euro maar waarvan de som hoger is dan dat bedrag, zal niet worden belast. Overigens ont-springen de grootste fortuin die op naam staan eveneens de dans.

Daarom vinden we deze taks "te veel" voor tak 23-beleggers en "te weinig" voor grote fortuin met aandelen op naam.

Daarom verzetten we ons tegen een onrechtvaardige en onbillijke taks, die op een dag gevaarlijke economische gevolgen dreigt te hebben.

16.17 François De Smet (DéFI): In februari 2018 heeft de vorige regering die jaarlijkse taks van 0,15 % ingevoerd voor titularissen van één of meer effectenrekeningen in België of in het buitenland, met een drempel van

En octobre 2019, la Cour constitutionnelle a annulé ce texte instaurant la taxe sur les comptes-titres, première mouture. Il a été jugé que la taxe ne respectait pas le principe constitutionnel d'égalité et de non-discrimination. La question que nous devons donc nous poser aujourd'hui est celle-ci: le projet de loi qui est soumis au vote de notre assemblée subira-t-il le même sort? La sécurité juridique des contribuables est-elle rencontrée avec cette nouvelle version du texte? Il est hélas probable que non.

La Cour constitutionnelle avait annulé la précédente version de la taxe sans effet rétroactif. En d'autres termes, les titulaires de comptes-titres qui s'étaient honorés du paiement de la taxe ne pourront jamais récupérer les montants versés sur la base d'une législation inconstitutionnelle.

Nul doute n'est permis quant au fait que des recours seront intentés contre la nouvelle taxe sur les comptes-titres. Nous serons donc relativement rapidement fixés sur son avenir.

Sur le fond du dossier, nous pouvons formuler plusieurs critiques.

Premièrement, nous constatons toujours que les actions nominatives sont exclues du champ d'application de la taxe; alors que la Cour constitutionnelle avait précédemment fondé son arrêt d'annulation au motif qu'en excluant les titres nominatifs, la première version du texte ne respectait pas le principe constitutionnel d'égalité et de non-discrimination.

Le nouveau gouvernement fait à nouveau exactement la même erreur. Si l'objectif de la taxe sur les comptes-titres est d'obtenir la plus large contribution des fameuses "épaules les plus larges" – objectif que l'on peut évidemment partager –, force est de constater qu'il ne sera malheureusement pas rencontré en permettant à de nombreuses grandes fortunes d'échapper au paiement de la taxe.

Deuxièmement, en ce qui concerne les fonds de placement détenus par le biais d'une assurance-vie type branche 23, s'il est exact que le titulaire ne sera pas visé par la taxe si le seuil de taxation n'est pas atteint, il est toutefois faux de penser que les plus petits contribuables échapperont aux conséquences de la taxe.

En effet, l'assureur ou l'organisme de placement qui gère ces fonds atteint rapidement le seuil de un million d'euros et, in fine, sera imposé. Étant entendu que de nombreuses sommes sont regroupées au sein d'un seul compte-titres, nul doute n'est permis quant au fait que le paiement de la taxe sera répercuté, via notamment les frais de gestion, sur les particuliers bénéficiaires de ce type de placements.

En pratique et très concrètement, l'ensemble des particuliers qui investissent dans un produit de la branche 23 paieront indirectement la taxe, en ce compris ceux qui n'ont investi que très peu dans le fonds – quelques milliers d'euros, par exemple.

Un autre problème peut encore être souligné. Il a trait aux fonds d'investissement liés à un contrat d'assurance luxembourgeois qui échappe à la taxe. Si les compagnies d'assurance luxembourgeoises ne disposent pas d'un compte-titres belge, elles ne seront pas soumises à cette dernière. Dans cette même lignée, les investisseurs

500.000 euro. In oktober 2019 heeft het Grondwettelijk Hof de tekst vernietigd wegens strijdigheid met het gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel.

Zal het voorliggende wetsontwerp hetzelfde lot beschoren zijn? Er zal in beroep gegaan worden, we zullen snel duidelijkheid krijgen. De aandelen op naam vallen zo te zien niet in het toepassingsgebied van de taks. Dat was nochtans een van de argumenten die het Grondwettelijk Hof aandroeg om de schending van het gelijkheids- en discriminatiebeginsel aan te tonen. De grootste vermogens zullen bovendien aan de taks ontsnappen.

De taks is weliswaar niet verschuldigd door titularissen van tak 23-levensverzekeringen zolang de drempelwaarde niet bereikt wordt, maar de kleinere belastingplichtigen zullen niet ontsnappen aan de gevolgen ervan: de verzekeraar of beleggingsinstelling die de fondsen beheert zal snel aan die drempel van 1 miljoen euro komen en dus belast worden. Die taks zal doorgerekend worden in de beheerskosten van particulieren die dergelijke beleggingen in hun portefeuille hebben.

Iedereen zal dus indirect de taks betalen, ook diegenen die slechts een paar duizend euro zouden hebben belegd.

Als de Luxemburgse verzekeringsmaatschappijen niet over een Belgische effectenrekening beschikken, zullen ze de taks niet verschuldigd zijn. Belgische beleggers zullen niet rechtstreeks belast worden op de Luxemburgse tak 23-verzekeringen. Het gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel geldt dus allesbehalve voor alle belastingplichtigen.

Hoe valt het te rechtvaardigen dat effectenrekeningen met meer dan 1 miljoen euro automatisch belast worden? Houders van een effec-

belges ne seront pas imposés directement sur les fonds branche 23 luxembourgeois.

On constate aisément que, plus on creuse, plus on voit qu'on est loin du principe d'égalité et de non-discrimination entre les contribuables.

Je voudrais également revenir sur un point qui a déjà été soulevé par certains de mes collègues et qui a trait au seuil d'un million d'euros. Vous ne disconviendrez pas du fait que, comme toute mesure instaurant un seuil de taxation, la mise en place d'un palier au-delà duquel un contribuable est ou non imposé est totalement arbitraire. En effet, quelle est la justification apportée par le gouvernement pour imposer automatiquement les comptes-titres supérieurs à un million d'euros? D'après le ministre, ce seuil a été fixé afin d'exclure l'application de la taxe sur les comptes-titres sans valeur significative. En d'autres termes, le titulaire d'un compte-titres d'une valeur de 995 000 euros échappe à la taxation car la valeur de son portefeuille est peu significative. À l'inverse, plusieurs cotitulaires d'un même compte-titres d'une valeur supérieure à un million d'euros seront, pour leur part, automatiquement taxés et tomberont sous le champ d'application de cette mesure.

Monsieur le ministre, chers collègues, on peut à nouveau aisément constater qu'en instaurant un seuil de taxation d'un million d'euros, les principes d'égalité et de non-discrimination entre les contribuables ne sont pas rencontrés.

Enfin, avec la disposition anti-abus prévue dans le projet de loi, le gouvernement prévoit que les actes juridiques dont l'administration démontre qu'ils s'analysent en un abus fiscal ne seront pas opposables à l'administration.

Cependant, si on regarde l'avis du Conseil d'État que nous partageons totalement, les objectifs d'une telle disposition anti-abus ne sont pas clairs. Si une telle mesure anti-abus n'a pas d'objectif clair, il est à craindre qu'elle soit considérée comme violant les normes européennes en matière de liberté de circulation des capitaux.

Dès lors qu'une telle mesure pourrait être attaquée, la disposition anti-abus étant, en principe, le seul rempart à des évitements d'impôt, cette taxe sera vidée de son objectif premier qui est de s'assurer d'une solidarité auprès des épaules les plus larges.

De plus, dans son avis, le Conseil d'État considère qu'une telle mesure anti-abus dépourvue d'objectifs clairs aura pour conséquence d'entraîner une différence de traitement entre les personnes qui auront la possibilité et les moyens d'éviter l'impôt, comme d'habitude, par le mécanisme de scission de leurs comptes-titres, et ceux qui ne l'ont pas. Cette disposition anti-abus doit donc être revue en profondeur, en tenant compte en parallèle des autres critiques.

En conclusion, madame la présidente, monsieur le ministre, chers collègues, vous l'aurez compris, notre groupe n'apportera pas son soutien au projet de loi instaurant une taxe sur les comptes-titres, en raison de son manque de justice fiscale et de ce qu'il reste, malgré un véritable travail, de vraies fragilités juridiques.

[16.18] Ahmed Laaouej (PS): Madame la présidente, je souhaite

tenrekening met 995.000 euro ontsnappen aan de taks, omdat de waarde van hun portefeuille 'niet significant' is, maar medehouders van een effectenrekening met meer dan 1 miljoen euro vallen wel in de belasting.

Ten slotte stelt de regering dat verrichtingen om te ontsnappen aan de taks en die dus als fiscaal misbruik aangemerkt moeten worden, niet tegenstelbaar zijn. Volgens de Raad van State zijn de doelstellingen van deze bepaling niet duidelijk. Te vrezen valt dat dit beschouwd wordt als een schending van de Europese normen inzake het vrije verkeer van kapitaal. Aangezien deze antimisbruikbepaling aangevochten zou kunnen worden, zou de taks uitgehouden worden en zijn belangrijkste doel niet bereiken. Deze maatregel zou bovendien leiden tot een verschillende behandeling van diegenen die de taks kunnen ontlopen door hun rekeningen op te splitsen en diegenen die dat niet kunnen.

Onze fractie zal het wetsontwerp niet steunen, gezien het gebrek aan fiscale rechtvaardigheid en de juridisch wankele grondslagen.

[16.18] Ahmed Laaouej (PS): De

rappeler l'approche générale dans laquelle s'inscrit cette nouvelle contribution qui est celle du financement alternatif de la sécurité sociale.

Il a été constaté que les cotisations sociales prélevées sur le revenu du travail, qu'elles soient payées par les employeurs ou les travailleurs, ne suffisaient pas à équilibrer les comptes de la sécurité sociale. Les gouvernements successifs ont essayé de trouver des solutions: la dotation d'équilibre et le financement alternatif, c'est-à-dire des prélèvements fiscaux affectés au refinancement de la sécurité sociale.

Un certain nombre d'impôts sur la consommation voyaient une part de leurs recettes financer la sécurité sociale; mais aussi un certain nombre de prélèvements sur les revenus du capital, en particulier le précompte mobilier. J'ai connu un précompte mobilier à 15 % il n'y a pas si longtemps et il est aujourd'hui à 30 %. Il n'y a pas si longtemps, le précompte mobilier rapportait un peu plus de 2 milliards d'euros. Cette année, même si elle n'est pas significative vu la crise sanitaire, on sera en vitesse de croisière au-delà de 4 milliards. On peut donc considérer que nous avons avancé progressivement vers un doublement sur les revenus du capital, avec une affectation pour partie au financement de la sécurité sociale.

L'accord de gouvernement concernant ce nouveau prélèvement est explicite. Ces 400 millions, peut-être plus, seront affectés au financement des soins de santé. Nous continuons donc l'effort entrepris depuis plusieurs années pour essayer de trouver des solutions qui nous permettent de garantir à chacun de nos concitoyens un accès aux protections sociales, en particulier aux soins de santé. La sécurité sociale est beaucoup plus large que les seuls soins de santé, même s'ils en représentent une partie très substantielle.

Après, on peut évidemment avoir des approches un peu différentes sur l'état de la mise à contribution soit des revenus du capital, soit du capital, soit des patrimoines. La régionalisation accrue de la fiscalité n'aide pas toujours à y voir très clair. D'ailleurs, il y a eu dans ce débat beaucoup de confusions entre les prélèvements sur la transmission du capital (les droits de succession, les droits d'enregistrement qui, comme vous le savez, sont assez substantiels aussi) et les impôts qui ont une assise sur le capital, par exemple le précompte mobilier que les Français appellent la taxe foncière, M. Piketty l'a rappelé, et qui sont de compétence régionale mais qui alimentent les communes. C'est en général une des deux recettes les plus importantes des pouvoirs locaux.

Quand vous regardez le mémento fiscal disponible sur le site du SPF Finances, Docufin, qui est d'ailleurs très bien fait – j'espère qu'il va pouvoir encore être accessible comme il l'est actuellement –, vous avez le détail de l'ensemble des prélèvements obligatoires qui caractérisent notre panorama fiscal en Belgique. C'est là d'ailleurs que l'on voit que ce que fait aujourd'hui le gouvernement n'est pas très différent de ce que d'autres gouvernements ont fait précédemment. En effet, il a choisi, pour des raisons juridiques, le véhicule de la taxe d'abonnement. Ce n'est pas quelque chose de nouveau. Il y a par exemple, rappelez-vous, la taxe sur organismes de placement collectif avec un très faible taux mais sur une assiette

sociale bijdragen die geheven worden op de inkomsten uit arbeid volstaan niet om de rekeningen van de sociale zekerheid in evenwicht te brengen. De opeenvolgende regeringen hebben naar oplossingen gezocht: een evenwichtsdotatie of een alternatieve financiering via belastingen op het verbruik of heffingen op de inkomsten uit kapitaal, gedeeltelijk op de roerende voorheffing.

Met deze steeds toenemende bijdrage komen we dichterbij een verdubbeling van de heffingen op de inkomsten uit kapitaal, die gedeeltelijk voor de financiering van de sociale zekerheid zullen worden gebruikt. Het regeerakkoord is duidelijk: er zal een bedrag van 400 miljoen of meer worden geoormerkt voor de gezondheidszorg.

We kunnen verschillende benaderingen hebben met betrekking tot de bijdragen van de inkomsten uit kapitaal, en de toegenomen regionalisering van de fiscaliteit helpt niet altijd om daar een helder inzicht in te krijgen. Sommigen verwarringen de heffingen op de overdracht van kapitaal met belastingen zoals de onroerende voorheffing.

De regering heeft om juridische redenen gekozen voor de formule van de abonnementstaks. Dat is niet nieuw: de taks op de instellingen voor collectieve belegging tegen een zeer laag tarief maar met een zeer brede grondslag, de beveks en de vastgoedbevaks vertegenwoordigen een hoog kapitalisatietotaal. Met deze heffing zijn de ontvangsten vrij stabiel.

Wij zitten niet op hetzelfde niveau als andere landen, die meer vooruitstrevend zijn op het stuk van de fiscale rechtvaardigheid, maar wij hinken niet veel achterop. Terwijl men zich in Frankrijk toespitst op de onroerende eigendommen, kiezen wij voor een

particulièrement large. Les SICAV, les SICAFI, tout ce qui compose les organismes de placement collectif représente un total de capitalisation particulièrement élevé. Avec ce prélèvement, on a une recette relativement stable.

Quand on fait l'addition de tout cela, on arrive alors à un certain nombre de points de pourcentage en PIB de ce qu'il y a aujourd'hui comme prélèvements à la fois sur le capital et sur la transmission du capital. Nous n'atteignons certainement pas ce qui est observé dans d'autres pays qui sont peut-être un peu plus avancés que nous en termes de justice fiscale, mais c'est un jugement de valeur que nous ne sommes pas obligés de partager. En même temps, nous ne sommes pas en dessous de ce qui prévaut aujourd'hui chez nos principaux voisins, en ce compris la France qui a connu un impôt sur les grands patrimoines que le président Macron a décidé de réduire à sa plus simple expression en le limitant au foncier, à l'immobilier, alors que nous prenons ici le contre-pied. Nous faisons une amorce non négligeable qui vient s'ajouter à des choses qui existent déjà sur le patrimoine financier.

Et je renvoie à cet effet à un rapport de la Banque nationale. On peut évidemment nier ou contredire les analyses de la Banque nationale mais ce rapport existe. On sait que ce patrimoine financier se concentre dans les déciles les plus élevés. Autrement dit, le fait d'avoir des comptes-titres n'est pas le fait, en général, des gens qui ont de faibles revenus, en particulier les allocataires sociaux, les travailleurs salariés qui ont des petits salaires, etc., puisque vous n'obtenez des comptes-titres que lorsque vous savez dégager un certain niveau d'épargne, c'est-à-dire quand vous avez un salaire qui est au-delà de vos besoins fondamentaux ou quand vous avez hérité d'une fortune ou quand vous avez prospéré dans une activité économique. En général, cela se concentre, comme la Banque nationale l'explique très bien, dans les déciles les plus élevés.

Nous verrons effectivement ce qu'il en sera et si certains feront le bon calcul de quereller ce dispositif, le risque étant alors d'en avoir un autre encore moins favorable. Il y a donc peut-être chez certains une analyse prudentielle à faire sur ce qu'ils ont à gagner de certaines procédures juridiques. Mais, en même temps, je considère que 400 millions d'euros, ça n'est pas rien. Cela permettra de financer pas totalement mais substantiellement les soins de santé.

C'est ce que l'histoire de la fiscalité nous apprend. Je parlais tout à l'heure d'un précompte mobilier qui était il n'y a pas si longtemps de 15 % et qui est aujourd'hui de 30 %. On sait qu'en matière de fiscalité en Belgique, c'est une affaire de pas. En 1962, il y a eu une réforme fiscale pilotée par un gouvernement à participation socialiste: le fameux passage des impôts cédulaires à la globalisation des revenus avec un barème progressif par tranche. On sait ce qu'il en est advenu en 1980 avec la déglobalisation des revenus financiers. Mais, néanmoins, aujourd'hui, on peut considérer qu'il y a une forme de réparation puisque, avec un taux de 30 % sur le précompte mobilier, nous sommes au-delà du taux moyen à l'IPP qu'on peut situer autour de 24 ou 25 %.

Voilà, monsieur le ministre, ce que je souhaitais vous dire. Nous allons voter ce prélèvement et, bien sûr, nous nous retrouverons pour débattre avec vous d'autres enjeux de la fiscalité car il y a

autre optie door een heffing toe te voegen aan de al bestaande taksen op het financiële vermogen.

Dat vermogen is echter vooral in de hogere deciliën te vinden.

Wie een maatregel aanvecht, loopt het risico dat hij een nieuwe voorgesloten krijgt die nog nadeler is. Er moet dus berekend worden wat er te winnen valt bij bepaalde rechtszaken. Voor mij is 400 miljoen euro niet niets. Daarmee kunnen we een groot deel van de gezondheidszorg financieren.

Wij zullen voor deze heffing stemmen.

évidemment beaucoup de pain sur la planche, comme vous le savez.

16.19 Minister Vincent Van Peteghem: Collega's, ik dank u voor alle opmerkingen, die u hebt meegegeven.

Ik denk dat wij tijdens de twee commissievergaderingen die aan de besprekking van het ontwerp werden gewijd, al heel wat vragen hebben beantwoord, bekommernissen hebben weerlegd en uitleg hebben verstrekt over specifieke technische punten.

Mijnheer Donné, u zegt dat wij niet willen samenwerken, maar in de commissie hebben wij steeds een zo uitgebreid mogelijk antwoord gegeven op uw technische opmerkingen, wat er toch op duidt dat wij ook over onderhavig wetsontwerp in alle openheid in de commissie wilden discussiëren. Ik heb al in de commissie uitgelegd dat wij niet zijn meegegaan in uw amendementen, omdat zij niet nuttig en opportuun zijn en des te meer omdat wij ervoor willen zorgen dat het wetsontwerp, dat een juridisch-technisch moeilijk wetsontwerp is, op het einde van de rit overeind blijft.

Mijnheer Vermeersch, ik zal niet ingaan op specifieke punten uit uw betoog. Hoe dan ook had ik wel verwacht dat u het woord "verrijzenis" in de mond zou nemen. Het lijkt mij overigens dat uw betoog een verrijkenis is van wat u in commissie al had gezegd. Maar goed, ik ben daar blij mee, want dat geeft mij de gelegenheid om te weerleggen dat er sprake zou zijn van een verrijkenis. Mocht het hier wel om een verrijkenis gaan, dan zou dat betekenen dat wij de teksten die door het Grondwettelijk Hof vernietigd werden, gewoon weer zouden voorleggen aan de commissie en erover zouden laten stemmen. Dat is niet gebeurd. Onze tekst is gestoeld op een heel andere visie dan die voor de vernietigde taks. Als wij het dan toch benoemen met een woord uit die woordenschat, dan meen ik dat we het veleer een genesis mogen noemen, de geboorte van een nieuwe wet, wat in mijn ogen een heuglijker gebeurtenis is.

Ik rond af, mevrouw de voorzitster. Heel veel collega's hebben opgemerkt dat zij de wijze waarop wij het dossier hebben aangepakt, heel sterk op prijs hebben gesteld. Daarbij hebben we ook heel veel aandacht besteed aan het arrest van het Grondwettelijk Hof, waarop we een antwoord proberen bieden. Ook zijn we tegemoetgekomen aan de opmerkingen van de Raad van State. Op die manier hebben we alles in het werk gesteld om de afspraken uit het regeerakkoord te realiseren, met het wetsontwerp dat we in dit Parlement hebben ingediend.

Het was een moeilijk en zeer technisch dossier en het past om woorden van dank te richten aan mijn kabinet, aan de administratie van de FOD Financiën en ook aan al wie meegewerkt heeft om het tot een goed einde te brengen. Ik wil vooral ook een woord van dank richten aan de trekker van het project, Kenneth Vyncke. Hij zit ergens in de bezoekertribune. Hij heeft het project aan een hoge snelheid vastgepakt, met bijzonder veel aandacht voor de juridische stabiliteit en de technische correctheid. Nogmaals een woord van dank aan hem.

La présidente: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (Non)

Vraagt nog iemand het woord? (Nee)

16.19 Vincent Van Peteghem: ministre: Je suis entré dans le détail des questions, des enquêtes et des remarques exprimées en réunion de commission. Affirmer que nous ne voulons pas coopérer est une remarque injustifiée à mes yeux. Nous n'avons pas suivi certains amendements car ils ne nous paraissaient pas utiles ou opportuns. Il s'agit d'un projet difficile du point de vue juridico-technique et nous voulions qu'il passe le test juridique.

Je ne pense pas que le projet soit une réitération, mais j'ai le sentiment que la démonstration de M. Vermeersch constitue une réitération de tout ce qu'il a déjà dit en commission. Je vois plutôt dans ce projet une genèse: la naissance d'une nouvelle loi.

Il m'est revenu de plusieurs collègues qu'ils avaient apprécié notre manière de travailler, que l'attention nécessaire avait été accordée à l'arrêt de la Cour constitutionnelle et à l'avis du Conseil d'État, et que nous avions tout mis en œuvre pour réaliser, avec le Parlement, ce qui avait été convenu dans l'accord de gouvernement.

La discussion générale est close.
De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles
Bespreking van de artikelen

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion.
(Rgt 85, 4) (**1708/7**)
Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) (**1708/7**)

Le projet de loi compte 21 articles.
Het wetsontwerp telt 21 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.
Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 à 21 sont adoptés article par article.
De artikelen 1 tot 21 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.
De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

La séance est levée. Prochaine séance le jeudi 11 février 2021 à 21 h 00.
De vergadering wordt gesloten. Volgende vergadering donderdag 11 februari 2021 om 21.00 uur.

La séance est levée à 20 h 49.
De vergadering wordt gesloten om 20.49 uur.

Ce compte rendu n'a pas d'annexe.

Dit verslag heeft geen bijlage.